

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

ВИДАЄ

ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

Т. XVIII.

КОЛОМИЙКИ.

ЗІБРАВ

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

Том II.

У ЛЬВОВІ, 1906

Накладом Товариства.

З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

~~~~~ Т. XVII. ~~~~~

ВИДАЄ ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

КОЛОМІЙКИ.

ТОМ II.

У ЛЬВОВІ, 1906.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

VII. П Р И Р О Д А.

1. Природні явища.

Вітер.

2636. Ой там, ой там за горою, та за високою,
Розвіяв ся буйний вітер, шумит осокою. (Тустань).
2637. Повій, повій, буйний вітре, повій поза гумно,
Розвесели моє серце, най ні ходжу сумно. (Пост.).
2638. а) Повій вітре буйнесенький, відки я тя прошу,
Розвій тугу, розвій тугу, що на серцю ношу.
Повій вітре зза гори, відки тя жидаю,
А то з тої сторони, де милого маю. (Зал. ст. 194).
2639. б) Повій, вітре, повій буйний, вітки я жидаю,
Повій з тої стороньки, де я любка маю. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 347, ч. 549 і IV, ст. 515, ч. 126. — Врабель
ст. 14, ч. 40.

Вода.

2640. Зашуміли води, броди, зелененькі гаї,
Вилетіла зазуленька у далекі краї.
Перестаньте води, броди, на тот час шуміти,
Та як буде зазуленька до дому летіти.
(Гол. II, ст. 251, ч. 24).

Дощ.

2641. Ой заржи, коню, заржи, а в нові пасічи,
Ой чорна хмара стала, дрібний дощик січе. (Пісочна).

2642. Не йди, дождже, не йди дождже, в'леє роса впасти,
Борони ми, милий Боже, любка від напасти. (Кропив. Н.).

2643. Дощик іде, роса паде, чи чуєш ти, тату ?
Якась біда посвистує попід нашу хату. (Григорів).

Звізди.

2644. Кобим була¹⁾ така красна, як та зоря²⁾ ясна,
Сьвітила бим день і нічку³⁾, ніколиб⁴⁾ не згасла.
Кобим була така красна, як та зоря ясна,
Сьвітила бим знаю кому, ніколиб не згасла. (Буцнів).

Пасічна: 1) Ой коби я. 2) Як зоронька. 3) На все поле.
4) Ніколи.

Пор. Купчанко, ст. 397, ч. 35. — Кол. ст. 51, 23—24.

2645. Сьвіти, зоре, на всьо поле, заки місяць зійде,
Чей се милий догадає тай до мене прийде. (Коронець).

Пор. Сал. ст. 26, ч. 25, 1.

2646. Ой упала зьвізда з неба, та упала ясна,
Та на тото подвіренько, де дівчина красна. (Іванівці).

Пор. Гол. IV, ст. 471, ч. 200, другий куплет.

2647. Ой упала звiзда¹⁾ з неба тай упало штири,
Та на тото подвіренько, де парубки пили²⁾. (Іванівці).

Волцнів: 1) Дзвiзда. 2) Де сi хлопці били.

Пор. Гол. IV, ст. 471, ч. 201. — Кол. ст. 78, 431—432.

2648. а) Ой упала зьвізда з неба тай розсипала ся,
Пішла мила на водицю, закосичила ся. (Тухля).

2649. б) Ой упала¹⁾ звiзда з неба тай розсипала ся,
А дівчина²⁾ підіймила³⁾ тай затикала ся⁴⁾. (Голгочі, Григорів).

Івачів: 1) А як впала. — Кульчиці: 2) А Марині. 3) Позбирала.
4) Зараз віддала сi. — Наг.: 4) Тай підтикала сi. — Іванівці: 3) Позбирала.
Пор. Кол. ст. 51, 21—22.

2650. в) Ни жури сi ти, Крихівче, чому Марця красна,
Коло неї вчора рано впала зоря ясна.

Як литіла зоря з неба тай россипала сi,
Марця зорю позбирала тай замаїла сi. (Любеля).

Пор. Кольберт, III, ст. 61, ч. 562—563.

2651. г) Не дивуй сi, не дивуй сi, чого Марта красна,
Перед нею вчора рано впала зоря ясна.

Ой упала, ой упала, тай розсипала сi,
Марта встала, позбирала, тай затикала сi. (Івачів).

Пор. Гол. II, ст. 262, ч. 87. — Сал. ст. 6, ч. 29.

2652. д) Ой упала зіззда з неба, поросипала си,
Дівчиночка позбирала тай затикала си.
Ой не падай, зізздо, з неба, тай не росипай си,
Тай не збирай, дівчиночко, тай не затикай си. (Топорівці).
2653. е) Ой упала зіззда з неба тай розсипала сі,
А дівчина позбирала, закосичила сі.
Ой упала зіззда з неба тай золотий клубок,
Та на тото подвіречко, де файний парубок. (Жураки, Волосів)
Пор. Кол. ст. 78, ч. 429.
2654. ж) Ой злетіла зіззда з неба, тай золота стрівка,
Та на тото подвіречко, та де файна дівка.
Тай злетіла зіззда з неба тай золотий клубок,
Та на тото подвіречко, де файний парубок. (Крехівці).
2655. Ой упала зіззда з неба тай золотий клубок;
Ой у тої Іванихи, душа не парубок.
Ой упала зіззда з неба, золота ключина;
Але в тої Николихи душа не дівчина. (Топорівці).
2656. Ой упала зіззда з неба, золота ключина,
Та на тото подвіречко, де файна дівчина. (Миловане, Товмач).

Місяць.

2657. Ой засьвіти, місяченьку, най сі видно буде,
Най я виджу, з ким я сиджу, чи подобно буде. (Ів. Бурчак).
2658. Ой засьвіти, місяченьку, засьвіти, засьвіти!
Та на тоті полонини, на хороші цьвіти!
(Гол. II, ст. 263, ч. 90).
2659. Ай засьвіти, місяченьку, по полю, по полю,
Най виберу пшеничейку¹⁾ із того коколю²⁾. (Волосянка).
Скобичівка: 1) Пшениченьку. 2) З куколю, куколю.
Пор. Гол. II, ст. 318, ч. 395.
2660. Ой засьвіти, місяченьку, в зилену діброву,
Йвановецким дівчатонькам, як ідут до дому. (Іванівці).
2661. Ой засьвіти, місяченьку, високо, не низько,
Є у мене соколятко далеко, не близько.
(Гол. II, ст. 420, ч. 522).
2662. а) Ой місяцю¹⁾, місяченьку і ти²⁾ зоре ясна,
Засьвіти ми на подвірє³⁾, де дівчина красна. (Біла).
Іванівці: 1) Ой засьвіти. 2) Тай ти. 3) Та на тото подвірєнько.
Пор. Де-Волланъ, ст. 56.

2663. б) Ой засьвіти, місяченьку, тай ти зоре ясна,
Перед тими воротами, де дівчина красна.
Ой засьвіти, місяченьку, тими долинами,
Куда іде мій миленький на ніч із волами. (Зал. ст. 200).
Пор. Гол. II, ст. 341, ч. 516.
2664. Ой роздвій сє¹⁾, місяченьку, на дві половині:
Одна сьвіти²⁾ миленькому, а другая³⁾ мині. (Охрим.).
Вільки Мазов.: 1) Сьвіти мені. 2) Одну мому. 3) А другу.
Пор. Зал. ст. 188. — Гол. II, ст. 310, ч. 349.
2665. Гей, засьвіти, місяченьку, з Загіря, з Загіря,
Ой час же нам, братя наші, з за стіля, з за стіля.
Та чей-же нам місяченько засьвіти, засьвіти;
Та чей-же нас та й пречиста зістріти, зістріти.
(Гол. IV, ст. 539, ч. 7).
2666. Ой місяцю, місяченьку, місяченьку князю!
Скажи мені щирю правду, із ким я ся звяжу?
(Гол. II, ст. 262, ч. 83).
2667. Ой місяцю, місяченьку, зайди за комору,
Най я собі з своїм милим²⁾ трохи поговору. (Біла).
Іванівці: 1) Най я з своїм милесеньким.
Пор. Зал. ст. 200 і Гол. II, ст. 330, ч. 462, перший куплет. —
Сал. ст. 4, ч. 20, 1.
2668. Ой не сьвіти¹⁾, місяченьку²⁾, нікому³⁾, нікому,
Лишень⁴⁾ мому миленькому, як іде⁵⁾ до дому. (Хотінь).
Вільки Маз.: 1) Ой місяцю. — Кропивник Новий: 2) Місячику.
3) Не сьвіти. — Михайловичі: 4) Тільки. 5) Піде.
Пор. Зал. ст. 200 і Гол. II, ст. 320, ч. 462, другий куплет. —
Кол. ст. 116, 1561.
2669. Ой не сьвіти, місяченьку, нікому, нікому,
Лише мому миленькому, як іде до дому!
Сьвіти ему, місяченьку, сьвіти до півночи,
Нехай хутко приїзджає, бо виплачу очі!
Сьвіти ему, місяченьку, сьвіти і зорями,
Ой як буде мій миленький їхати горами!
(Гол. II, ст. 352, ч. 573).
2670. Ой не сьвіти, місяченьку, сьвітит мені сонце,
Хоч ти мене вірно любиш, я тебе не конче. (Желдець).
2671. Ой не сьвітиш, місяченьку, заступила хмара,
Нема мого миленького, не пустила мама.
Чорна хмара розійде сі, ясний місяць зійде,
Єго мати ляже спати, він до мене прийде. (Желдець).

Роса.

2672. За нашили воротами пощібана роса,
Пощібала дівчинонька, як ходила боса. (Жур).

Сніг.

2673. Ой соколи, соколоньку, позич мені ніжок,
Відвідати за дівчину, заким не впав сніжок. (Пасічна).
2674. За горами сніги впали, а я в капелюсі,
А я собі погуляю, як богач в кожусі.
За горами сніги впали, аж се гори здули,
А мій тато плачут в коршмі, аж се роздєгнули. (О. Коцан.)

Сонце.

2675. Коби знало ой сонїнько, як добре робити,
Оно би сі не квапило швидко заходити.
А сонїнько ой гадає, що сі гірко робит,
Та оно сі поквапує, швиденько заходит. (Волосів).
2676. Ой коби то¹⁾ сонце знало, як мені тяженько,
Тоби воно²⁾ заходило за гору живенько³⁾.
Ой коби то⁴⁾ сонце знало, як мині, як мині⁵⁾,
Тоби воно⁶⁾ заходило в єдні⁷⁾ годині. (Біла).
- Іванівці: 1) Ти. 2) Ой то ти би. 3) Борзенько. 4) Ой як би ти.
5) Та як мині нині. 6) Ой то ти би. 7) В читверті.

2. З е м л я.**Гаї.**

2677. Ой гаю мій зелененький, ой гаю, мій гаю,
Ой як я тя вирубаю, деж я ся сховаю? (Хотїнь).
2678. Ой гаю наш¹⁾ зелененький, гаю наш темненький¹⁾,
Нема твого соловія, томус так сумненький. (Коропець).
Журів: 1) Мій. 2) Зелененький.
2679. Ей гаю мій зилиненький, яке в тебе прутьи,
А хтош тебе вирубайи, мене больит руки.
А я гаю ни рубаю, тільки конарики,
А я любка ни любила, тільки кучирики. (Сгр).

Гори.

2680. Коби мені не тот вершок і не тота гора,
Добро би ми позирати до мого сокола.
(Гол. IV, ст. 492, ч. 30).

2681. Ой ти горо високая, хто тя буде орав,
Штири воли в полонині, милий захоровав. (Кропив. Н.).
2682. Я у горах не бувала, я гори не знала,
Тепер я си молоденька в пусті гори впала. (Кропив. Н.)
2683. А ви гори високії, позападайте сі,
Тай на мої білі ноги не сподівайте сі. (Невід.).
2684. Гори мої високії, бивайте здорові,
Та най у вас пробивають кавки та ворони !
(Гол. II, ст. 408, ч. 762).
Пор. Мат. V, ст. 123, ч. 75.
2685. Гори мої високії, мушу вас лишити,
Волів би-м був у вас гнити, як в чужині жити.
(Гол. II, ст. 252, ч. 26).
2686. Звідти гора, звідци друга, сьвіта не видати,
Межи тими гороньками треба пропадати.
Звідти гора, звідци друга, меже ними кладка,
Переносив Івасенько до Марисі ябка. (Біла).
Пор. Коломийки, I, ч. 1110.

Ліси.

2687. Ой лісова долинонька, лісова долина,
Та най по ній біси ходят, не моя дівчина. (Невід.).
2688. Ой ішов я, пане брате, з того бутиночка,
За нами сі похилила густа ялиночка.
За нами сі похилила, до землі впадала ;
Котра дівка ворожила, та сі не віддала. (Волосів).

Майдан.

2689. Ой піду я на майдан, тай на майданицю,
А там біда волохата тьигни колісницю. (Кнг.).

Полонини.

2690. Ой ходив я тай учора, ой ходив я нині,
А ни міг я ізходити краю полонині. (Ж. Павлі, ст. 195).
2691. Ой зелена полонина, зелена, зелена,
По три шори буковина на ній посаджена. (Волосянка).
2692. Яке с тої половинки студененьке віє !
Та прихили своє личко, най моє загіє.
(Гол. IV, ст. 452, ч. 65).
2693. Ой зелена полонина з вітром говорила :
Подуй вітре холоднейкий, чей бим ся розвила. (Волосянка).

2694. Ой висока полонина з вітром говорила,
Коби мене розорати, жито-бим родила.
(Гол. II, ст. 621, ч. 32).
Пор. Врабель, ст. 264, ч. 752.
2695. Ой з теплої полонини вітер намагає,
Люби, любко, кого хочіш, най Біг помагає. (Невід.).
2696. Ой во онтій полонині велике зілїйко;
А то мині, білявчино, велике звілїйко¹). (Волосянка).
1) Звіле = веселість.
2697. В полонині добре мині, голубки несут ся;
Часом душа невинная, люде набрешут ся. (Волосянка).
2698. Кой биваю в полонині, то хожу, то стану,
В полонинці пю жинтицю, їм сир та сметану.
(Гол. II, ст. 455, ч. 695).
2699. Попід тоті полонинки будуют будинки;
Ни мала я сего літа веселої днинки. (Чорні Ослави).
2700. Ой піду я в полонину, та в полониночку,
Чи не обдер буйний вітер мою калиночку. (Розлуче).
Пор. Сал. ст. 14, ч. 79, 2.
2701. Ой ходімо в полонину, та в полониночку,
Ци не звалив буйний вітер нашу колибочку?
(Гол. II, ст. 307, ч. 333).
2702. Ой піду я в полонину по дзелене сіно,
В полонині при долині сонїнько би гріло. (Розлуче).
2703. а) Ой піду я в полонину на зелене сіно,
Полонинку не перейду, бо сонечко сіло.
(Гол. II, ст. 356, ч. 593).
2704. б) Ой ішов я в полонину по зелене сіно,
Як єм зійшов на долину, то вже сонце сіло. (Чорні Ослави).
2705. в) Піду же я в полонину по зелене сіно,
В полонині при долині там соненько сіло;
Ще мені ся, посестрице, таке не здавало,
Аби мені в полонині сонце спочивало.
(Гол. II, ст. 252, ч. 31).
2706. Ой зазуле сивенькая, позич жи ми нїжок,
Най полину в полонину, поки не впав сніжок. (М. Яцків.)
Пор. висше ч. 2673. — Сал. ст. 14, ч. 77, 2.
2707. Ой я піду в полонину, тай позазираю,
Ци не вийшла моя мила з дзеленого гаю. (Кропив. Н.).

2708. Понад саму полонинку густенькі темей;
То ми любо позирати до неї, до неї.
(Гол. II, ст. 456, ч. 701).
2709. Ой ішов я з полонини, ой ішов я з поля,
Наломив я кукурудзків, кілька моя воля. (Орелець).
2710. Видко мого миленького кінець полонинки,
Як розчесав жовту косу аж до ременички.
(Гол. II, ст. 458, ч. 710).
2711. Ой пішла я в полонину, надибала джуса,
Посадила на пеньок, підкрутила вуса. (Кривка).
2712. А я піду в полонину, та стану гадати,
У котрої білявочки нічку ночувати? (Волосянка).
2713. Ой як не мож в полонину заїхати возом,
То так не мож до милої перейти морозом. (Розлуче).
2714. В полонині, в полонині, в полонині сиджу,
Тогди серцю відвологне, як тя, душко, виджу. (Волосянка).
2715. Ладно мині в полонині, в полонині сижу,
Що ма мила дома робит, я то вшитко вижу.
(Гол. II, ст. 456, ч. 702).
2716. В полонині, в полонині, в полонині сиджу,
А мій милий фіглі строїт, а я усе виджу. (Кривка).
2717. Пішло бідня в полонинку, наказує мені:
От так бис ся справувала, як я в полонині!
Ой він мені наказує все ластівочками,
А я єму відсилаю перепеличками.
(Гол. II, ст. 363, ч. 625 і 626).
2718. Коли тя ся сподівати, любцю, с полонинки?
Коли буде вечеріти по під буковинки!
(Гол. II, ст. 458, ч. 711).
2719. Колиж ті сі надїяти, серце, з полонини?
Та як буде опадати листок в буковини.
Та як буде опадати, пішлю ти квіточку,
Надїй мі сі, файна любко, рано в суботочку.
Надїй мі сі, файна любко, сьвітої неділі,
Принесу ти за кресанев на віночок зіле.
Ой приніс я тото зіле, тай зачєв давати,
Ой приходе два ледїні любку й обіймати

Почекайте, ледіники, най я вам щось скажу,
 Най вітегну пістолетко, най вас опережу.
 Най вітегну пістолетко, най вітегну крешу,
 Тож я вас сі запитаю, ци се любка ваша. (Тулуків).

2720. Не бояв сі голий дожджу, а мокрий розбою,
 Сідай, любко, на коника, поїдеш зо мною.
 Сідай, любко, на коника, а я на кобилу,
 Та поїдем, файна любко, аж у полонину. (М. Яцків).

2721. Та ти сідай на коника, а я на кобилу
 Поїдемо в чисте поле через полонину.
 Ой приїдем в полонину, тай там я загину,
 Скажу собі посадити в головах калину.
 Будут пташки прилітати, ту калинку їсти,
 Будут мені від родини приносити вісти. (Орелець).

Пор. в 2—3 куплетом: Гол. II, ст. 308, ч. 339. — Сал. ст. 15,
 ч. 83.

2722. Ой дину, дину, дину, через полонину.
 Через кого марно гину? Через білявину. (Волосянка).

Поляни.

2723. Ой поляно, поляночко, люде тя скосили,
 А на мене молодого неславу зложили. (Нагуєвичі).

Царинки.

2724. Ой я війшов на царину, царина нівроку,
 А я не знав за царину аж до сего року. (Гвоздець).

З. Р о с т и н н.

Барвінок.

А.

2725. Вчора била ниділенька, нині пониділок,
 Посіяли дівке руту, вродив сі барвінок. (Ожомля).

2726. Ой чий же то садок, садок зацвив так біленько?
 Постелив ся барвіночок по землі низенько. (Хотінь).

2727. Ой стелит сі барвіночок в лісі по дорогах.
 Волів би сі постелити дівкам по головах. (Явче).

2728. Ой по-під гай зелененький ходит мій миленький
 Тай збирає на віночок барвінок дрібненький. (Голгочі).

2729. Вчєра була недїленька, нинї понедїлок
Наймала-м си козаченька косити барвінок.
Коси, коси, козаченьку, великі покоси,
Буду мати на недїлю затикати коси. (Охрим).
2730. а) Ой коби я, Боже, знала, же не буду в вінку,
Я би тебе не полола, крущастий барвінку.
Я би тебе не полола і не поливала,
Я би в своїм огородї поля не псувала. (Мшанець, З.).
2731. б) Ой як би¹⁾ я була знала, що не буду в вінку,
Була бим тї не садила, дзелений барвінку.
Була бим тї не садила тай не підливала,
Я на тебе, барвіночку, всю надїю мала²⁾. (Волосів).
Жураки: 1) Ой коби. 2) Була бим си коновками ручки не зривала.
Пор. Кол. ст. 133, 1611—1614.

Бразилїя.

2732. Попід гору високою ростє бразилїя,
Таки піду до милої, лиш прийде недїля. (Коропець).
Пор. Сал. ст. 7, ч. 39, 1.
2733. Я посїю бризїлію мижи бураками,
То найліпша білявина мижи парібками. (Кропив. Н.).

Васильок.

2734. Ой василю, василику, люблю тї пахати,
Та роди сї, василику, коло мої хати. (Жураки).
2735. У мойому городочку ростє васильочок,
А то мому миленькому буде на віночок. (Хотїнь).

Дуб.

2736. Не стій, дубе, край дороги, лихо тобі буде,
Гилє маєш зелененьке, обрубаят люде.
(Гол. II, ст. 251, ч. 21).
2737. Сухий дубе, сухий дубе, нічо с тє ни буде,
А із мене колясочка мальована¹⁾ буде.
Колясочка мальована, коник вороненький,
А як піду, поїхаю, гіркий²⁾ молоденький. (Підзахарич).
1) Вар.: 1) Березочки колясочка. 2) Козак.
Пор. Гол. II, ст. 233, ч. 32. — Кольберт, III, ст. 16, ч. 62—63.
2738. а) Ей дуби¹⁾ мій зилинений, маю в тобі²⁾ гатку,
Мушу я тї порубати³⁾ милому⁴⁾ на клатку. (Жур).
Хотїнь: 1) Дубку. 2) Таку. 3) Вирубаю, подарую. — Нагуевичі:
4) Миленькій.
Пор. Де-Волланъ, ст. 69. — Кол. ст. 108, 1255.

2739. б) Не стій, дубе, край дороги, я ти скажу гадку,
Скажу я те вирубати дівчині на кладку.
Скажу я те вирубати, й тебе положити,
Щоби було до дівчини близенько ходити. (П. Ст. Б.).
2740. в) Ой ти, дубе, край дороги, маю в тобі гадку,
Мушу я ті підрубати дівчині на кладку.
Мушу я ті підрубати тай переложити,
Щоби мала дівчинонька по воду ходити. (Дусанів).
2741. г) Ой дубочку росохатий, маю на тя гадку,
Гадаю тя порубати миленькій на хатку.
Гадаю тя порубати тай помітувати,
А із тебе своїй милій хатку збудувати.

(Гол. II, ст. 618, ч. 12).

Пор. Гол. II, ст. 251, ч. 22. — Купчанко, ст. 404, ч. 56. —
Кольберг, III, ст. 61, ч. 565—566.

2742. Ой як ми се тай любили, сухі дуби цвили.
А як ми се перестали, сирі повсихали. (Григорів).

Пор. Сал. ст. 12, ч. 67, 2. — Врабель, ст. 127, ч. 403. —
Де-Волланъ, ст. 27. — Мат. V, ст. 115, ч. 26.

Зіле.

2743. Солодка ма, білявчино, ти мій солодчику,
То будеме зіля рвати в вашім городчику.
Ай будеме зіля рвати, город городити,
Ай будеме, солодчику, з зільом говорити. (Волосянка).

Калина.

2744. а) Ти червоная калино, чого в лузі стоєш?
Та ци ягід ти жалуєш, ци ся сушу боєш?
Та бо ягід не жалую, ни ся сушу бою,
Та я стала та думаю, чим зацвити маю.
Та бо зацвину чирвоно, мене люди знають,
Та ми червоні калині гіля обламають. (Дидьова).
2745. б) Ой калино¹⁾, калиночко²⁾, чо ти³⁾ в лузі⁴⁾ стоїиш?
Чи ти сонці⁵⁾ візираєш, чи дощу⁶⁾ сі бойиш?
Я⁷⁾ сонїнька візираю, дощу сі не⁸⁾ бою,
Де мні⁹⁾ мамка¹⁰⁾ породила, там собі постою¹¹⁾. (М. Яцків).

Волосів: 1) Калиночко. 2) Малиночко. 3) Чого. 5) Чи сонїчка.
6) Вітру. 11) Там я собі стою. — Жураки: 1) Калинонько. 2) Мали-
нонько. 3) Чого. 4) В лісі. 5) Ци соненька. 7) Ой. — Волосянка: 3) Ка-
линице. 3) Чого. 5) Чи сонїчка. 6) Вітру. 7) Не. 8) Ни ся вітру.
9) Де мя. 10) Мати. — Кропивник Нов.: 5) Ци сонїнька. 6) Вітру.
8) Вітру ся не. 10) Як ня мама. 11) Так молода стою.

Пор. Гол. IV, ст. 486, ч. 6. — Сал. ст. 51, ч. 174. — Врабель,
ст. 83, ч. 274. — Мат. V, ст. 126, ч. 96. — Кол. ст. 51.

2746. а) Ой зацвила калиночка¹⁾ недалеко хреста,
А я пішла, наломала²⁾, до дому принезла. (Гвізд, Григор., Хотінь).
Вовків: 1) Калинонька. 2) А дівчина виломала.
2747. б) Ой зацвила калинонька нидалеко хреста,
А я пішла, наломила, до дому принесла.
Подиви сі, мамуненько, який цвіт біленький!
Котрий хлопець чорнобривий, то той мій миленький. (Пасічна).
2748. Ни сама, ни сама¹⁾ калину ломала,
Ломав милий чорнобривий²⁾, я му пригинала³⁾. (Нивиці).
Вільки Мав.: 1) Не сама я, не сама я. 2) Ломав її мій миленький.
3) Помагала.
2749. Я калину ломлю, ломлю, на калині стою,
Не зрадь же мя, калинонько, бо ся зради бою. (Пристань).
2750. Ой калино, калиночко, чомус не зродила?
Була зима студененька, тай ні зморозила! (М. Яцків).
Пор. Ж. Павлі, ст. 166. — Гол. II, ст. 251, ч. 23 і ст. 425,
ч. 546.

Коноплі.

2751. Ой виліз я з конопель, взяв ся за під боки:
Подивіт ся, дівчатонька, який я високий. (Біла).

Липа.

2752. Стоїт липа над водою, липко-ж моя, липко!
Всі дівчата на гуляню, а мої не видко. (Коропець).
Пор. Коломийка, I, ч. 1259. — Сал. ст. 9, ч. 49, 1. — Кол. ст.
107, ч. 1245.

Ліщина.

2753. Ой шуміла ліщинонька від вітру буйного,
А ще буде раз шуміти від голосу мого. (Коропець).
Пор. Коломийки, I, ч. 1618. — Кол. ст. 159, ч. 195² і ст. 168, ч. 4.
2754. Ба чому ти, ліщанице, така не вродлива?
Зима була студененька, мене зморозила.
(Гол. II, ст. 425, ч. 546).
Пор. Гол. II, ст. 251, ч. 23. — Пор. вище ч. 2750.

Меліса.

2755. Ой у моїм городочку зацвила меліса,
Ой не піду до милого, бо сі бою лиса. (Нагуєвичі).

Ожини.

2756. По під тоті полонини зродили ожини,
Тож то ми сі сподобали очинька в дівчини. (Чорні Ослави).

Отава.

2757. Ой я йшов горі лугом, тай горі лугами,
Та шуміла отавина мені під ногами. (Кропив. Н.).

Пшениця.

2758. Ой сіялам пшеничину на високім мосьці:
Рости, рости пшеничино, підеш перед госьці. (Дидіова).
2759. Ей дуйна-ж, моя дуйна, пшениченька буйна,
А я би іще радніща, як би ще буйніща. (Іванівці).

Розмайрин.

2760. а) По під гаєм зелененьким ходи мій миленький,
Та збирає на неділю розмайрин дрібненький.
На що тобі, мій миленький, розмайрин дрібненький?
На неділю за капелюх, бо я молоденький. (Івачів).
Пор. Кольберт, III, ст. 60, ч. 556.
2761. б) Ой по під гай зелененький ходит мій миленький,
Та збирає за капелюх розмай зелененький.
На що тобі, мій синочку, того розмайочку?
Ти не знаєш, моя мамко, що за головочку. (М. Яцків).
2762. в) Ой по під гай зелененький ходит¹⁾ мій миленький,
Заложив си²⁾ за капелюх розмарин дрібненький³⁾.
На що тобі, мій миленький, розмаю з під гаю⁴⁾,
Я для тебе⁵⁾ на неділю⁶⁾ дві пави⁷⁾ тримаю. (Рудно).

Постолівка: 1) Ходив. 2) Збирав собі. 3) Розмай зелененький.
4) Розмаю. 5) Коли я ти. 7) Цвіточку. — Дусанів: 2) Тай збирає.
3) Розмай дзелененький. 4) Із гаю розмаю. 5) Коли я ти. 6) За капе-
люх. 7) Квіточку. — Тустань: 2) Та збирає. — Білінський: 2) Зати-
кав си. 3) Розмай зелененький. — Гвізд: Та збирає. 3) За крисаню
розмай дзелененький. В останніх трьох варіантах приходить тільки пер-
ший куплет. — Липиця Горішна (другий куплет):

Ой не ходи та до гаю, не ломи розмаю

Ой бо я ти на неділю квіточку тримаю.

Пор. Гол. IV, ст. 460, ч. 126. — Кол. ст. 102—103, ч. 1061.

2763. г) По під гаєм зелененьким ходив мій миленький,
Що виломи, то затикне розмай зелененький.
На що-ж тобі, мій миленький, глядіти розмаю,
Я для тебе молодого калину тримаю. (Нивиці).
2764. д) Ой по під гай зелененький, ходит мій миленький
Тай збирає за капелюх розмай зелененький.
На що тобі, мій миленький, розмаю, розмаю,
Як ся будеш жинитоньки, я ти назбираю¹⁾. (Іванівці).

Нагуєвичі: 1) А я тобі капелюшок зільичком умаю.

Рожа.

2765. Ой я рожі не садила і не підливала,
Сама ми сіє красна рожа в саду виховала.
Ой я рожі не садила, сама рожі сходить,
А я хлопці не чарую, сам до мене ходит. (Желдець).

Росада.

2766. Я с переду, я с переду, а Мариська з заду,
А Мариська в середині продає росаду. (Пятичани).

Рута.

2767. Сію руту, сію руту, руту підливаю,
Росте рута зелененька, на вінок сховаю. (Хотінь).
2768. А я руту ни сіяла, ані поливала¹),
Рута така походила²), аж повильгала. (Михайловичі).
Кульчиці: 1) Підливала. 2) Красна зійшла.
2769. а) Руто моя зелененька, руто моя дрібна,
Сховаю тя на неділю, будеш ми потрібна.
Рутко-ж моя зелененька, рутко-ж моя яра,
Сховаю тя на ниділю, але ще не зара. (Денисів).
2770. б) Руто моя зелененька, руто моя дрібна,
Викину тя із косоньки, бос ми не потрібна. (Хотінь).

Садовина.

2771. Нема тої садовини, що я її садила,
Видоптали парубоньки, що я їх любила. (Острів).
2772. Ой вийду я на дорогу, ой Божи мій, Божи,
Садовина як виноград, червона як рожи. (Голгочі).
2773. Моя душко солодонька, я за тебе гину,
Ой шчо тебе не видати черес садовину. (Кроп. II.).

Татарка.

2774. Там на горі, на високі, зацвила татарка,
А Васильцьо і Касунє, то си єдна парка. (Іванівці).

Трава.

2775. Ей підемо, пани брати, в вишневий садочок,
Тамка трава зилиненька лиш по поясочок. (Яв.).
2776. Ой діна-ж моя, діна, діна-ж моя, дайна,
Куда любка походила, туди трава файна.
Куда мила походила, дзвінком подзвонила,
Туди трава як отава, барвінком зацвила. (Вікторів).

Тринда.

2777. А у моїм городочку та зацвила тринда,
Такого-м си полюбила, шчо всім дівкам кривда. (Кропив. Н.).

Чічки.

2778. Ой поїхав мій миленький тай у дорожічку,
Забулам му наказати за рожеву чічку. (Чорні Ослави).

Явір.

2779. А у поли керничина, в ній вода не чиста,
Нападало з яворика зеленого листа. (Утринів Доля.).
Сей куплет творить звичайно початок окремої пісні.
Пор. Кольберт III, ст. 18, ч. 86—87. — Врабель, ст. 219 ч. 624.
— Де-Воллант, ст. 122. — Мат. V, ст. 112, ч. 10.

Б.

2780. Ой із гори на долину тай на долиноньку,
Похилив сі дуб на дуба, зломив калиноньку. (Войнилів).
2781. Ой ти дуб, ой ти дуб, а я березонька,
С тебе, дуби, ніц ни буди, з мени колисонька¹). (Жур.).
Желдець: 1) Коновойка.
2782. а) Ой могила, пане брате, могила, могила,
Коби її розкопати, жито би вродила. (Нагуєвичі).
Пор. висше ч. 2694.
2783. б) Ой могила, тай могила з вітром говорила:
Коби мене розорали, жито бим зродила.
Коби мене розорали, розкоренували,
Ой жито би посіяли, пшеницю збирали.
Ой жито би посіяли, пшеницю збирали,
Тай на мині на могилі, два стоги поклали. (Чортовець).
2784. Вчора була неділейка¹), а днесь²) понеділок,
Посіяла мати жито, вродив ся барвінок.
Барвіночку зеленейкий, тос по житі зійшов,
Парібочку молодейкий, тос на бідку прийшов. (Боберка).
Дусанів: 1) Неділенька. 2) Нині. (Без другого куплета).
Пор. висше ч. 2725.
2785. Кукурудза не доруза, гарбуз николайко,
А дівчина чорнобрива, хлопець підсвистайко. (Іванівці).
2786. Ой не ходи попід хату, не допчи лілії,
Бо лілію-м посадила своїй компанії.
Ой не ходи попід хату і не допчи тої,
Бо я тою посадила тай для братової. (Охрим.).

2787. Ой ліщина говорила, калина казала,
Що дівчина за парубком сім раз ушлівала. (Скобичівка).
2788. Ой за гайом брала льон, брала конопельки,
Ой нічо ї не в голові, ой по витребеньки.
Ой вийди но, дівчинонько, вийди, подиви сі,
Конопельки не вибрані, льонец постелив сі. (Дусанів).
2789. Павонія, гергонія, а то ладні квіти,
А Касуні і Івась, то паристі діти. (Вовків).
2790. Ішов милий доріжкою, мила долиною,
Зацвив милий роженкою, мила калиною. (Іванівці).
2791. Ой у моїм городечку зацвила романка,
Та я своєму миленькому кума тай коханка.
Ой у моїм городечку зацвила маруна,
Не велика люба була, уже си минула.
Ще маруна не зацвила, лиш пополовила,
Ще си люба не минула, лиш си притаїла.
Там у моїм городечку цвите одоляна;
Очи чорні, брови рівні в мого Івана.
Ой у моїм городечку зацвила нати́на;
Очи чорні, брови рівні в мого Максима. (Топорівці).
2792. Ой зацвили туліпани, зацвили грішпани;
Там то мені сумно, нудно, як вечір настане. (Желдець).
2793. Я шельвію пересію, руту перетичу,
Та кого я вірне люблю, з дороги закличу. (Чорні Ослави).
2794. Ой Господи милосерний, що ся в світі діє,
Що яворик процвітає, кал'на зеленіє. (Кропив. Н.).

4. З ь в і р і.

А.

1. Ссавці.

Вівці.

2795. Ой баране, бараночку, та я твоя вівця,
Укуси мні, бараночку, дзеленого сїнця.
Бо Бог знає, бараночку, яка зима буде,
Відав мені старій вівци погибочок буде. (Жураки).

Пор. Кольберг III, ст. 68, ч. 700—701. — Мат. V, ст. 147, ч. 239.

2796. Баран косив, баран косив, а ягниця гребла,
Таку стирту накидали від землі до неба. (Кропив, Н.).
2797. Кучеривий баранец, кучериві роги,
Пішов би я до дівчини, не знаю дороги.
Кучеривий баранец, кучерива вівце,
Кучерива дівчинонька була на горівці. (Дусанів).
2798. А я з гори на долину баранами їду,
Барани се показали, я пішки не піду. (Іванівка, Козівка).

Вовки.

2799. Питає сі дівки тато: Дес сі забавила?
Там сі вовки розіграли, а я сі дивила.
Там сі вовки розіграли, зачили сі їсти,
А я так сі напудила, не можу вповісти. (Угринів Гор.).
2800. Я гадала молодийка, що то милий чупкав,
То вовчище телятище із за воріт хрупкав. (Тужля).
Пор. Гол. II, ст. 449, ч. 668.
2801. Бодай тебе, файна душко, вся вороня їла,
А мав же єми одну козу і ту вовча зїла. (Ясенів Гор.).
2802. Ой озму я бук у руки, займу вовка д горі,
Із'їв вовчік, каже, козу, лишив мині рогі.
Ой будеш же ти, вовчику, мине пам'ятати!
Та ни йшов єс до богачи кози бракувати. (Ясенів Гор.).

Воли (корови).

2803. а) Веду багрю, веду багрю, прип'яв їм до моста,
Якась біда вигадала, що багря безхвоста.
Виду багрю, виду багрю, прип'яв їм до дуба,
Якась біда вигадала, що багря беззуба. (Кропив. Н.).
2804. б) Повів багрю на ярмарок та прип'єв до моста,
А Жиди сі придивили, що багрі безфоста.
Вивів багрю на ярмарок, привезав до дуба,
А Жиди сі придивили, що багря беззуба. (Жураки).
2805. Воли мої сивенькії, воли мої, воли,
Хто вас буде випасати, я не маю коли. (Ясениця).
2806. Цабе воли половії, не бійте сі вовка,
Бо поверну до дівчини, болит мні головка. (Жураки).

2807. Сиваники, сиваники не знали дороги,
Поїхали в березину, пощипали роги. (Невід.).
2808. Ей чийж то воли сері поплили без річку,
Коби я знав, що то мої, йшов бим на всю нічку. (Голгочі).
2809. Ой чиї то сірі воли без Дунай поплили?
Чи не мої дівчиноньки, коби не займили. (Голгочі).
2810. Воли мої сіренькії, пас би я вас, пас, пас,
Ой як прийде неділенька, порізав би я вас. (Голгочі).
2811. Ой орали сиві воли, орали, орали,
Коби они сіно їли, воду попивали. (Волосянка).
2812. Ой¹⁾ у поли керниченька, три милі до неї,
Напувала³⁾ дівчинонька сиваника³⁾ з неї. (Войнилів).
Вороблевичі: 1) А. 2) Там поєла. 3) Сірі воли.
2813. За дівчинов умираю, за дівчинов гину:
Жени мені штири воли з гори на долину.
Ой щоби я дурна була, розуму не мала,
Щоби я ти штири воли на долину гнала. (О. Коцан).

Заяць.

2814. Сидит заяць¹⁾ під корчем²⁾ тай думку думає,
Не давно сі оженив, вже³⁾ жінки не має. (Вільки Маз.).
Волцнів: 1) Заєць. 2) На межі. 3) Оженив сі тай стратив
сі тай.
2815. а) Іде¹⁾ стрілець попід гаєц²⁾ тай сі Богу молит,
А так заяць⁴⁾ утікає, най Господь⁴⁾ боронит. (Тиссьмениця).
Скобичівка: 1) Ішов. 2) Дорогою. 3) А заяць так. 4) Памбіг.
2816. б) Ци знаєти, дівчитонька, як сі заяць майи?
Він сі в ночі попасайи, на день сі сховайи.
Сховайи сі, сховайи сі я в глибокі ріки,
Стрілець ходит, зазирайи, тай ни знайи вітки.
Зазирайи, зазирайи, вочима говорит,
А пан заяць утікайи, най Господь боронит. (Жур.).
2817. в) Ой не знаєш, товаришу, як сі заяць має,
Через нічку траву пасе, у день сі ховає.
Ховає сі в тоти гори, тай в тото терміте,
За ним, за ним два змисливці, а він далій в тіки.
За ним, за ним два змисливці, отчеша говорєт,
Заячинка так тікає, най Господь боронит. (М. Яцків).

2818. г) Чи знаєш ти, пане брате, як заяц триває?
Я в ночі сі напасає, я в день сі ховає.
Ой ховає сі, ховає в велике склепітє,
Ой а стрілець забігає, ще й вігонит вітти.
Ой а стрілець іде за ним, очинаш говорить,
Ой а заяц так тікає, най Господь боронит.
Ой вістріляв тайстру проху, а шріту могилу,
Убив собі два заяці, та на цілу зиму. (Тулуків, Косів).
2819. д) Ой коби ви, люде, знали, йик заєц триває:
На всю нічку траву пасе, в днину си ховає.
Іде стрілець за заємем, та Богу си молит,
А заєц так утікає, ней Господь боронит.
Вістрілив він та сорок куль, пороху могилу;
Убив одного зайиці на всю божу зиму.
Зносив нові чоботи, тай чірвоні гачі,
А, шож тото за заробок стрілцеви, сарачі? (Кобаки).
Пор. Врабель, ст. 204—205, ч. 565 і ст. 252—253, ч. 739.

Коні.

2820. Як я їхав с Коломиї на сиві кобилі,
Кобила сі сполошила, а я впав в помії. (Комарно).
2821. а) Ой їхав я понад воду¹⁾, лоше в воду впало,
А я кличу: цьоню, цьоню, аби не²⁾ пропало. (Нагуєвичі).
Тростінець: 1) З Коломиї. 2) Цьось, цьось, моє лоши! На віки.
2822. б) Ой ішов я с кіньми на ніч, лоши в воду впало:
Цісьцьо, цісьцьо, худобонько, бо вже коний мало. (Жур.).
2823. Ай кобила сивенькая, лошатко буре,
Прийшов вовчок неборачок тай поїв обоє. (П. Ст. Б.).
2824. Ой поведу я коника на росу, на росу,
А що коник я не виїсть, косою викошу. (Вільки Мазов.).
2825. Ой чиї то коні сиві по зрубі літают?
Ци ни мого миленького кирниці шукают. (Кнг.).
2826. Ей господар у дорозі коня напуває,
А молода дівчинонька води доливає. (Михайловичі).
2827. Ой я пасла коні, коні у чужій стороні,
За кульчики, за перстені, за ябка червоні. (Кульчиці).
2828. Ой чиї то карі коні за Дунай поплили?
Ой заплили край Дуная, там си відпочили. (Хотінь).

2829. Ой чиї то карі коні Дунаєм поплили?
 Чи нашої дівчиноньки, шо ми сі любили?
 Ой чиї то карі коні під горов пасут сі,
 Чорні очі завертают, кучері тріснут сі. (Хотінь).
2830. Ой ходила, говорила попова кобила,
 Коби ї хто сіна дав, дрова би возила. (О. Коцан).
2831. Ой кобила говорила, як ішла¹⁾ до ліса:
 Древа я ти не повезу²⁾, як ми не даш³⁾ вівса. (Розлуче).
 О. Коцан: 1) Ідучи. 2) Не буду ти дрова везти. 3) Бом не їла.
2832. Ой ніхто так не доходить ані доходжає,
 Тільки милий чорнобривий коня напуває.
 Ой по саді проходжає, коня випасає,
 А до мене молоді листи посилає. (Хотінь).
2833. Ой ішов я попід ліски, хрустав я орішки,
 Тай прохрустав ворон коня, тепер ходжу пішки. (Невід.).
2834. а) Ой вижену сіру клячу на могилу пасти,
 Змовили сі два злодії мою клячу вкрасти.
 Ой а моя сіра клячі так сі того звергла,
 Що забігла до болота тай ноги задерла.
 А я кажу свої жінці: відорвім підкови,
 Бо вже наша сіра клячі не верне ніколи. (Нагуєвичі).
2835. б) Ой вивів я на толоку кобильчину пасти,
 А вовчиця підглядає, хоче її вкрасти.
 Кобильчина як зобачит тай до дому вдерла,
 Зачіпила за будаче тай ноги задерла.
 Іди, сину, до попа, дай попови знати,
 Най іде піп кобильчину на смерть сповідати. (Буцнів).
-
2836. Чим тя буду годувати, кебилюнько біла?
 Ой що туча не вібила, то саранча ззіла. (Ценів).
2837. Сивий коню, сивий коню, де я ті напою?
 А в кєрниці нима води, до¹⁾ ставу сі бою. (Грядя).
 Ситіхів: 1) А.
2838. Сивий коню, сивий коню, де я ті напою?
 Кирниці сі завалила, Дунаю сі бою.
 Веду конє до Дунаю, кінє не хоче пити,
 Подубує ноженьками, хоче мене бити. (Угринів Дол.).

2839. Ой конику вороненький, конику, конику,
Привів єс мні, мій конику, на біду велику. (Жураки).
2841. а) Не стій, коню, коло плота, не їж воколота,
Ні ти ми сі не сподобав, ні твоя гирзота. (О. Коцан).
2842. б) Не стій, коню, коло плота, не їдж околота,
Не йди, дурню, до дівчини, то дарма робота.
Не стій, коню, коло плота, не їдж околота,
Питаю зя, сивий коню, дес був на зальотах?
Ой був же я на зальотах, там на горі хата,
Тато сліпий, мати крива, дівчина горбата. (Буцнів).
2842. Коню ти мій вороненький, вчини мою волю,
Як я їду до дівчини, підскоч піді мною. (Желдець).
2843. Ой бий¹⁾, коню, копитами перед воротами,
Нехай²⁾ вийде дівчинонька³⁾ з чорними бровами. (Біла).
Хотінь: 1) Удар. 2) Та най. 3) Красна любка. — Редодуби
1) Тай вдар. 2) Та най.
2844. Ой бий коню копитами, ней болото бризне,
Нехай мене ляда дурень за руку не тисне. (Біла).
2845. Ой конику, воронику, конику каштанку,
Ой як їдеш до дівчини, постій коло ганку. (Волосів).
2846. Ей як седу на коника, гою коню, гою,
Де ворота відхилені, там дівчина моя.
А як седу на коника, стисну вострогами:
Перебирай, сивий коню, дрібненько ногами. (Григорів, Чортків.)
Пор. Кол. ст. 99, 939—940.
2847. Ой конику вороненький, вези ти ня боком,
А то мої миленької хата над потоком. (Кропив. Н.).
2848. а) Ой вези мя, кониченьку, ой вези мя, вези,
Тільки мене не завези до якої мерзи. (Нагуевичі, Кроп. Н., Григ.).
Пор. Гол. II, ст. 260, ч. 74. — Кол. ст. 99, ч. 933.
2849. б) Ой вези мя, кониченьку, ой вези, ой вези,
Іно мене не завези до якої мерзи.
Як мя маєш, кониченьку, до мерзи возити,
Не дам я ти вівса їсти, ані води пити. (Вулька Гамулець).
2850. Або мене, коню, вези, або з тебе злажу¹⁾,
Або мене²⁾ там завези³⁾, де я ходив зразу⁴⁾. (Біла, Григ.).
Нивиці: 1) Злазу. 2) Або там мя ти. — Пасічна: 3) Тамки неси. —
Войнилів: 4) Тобі скажу.

2851. Альбо ти мі, коню, вези, альбо я злізаю,
Альбо ти мі там завези, де я гадку маю. (Михайловичі).
2852. Ой коню мій сивий, сивий, будь же ми щасливий,
Занеси ме, завези ме до мої дівчини.
(Гол. IV, ст. 464, ч. 153).
2853. Ой конику, воронику білокопитистий,
Занеси мні в полонину на верх каменистий. (Орелець).
Пор. Гол. II, ст. 275, ч. 158.
2854. Сивий коню, сивий коню, я на тобі їду.
Спускаю ся в долиноньку, до дівчини піду. (Нивиці).
2855. а) Сивий коню¹⁾, сивий коню²⁾, грива ти біленька³⁾,
Завези⁴⁾ ме, занеси⁵⁾ ме, де моя миленька. (Голгочі).
Войнилів: 1) Ой конику. 2) Воронику. 3) Сивенька. 4) Занеси.
5) Завези. — Охримівці: 1) Ой конику. 2) Соколику. — Іванівці:
1) Ой конику. 2) Мій миленький. 3) Сивенька. — Кропивник Н. 1) А
конику. 2) Вороненький. 3) Гриватий, біленький. — Нагуєвичі: 1) Ой
конику. 2) Воронику. — Нивиці: 3) А грива біленька. 5) Під ворота.
Пор. Гол. II, ст. 275, ч. 157. — Кол. ст. 99, 935—936.
2856. б) Ой конику воронику, грива ти біленька,
Занеси мя в тоє село, де моя миленька.
Як би тебе я заніс, де твоя миленька,
Та злетіла би мені гривочка біленька.
(Гол. II, ст. 616, ч. 1).
2857. Ой конику вороненький, грива ти біленька,
Завези ні в тоти краї, де моя миленька.
Завези ні в тоти краї, та в тоту країну,
Та най я сі відвідаю за свою дівчину. (Волосів).
2858. а) Ой конику, соколику, грива ті сивіє,
Завези мі, занеси мі, де зора зоріє.
Ой конику, соколику, наїдж сі оброку,
Поїдемо до дівчини в земельку глибоку. (Івачів).
2859. б) Сивий коню, сивий коню, наїч се воброку,
Поженем се за дівчином у землю глибоку. (Іванівка).
2860. а) Сивий коню, сивий коню, сива твоя грива,
Скажи мені, сивий коню, де дівчина мила? (Пісочна).
Пор. Залєський, ст. 193. — Гол. II, ст. 291, ч. 247.
2861. б) Сивий коню, сивий коню, сива тобі грива,
Скажи мині, сивий коню, де моя є мила?
Скажу я ти, козаченьку, ай там за горою,
Потирає очи чорні хусточков білою.

Минї нічка темненькая спочинку ни дає,
 А з вечера аж до раня слезми заливає;
 Вийду рано вздыхаючи, говору з росою:
 Прибуди, прибуди, бо сву душу пішлю за тобою.
 (Ж. Павлі, ст. 132 і 133).

2862. Сивий коню, сивий коню, тай сивенька гривка¹⁾,
 Завези мя, сивий коню, де моя дівчинка. (Тумир).
 Григорів Б.: 1) Сивенька ти гривка.

2863. Ей конику, соколику¹⁾, бігай по дівчину,
 Ой най²⁾ мені³⁾ раду дає⁴⁾, бо я марно⁵⁾ гину. (Григ., Голгочі).
 Нагуєвичі: 1) Воронику. 2) Нехай. 3) Іде. 4) Ради дати.
 5) Марне. — Яцків: 1) Вороненький. 2) і 3) Най вона ми. 5) Марне
 з сьвіта. — Григорів: 1) Ой коню мій вороненький. 2) Та най.
 3) Ми вна.

2864. Ой коники вороники, деж ви ночували?
 Там в дівчини під горою каміне глодали. (Іванівка).

Кози.

2865. Ой коби я козу мав, я би не журив се,
 Я би козу видоїв, молока напив се. (Григорів, Коцан).

2866. А я козу вицеркав, даєм козі сіна,
 Моя коза на публіку на дорозі сіла. (Михайловичі).

2867. Коби то я козу мав, козу пилихату,
 Тоби її надоїв, викинув на хату. (Стр.).

2868. Ой прийшов я та до церкви на сьвіту неділю,
 Дали мині за простибіг там козочку білу.
 Ой займу я козу в траву, най си коза правит,
 Ой є в селі весілечко, добре легінь знаєт. (Ясенів Гор.).

2869. Петница би те тай побила, що ни разував єс,
 Із'їв вовчик, каже, козу, шо ни дозирав єс.
 Вилитіло та из сада зелене потетко,
 Лишило си та від кози козле сиротетко. (Ясенів Гор.).

2870. Коза меле, коза меле, а цап насипає,
 Козинетко-цапинетко мірку відбирає. (Охрим.).

Лис.

2871. Коло млина яворина, коло млина тиса,
 Я не піду та до млина, бо ся бою лиса.
 Не того ся лиса бою, що кури їмає,
 А того ся лиса бою, що жони не має. (Тухля).

Пси.

2872. Та я ішов горі селом, пси на ня брехали,
Та я метав по дві бульби, аби утихали. (Уйбард).
2873. Чи я тобі не казала, песюку маленький,
Абис тогди не дзявулив, як прийде миленький. (Жураки).
2874. А біг пес біз вовес, сука біз пшеницю,
Загубив пес штани, а сука спідницю. (Козівка).
2875. Ах вай васідус на жидіскі кучки,
Приїхали два Жиди до нашої сучки.
Наші сучка цванцік пуриц високо сіє носить,
Скоро рабін на поріг, вона фіст підносить. (Явче).

Свині.

2876. Свині в ріпі, свині в ріпі, телята в капусті,
Не виганяй, пане брате, най ми будут тлусті. (Нагуєвичі).
2877. Свині в ріпі, свині в ріпі, а пацята в моркви,
Пішов Іван завертати, зняли з нього портки. (Мшанець, З).

Б.

2878. По під море свиня оре, а когут волочит,
А дівчина чорнобрива борозди толочит. (Підбереже).
2879. Через гору високою мара вовка гнала,
А там заяць цівки вив, серна кросна ткала. (Ходовичі).
2880. Ой ішов я по під ліс, там сіє набрав страху,
Заяць грає, вовк гуляє, а серна за сваху. (Нагуєвичі).
2881. Ой піду я до млина, що сіє в млині діє,
Вода камінь обертає, питель муку сіє.
Коза меле, коза меле, а цап насипає,
А козетко, небожетко мерки відбирає.
Муха місит, муха місит, комар воду носить,
Кітка пече, кітка пече, а кіт Бога просит. (Черче).
2882. Сидит заяць на колоді, рукавиці крає,
А воробчик, добрий хлопчик, на скрипочки грає.
А сороки-білобоки ноженками дуб! дуб!
А ворони старі жони оченьками луп! луп!
А сороки-білобоки прийшли танцювати,
А ворони старі жони прийшли переймати. (М. Яцків).

2883. А сорока білоока пішла танцювати,
Чорний крук увів друк, пішов підганяти. (Ожомля).
2884. Сидит сова на купині, чипці виплітає,
А соловій в сопілочку коломийку грає. (Посіч).
2885. Два когути, два когути жито молотили,
Дві кокошки, дві кокошки до млина возили.
Баран меле, баран меле, коза насипає,
А козета небожита шєрки відбирают.
А коростіль попід постіль ноженьками дуб, дуб,
А самиці с під полиці крилоньками луп, луп.
Сорока сі закасала, бере вітер в танец,
Ворона сі задивила, зломила си палец.
Бодай тебе, сорочино, та із твоїм таньцем,
Як я піду до домоньку із зломаним пальцем? (Кульчиці).
2886. Комар луки покосив, муха посушила,
Заяць в купи поскладав, мишка повозила.
Журила ся моя мила, що ми нич не маєм,
Ми комара заріжеме, літо перепхаєм.
Половину ми з'їме, половину діти,
А так мусим, моя мила, літо пережити. (Боберка).
2887. Ой писала стара¹⁾ вош до мурахльи²⁾ карту,
Збирай жи ся, мурахилью³⁾, до блохи на варту. (Явче).
Іванівка: 1) Біла. 2) Муравля. 3) Щоби пішов мураєель.
2888. Ой в мораля — гачкура воши гніздо ввили,
Зібрали ся моралі, всі воши вибили.
Лишила ся стара вош, написала карту
Ставай зо мнов до бою, а нїт, давай варту. (Боберка).
2889. Ішли блихи єк раз в місто, мухи з міста в гори,
Стрітили ся, пішли спати до чужой комори.
Блихи мухи, мухи блихи шіпают, кусають,
Шо є ґазда в свої хаті, того не питают. (Підзахарич).

Б. П т а х и.

Бузьки.

2890. Ой до Рузьки, парубочки, до Рузьки, до Рузьки,
Рузька ходит по болоті тай щупає бузьки.
Добрий вечир, Рузуненько, с чорними вочима,
Ци багато маєш бузьків на завтрі з яйцема? (Жур.).

Воробці.

2891. Воробец збив горнец, воробчиха миску,
Воробятко сиротятко дістало по писку. (Іванівці).
2892. Ой не літай, воробчику, понад нову стелю,
Та не валяй порошеньків на мою постелю.
Бо то моя постеленька як сніжок біленький,
Щоби на ній ніхто не спав, тільки мій миленький. (Камінка).
Пор. Кольберт, III, ст. 60, ч. 543. — Мат. V, ст. 148, ч. 241.

Гуси.

2893. Через гору високу гусочка летіла,
Сіла собі під смереков та все гоготіла. (Жураки).
2894. Там на ставі гуска, гуска крилоньками плюска,
А за нею гусачок до дому не пуска. (Біла).

Жайворонок.

2895. Ой засьпівай мені пташку, сьпівай жайворонку,
По над мої чорні брови, по над головоньку. (Хотінь).

Журавлі.

2896. Попід гору високу журавель ся крутит,
Коби яка дівка жвава, дурень збаламутит. (Вулька Гамулець).
2897. Ой ни ходи, журавелю, до возира пити,
Бо засіло¹⁾ два²⁾ Ляшеньки, хотят тебе вбити³⁾. (Жур.).
О. Коцан: 1) Бо там сидят. 2) Три. 3) Хотят тя убити.
Пор. Гол. II, ст. 353, ч. 581. — Коломийки, I, ч. 158.

Зазуля.

2898. Ой не літай, зазулечко, в ночі по убочи,
Щобис собі не вибила на калинку очі.
Ой й така пригодонька на людех буває,
Що зазуля на калині очі вібирає. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 251, ч. 25.
2899. Ой ти сива зазулейко, не літай по ночі,
Та жибис си на калинку не виняла вочі.
Ой я сива зазулейка по ночі літала,
Та я собі на калину вочі не виняла.
Ой бо сива зазулейко, де будеш кувала,
Або ти си на калинку вочі не виняла. (Дидьова).
2900. Вже зазуля кує, кує, бо весноньку чує,
А соловії вже щебече, бо бук листє мече. (Біла).

2901. Ой зазуле, зазуленько, не куй так раненько,
Бо ти куєш, а я чую, жаль мому серденьку. (Таурів).
2902. Ой ніхто так не закує, як сива зазуля,
А ніхто так не заплаче, як рідна мамуня. (Таурів).
2903. А ти сива зазуленько, закуй же красненько,
Панбіг знає, де я буду на друге літенько. (Невід.).
2904. Ой кого я вірне люблю, вірненько, вірненько,
Принеси го на крилоньках, сива зазуленько. (Невід.).
2905. Ой кувала зазуленька під збіжом, під збіжом,
А вна мені повідала, куда милий пішов. (Кропив. Н.).
2906. а) Ти сивая зазуленько по сьвітї літаїш,
Повіж мині щирю правду, де любка видаїш.
Повім я ти щирю правду, стоєт над водою,
Протираї сиві очі хустков єдвабною. (Горуцько).
Пор. Гол. II, ст. 315, ч. 378 і ст. 406, ч. 755. — Сал. ст. 31,
ч. 54 і ст. 14, ч. 77, 1. — Кол. ст. 152, 1873.
2907. б) Зазулечко, сивулечко, високо літаєш,
Іскажи-ж ми вірну правду, де з любком буваєш?
Ой буваю та видаю на широкім поли,
Виграває в сопілочку з голубими воли.
(Гол. II, ст. 315, ч. 381).
2908. в) Зазуленько сивенькая, по лісі літаєш,
Та скажи ми щирю правду, де любку видаєш?
Ой скажу ти щирю правду саму невеселу:
Уже твою файну любку до слюбу ведемо. (Волосів).
2909. Ой ти, сива зазуленько, позич мині крилець,
Най полечу, відвідаю, де мій чорнобривец. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 265, ч. 106. — Мат. V, ст. 121, ч. 63.
2910. Ой зозуле, зозуленько, позич мені крильця,
Най полечу, відвідаю свого чорнобривця. (Біла).
2911. Ой ти сива зазуленько, лити під віконци,
Привитай ми дівчиноньку, скоро зійди сонци. (Іванівці).
2912. Ей ти сива зазулейко, де будеш кувала?
А я твої калинойці виршочок зломала. (Ожомля).
2913. Надлетіла зазуленька та сказала „гаю“,
Та впустила сиве пірце на тихім Дунаю. (Пасічна).

2914. Ой литіла зазуленька через¹⁾ садовину,
І пустила сиве перце²⁾, збудила дитину.
Аби тобі³⁾, зазуленько, друге⁴⁾ перце впало⁵⁾,
Збудилас ми дитиночку, була би ще спала⁵⁾. (Пасічна).

Гвізд: 1) Попід. 2) Закукала у віконце. 3) Бодай ти сі. 5) Піре
посипало 5) Ще би було спало. — Волосів: 2) Закукала в віконечко.
3) Бодай з тебе. 4) Сиве.

2915. Ой кувала зазуленька, далеко ї чути,
Тай на тото подвіренько, де я маю бути. (Михайловичі).

2916. Ой¹⁾ кувала зазуленька, тепер не чувати,
Полетіла в гай зелений²⁾ нічку почувати.
Ой кувала зазуленька, ой кувала сива;
Ци знайде ся така друга, як я нещаслива? (Кульчиці).

Ожомля: 1) А. 2) В темний лісок.

2917. Ой зазуле, зазуленько, ти зазуле сива,
Лиш ти єдна, а я друга в Бога нещаслива.
Ой зазуле, зазуленько, зазуле сивенька,
Лиш ти єдна, а я друга на світі бідненька.
Ой зазуле, зазуленько, пожич мені чубка,
Най полечу, защебечу коло свого любка.
Ой зазуле, зазуленько, пожич мені крила,
Най полечу, защебечу там, де моя мила.
Ой зазуле, зазуленько, пожич мені ніжок,
Най полечу до милого, заким не впав сніжок. (Тустань).

У Пасічній співають третю строфку саму.

До п'ятої строфки пор. Гол. II, ст. 315, ч. 380. — Сал. ст. 14,
ч. 77, 2. — Мат. V, ст. 121, ч. 63.

2918. Ой кувала зазулечка¹⁾, кувала, кувала,
Від світої неділечки²⁾ до самого³⁾ Йвана. (М. Яцків).

Ямниця: 1) Зазуленька. 2) Неділоньки. 3) Сьвятого.

2919. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Від сьвятої неділоньки до сьвятого Йвана.
Ой кувала зазуленька, тепер не чувати,
Де мя мамка не родила, мушу привикати.

(Гол. II, ст. 262, ч. 89).

2920. Та кувала зазуленька тонким голосочком,
Та поки сі не вдавила житним колосочком. (Пасічна, Посіч).

2921. Ой¹⁾ кувала зазуленька тоненьким²⁾ голосом,
Аж поки ся не³⁾ вдавила ячмінним колосом. (П. Ст. Б.).
Жур.: 1) Тоненьким. 3) Ой чому се ни .— Нагуевичі: 3) Бодай
уна сі. — Кульчиці: 2) Тоненьким.
Пор. Кольберт, ст. 51, 31—32.
2922. Чи чули ви, добрі люде, таке дивуванє,
Що кувала зазулечка в другий день по Йвані. (М. Яцків).
2923. Ой кувала зазуленька, тепер не чувати,
Полетіла в темні ліси нічку ночувати. (Н. Гулений).
2924. Ой кувала зазулейка, кувала, кувала
На зеленій полонині нічку ночувала. (Тухля).
2925. а) Ой кувала ми зазулька, кувала, кувала,
Як упала тяжка зима, она ся сховала;
Як упала тяжка зима, кувати забула,
Далеко ся ісховала, аби ту не була. (Зал. ст. 196).
Пор. Гол. II, ст. 329, ч. 457. — Купчанко, ст. 416, ч. 83.
2926. б) Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Як почула¹⁾ зима буде, она сі сховала.
Як учула¹⁾ зима буде, зима студененька,
Сховала сі в полонину²⁾ зазулі сивенька³⁾. (Журавно).
Іванівці: 1) Зачула. 2) Полетіла в ліси, гори. 3) Сива зазу-
ленька. — Чорнолізці: 2) Полетіла в гай зелений. 3) Сива зазуленька. —
Постолівка: 2) Сховала сі в гай зилений. — Яцків: 1) Буде зима,
буде зима. 2) Полетіла в краї. — Пасічна: 2) Политіла в гай дзилений.
Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 107. — Кол. ст. 51, 27—30.
2927. в) Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Як почула¹⁾, зима буди²⁾, у гай³⁾ ся сховала.
Як почула⁴⁾, зима буди⁵⁾ і⁶⁾ сніжок біленький,
Сховала ся⁷⁾ зазуленька⁸⁾ у гай зилиненький. (Нивиці).
Тустань: 1) Учула. 2) Тугу зиму. 3) Вона. 4) Учула. 5) Тугу
зиму. 6) Тай. 7) Вона взяла. 8) Полетіла. — Куропатники: 2) Зимно
буде. 3) Зараз.
Пор. Кольберт, III, ст. 59, ч. 525—526. — Мат. V, ст. 116, ч. 29.
2928. г) Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Як зачула лиху зиму, зарас сі сховала.
Як зачула лиху зиму, тай той сніг біленький,
Сховала сі зазуленька я в гай зилиненький.
Ей гаюш мій дзилиненький, ей гаюш мій, гаю,
Як я тебе вирубаю, деш я сі сховаю? (Сгр.).

2929. д) Ой ковала зазулиця, ковала, ковала,
Як учула тешку зимку, уна си сховала.
Як учула тешку зимку, мороз студененький,
А вна собі залетіла у гай зелененький.
А я гаю, та я гаю, гаїм си затичу,
Таке маю файне бідне, ни дам, ни позичу. (Підзахарич).

Качки.

2930. Стоїт качка над водою, а качур на кладці,
Ой питав сі качуройко: Що тобі на гадці?
Ой качури, качуройку, пчола мі вкусила;
Я ї буду памітала, поки буду жила. (Ожомля).

Кіс.

2931. Ой сів си кіс на покіс зачъев¹⁾ щебетати,
Утішив сі: маю²⁾ ніж, буду майструвати³⁾. (Посіч).
Журів: 1) Та взяв. 2) Маю гріш, купю. 3) Дівки скоботати.
2932. Ой сів кіс на покіс, тай став щебетати;
Порадь мені, паяе брате, де дівчину взяти.
Пораджу ти, пане брате, у нашого віта,
Чорнобрива, румяненко, лише неробітна. (Григорів).
Пор. Врабель, ст. 164, ч. 508.
2933. Кос горівку, мамко, не пє, а піпу не курит,
Та знає го псова мати, чим овун ся журит. (Уйбард).

Коростіль.

2934. Ой не літай, коростелю¹⁾, по під²⁾ чорну³⁾ стелю,
Не натрісай вечероньки⁴⁾ мому приятелю⁵⁾. (Григорів).
Орелець: 1) Журавелю. 2) Понад. 3) Мою. 4) Миленькому.
5) На білу постелю. — Пристань: 3) Тую. 4) В вечероньку — Вулька
Гамулець = Орелець.
Пор. Кол. ст. 199, 2055. — Пор. висше ч. 2892.

Кури.

2935. А той ми ся, посеструню, парубок сподобав,
Що го кури не доїли, когут не подзьобав. (О. Коцан).
2936. Ой запійте, кури, рано, запійте куроньки,
Іно мене не запійте коло дівчиноньки. (Біла).
2937. Тютю, тютю, чубатенька, пущу ті до хати,
А ти будеш яйці нести, я буду ховати. (Сгр.).
2938. а) Ой мала я¹⁾ єдну курку, тай та²⁾ сі ни несла,
Бачу на ню Матка Божа³⁾ яструба наднесла. (Іванівці).
Угринів Доліш.: 1) Мав же я. 2) Й тота. 3) Якась біда від Якима.
Пор. Кольбері, ст. 59 ч. 333.

2939. б) Не мав же я худобоньки, лише єдна курка,
Тай тота ся ісказила, пристала до Турка.
Ой мав же я одну курку, тота ся не несла,
Ай коби то Матка Божа яструба принесла. (Тустань.)
2940. в) Ой мав же я їдну курку, й тота сі ни несла,
Щоби ділай матка Божа яструба наднесла.
Ой надлетів чорний яструб, фатив курку в лаби,
А я ходжу тай заводжу: віддай курку, драби. (Стр.).
2941. Ой когутец на вирбі на сопівку граї...
Я злапали когутце тай видут до пана¹⁾.
Ой курочко, дрибуричко, присігни за мене,
Ни присегну, песій сину, бос ходив до мене. (Журів).
1) Тут попсований текст.
2942. А у лісі на орісі сиділа кокошка
Сивенькая, біленькая тай чубата трошка. (Кропив. Н.).
2943. Два когути, два когути¹⁾ жито²⁾ молотили,
Дві курочці³⁾, дві курочці⁴⁾ до млина носили.
Глядки: 1) Червоненькі. 3) Курочки. 4) Чубатенькі. — Черче:
2) Гречку. 4) Чубатенькі.
Пор. висше ч. 2885.
2944. Ой піду я до млина, що сі в млинї діє,
Там¹⁾ всі²⁾ кури поздижали³⁾, іно⁴⁾ когут⁵⁾ піє. (Бовків).
Вільки Маз.: 1) А. — 2) Нагуєвичі: 2) Усі. 3) Виздижали.
4) Тільки. — Григорів: 2) Усі. 5) Когут єден.
Пор. висше ч. 2881.
2945. Ци чулисте, люди добрі, шчо ся в сьвітї діє?
Когут хату замітає, курка муку сіє. (Кропивник Н.).
2946. Бодай тибі, когутику, пірі воблито,
Ти ни піяв, я ни стала, аж сі розвидніло. (Ожомля).
Пор. Кол. ст. 52, 57—58.
2947. Бодай тебе, когутику, три пера боліли,
Я не спала, а ти все пів, вже зорі біліли.
Хоть-єм спала, хоть не спала, кедь-єм рано встала,
Хоть лем своєму миленькому слідки протоптала.
(Гол. IV, ст. 508, ч. 95).
2948. Бодай ти ся, когутику, на сїдалї збудив,
Шо ти мене молодую так раненько збудив!
А я знаю, когутику, як рано вставати,
Як сонечко в віконечко, а милий до хати.
(Гол. II, ст. 354, ч. 585).

2949. Заприжу я когута тай курку чубату,
Тай поїду на Майдан по жінку богату.
А когут сі стріпотав, з курки чубки впали,
Тай вже мої майданочки на віки пропали. (Вовків).
2950. Запріжу я когута, запріжу я¹⁾ курку,
Тай поїду посватаю до богачи²⁾ дівку. (Кнг.).
Рибно: 1) І чубату. 2) Ой піду я до попа по богату.
2951. Когутику гребенистий, когутику сивий,
Чому тебе ястріб не вбив, який ти щісливий!
Когутику гребенистий¹⁾, не греби²⁾ петрушку,
Бо тя скажу порубати³⁾ милому на юшку. (Ж. Павлі, ст. 185)
Журів: 1) Грибінатий. 2) Ни ходи в. 3) Бо я тебе зарубаю.
2952. а) Ізза гори високої їхали Вірмене,
Купували когутика біленького в мене.
А я цього когутика не продам, не продам,
Бо цесь в мене когутичок великий господар.
Ой як вийде на вуличку, то все гребе, гребе,
Та на кожду вечерочку курочку приведе.
А курочко, рибушечко, позич ко ми крильця,
Та най іду відознати свого чорнобривца. (Кобаки, З.).
2953. б) В Станіславі на риночку стоять два Вірмени,
Та купуют когутика цілий день у мене.
А я того когутика не продам, не продам,
Бо у мене той когутик великий господар.
А він вийде на вулицю, сьмітєчко розгребе,
А курочки за чубочки до дому приведе.
Бодай тобі, когутику, викапали очи,
Завів курки у огірки тай сам потолочив. (Посіч).
2954. в) Ой зза гори високої їхали Вірмени,
Купували когутика біленького в мене.
А я того когутика не продам, не продам,
Бо у мене той когутик великий господар.
Та як піде на подвірє, громадит, громадит,
Мені ціле подвірїчко курочок навабит.
Бодай тобі, когутику, почорніли очи,
Завів курки а в огірки, дуже потолочив.
Когутику гребенястий, не греби питрушку,
Я ті скажу зарізати милому на юшку. (Загвізде).

2955. Казали ми кури пасти й кожухи латати,
Тю, тю, тю, тю, чубатенька, кличу ті до хати. (Нагуєвичі).
2956. Казали ми кури пасти, тай кожухи шити,
Кури яйці погубили, мене мали вбити.
Ой на тебе лиш сварили, а мене і били,
Ой на мні сі поломили яворові вили. (Нагуєвичі).
2957. а) Казали ми кури пасти і капусту січи,
Кури яйці погубили, а я мусів втічи. (Ожомля, Вільки Мазов.).
2958. б) Казали ми кури пасти за стодолов в просі,
Кури яйці погубили, я дістав по носі. (Ожомля).
2959. в) Казали ми кури пасти на городі в зілю,
Кури яйця погубили, я був на весілю.
Казали ми кури пасти на городі в просі,
Кури яйця погубили — я джолобав в носі.
Казали ми кури пасти, горох молотити,
Кури яйця погубили — мене хтіли бити. (Охримівці).
2960. г) Казали ми кури пасти, горох молотити,
Кури яйці погубили, мене хтіли бити.
Кури яйці погубили тай порозливали,
Мене хтіли мама бити тай подарували. (Волцнів).
2961. д) Казали ми кури пасти, горох молотити,
Кури яйці погубили, мене хтіли бити.
Хтіли бити, хтіли бити, тай подарували,
Бодай тії злосні кури разом поздыхали. (Пісочна).
2962. е) Казали ми кури пасти, горох молотити !
Кури яйці погубили, мене хтіли бити !
Кури яйці погубили попід саджіниці,
Казали ми позбирати, буди смажиниці. (Батятичі).

Лебеді.

2963. По під гору високою летіли лебеді,
Ой вже мене омовили Занькові медведі¹⁾. (Вулька Гамулець).
1) Занько = прозвище газди; медведі — хлопці.

Орел.

2964. Молоді орленята, позичте ми крилят,
Нехай же я там полечу, де ніхто не биват !
(Гол II, ст. 264, ч. 100).

Орябка.

2965. Ой пішла ма білявина ой на полюванє,
Орябочку ми сполює на ранне сніданє. (Коростів).

Перепелиця.

2966. Ой нікому так не гаразд¹⁾, як перепелици,
Вона сяде тай співає²⁾ в зеленій пшеници. (Вільки Мазов.).
Посіч: 1) Добре. 2) Вона ходит та щебече. 3) У ярій.

Синиця.

2967. Ой чи знаєш, пане брате, лісову синицу,
А вна собі спроважєє в ночі вечєрницу.
А в синиці такий тулуб, як горіх волоский,
Семеро дітий годує, там то розум хлопский. (Тулуків).

Сікора.

2968. А сікора робит кола, сікориха сани,
А сікора їди кіньма, сікориха псами. (Жур.).

Сова.

2969. Ой на горі на колоді бавили сі сови,
А як сова сову дзигла, аж колода дригла. (Посіч).
2970. Сидит сова кінець¹⁾ стола, дує ся²⁾ як пудло,
Через сову до сокола промовити трудно. (Тухля).
Боберка: 1) Пониж. 2) Здула ся.
2971. Ой у лісі на галузі сова воду пила,
Галуза сі уломила, сова сі втопила.
Галуза сі уломила, сова сі втопила,
А вітиха свого сина коромислом била. (Волосів, Угринів Дол.).
Пор. Брабель, ст. 21, ч. 70.

Сокіл.

2972. а) Ой заспівай¹⁾, защебечи, сивий соколоньку²⁾,
Понад мої³⁾ чорні очі⁴⁾, понад головоньку⁵⁾. (Біла).
Сугрів: 1) Заспівай ми. 3) Мій дім. 4) Воротонька. — Кропив-
ник Н.: 2) Соколочку. 4) Очи чорні. 5) Головачку.
Пор. Брабель, ст. 80, ч. 267. — Кол. ст. 104, 1115.
2973. б) Ой заспівай, защебечи, сивий соколоньку,
Понад мої чорні очі, понад головоньку.
Ой заспівай, защебечи, мій миленький пташку,
Мене мати породила на біду на тяжку. (Волосів).
2974. в) Ой заспівай, защебечи, чорний соколоньку,
Понад мої чорні вочі, понад головоньку.

Ой заспівай, защебечи, сивий соловію,
 Понад мої чорні вочі, понад компанію.
 Ой заспівай, защебечи, тай ти сивий горли,
 А хто-ш мене молоденьку до себе пригорни? (Постолівка).

2975. Ой соколе, соколику, високо літаєш,
 Ой скажи ми вірну правду, де дівче кохаєш?
 Ой скажу ти вірну правду: в місті на риночку,
 Ой з вірлами, соколами не мід-горівочку. (Чортовець).
 Пор. Сал. ст. 14, ч. 77.

2976. Вилетіли два соколи з нової стодоли,
 Сіли собі на явора на широкім поли.
 Сіли собі на явора, взьили говорити:
 З котрої би керниченьки води сії налити?
 Или би смо, брате, з сеї, коли бо не чиста,
 Нападало з яворика дзеленого листа.
 Постав, постав, дівчинонько, кедровий мосточок,
 Тай вибери з керниченьки дзелений листочок. (Грабовець).
 Пор. висше ч. 2779.

Соловій.

2977. По під гаєм зелененьким бистро вода тече,
 На яворі зелененьким соловій щебече. (Іванівці).
2978. Ой заспівай соловію¹⁾, заспівай²⁾ маленький,
 Та заспівай³⁾ на той голос, що співав миленький.
 Перекажи, соловію, до мої⁴⁾ дівчини,
 Най вона сі не віддає⁵⁾ без мої⁶⁾ причини.
 Перекажи, соловію, і я перекажу,
 Най вона сі не віддає⁷⁾ без того розказу⁷⁾. (Вовків),

Волцинів: 1) Соловію щебетію. 2) Ти пташку маленький. 3) За-
 щебечи. — Журів: 8) Поки я не скажу. — Холоїв: 4) Меї. 5) Неж
 не іде вона заміж. 6) Меї. 7) Доки ї не скажу. — Ожомля: 5) Най
 весіле не справляє. 7) Поки я ни скажу.

2979. Ой заспівай соловію, тай ти соколоньку,
 Понад мої сиві вочка, понад головоньку.
 Ой заспівай соловію, тай ти лебедію,
 Тай заспівай на той голос, що милий в неділю
 Ой заспівай соловію, тай ти сивий орле,
 А хтож мене молоденьку до себе пригорне?
 Ой заспівай соловію, тай ти сивий пташку,
 Мене мати породила на біду на тяжку. (Дусанів).
2980. Соловію наш миленький, куда ти літаєш,
 Чому ти нам, як бувало, в гаю не співаєш? (Невід.).

2981. Соловію, щебетію, щебетати вмієш,
Чому тогди не щебечиш, як ти зголодієш ! (Іванівці).
Пор. Коломийки, т. I, ч. 1466.
2982. Соловію, гречку сію, соловію вяжу,
Соловію мій маленький, з ким я спати ляжу ? (Сілець Б.).

Яструб.

2983. Та яструбе білокрилий, тось ми курку зперив,
О роченьку сегорішний, тось ми ся навкимив. (Тустань).

В. Р и б и.

2984. Меджи двома берегами вода каламутна,
Меджи двома озерами рибка баламутна.
(Гол. IV, ст. 421).
2985. А під мостом риба с фостом, коби ї їмти,
Щоби мому миленькому на вечір зварити. (Кропивник Н.),
Пор. Гол. II, ст. 320, ч. 406.

Г. П ч о л и.

2986. Ой на вчора, ой на вчора вкусила мя пчола,
Не велика тота ранка, загоїт коханка. (Волосянка).

Д. В о ш і.

2987. А мій тато бив стрілець, купив си фузію,
Забив вош, вкинув в борщ на саму вілію. (Ожомля).
2988. Бантромій везе гній на старих санчищох,
А все їде, спочиває, бє вуши в портчищох. (Нагуєвичі).

5. Ч а с т и т і л а.

Брови.

2989. Змінив ми сі голосочок, змінила сі мова,
Лише ми сі не змінили мої чорні брова. (Войнилів).
2990. Мене мати породила в stodolі на тоці,
Дала мені чорні брови, моргати на хлопці. (Хотінь).
2991. Ой зійшов я сьвіт навкола з сивими волами,
Не здибав я дівчиноньки з чорними бровами. (Руда Сілецька).
2992. Понад рівці пасут вівці, баран коло мени,
Котра дівка чорнобрива, комцигер до мени. (Грг.).

2993. За гай, мати, за гай, мати, за гай по корови;
Як у тебе, так у мене чорненькїї крови. (Нагуєвичі).
2994. На полиці варениці і гречана каша;
Котра дівка чорноброва, тота буде наша. (Нагуєвичі).
2995. Ой у поли на ланови пшеничка зацвила;
За то мене хлопці люблят, що я чорнобрива. (Нагуєвичі).
2996. Ой бий, коню, копитами перед воротами,
Нехай вийде дівчинонька з чорними бровами. (Нагуєвичі).
2997. Ой піду я по під сад, чи не впаде сливка,
Чи не вийде дівчинонька, моя чорнобривка. (Нагуєвичі).
2998. Одна гора високая, а другая низька,
Одна мила далекая, а другая близька.
А я тую близенькую людем подарую,
А до тої далекої пішки помандрую.
А у тої близенької воли та корови,
А у тої далекої чорненькїї брови. (Нагуєвичі, Григорів).
2999. Ой дівчино, дівчинонько, маляр тї малює,
Що на твої чорні брови фарби не жалує.
Мене маляр не малював, лише Господь з неба,
Бо я бідна сиротина, мені краси треба. (Нагуєвичі).

Волосє.

А. В о л о с є.

3000. Яке в мого миленького жовтеньке волося,
Я мовила, що розчешу, а вно відвело ся. (Кропив. Н.).
3001. Ой жала я пшениченьку, дрібненьке колосє,
А я того хлопце люблю, що жовте волосє. (Желдець).
3002. Ой тади-ну, моя мила, тади ну, тади-ну,
Крутит ми сї волосічко на всю полонину.
(Гол. IV, ст. 494, ч. 39).
3003. Ой у мого миленького волосєчко руле,
А як іде горі селом, завидують люди. (Пасічна).
Пор. Кол. ст. 105, 1149.
3004. Ой піду я в полонину, посвищу в листину,
Не щупай мя, леда бідо, за мою чуприну.
(Гол. IV, ст. 498, ч. 57).

3005. Ой чиїсь то парубочок такий як дубочок,
Йому гира зачесана, брови, як шнурочок (Нивиці).

Б. К у ч е р і.

3006. Кой ня мати виправляла на тоти музики,
Понад вічка розчесала жовті кучерики. (Мшанець).
3007. Повили си кучирики, повили, повили,
Коло свої матіночки легонько робили. (Невід).
3008. Ой по мої головоньці, по мої, по мої,
Повили ся кучерики, як лист по яворі.
Ой по мої головоньці, ой по мої думці,
Повили ся кучерики, як листок на грушці. (Кропив. Н.).
3009. Ой сиділа дівчинонька під чорним тиреном,
Тай винула кучерики новим виритеном. (Постолівка).
3010. Кучерики, каже, мої, котіт-же сі д' горі,
А я буду бай за вами горі ліщинами. (М. Яцків).
3011. Ой гладкі сте, кучерики, гладкі сте на миві,
Коби мені дозволили, женив бим се нині. (Ходовичі).
3012. Як сі буду віддавати, возьму файну друшку,
Аби ї сі положили кучері на хустку. (Врб.).
3013. Ви музики тернопільські, грайте мої дружці,
Жеби ї сі потрісали кучері на хустці. (Таурів)
3014. Ой у мого миленького кучірі кручені,
Нераз-їм сі настояла з ними до вечері.
Нераз-їм сі настояла, шо аж кури піли,
Водов двері підливала, шоби не скрипіли. (Печеніжин).
3015. Ой кучері, кучерики, кучері, кучері,
Ніколи вас не згадаю, лиш коло вечері. (Миловане).
3016. Ей кучері мої милі, кучері, кучері,
Ни були сти на обіді, будьти на вичері. (Сгр.).
3017. а) Ой зацвила пшениченька на лану, на лану,
Дрібненькі кучерики на моім Івану.
Дрібненькі кучерики і сам не поганий,
Ой як вийде меже хлопці, як намальований. (Ж. Павлі, ст. 184).

3018. б) Ой на лані пшениченька, на лані, на лані,
Повили ся кучерики на моїм Івані.
А хто буде на тім лані пшениченьку жати,
Та той буде на Йваночку кучері чесати. (Тустань).
Пор. Коломийки, I, ч. 646.
3019. Повій, повій буйний вітре, по високі горі,
Та розчеши кучерики по мої голові.
Хоць я буду та по горі високі віяти,
Такі треба кучерики гребенем чесати. (Зал ст. 187).
Пор. Гол. II, ст. 306, ч. 326.
3020. Повій вітри буйнисенький по високі горі,
Та розчіши кучирики на мої голові.
Узев вітир повівати, ни приставати,
Такі траба грибини кучірі чисати.
Чіши, мила, грибининов, чіши, мила, щітков,
Масти, мила, губки медом, кучірі позлітков.
Масти, мила, губки медом, шоби солоділи,
А кучірі русявії, шоби си ліліли. (Устє).
3021. а) Не я Бойко, не я Бойко, Бойкова дитина,
Та на мені кучерики, як гороховина.
Та на мені кучерики, як на бараночку,
Тай ще-ж мені пєся мати дає доганочку. (Задарів).
Пор. Коломийки, I, ч. 104.
3022. б) Повили си кучерики, як на бараночку,
Та ще мені пєся матір дає доганочку.
Повили си кучерики, як на баранєти,
Та ще мені пєся матір буде доганєти. (Тустань).
Пор. Врabelь, ст. 31, ч. 112.
3023. в) А мій милий чорнобривий під горов волочит,
Дрібний іде дощик, дощик, кучері намочит.
Кобис дала, файна любко, білої платини,
Та най утру кучирики з вечера до днини. (Орелець).
3024. б) Там мій милий чорнобривий на толоці косит,
Буйний вітрец повіає, кучері підносить.
Там мій милий чорнобривий за двором волочит,
Дробен дощик кропляє, кучері замочит. (Дусанів, Журів).
Пор. Кол. ст. 103, ч. 1067.
3025. Я ти скажу, дівчиночко, котре твій миленький;
Поза уха кучірики, на личку біленький. (Кобаки).

3026. Ой повіяв буйний вітер по сухій ліщині,
Та розвіяв кучерики на мої дівчині. (Підмихайлівці).
3027. Ой не ходи по над річку, тоненький, біленький,
Вже сі люде догадали, що ти мій миленький.
Ой не ходи по над річку, не полошый¹⁾ риби,
Бо вже твої кучерики закупили Жида.
Закупили, закупили, тай заторгували,
А вже твої кучерики на віки пропали. (Ясениця).
3028. Ой до міста до Бережан самі перелогі,
Валють сє кучерики Жидам по під ноги. (Голгочі).
3029. Ой піду я до домоньку, спитаю ся мами,
Чи файнійше без кучерів, чи з кучериками. (Олешниці Старі)
3030. Ой тресут ся кучерики, тресут ся, тресут ся,
Та як тої горівочки напють ся, напють ся. (Кропив. Н.).
3031. а) Чомус мене, моя мамко, в горосі не змила,
Щоби моя головонька була кучерева. (Рибно, О. Коцан).
3032. б) Чом ти мене, моя мати, в горосі не мила,
Щоби моя головонька була кучерива.
Мила я ті, мій синоньку, три рази на днину,
Ой-но єм ті тай не вмила в щісливу годину. (Дусанів).
3033. Купала мя моя мати та в гороховині,
Повили ся кучерики на голові мині;
Купала мя моя мати в гороховій юшці,
А на мені молоденькім кучерики вють сі.
(Гол. IV, ст. 460, ч 124).
3034. Ой у моім городчику трава кучерева,
Ой до мене хлопці ходєт, бо я кучерева. (Невід).
3035. Кучеравий баранец, кучерава ярка,
Кучерава моя мила, як в городі лялька. (Охрим.).
3036. Ти до мене не ходи, кучеравий враже,
Я за тебе не піду, бо мати не каже. (Невід).
3037. Ожени ся, кучеравий, ожени, небоже,
Уже тобі з парубками ходити не гоже! (Ж. Павлі, ст. 190).
3038. Стоїт пень, як білий день, кудравий, кудравий,
Обіцяв ся ми, що прийде, любко кучерявий. (Ж. Павлі, ст. 187).

3039. А у моїм городечьку зацвив мак волоский,
 А я того хлопце люблю, що збитошний трошки.
 А у моїм городечьку зацвив мак кудревий,
 А я того хлопце люблю, що він кучеревий. (Кобаки).

В. К о с а.

3040. Мара знаї, що робити, ци тибє чикати,
 Росте коса до пояса, ни мож розчисати. (Жур.).
3041. Дивуют ся менї люди, що я дівонькою,
 А я плота ни городжу свею косонькою.
 А я плота ни городжу, нї кіля ни гачу,
 Я за свою косу-росу податку не плачу.
 Рости, косо, до пояса, я буду чисати,
 Десь мій милий у цісара, я буду чикати. (Нивиці),
3042. Ліпше було росу косу ружев косичити,
 Як теперка росу косу вже молодичити. (Жураки).
3043. Косо моя, росо моя, косо моя дрібна,
 Чому тебе не розплела матїнонька рідна? (Таурів).
3044. Косо моя русявая, то том тя чесала,
 Теперіс ся негідному у руки дістала.
 Косо моя русявая, косо моя, косо,
 То тож я тя розчесала під віночок борзо. (Біла).
 Пор. Сал. ст. 54, ч. 195.
3045. Ой на горі жито, жито, тоненькі покоси;
 А хто буде розплїтати дівчиноньці коси?
 Козак буде розплїтати, козак буде плести,
 Козак буде дівчиноньку до шлюбоньку вести. (Невід.).

Лице.

3046. Або мене любцю люби, або мене лиши,
 Або моє біле личко на папері спиши. (Нагуєвичі).
3047. Калинонька біло цвила, червоно зродила;
 Шкода, дурню, вроди мої, щом тебе любила.
 Шкода, дурню, вроди мої тай вонору мого,
 Щос сї тільки націлував личка румяного. (Нагуєвичі).
3048. Ой змарніло моє личко, змарніло, змарніло,
 За тобою, мій миленький, що ті не виділо. (Нагуєвичі).

3049. Молодице, молодице тай молодиченько,
Не можу сі надивити на твоє личенько. (Нагуевичі).

3050. Ой зацвила калиновька на самім вершечку,
Їхав козак до дівчини, згубив кінь уздечку.
Не багато коштувала, іно золотого,
Не раз я сі націлував личка румяного. (Нагуевичі).

Ноги.

3051. Ци чули ви, добрі люде, коли кури піли ?
Тогди мої білі ніжки долї селом бігли !
(Гол. II, ст. 448, ч. 662).

3052. Ци чули ви, добрі люде, коли пси брехали ?
Тогди мої білі ніжки під вікном стояли !
(Гол. II, ст. 448, ч. 663).

Очи.

3053. В веселої дівчиноньки веселії очка,
Та коли сі потрісає коло парубочка. (Нагуевичі).
Пор. Коломийки, I, ч. 1330.

3054. Ой заспівай, защебечи, сивий соловію,
Сховай, сховай, дівчинонько, очка на неділю. (Волцнів).

3055. В мене очка чорненькії, як терн на галузі,
Личко таке румяненьке, як калина в лузі.
(Гол. II, ст. 312, ч. 360).
Пор. Сал. ст. 5, ч. 24, 1.

3056. Ой піду я в гай по май, а в ліс по телята,
Які в мене, такі в тебе, чорні оченята. (Пасічна).

3057. Ой Петрику, голубчику, заверни ягнята !
Які в тебе, такі в мене, чорні оченята. (Тухля).

3058. Ой на ставі, на ставочку¹⁾, дрібні²⁾ каченята,
Як у тебе, так у мене чорні оченята. (Голгочі).
Іванівці: 1) Ставоньку. 2) Шарі. — Біла: 2) Білі.
Пор. Кол. ст. 93, ч. 721.

3059. За гай, мати, за гай, мати, за гай по телята,
Як у тебе, так у мене чорні оченята.
За гай, мати, за гай, мати, за гай по корови,
Як у тебе, так у мене чорненькії брови. (Нивиці, Біла).

3060. Очи мої, чорні очи, я ся вами дивлю
Люде за вас много брешут, я ся не противлю !
(Гол. II, ст. 416, ч. 504).

3061. Очи мої, чорні очи, я ся вами тїшу,
Люде за вас часто брешуть, я ся не повішу!
(Гол. II, ст. 416, ч. 505).
3062. Ой у тебе чорні очи, в мене ґранатові,
А нїм твої помагают, мої вже готові. (Гвізд).
3063. А у мене очи сиві і в милого такі,
А як ми сє поберемо, то будут єднакі. (Григорів).
3064. В тебе очи чорні, чорні, а в мени як галка,
Як зійдем си до купоньки, як голубів парка. (Чорні Ослави).
3065. Ой у тебе очи синї, в мени мурганисті,
А як ми сї поберемо, то будем паристі. (Липиця Гор.).
Пор, Сал. ст. 76, ч. 72. — Кол. ст. 111, 1371.
3066. В тебе вочка сиві, сиві, а у мене такі,
А як ми сї побиремо, будемо їднакі.
Вочка-ж твої чорні, чорні, а муї бурисьті,
Ой як ми сї побиремо, будемо парисьті. (Жур.).
Пор. Кол. ст. 111, 1373.
3067. Очка мої чорненькії, брови качуристі,
На що ми ся полюбили такі непаристі! (Нагуевичі).
3068. Ой до гути, карі очи, до гути, до гути!
Скажи менї, моя любко, де з тобою бути?
Скажи менї, моя любко, де з тобов зійти сї,
Твого личка румяного націлувати сї? (Нагуевичі).
3069. Очка мої сивуваті, то сти дурноваті,
Чого ви сї впадаєте на сини богаті? (Тисьмечичани).
3070. а) Сиві¹⁾ очи, сиві очи²⁾, що си³⁾ гадаєте,
Цїлу нічку на розмові, а в день дрімаєте. (Вовків).
Постолівка : 1) Що ви. 2) Думаєте. 3) Що ви. — Холоїв :
2) Очи мої сивенькії. 3) Що ви.
Пор. Гол. IV, ст. 468, ч. 181.
3071. б) Вочка мої сивенькії, що си гадаєти,
Цїлу нічку на розмові, а в день дрімаєти.
Коби ви си, мої вочка, єдну пару взяли,
Цїлу нічку на розмові, а в день ни дрімали. (Грг.).

3072. Очи мої сиві, сиві¹⁾, то сте²⁾ зависливі³⁾,
Та на тоті⁴⁾ дівчатонька⁵⁾, котрі⁶⁾ чорнобриві. (Григорів).

Нивиці: 1) Сиві очі. 2) Очи. 4) Моргаєте на. 5) Ті хлопці. —
Підбереже: 1) Очка мої, очка чорні. 2) Тож ви. 3) Долегливі. 5) Парубочки. 6) Та на. — Холоїв: 2) То ви. 4) Та на тії. 5) Парубочки. 6) Що то. — Тустань: 5) Парубочки.

Пор. Сал. ст. 69, ч. 1. — Кольберґ, III, ст. 65, ч. 630.

3073. Очи мої сиві, сиві, йкісте зависливі,
Моргаєте на вулиці лиш на чорнобриві.
Ой моргайте, мої очі, та знайте на кого,
Не моргайте, очі мої, на леда якого. (Видинів).

3074. Очи мої чорненькіі¹⁾, біда мені з вами,
Хоч не дивлю си на хлопців²⁾, моргайте сами. (Усте над Ч.).

Вовків: 1) Сиві очі. 2) Як вийдете на вулицю.

Пор. Ж. Павлі, ст. 166. — Гол. II, ст. 416, ч. 502. — Сал. ст. 80, ч. 31. — Де-Волланъ, ст. 42.

3075. Чорні очі, чорні очі, біда мені з вами,
Не хочете ночувати одну нічку сами.
Єдну есте ночували тай тоту не спали,
То вставали, то лягали, любка визирали. (Волцнів).

Пор. Де-Волланъ, ст. 44—45. — Мат. V, ст. 144, ч. 215. —
Кол. ст. 92, ч. 669.

3076. а) Вочі мої¹⁾, сиві вочі²⁾, біда мині з вами,
Як я вийду³⁾ на вулицю, моргаєте⁴⁾ сами.
Моргаєте⁴⁾, моргаєте⁵⁾, знаєте на кого,
Хочби було⁶⁾ дваїцять штири, то все⁷⁾ на їдного.
Хоч би було дваїцять штири, хоч би було триста,
Хоч на мене люди брешут, моя душа чиста. (Нивиці, Красне).

Вовків: 1) Сиві очі. 3) Як вийдете. 6) Щоб їх було. 7) А все.
Оба вар. без 3-го куплета. — Сугрів: 2) Чорні, чорні. 3) Як вийдете.
4) Мругаєте. 5) Чорні очка. 6) Най їх буде. 7) Я все.

3077. б) Вочка мої сиві, сиві, біда мені з вами,
Як вийдете на вулицю, мругаєте сами.
Мругаєте, мругаєте, знаєте на кого,
Щоби було дваїцять штири, то все на єдного.
Очі мої сиві, сиві, очі мурганисті,
Щоби були такі другі, були би паристі.
Очі мої сиві, сиві, плакати будете,
Чому ви ся не дивите, за кого ви йдете? (Дусанів).

3078. Чорні очі із чорними¹⁾ то сє²⁾ покохали,
Бодай були чорні очі за тоти³⁾ ни знали. (Чорні Ослави).
Кропивник Новий: 1) Чорні очі. 2) Сиві. 3) Сиві.
3079. Мене мама породила¹⁾ в стодолі на тоці,
Дала мині очі чорні²⁾ мругати на хлопці. (Іванівці).
Григорів: 1) Мала мене моя мати. 2) Чорні очі.
3080. Мене мати породила у темнейкій¹⁾ ночі,
Дала мині біле тіло тай чорнейкі²⁾ очі. (Волосянка).
Боберка: 1) Теменької. 2) Сивенькі.
3081. Вічка мої сивенькії, в голову-сте впали,
Не видно вам румяности на біленькій тварі. (Мшанець, З.).
3082. Очка мої сивенькії, тамто ви блудите,
Ой нема вже того тутка, кого ви любите.
Очка мої сивенькії, в голову-сте впали,
Ви би сте вже слёзоньками все море заляли. (Біла).
Пор. Сал. ст. 32, ч. 64.
3083. Туда, дуби¹⁾, хиляйте сі, куда вам похило,
Туда вочи²⁾ зглідайте сі³⁾, куда серцю мило.
Хилили сі густі лози, аж земленьку вкрили,
Чорні очі дивили сі, аж плакати взєли. (Батятичі).
Куни: 1) Луги. 2) Очка. 3) Дивіте ся.
3084. Сюда, лози, хиліте ся, куда вітер віє,
Туда, очка, дивіте ся, куда милий їде.
Кежко лугам хилити ся перед вітроньками:
Кежко очкам дивити ся перед слёзоньками.
(Гол. IV. ст. 460, ч. 128.
Пор. Сал. ст. 5, ч. 28, 1.
3085. Закувала зазуленька в Стрию на рогатці,
Напишіт ми чорні очка на біленькій картці. (Іванівці).
3086. Або тоту кучу тручу, або ї завалю,
Най я свої чорні очка на ні ни зриваю. (Іванівці).
Пор. Зал. ст. 199.
3087. Вочка мої чорненькії, очка, мої очка,
Де будете почувати, така темна ночка.
Вой будемо почувати в Настуниній нивці,
Та будемо вечерати капусту у ришці. (Невід.).

3088. Плачте, очи, в день і в ночі, бодай викапали,
Чи ви, очи, не виділи, кого ви кохали?
Плачте, очи, в день і в ночі, бо маєте чого,
Любили сте по два, по три, тепер ні одного. (Качанівка).
3089. Котили си вози з гори, на долині стали,
Любили си чорні очи, тепер перестали.
Та котіт си, вози, з гори, як сти си котили,
Тай любіт си, чорні очи, як сти си любили. (Орелець).
3090. Ой на зраді, чорні очка, на зраді, на зраді,
Вчора були на пиреді, а нинька на заді.
Вчора були на пиреді, тай сі запишили,
А нині вже на заді, з заду сі лишили. (Іванівці).
3091. Очка мої чорненькії, брови як шнурочок,
Губки мої пишненькії, лиш до співаночок. (Волосів).
Пор. Коломийки, I, ч. 1555.
3092. Ой чиї то сиві коні під горів пасут ся,
Чорні очи завертают, кучері трясут ся. (Кропив. Н.).
3093. Ой мій милий чорнобривий пасе коні в ночі,
А як прийде до домоньку, сьміют ся му очи. (Кропив. Н.).
3094. Очи мої чорненькії, ой ви мої очи,
Не дайте сі, каже, звести темненької ночі.
Не дайте сі, каже, звести, не дайте сі звести,
Та не дайте косу-росу без братів расплести.
Як музики ой заграли, свашки заплакали,
Тогди мою косу-росу браті расплітали. (Печеніжин).

Уста.

3095. Ой чом в тебе, дівчинонько, губки солодейкі?
Смарувала мати медом іще молодеїкі. (Невід.).
Пор. Де-Волланъ, ст. 30.
3096. Тай у любки тонкі губки, тоненькі, тоненькі,
Та вни медом намащені, аби солоденькі. (Уйбард).
3097. Сім раз на раз поцюлював губки солоденькі,
Мастила їх мама медом, щем була маленька.
Намастила медом мама, тай забула втерти,
Щоби були солоденькі до самої смерти. (Пасічна).
3098. Губки мої солоденькі, губки мої, губки,
Мастили вас мама медом, були сте мацюпкі. (Іванівці)

3099. Коби борше до вечера, та піду до любки,
Сім раз не раз поцілую в солоденькі губки. (Нагуевичі).
3100. Ой у мого миленького губки солоденькі,
Намастила мама медом, ще були маленькі.
Намастила мама медом та не повтирала,
Та дрібними ноженками до мене прислала. (Хотінь).
3101. А мій милий чорнобривий зачесав ся щітков,
Тай намастив губки медом, кучері позлітков.
Намастив си щоки медом, аби солоділи,
Кучерики позлітоньков, аби сі ясніли. (Іванівці).
Пор. висше. ч. 3020.

6. П о ж и в а.

А.

Бомбони.

3102. Ой йдуть люди до церквиці, бо вдарили дзвони,
Каськів Ясько коло коршми купує бамбони. (Вовків).
3103. Ой із гори високої їхали ваґони,
Парубочок до дівчини приносив бамбони. (Іванівці).

Вудженина.

3104. Подивіт си, люди добрі, шо си в поду діє,
В поду така бужениці, шо аш серце мліє. (Ясенів Гор.).

Гриби.

3105. Ой піду я в ліс на гриби, назбираю грибів,
Тай понесу до білявки, би нхто ни видів. (Боберка).
3106. А вже вечер вечеріє, сонце над вербами,
Дівчинонька через поле пішла за грибами. (Михайловичі).
3107. Післала ня моя мати на гриби біленькі,
А там мене визирают хлопці молоденькі. (Кропив. Н.).
3108. Дівчинонька мила, мила, по гриби ходила,
А як прийшла до домоньку, води сі напила. (Іванівці).
3109. Ни типер, ни типер, на гриби ходити,
В осини, в осини, як будут родити.
Ни з мішком, ни з мішком, тільки з коробочков,
Ни сама, ни сама, тільки з парубочком. (Іванівці, Волц., Вільки).

3110. В козарє весїлє, а в гриба гостина,
Голубінка, добра жінка, в пропій запросила. (Гвізд).

Кава.

3111. По під лїс, по під лїс, тай по під отаву,
А хто піди за Михайла, буди пити каву. (Іванівці).

Картофля.

3112. Ой підемо, пане брате, в гори на весїлє,
Та принесем пасїчної бульби на насїнє. (Сьвіт, 1882 р., ст. 328).
3113. Ой ріпко, моя ріпко, саджу я тя рїдко;
Садив бим тя, ріпко, густо, та в коморі пусто! (Сьвіт, ст. 328).
3114. Ой Господи милосерний тай ти сьвітій Грицьку,
Та зароди, Боже, бульбу тоту гамерицьку! (Сьвіт, ст. 328).
3115. Ой Господи милосерний, та ми твої діти!
Та зароди, Боже, бульбу, щоби не жидїти! (Сьвіт, ст. 328).
3116. Як не хочеш дївчиньки, женись на вдовици,
Она тобі наварит кромплї на водици. (Невід.).
3117. Ой Господи милосерний, тож том зголодніла,
Коби борзо нова бульба, то бим попоїла! (Сьвіт, ст. 328).
3118. Ой як хочеш ситий бути, небораче Грицьку,
Сад бульбу не рапату, а йно ясеницьку!
Ясеницьку не садив, рапата погнила,
Тож то мене лиха долї без прута побила. (Сьвіт, ст. 328).
3119. Ой заки ся мандибурка по поли родила,
То погана Гуцулїя по верхах ходила.
Як зачала мандибурка ой по поли гнити
То зачала Гуцулїя із верхів сходити. (Сьвіт, ст. 328).
3120. Ци чули ви, люде добрі, таку новиночку,
Що тікала бульбаночка на Буковиночку?
Як тікала, як тікала, а взяла тікати,
А маленька дітиночка а взяла плакати.
Ходїм, люде, до церковці, просїм Бога ревне,
Чей сї Панбіг ізмилує та нам бульбу верне.
Чей сї вродит бульбаночка хоть на сїнокоси!
Бо єсмо сї здогадали, як бувало доси.

Що згибала бульбаночка, ой біла як клубки :
 А вже тото, люде добрі, за наші проступки !
 А щож я вам, люде добрі, таке догурила ?
 Що варена тай печена по тижневи гнила. (Сьвіт, ст. 328).
 Пор. Сьвіт, 1882, ст. 327—328. — Мат. V, ст. 114, ч. 19.

3121. Ой де ти сі вибираєш, мандибурко біла ?
 Ой я іду в свої краї, бом вам надоїла.
 Ой як пішла на край села : наїжти сі нужли !
 Було мене не шкребтати в неділю до служби. (Волосів).
3122. Ой де ти сі вибираєш, мандибурко біла ?
 Ой я іду в инчі краї, бом вам надоїла.
 Ой я іду в инчі краї, бом вам надоїла,
 То варена, то печена, по тижневи гнила. (Волосів).

Каша.

3123. Матка Божа, Матка Божа каші наварила
 Тай кинула лижку масла, щоби добра била. (Волцнів).
3124. Ой займу я кониченька на дзелену пашу,
 А сам піду до дівчини на молочну кашу.
 Ой дала ми дівчинонька каші попоїсти,
 А я не міг від дівчини поріг перелізти. (Грабовець).

Кісіль.

3125. Ой ни зель ми на братову, лиш на брата свого.
 Що ми ни дав попоїсти кісилиці много. (Михайловичі).
3126. Наїв я ся кісілю, затапавав вуса,
 Мовлю пацер по німецьки до пана Єзуса. (Біла).

Колач.

3127. Ой казала приходити, колач приносити,
 Бідна-ж моя головонько, де колачьи взети ? (Іванівці).

Кукурудзи.

3128. Кукурудзи наваріт¹⁾, кукурудзи дати,
 Кукурудза ни поможи, дівчини шукайти. (Іванівці).
 Волцнів : 1) Наварили.
3129. Ой сирота Поляночка кукурудзу сіє,
 А погана Гуцулія на то ся надіє.
 Ой сирота Поляночка кукурудзу сапат,
 А погана Гуцулія вже бисаги латат.
 Ой сирота Поляночка кукурудзу лупит,
 А погана Гуцулія с хати сі не вступит. (Сьвіт, ст. 328).
 Пор. Коломийки, I, ч. 24—25.

Обарінки.

3130. Чи чула ти, дівчинонько, як я тебе кликав,
Як я тобі за ворота обарінки сипав?
Ой ци чула чи не чула, не обзивала сє,
Бо я твоїх обарінків не сподівала сє. (О. Коцан).

3131. Ой вже нема і не буде такого другого,
Щоб купував обарінки за пів золотого. (Біла).

Оріхи.

3132. а) Пішла баба на оріхи, тай я йду, тай я йду,
Гірки її орішеньки, як я її найду. (Волцнів).

Пор. Гол. IV, ст. 488, ч. 13. — Кольберт, III, ст. 59, ч. 527. —
Кол. ст. 96, ч. 811.

3133. б) Пішла Таця на орішки, тай я йду, тай я йду,
Бідна-ж моя головочка, де-ж я Тацю найду? (Кропив. Н.).

3134. в) Післала мя¹⁾ моя мати горішеньки²⁾ рвати,
Та³⁾ висока ліщинонька, не мож досягати⁴⁾. (Нагуєвичі).

Кропивник Нов.: 1) Ня. 2) Орішата. 3) Ой. 4) Не можна дістати.
Пор. Гол. II, ст. 252, ч. 30.

3135. г) Ой післала мене мати горішеньки рвати,
Високая ліщиночка, не мож пригинати.
Ой бодай ви, горішеньки, більше не зродили,
Щоби мої білі ніжки на вас не ходили. (Тисьменичани).

3136. Бодай тота ліщинонька більше не зродила,
Я горіхів не нарвала, мене мама била. (Ходовичі).

3137. Ой не тепер, ой не тепер на оріхи ходят,
А в осени, а в осени, як сї добре вродят. (Дажнів).

3138. Попід лїс, попід лїс, попід сухе терні,
Самі їли горішеньки, мині дали зерні. (Жур.).

Паска.

3139. Ой Господи милосерний, Господи ласкавий,
Який тогди день веселий, як ідут з пасками.
Ой Господи милосерний, ой Господи любий,
Який тогди день веселий, як спечут корж грубий. (Цуцилів).

Пирог.

3140. Ой коби я очі мала, як у тої плиски,
Я би ними виморгала всі пироги з миски.

(Гол. IV, ст. 445, ч. 12).

3141. Ой із гори на долину поволеньки зійду,
Звари, любко, пирожата, в вечір до тя прийду!
Зварила би пирожата, коби сир та масло,
Пішла сита тай корита, а в печи погасло!
(Гол. II, ст. 363, ч. 623).

Пляцки.

3142. Ой прийшов я до дівчини, она пече пляцки,
Як ми дала лопатою, аж їм полів рачки. (Біла).

Редьква.

3143. Редьку саджу, редьку сїю, редьку підливаю,
Рости, редько, великая, на зиму сховаю.
Рости, редько, великая, ни будь жи гіркая,
За тобою, мій миленький, туга великая. (Гніздичів).

Сало.

3144. Кажут мені женити ся, на що то ся здало,
Волів би я за ті гроші купити си сало.
Сало їсти, сало їсти, бороду мастити,
Як як вийду на вулицю, дівки мут любити. (Буцнів).

Самокиш.

3145. Ой як тебе полюбила, так тебе полишу,
Тебе мати годувала та на самокишу. (Невід.).

Сир.

3146. Ой кувала зазулейка, ой кувала сива,
Ой йшли дівки на вісіле, шоби з'їли сира!
Сіли собі дівчатоїка в хаті на ослоні:
Наважили на той сир, як злодій на коні!

Хліб.

3147. Та на горі, на високій, там сї пасли коні,
Дайте мені трошки хліпці, нанашуньцю мої. (Журавно).

Чир.

3148. Ей дівки, каже, дівки, я не пив горівки,
Лише троха чиру хлиснув, тай за вами свиснув. (Тисьменичани).
3149. Ой з гори ся похмарило, з долу буде льляти,
Зварила ми мила чиру в маленькім горняти. (Кропив. Н.).

Яблока.

3150. Коби борше до осени та до осеночки,
Буду їсти винні ябка тай обаріночки. (Хотінь).

3151. Пішов милий на ярмарок тай на ярмарочок,
Принесе ми сорок яблук тай обаріночок.
(Гол. II, ст. 431, ч. 579).
3152. Відси гора, відси друга, в сиридині кладка,
Та носила дівчинонька до парубка ябка. (Іванівці).
3153. Ой над ставом, над ставочком, положена кладка,
Ой носила Зосуненька Стасуневи ябка. (Жур.).
3154. Ото біда кучирива, ото біда гладка,
Ото носить по кишеньох червоненькі ябка. (Іванівці).
3155. З того боку на тамтой бік пририта кладка,
Пириносив козаченько до дівчини ябка.
Прикидав ябка, ябка, а потім квасниці,
Відложили висіле на зимні мясниці. (Глядки).
3156. А я піду попід сад, ци не впаде ябко,
А ци вийде, ци не вийде моє білявятко. (Кропив. Н.).
3157. Я си вкручу повересла з вівса дзеленого,
Яке ябко солоденьке від мого милого. (Кропив. Н.).

Б.

3158. Ой що то ми за вечера, що така припишна,
Бараболі з лушпатою і стиранка скисла. (Бишки).
3159. Ой прийшов я до дівчини, казала си¹⁾ сісти,
Дала мені з решитинов бараболі²⁾ їсти.
А я їм, а я їм, тай ще³⁾ доїдаю,
Лежит пиріг на полиці, но си⁴⁾ поглядаю. (Буцнів).
- Манява; 1) Ми. 2) Та дала ми нелуплену мандибурку. 3) Не.
4) На полиці пироженьки, туди.
3160. На полиці вариниці і гречана каша,
Котра дівка чорнобрива, то то буде наша. (Біла).
3161. А де будеш начувати? В гаївські долині.
А що будеш вечеріти? Гарбузи тай дині. (Михайловичі).
3162. Ізварила капустиці, тай жентицев зальє:
Ой їдж же ти капустицю, най тя жура зайце. (Нагуєвичі).
3163. Іде кісіль дорогою, здибає ся з квашив:
Помагай Біг, кісілику, я посестра ваши. (О. Коцан).

3164. Ой їхали кісілі, а за ними кваша;
Зачекайте, кісілі, бо я сестра ваша. (Біла).
3165. Напишу я до милого, напишу, напишу,
Занесу му в полонину з кромплев самокишу. (Кривка).
3166. А я вийду на толоку, на толоці стану,
Усі любки їдет месо, а моя сметану. (Ясенів Гор.).
3167. На полиці пироженьки, на припічку сир, сир,
Ніхто ми сі не сподобав, лиш богацкий син, син. (Манява).
3168. А я тобі навару періжочків з маком,
А ти мене погодуй своїм пастернаком. (Волцнів).
3169. Ріта, ріта, каже ріта, їла би сі ріпа,
Їла би сі кіселиці, коби молодиці. (Угринів Доліш).
3170. Ой зварю я Михасеви обідок не такий,
Я му зварю на обідець з солонинов кваки¹). (Кривка).
1) Бруква.
3171. Мовіт люди, що я груба, а я сі так спасла;
З'їла сира за два срібла, а за штири масла. (Ожомля).

В.

3172. Ой Божи мій милосерний, як я зголодніла,
Коби борзо сьвятий вечир, то бим сі наїла. (Іванівці).
3173. Ой не сам я тому винен, а так мені Біг дав,
Що я вчора не вечерів, нині не обідав. (Нагуевичі).

Г. Тютюн.

3174. а) Ішов тїтюн¹) дорогою, здибала го люлька;
Тїтюнику, бакунику²), закурім си тутка³). (Біла).
Посїч: 1) Тютюн. 2) Ходи, ходи, тютюнику. 3) Закуримо туйка.
3175. б) Іде скакун дорогою, здібай го люлька,
Скакунику, братунику, закурім си тутка. (Жур.).
3176. Ой тютюне, тютюнику, тютюне шатане,
Не мож ті сі накурити, як вечір настане. (Волосів, Грабовець).

7. Н е д у г и.

А.

3177. Я йшов вчора, я йшов вчора, вкусила ня пчола,
Якаж тота моя ранка, не згоїт коханка. (Кропив. Н.).
Пор. висше ч. 2986.
3178. Ой кувала зазуленька та на штири гранки,
Болит мене головонька в вечір до коханки. (Нагуєвичі).
3179. Ой ішов я до дівчини по під береженьки,
Заболіла головонька мої вороженьки. (Нагуєвичі).
3180. От то мені надоїли тоті дороженьки,
І сам їду, коня веду, болят мі ноженьки. (Михайловичі).
3181. По під тоті сині гори крутії дороги,
Та не знаєш, моя мила, як то болєт ноги. (Коропець).
Пор. Гол. IV, ст. 459, ч. 119.
3182. А ти ходиш по горі, а я по долині,
Тебе болит голова, мене в середині. (Голгочі).
3183. Через твої вічка чорні, через пишний ротик,
Та не можу перелісти по коліна плотик. (Волосянка).
3184. Головино моя бідна, що ділати маю ?
Та деж моя білявиця, що ї не видаю. (Ж. Павлі, ст. 186).
3185. Не далеко до дівчини, но через дорогу,
Як не піду, відвідаю, криваю на ногу. (Іванівка).
3186. а) Ни далеко до дівчини, лишень чириз¹⁾ межу,
Як я її день²⁾ ни виджу³⁾, то три дни⁴⁾ відлежу. (Жур).
Красне: 1) Іно чириз. 2) Як її два дни. 3) Бачу. 4) Тиждень. —
Глядки: Но біз єдну. 3) Як ни піду два дни, три дни. 4) Тиждень. —
Іванівці: 1) Тільки через.
Пор. Де-Волланъ, ст. 47.
3187. б) Ой дівчино, дівчинонько, рад бим ті любити,
Йно далека дороженька до тебе ходити.
Недалека, недалека, іно через межу,
Як ті два дни ни зобачу, то три дни відлежу. (Пісочна).
3188. Не¹⁾ далеко до дівчини, но²⁾ переказати,
Щоби дала хустиночку головку звязати. (Красне).
Іванівка: 1) Ой. 2) Тай.
3189. Моя душко солодонька, з оріха зеренце,
Тебе ведут за рученьки, мене болит серце. (Кропив. Н.).

3190. Ой за вину, за провину, та за марне діло,
За дівочі карі очі серце так боліло. (Хотінь).
3191. Ой Марисю, Марисуню, ти жовтоволоса,
То ня болит головочка, що ти ходиш боса. (Кропив. Н.).
3192. Болит мене головонька і за серце тисне,
Все ти мені, моя мила, все стоїш на мисли. (Петрилів).
3193. Положу я головоньку милій на коліна,
Щоби мене головонька більше не боліла. (Пасічна).
3194. Люби мене, дівчинонько, якіс ні любила,
Щоби мене головонька боліти лишила. (Пасічна).
3195. а) Коломийку запалити, коломийка горит,
Такої мене за дівчинов головонька болит.
Болит мене головонька, ні дотулити ся,
Коби дали на пся віру хоть подивити ся. (Тустань).
3196. б) Коломию запалили, Коломия горит,
Ой тож мене за дівчинов головонька болит.
Ой болит ні головонька, ой болит, ой болит,
Я вже мою головоньку ніхто не загоєт. (Пасічна).
Пор. Ж. Павлі, ст. 196. — Сал. ст. 35, ч. 78.
3197. Не велика пташиночка, все гіля вгинає,
А хто знає від любови, нехай мені дає!
А хто знає від любови, то порадьте, люде,
Бо вже мені за дівчинов загибелька буде!
(Гол. II, ст. 288, ч. 234).
З 2-им купл. пор. Гол. II, ст. 279, ч. 181 і II, ст. 346, ч. 543.
3198. а) Ей гаю мій дзилиненький, якеж в тобі прутьи,
А хтош тибє вирубає, боєт мене руки. (Сгр.).
Пор. висше ч. 2679.
3199. б) Ой ліщино, ліщинонько, яке маєш прутє,
А хтож тебе вирубає, мене болят руки.
Болят ручки від роботи, ноженьки від ходу,
А оченька дивити ся на милої вроду.
Болят ручки від роботи, ноженьки від танцю,
А оченька дививши ся на тебе, коханцю. (Нагуевичі).
3200. Чомус ти мя тогди не брав, колим була паннов,
А тепер тя очка болят дивючи ся за мнов. (Жет. Павлі, ст. 192).
3201. Ой я рубав дрива в лісі, на ліщину-м зийшов,
Як єм згадав за дівчину, за годину-м прийшов.

Кобис знала, файна любко, як нї болєт ноги.
 Тож в долину швидко йдучи, до гори поволи.
 Кобис знала, файна любко, як нї болєт ручки,
 Рубаючи в Буковинї ялицї тай бучки! (М. Яцків.)

3202. А я тікав тай від любки тай убив колїно,
 Най на ката любка буде, як мнї заболїло. (Ісенів Гор.).
 Пор. Врабель, ст. 183, ч. 536.

3203. Ой летїла зазуленька тай сказала: куку,
 Відломила дівчинонька парубкови руку.
 А парубок молоденький не сказав нікому,
 Завив руку у фустину тай пішов до дому.
 Ой як прийшов до домоньку, а із печі горит:
 Мамко моя старенькая, то мнї ручка болит.
 Най ті болит, най ті болит, та най ті лупає,
 Та най твоя біла ручка дівки не вбіймає. (Пасічна).
 Пор. Кольберг, III, ст. 44, ч. 379—382.

3204. Через воду нема броду, плине ялівчина,
 Чую, чую через люди, що хора дівчина.
 Через воду нема броду, плине ялівочка,
 Ой чую я через людей — хора білявочка. (Волцнів).

3205. Ой горіло сухе листє, горіло, горіло,
 Та чому ти не сказала, що тебе болїло? (Посіч).

3206. Ей я тебе порубаю, лавочко тоненька,
 Скажи, скажи, що тя болит, любко солоденька? (Уйбард).

3207. Буковая паличейка, гусячє перце,
 Мене болит головоїка, мою милу — серце.
 (Гол. IV, ст. 487, ч. 8).

3208. Ой яворе зелененький, яворе, яворе,
 Би ми дівча подужало, бо ми дуже хоре. (Дрогобич).

3209. . . . . Ой цора, ой цора,
 Ото моя файна любка від недїлі хора.
 Ой хора, каже, хора, треба ї дохтора,
 Аби який молоденький, була би здорова. (Волосів).

3210. Ой явори, пани брати, явори, явори,
 Вчора дівчє поганєло, дзїся лижит хори.
 Вчора дівчє поганєло сивими волами,
 Дзїся лижит на постели до гори ногами. (Ожомля).
 Пор. Кол. III, ст. 62, ч. 592—593. — Мат. V, ст. ч. 104.

Б.

3211. Ой за лісом дороженька, за лісом, за лісом,
Не болит мні головонька ні за яким бісом. (Жураки).
3212. Ой до гаю дороженька, до гаю, до гаю,
Таке маю на сирденьку, що ни витримаю. (Іванівці).
3213. Болит мене головонька тай болит, тай болит,
Кажут мені їсти нести вівчарови в поле.
Кажут мені їсти нести під гай зелененький,
Бідна-ж моя головонька, вівчар молоденький. (Осташівці).
3214. Очка ми ся придивили, головка мя болит,
А чому же мій миленький до мня не приходить? (Павлі, ст. 171).
3215. Нема шого миленького, нема меї лялі,
Прийде ми сі розболіти на студеній лаві. (Гвізд).
3216. Ой на горі, на високі, огонь розгорів ся,
Коби ти знав, що я знаю, то бис розболів ся. (Тустань).
3217. Ой на броду беру воду, на що тої води?
Болит любка головонька, треба охолоди. (Пасічна).
3218. Ой болит ні головонька, болит ні, болит ні,
Ой одного любка маю¹⁾, ще й другий²⁾ кортит ні. (Пасічна).
Довга Войнилівська: 1) Ой маю я дві любочки. 2) А трета.
3219. Бодай тибє та вирвало¹⁾, ти перістий бику,
То мнє болит²⁾ головонька та від того³⁾ крику⁴⁾. (Чорні Ослави).
Жураки: 1) Господь побив. 2) Болит мене. 3) Від твого. 4) Рику.
3220. Ой славнії вечерниці, пусти мене, ненько,
Бо там хлопець молоденький, болит мя серденько. (Хотівь).
3221. Тече вода скоком, скоком, долі тим потоком,
То ня болит головочка за торічним роком. (Кропив. Н.).
3222. Болит мене головонька, тай чоло, тай чоло,
Чи ни знаєш, мій миленький, від чого, від чого? (Іванівці).
3223. Болит мене головонька тай чоло, тай чоло,
Но ни знаю молоденька від чого, від чого. (Трускавець).
3224. Болит мене головонька, я не знаю чого,
Чи від цукру, чи від меду, чи від миленького. (Желдець).

3225. Болит мене¹⁾ головонька²⁾, я не споминаю³⁾,
Щоби ми ся що не стало з великого жалю. (Таурів).
Кропивник Нов.: 1) Ой болит ня. 2) Головочка. 3) Повідаю. —
Горуцько: 3) Повідаю.
3226. Ой ішла я лісом, лісом, ф́оростом гілявим,
Та болит мі головонька за хлопц́ом білявим.
Болит мене головонька, я не повідаю,
Щоби ми сі́ що не стало з великого жалю. (Ясениця).
3227. А на котрім кожушина, шапочка дрібонька,
За тим мене, моя мати, болит головонька. (Осташівці).
3228. а) Болит мене головонька, чим же я ї¹⁾ звязу?
За тобою²⁾, козаченьку³⁾, то ти правду⁴⁾ скажу. (Біла)
Іванівці: 1) Я си хустков. 2) А від чого. 3) Мій миленький.
4) Нікому ни. — Стецева: 1) Я головку. 2) Болит мене. 3) За ми-
леньким. 4) Я по правді. — Горуцько: 1) Я си хустков. 2) За хлоп-
цями. 3) Мамунцуню. 4) По правді вам. — Григорів: 1) Я си хустков
звязу. 2) Ой за тобов. 3) Мій миленький. 4) По правді ти.
Пор. Сал. ст. 27, ч. 31.
3229. б) Болит мене головонька, головоньку звязу,
Болит мене за миленьким, по правді вам скажу.
Болит мене головонька за своїм миленьким,
За очками чорненькими, за станом тоненьким. (Черче).
3230. в) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
Болит мене головонька, аж ни виджу сьвіта.
Болит мене головонька, я головку звязу,
Болит серци за миленьким, щирю правду скажу. (Львів).
3231. Болит мене головочка, я рубочком звязу,
Я за тобов, мій миленький, головов наляжу.
Болит мене головочка, коле за плечима,
То за тобов, мій любочку, зазуленько сива. (Михайловичі).
3232. Болит мене головойка, чоло над очима,
Люблю, люблю хлопчука з чорними очима. (Гуйско).
3233. Болит мене головонька, болит мене серце,
За тим милим чорнобривим, щом любила перше. (Кнг. Явче).
3234. А я піду лісом трісом, хоростом гілявим,
То мні болит головочка за хлопцем білявим.
А я піду лісом трісом, хоростом як димом¹⁾,
То ці́ болит²⁾ головочка за вдовиним³⁾ сином. (М. Яцків).
Волцнів (лиш 2-ий куп.): 1) Самов серединов. 2) Болит мене.
3) Богацким.

3235. А у поли кирниченька опсипана мачком¹),
 Болит мене головонька за тим єдиначком²).
 А у поли кирниченька опсипана сиром,
 Болит мене головонька за вдовиним сином. (Кнг.).
 Іванівці: 1) Маком. 2) Одинаком. 3) Вітовим.
3236. Ой болит мі головонька тай чоло, тай чоло,
 Тай не знаю молоденька від чого, від чого.
 А я тоту гору звору тай засію кмином,
 Болит мене головонька за богацьким сином. (Кульчиці).
3237. Болит мене головонька, понад чолом терпне,
 Ой маю я миленького, сидит коло церкви. (Вовків).
3238. Болит мене головонька, понад чолом коле,
 Ой маю я миленького недалеко школи. (Вовків).
3239. Чогос, мила, побіліла як переміточка?
 Ой за тобов, мій миленький, болит головочка.
 Чогос, мила, побіліла як то полотенце?
 Гей за тобов, мій миленький, болит мене серце. (Стецева).
3240. Недалеко любка маю, лише через межу,
 Як го днинку не зобачу, то тиждень відлежу. (М. Яцків).
 Пор. Ж. Павлі, ст. 186. — Кольберт, III, ст. 12, ч. 26. — Кол.
 ст. 101, ч. 989. — Пор. теж висше ч. 3186.
3241. Ой мій милий заговорит, та як в дзвін задзвонит,
 Та як я єго не виджу, голова мя болит.
 Ой болит мя головочка, не виходжу з хати,
 Ой далеко мій миленький, та не буде знати. (Жел. Павлі, ст. 196).
 Пор. Кольберт, II, ч. 129 і III, ст. 60, ч. 541—542. — Сал. ст. 27,
 ч. 34.
3242. а) Болит мене головонька, нема чим звезати¹),
 Тай не маю²) до милого³) ким переказати⁴).
 Ой звезу я⁵) головоньку тоненьким шнуроньком⁶)
 Перекажу до милого³) сивим соколоньком⁷). (Грабовець).
 Желдець: 1) Нічим завязати. 2) Не маю я. 5) Завяжу я. 6) Бі-
 леньким рубочком. 7) Соколочком. — Голгочі: 2) Не маю ким. 3) До
 дівчини. 4) Листу передати. 5) Я си звязу. 6) Рубочком. 7) Голубоч-
 ком. — Батятичі: 6) Єдвабним шнурочком. 7) Соколочком.
3243. б) Болит мене головонька, нема чим зєзати,
 Нема кому до милого тай переказати.
 Тай ізєжу головоньку шовковов платинов,
 Перекажу до милого своїов побратинов. (Топорівці)

3244. в) Ой по горі, по високій щось се зеленіє,
Рада би я відвідати, що мій милий діє.
Болит мене головочка, нічим ї звезати,
Рада би я до милого хоть переказати.
Ой звежу я головочку тоненьким рубочком,
Перекажу до милого сивим соколочком.
Ци він сіє, ци він оре, тай ци він волочит,
Рада би я відвідати, ци їсти не хоче. (Стецева).
3245. Болит мене головонька, з чола вітер віє,
Нема кому відвідати, що мій милий діє.
Ой діє він, діє, пшениченьку сіє,
За ним рута зелененька на вес сьвіт леліє. (Топорівці).
3246. Боліла мя головонька, боліла, боліла,
Ой за тобов, мій миленький, щом тя не виділа. (Осташівці).
3247. А сьвічечка тай горіла, я на ліжку мліла,
За тобою, мій миленький, щом ті ни виділа. (Григорів).
3248. Болит мене головонька, як вечер¹⁾ настане,
Прийди, прийди, мій миленький, може²⁾ перестане. (Желдець).
Вовків: 1) Вечір. 2) Скоро милий на подвіру, зараз.
3249. Боліла мя головонька, боліла, боліла,
Аж тогди мя перестала, яким любка взріла. (Тустань).
3250. Ой за двором, за покойом¹⁾, солома згоріла²⁾,
Прийди, прийди³⁾, мій миленький, бом се розболіла.
Та⁴⁾ на щось се розболіла? Та на головоньку,
Прийди, прийди, мій миленький, хоть на годиноньку (Тустань).
Жураки: 1) Сеї ночі о півночі. 3) Коби прийшов. — Журів:
2) А на Йвана зіле рвала, на Петра маїла. 4) А.
Пор. Гол. II, ст. 322, ч. 418. — Кольберт, III, ст. 12, ч. 28—29. —
Мат. V, ст. 142, ч. 199.
3251. Є, ді, в мене в городочку червона ружочка,
За любочком моїм милим болит головочка.
(Гол. II, ст. 312, ч. 362).
Пор. Жел. Павлі, ст. 195. — Кольберт, III, ст. 60, ч. 544.
3252. Ой сонінко ясно сьвітит, вітер тихо віє,
Ой як я тя тай не виджу, серце мині мліє.
(Гол. II, ст. 353, ч. 578).
Пор. Гол. II, ст. 327, ч. 443.

3253. а) Болит мене головонька від круга до круга,
 Ни виділам миленького, вже ниділя друга.
 Ни виділам миленького ні вчора, ні нині,
 Як ще завтра ни зобачу, вже буде по мині. (Іванівці).

3254. а) Болит мене головонька від самого¹⁾ чола,
 Не бачилам²⁾ миленького ні нині, ні вчора.
 Не бачилам²⁾ миленького ні вчора, ні нині,
 Як ще³⁾ завтра не побачу⁴⁾, то буде по мині. (Біла).

Буцнів: 1) Від чола до. 2) Не виділам. — Дусанів: 1) Половина.
 2) Не виділам. 3) Ще як. 4) Зобачу.

До першого купл. пор. Гол. II, ст. 347, ч. 545. — Кольберт, III, ст. 17, ч. 75.

3255. а) Болит мене¹⁾ головонька тай меже плечима²⁾,
 Приведіт ми³⁾ докторика з чорними очима.
 Тай⁴⁾ не того докторика⁵⁾, що він⁶⁾ докторує,
 Іно⁷⁾ того докторика⁸⁾, що личко⁸⁾ цілує. (Григорів, Біла).

Підзахарич: 1) Ой болит ні. 3) Треба мині. 7) Але. — Жураки:
 5) Ой не той то дохторичок. 6) То. 8) Але той то дохторичок. —
 Ясенів Гор.: 2) Кучіріки розчесала, кучірі плечіма. 3) Мині треба.
 4) А. 7) Треба. 8) Файно.

Пор. з 1 куплетом: Гол. IV, ст. 468, ч. 184. — Надто: Вrabель,
 ст. 100, ч. 316. — Де-Волланъ, ст. 201, ч. 89 і 215, ч. 4.

3256. б) Болит мене головонька, болят мене ребра,
 А я хочу дохторойка, мині його треба!
 Ой ни того дохторойка, що він докторує,
 Іно того дохторойка, що він поцілує. (Сілець Б.).

3257. в) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
 Болит мене головонька, аж ни виджу сьвіта.
 Болит мене головонька, тай мижи плечима,
 Привидіт ми дохторонька з чорними очима.
 Тай ни того дохторонька, що люди корує,
 Али того дохторонька, що личка цюлює. (Львів).

Пор. Кольберт, III, ст. 25, 176—177.

3258. а) Болит мене головонька, коле за¹⁾ плечима,
 Приведіт ми²⁾ цирулика з чорними очима.
 Я цирулик не поможе, приведіт³⁾ доктора,
 Лиш якого²⁾ молодого, бо я дуже хора. (Тростянець).

Нагуєвичі: 1) Тай межи. 2) Треба мині. 3) Треба мині цирулика,
 треба ми.

Пор. Гол. IV, ст. 508, ч. 96.

3259. б) Болит мене головоїка, болит мене дуже,
Не виділам милейкого три неділі уже.
Болит мене головоїка, коле за плечима,
Приведіт мені доктора з чорними очима.
Болит мене головоїка, приведіт доктора,
Хоч якого молодого, бо я дуже хора. (Боберка).
3260. в) Болит мене головонька, треба би звязати,
Тай не маю до милого ким переказати.
Болит мене головонька, треба ми доктора,
Йно якого молодого, бо я дуже хора. (Біла).
З друг. купл. пор. Кольберт, III, ст. 17, ч. 76.
3261. г) Ой дайти ми цирулика, дайти ми дохтора,
Та якого молодого, бо я дуже хора.
Хора бо я, мамунцуню, тай уже вмираю,
Крижом лежу на лавици, на хлопців мургаю.
А дівчина умирала, матери питала :
Чи не грає, мамо, Марко, я би танцювала. (Раковець).
3262. а) А я вчора була хора, хотіла доктора,
Ще якого молодого, бо я дуже хора.
А я вчора була хора, хотіла умерти,
Сидів любко коло дверей, не допускав смерти. (Невід.).
3263. б) А я вчора була хора, хотілам умерти,
Прийшов любко коло мене, не допустив смерти. (Хотінь).
3264. Болит мене головонька та не за такими,
За такими як я сама, за молоденькими. (Жур.).
3265. Боліла мі головонька, боділа, боліла,
Та за тобов, мій миленький, щом ті не виділа.
Боліла мі головонька тай кісточки в тілі,
Не виділам миленького вже штири неділі.
Не виділам миленького, ще як у вівторок,
А вже ми сі тай видає, що вже цілий рочок.
Як єм вчора увиділа, а щож мені з того,
Гирша туга прибуває до серденька шого. (Дрогобич).
3266. Ой як я си нагадаю торішне літенько,
Заболит ми головонька тай моє серденько.
Болит мене головонька від чола до чола,
Не виділам миленького ні нинька, ні вчора.
Ни виділам миленького, тай вже ни видіти,
Бош то ми сі так любили, як маленькі діти. (Явче).

3267. Болят мене чорні очка, ні подивити сі,
Коби дали до милого хоть притулити сі. (Іванівці).
3268. Болит мене головонька, ні притулити ся¹⁾,
Не дали ми²⁾ на милого ні³⁾ подивити ся. (Тростянець).
Дусанів: 1) Дотулити сі. 2) Коби дали. 3) Хоч. — Біла: 1) Анї підвести ся. 2) Коб ми дали. 3) Хоть.
Пор. Кольберт, III, ст. 11, ч. 8. — Сал. ст. 25, ч. 17. — Де-Волланъ, ст. 62. — Кол. ст. 110, 1321.
3269. Болит мене головонька як в зимі, так в літі,
Нема мого парубочка, десь на тамтім сьвіті.
Болит мене головонька, ні дотулити ся,
Ой дайте ми на милого хоть подивити ся. (Буцнів).
3270. Волиж мої половії, чому не орете?
Літа мої молодії, марне з сьвіта йдете!
Волиж мої половії, не бійте ся вовка,
Ой верніт мя до милої, болит мя головка.
Ой болит мя головочка, ні дотулити ся,
Коби дали на милую хоть подивити ся.
Ой болит мя головочка і знати я умру,
Ой підіте, приведіте, кого вірне люблю. (Зал. ст. 201).
3271. Ой хоренький мій миленький, хоренький, хоренький,
Куда¹⁾ хожу, Бога прошю²⁾, щоби³⁾ здоровенький.
Куда хожу, Бога прошю, щоби милий здоров,
А він мене засватає без волів, без коров. (Видинів).
Волцнів: 1) А я. 2) Прошу. 3) Би був. — Вовків: 1) А я. 2) Прошу. 3) Щоб був. — Оба вар. мають лиш 1-ий купл.
3272. Ой кувала зазуленька на хаті на латі,
Не раз би то заплакати в свекрушині хаті.
Не раз би то заплакати, не раз заскулїти,
Та як буде від кулаків голова болїти. (Пасічна).
3273. Казали сте, мамуненько, що я неробонька,
Я вже мене від роботи болит головонька.
Болит мене головонька, болит мене, болит,
Я вже мої головоньки ніхто не загоїт. (Черче).
3274. Іваночку, Рахманочку, тос ні вдарив дуже,
А я лежу тай гадаю, що не встану уже. (Волосів).
3275. Ой встань, мила, ой встань, мила, принїс єм ти вина,
Ой не встану, мій миленький, бос наробив дива.
Ой встань, мила, ой встань, мила, принїс єм ти меду;
Ой я така дуже хора, головки не звезду. (Грг.).

3276. Ой як собі нагадаю молодії літа,
Болит мене головонька, що не виджу сьвіта. (Котузів).
3277. А як я си нагадаю ще давні давности,
Заболит мя головонька і всі разом кости. (О. Коцан).
3278. Ой як я си нагадаю миленького голос,
Заболит ми головонька по за кождей волос. (Іванівці).
3279. Ой ци минї, любку, данє, ци минї сухоти?
Нема минї в ночі спанє, анї в день роботи. (Михайловичі).
3280. Болит мене головочка, та відай я умру,
Підїт менї та приведїт, та кого я люблю.
Ой як пішли та привели, кого я любила,
Лишень милий двері втворив, головка лишила (Видинів).
Пор. Кольберт, III, ст. 17, ч. 77—78.
3281. Болит мене головонька, либонь же я умру,
Зроби менї, мій миленький, кедровую трумну.
Звіткиж тобі, моя мила, кедрини набрати,
Не єднако тобі буде в дубові лежати?¹) (Коропець).
Долиж: 1) Зробиме ти смерекову, тай будеш лежати.
Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 106.
3282. То ня болит головонька і чоло лоптит ня,
Любила я професора, ще й дяка кортит ня. (Кропив. Н.).

VIII. РОДИННЕ ЖИТЄ.

---

1. Родичі й діти.

Батьки.

3283. Діти мої дрібенькії, діти мої, діти,
Дай ми, Боже, меже вами віку увидіти. (Ясениця).
3284. Діти мої дрібненькії, як дрібна полова,
Я вас буду годувати, поки я здорова. (Березів).
3285. Наварила мати дітьом та по пирогови :
Їчте, діти, но не кажіт вітцю, ворогови.
Прийшов воріг через поріг, а діти повіли :
Танунцю наш солодойкий, ми пироги їли. (Боберка).
3286. Ой піду я на весіле, піду й заночую,
Та най дома діти плачут, коли я не чую. (Жураки).
3287. Ой татуню, татунцуню, ти сивий голубе,
Згодував єс малі діти, я хтож тебе буде ? (Пасічна).
3288. А кувала зазулечка у пана на брамі,
Та дай, Боже, здоровечко, дедикови й мамі. (Криворівня).

При колисці.

3289. Ой зацвила калиночка на всі штири листи,
Хотьби яка роботиці, сідай до колиски. (Кропив. Н.).
3290. Ходит мати коло хати, та плеще руками :
Діти мої дрібненькії, най Біг буде з вами!
(Гол. IV, ст. 452, ч. 68).

3291. Я повішу колисойку на віху, на віху,
Я дітинку виколишу матери на втіху. (Боберка).
3292. Я повішу колисочку та на калиночку :
Йдїт, ангели, колисати мою дітиночку. (Боберка).
3293. Ой повішу колисочку та на берізочку,
Буде Господь колисати мою дитиночку.
Буде Господь колисати, колисков хитати,
Будут пташки прилітати, дитинї сьнівати. (Жураки).
3294. Я дітинку приколишу, я дітинку лишу,
Я дітинці у Богойка доленьки випрошу. (Боберка).
3295. Люлю, люлю, люлю, люлю, дай ти Боже долю,
Тай добрий розум до долї, дітиночці мої. (Боберка).
3296. Спи дитино, хоч годину, а другу маленьку,
Приспи собі, дитиночко, доленьку добреньку. (Григорів).
3297. Ой лю-лю-лю, ой лю-лю-лю колиско новейка,
То ся в тобі колисала дітина малейка. (Мшанець).
3298. Спи, дитино, без колиски тай без колисочки,
Прийде мати та те піве в тонкі пеленочки. (Григорів).
3299. Ой спи, дитя, бес повитя тай бес пеленочок,
Прийде мамка, упіве ті в тоненький рубочок. (Печеніжин).
3300. Тай засьвіти, місячику, я в вишну шпарину,
Би ся видно повивати маленьку дітину. (Кропив. Н.).
3301. Колисочка з яворика, вороски тоненькі,
Тай у нї сї бай колише дитина маленька.
Колисочка з яворика, вороски с попруга,
Тай у нї сї бай колише мамина послуга. (Печеніжин).
3302. Люлю, люлю, люлю, люлю, дитино маленька,
Урвала сї ворозочка піт тобов тоненька.
Та не жель ми за ворозков, шо сї тонка врвзла,
Але жель ми за дитинков, шо маленька впала. (Печеніжин).
3303. Ой колишу дітиночку, колишу, колишу,
Та я твої красні вічка на папері пишу. (Боберка).
3304. Гейда, гейда, гейда, гейда на личку ти крейда,
Ой мамунця крейду мала, як тя повивала. (Боберка).

3305. Ой щос по тім заріночку густа материнка :
Уважного вітця, мати, уважна дитинка. (Кобаки).

оло матери.

3306. Не є цввітку на всім сьвітку, як на тій калині,
Не¹⁾ ліпшого, щирійшого, як мати дітині. (Дидьова).
1) Нема.
3307. Нема цввіту на всім сьвіту, лиш на ягідоньці,
Нема мені нігде ліпше, як при матіноньці. (Нагуєвичі).
3308. Ой летіли дикі гуси, за ними лебеді,
А я в свої мамуненьки, як зоря на небі. (Буцнів).
3309. Мамцю моя старенькая, тос ня годувала,
Студеному вітройкови дуті-с не давала. (Мшанець. З.).
3310. Ой гаю мій зелененький, гаю мій, розмаю,
Я у свої мамуненьки три роскоші маю.
А першую роскош маю, файно ся убрати,
А другу роскош маю, пускают гуляти.
А третю роскош маю, мене мама люблят,
Щобим спала до полудня, они мя не збудят. (Біла)
3311. Ой я воли не гонила, корови не пасла,
Мене мати годувала, щобим була красна.
Мене мати годувала, в папір завивала,
Студеному вітрейкови подути не дала. (Боберка).
3312. а) Якжеж¹⁾ мені не гуляти²⁾, коли рідна³⁾ мати
І постелит і⁴⁾ накриє: Легай, сину⁵⁾, спати! (М. Яцків.
Іванівці: 1) Та як. 4) Постелила тай накриє. 5) Доню. — хри-
мівці: 1) Добре. 2) Погуляти. 3) Як рідная. 5) Доньцю.
Пор. Гол. II, ст. 359, ч. 606.
3313. б) Тепер мені погуляти, доки своя мати,
І простеле і накриє: лягай, доню, спати.
А в чужої мамуненьки вже того не буде,
Не простелит, не накриє, іще раньше збудит.
У чужої мамуненьки, як камінь на воді,
Ой а чужій мамуненьці догодити годі. (Хотінь).
3314. По під гору високою літают вірляни,
Нігде мені так не добре, як в рідної мами.
А в рідної мамуненьки сніданє раненько,
Коса роса розчесана, сорочка біленька.

А я в свої мамуненьки роскоші зазнала,
 В понеділок лягла спати, а в суботу встала.
 А в суботу рано встала, косу розчесала,
 Ой Господи милосерний, тамтом ся виспала.
 Ой Господи милосерний, до тебе ся молю,
 Не вважаю на богача, йно на добру долю.
 Не вважаю на богача сіяти, орати,
 Йно вважаю на доброго, щоби погуляти. (Біла).

3315. Чи я тобі не казала, ненькож моя, ненько,
 Чому ти мя не збудила в неділю раненько?
 Не будилам тебе, доню, бож тя жалувала,
 В петрівочку мала пічка, щоби ся виспала. (Хотінь).

3316. Ой мамуню, мамунцуню, ой мамуню, мамо,
 Було мене ізбудити в неділеньку рано. (Губичі).

3317. Ой мамо-ж моя, мамо, не буди мі в рано,
 Ой бо я сама знаю, коли встати маю.
 Ой бо я сама знаю, коли встати маю,
 А як сонце на полудне, я ще не гадаю.
 А як сонце на полудне, дисета година,
 Я вставати не гадаю, бо я ще дитина. (Містки).

3318. а) Як я була в свої мами, то ніц не робила,
 Від порога до порога ключики носила. (Вільки Мазов.)

3319. б) А я в свої мамуненьки нічо не робила,
 Від комори до комори ключики носила. (Пасічна).

3320. А я в свої матусеньки нічо ни робила,
 Їїну гуску на мотуску до води гонила. (Кнг.).

3321. Ой казала мені мати хату замітати,
 А я гиц тай на пец, бо я хочу спати. (Хотінь).

3322. Ой ходила по садочку, питала сі мами,
 Ей ци ліпши я с косою, ци с кучериками?
 Ліпше, доню, я с косою, як с кучериками,
 Кудя схочиш, погуляйиш, все віт свої мами. (Жур.).

3323. Ой кувала зазулечка, кували обі враз,
 Ой поки я маму маю, поти мені горазд.
 Ой як мої матусеньки не стане, не стане,
 Тогди моя неділенька від людей зістане. (Мшанець, З.).

3324. Журила ся мати мною, як риба водою :
 Що я буду робитойки, донейко, з тобою ?
 Не журіт ся, мамунейко, якось оно буди,
 Як я більша підросту, возьмут мене люди.
 Як-им більша піросла і на порі стала,
 Не одному козакови до серця пристала. (Камінка).

Батьківська кара.

3325. Пасу вівці по дібрівці, баран за горою,
 Вийди, вийди, стара мати, до нас з кацюбою. (Ожомля).
3326. Мати моя, старейкая, поворожи міні,
 Би ми серце не вмівало за тими легіні !
 Дівко моя молодая, поворожу тобі :
 Є у мене паличейка, поламлю на тобі !
 (Гол. IV, ст. 499, ч. 59).
3327. Ой по під гай дзелененький ходила дівчина,
 А вна сумна, невесела, що ї ненька була. (Ямниця).
3328. Я ще туди не ходила, як-им се вродила,
 Тепер ходжу, тай заводжу, бо мне мати була. (Бишки)
3329. Була мене моя мати, була мене, була,
 Щом лиш трохи не рідного братчика любила. (Чорні Ослави).
3330. Ой йой, йой, о йой, йой, мене мати була,
 А за що ? за того, щом хлопці любила. (Біла).
3331. Була мене мамуненька на печи лопатов,
 Щом си троха постояла з любком перед хатов. (Хотінь).
3332. Відколи мня мати була, віт тогди ся бою,
 По під чужі обороги нічку перестою. (Дрогобич).
 Пор. Кол. ст. 99, 775.
3333. Від коли мі мати була, від тогди сі бою,
 А як вийду на улицю, три годині стою. (Волциїв, Іванівці).
3334. Від коли ми мама били, від тогди статкую,
 А як вийду на вулицю то й пириначую. (Іванівці).
 Пор. Кол. ст. 95, 777.
3335. Ой мамуню, мамуненько, за що ви мні били ?
 Як ви були молоденькі, вас хлопці любили. (М. Яцків, Іванівці)
 Пор. Кол. ст. 95, 773.

3336. Кой єм з тобов йміна пасла, із тобов гонила,
Не раз мене моя мати через тебе била.
Та не бий ня, мамцю мила, я ще не забула,
Здогадай си, мамцю моя, кой єс така была. (Мшанець).
3337. Била мене моя ненька в плечі кулаками:
Та не ходи, не розмовлєй з тими парубками.
Ой бий мене, моя нене, на смерть мене убий,
А я вийду на вулицю: парубочку любий. (Загвіздє).
Пор. Кол. ст. 57, ч. 255.
3338. Била мене мамка сночи за милого очи,
А хоть буде сїм раз бити, ни лишу любити. (Чорні О слави).
3339. То ня била моя мати, то ня била сночи,
Жеби я ся не дивила жонатому в очи. (Мшанець, З.).
3340. Била мене моя мати, ой била, ой била,
Щоби я сї миленькому в вочи ни дивила. (Григорів).
3341. Била мене моя мати, била мене, била,
Щоби я сє парубкови в очи не дивила.
Такой мене, мати, вбий, такой мене забий,
А я піду до сусїди, там де хлопець ладний. (Голгочі).
3342. Ой била мї моя мати сїм рас по битому,
Жиби я сї ни дивила в вочи молодому.
Ой била мї моя мати, ой била, ой била,
Дай ї, Божи, здоровенька, на добри мї вчила.
Дай ї, Божи, здоровенька, дай ї, Божи, царство,
Що на зле мї ни привела, не на господарство. (Явче).
Пор. Де-Волланъ, ст. 35.
3343. Билаж мене¹⁾ моя мати, ой билаж мя²⁾, била,
Дай їй, Боже, здоровєчко, на добре мя вчила. (Нагуєвичі).
Іванівці: 1) Ой била мє: 2) Ой.
Пор. Кольберг, ст. 38, ч. 316. — Кол. ст. 57, 251.
3344. а) Била мене моя мати березовим прутом,
Та щоби я не стояла та з тим баламутом. (Біла).
3345. б) Била мене моя мати березовим прутом,
Щобис, доню, не стояла, з таким баламутом.
Била мене моя мати сухою лозою,
Щобис, доню, не стояла з такою мерзою.
Била мене моя мати, ой била, ой била,
А до мене поломала зі соломи вила. (Желдець).

- 3346 в) Била мене моя мати в четвер по вечери,
Щоби я ся не дивила в очі паничеви.
Била мене моя мати березовим прутом,
Щоби я ся не любила з молодим рекрутом.
Била мене моя мати в плечі кулаками,
Та щоби я не стояла межи парубками. (Біла).
3347. г) Ой би́ла мнє моя мати, ой би́ла, ой би́ла,
Лиш на мині поломила ясенові ви́ла.
Ой би́ла мнє моя мати, ой би́ла, ой би́ла,
То по хаті, то по сіньох коцюбов гони́ла.
Ой би́ла мнє моя мати бирезовим прутом,
Ой щоби я ни стояла з молодим рекрутом.
Ой бий́ мене, моя мати, ой бий́ мене, забий́,
Такий́ піду за рекрута, бо то хлопи́ц ладний́. (Пост.).
3348. Била мене моя мати зза лі́са темного,
Вой́ щоби я не люби́ла хлопці́ молодого.
Била мене моя мати полі́ном рубани́м,
Ой щоби я не стояла з парубко́м погани́м. (Дрогобич).
3349. Ізза гори високо́ї, зза лі́са темного,
Ой би́ла мі́ моя ма́ма за хлопця́ файно́го.
Ой ти мене, моя ма́мо, до гробу́ положи́ш,
Через того́ парубочка́, же ми го зборони́ш. (Дрогобич).
3350. Ой не бий́ мя, моя мати, березовим прутом,
Уже ти мя не розлучи́ш із тим баламу́том. (Нагуєвичі).
3351. Ни бий́ ти мі́, моя маму́нь, бирезовов різков,
Буди́ мене свекі́р бити́, як буду́ ниві́стков. (Ожомля).
3352. Не бий́ мене, мамуненько́, березовов різков,
Не буду́ я на стороні́ ні́кому неві́стков.
Не бий́ мене, моя мати, березовим прутом,
Ти вже мене нерозлучи́ш з молодим рекру́том. (Хоті́нь).
Пор. Кол. ст. 57, 247.
3353. Ой не бий́ мя, моя мати, та́й не клини́ міні́,
Ой кого́ я ві́рне люблю́, не борони́ міні́. (Нагуєвичі).
3354. Не бий́ мене, моя мати, бо ми ни научи́ш,
Кого́ я си полюби́ла, вже ми ни розлучи́ш. (Іванівці).
3355. Не бий́ мене, моя ма́мко, ні́коли, ні́коли,
То я буду́ щебетати́, як ласті́вка в поли́. (Жураки).

3356. Не бийте мі, мамуненько, нїґди в головоньку.
 Бо я буду вандрувати в чужу сторононьку.
 Не бийте мі, мамуненько, нїколи нї за що,
 Побє мене лиха доля, як буде ледащо. (Черче).
 Пор. Гол. IV, ст. 449, ч. 40.
3357. То ня була моя мати, то ня була, була,
 Калинкову паличину на мнї поломила.
 Ой не бий ня, мамцю моя, та й не суюти ня,
 Хустков очі завяжи ми, на Дунай пусти ня.
 Ой не бий ня, мамцю моя, не треба ня бити,
 Побила ня лиха доля, бом пішла служити. (Мшанець).
3358. Ой мамуню, мамуненько, я ваша доненька,
 Було мене вчити-бити, як була маленька.
 А тепер я піросла, на станочку стала,
 Не їдному гультайови до серця пристала. (Охрим).
3359. Ей мамуню, мамунцуню, я ваші доненька,
 Було мене тогди бити, як була маленька.
 Було мене тогди бити, плакати ни дати,
 Було мене молоденьку так ни розпускати. (Жур.).
3360. А у ксьондза на толоці мід-горівку пили,
 Два парубки одну дівку до дому водили.
 Не ведіт нї гороньками, ведіт нї понад став,
 В мого тата сьвітло горит, відав же він устав.
 Ой я прийшла до домочку, петек розгорнула,
 А мій тато до батого: де ти, донько, була?
 Ой була я, мій таточку, в ксьондза на толоці,
 Та до дому самам не йшла, вели мене хлопці. (Волосів).
3361. Ой не піду, мамуненько, в високі пороги,
 Бо там сидит батько старий, обломит ми ноги. (Осташівці).
3362. Сім раз на день буду бита, тай не боронена,
 Терновая паличенька на мнї поломлена. (Невід.).
3364. Посіяла команицю, вродило ся жито,
 Ой яке то сьвято буде, що мя днесь не бито? (Невід.).
3363. Тибе били, тибе били, мене хтіли бити,
 Щоби разом ни стояти тай ни говорити. (Григ.).
3365. Ой там в лісі на орісі сова воду пила,
 Добра мати свого сина макогоном біла. (Пристань)

3366. Вой там в лісі при ворісі сова воду пила,
А в коршмоїці при горівці мати сина би́ла.
За шо ти мя, мамо, беш? За мід, за горівку,
На шос, сину, напував богацкую дівку.
Ни я її напував, сама вона пила,
Казала ся любитойки, вона чорнобрива. (Кунин).
3367. Кажіт, мамо, татунькови, аби мні жинили,
Я бим казав, тай сі бою, аби мні не били. (Угринів Дол.).
3368. Та били ня молодого, та били ня, били,
Коби ми ся до неділі плечі погоєли. (Кропив. Н.).
3369. Ой бив мене дедик тричі, а ненечка двичі,
Та все тото за гайдуки та за молодиці. (Ценів).
3370. Ой не ходи, стара нене, в мої бараболі:
Як злапаю, буду бити, всаджу до неволі. (Пост).

Син.

3371. Мене мати породила темненької ночі,
Та дала ми стан високий і чорненькі очі. (Хотінь).
3372. Ой зацвила ліщиночка, зродила горіхи,
Годувала ненька сина, не мала потіхи. (Посіч)
3373. Коби не ліс, коби не ліс тай не нові гати,
Я би в отім селі не бив, би ни моя мати. (Дидьова).
3374. Пішли кози попід лози, стали жито жати,
Питає ся син матери, де би дівки взяти. (Дидьова).
3375. Тай ше мене моя мати на руках носила,
Тай вже мене до дівчини вохота зносила. (Іванівці).
3376. Змів ми ся, моя мати, тонкий голосочок,
Та ходячи до дівчини у прикрий горбочок. (Ж. Павлі, ст. 188).
Пор. Коломийки, I, ч. 1628.
3377. Ой змий мене, моя мати, у бобовій юсці,
Та шобим сі ізподобав моїй милій дружці. (Ж. Павлі, ст. 184).
3378. Ой важив я на дівчину, важив тай наважив,
Мати сіни замикала, я віконцьом лазив. (О. Коцан).
3379. а) Ой мамко, моя мамко, серце ми ся замкло,
Нї ключиком, нї колодков, рибочков солодков. (Нагуєвичі).
3380. б) Каже, мамко, каже, мамко, серце ми сі замкло,
Та на ключик, на колодку, за любку солодку. (Жураки, Пасічна).

3381. Подивіт ся, мамуненько, який з мене хлопець,
А я скочу, перескочу до дівчини плотець.
А я скочу, перескочу та і не забю ся,
А на свою дівчиноньку таки подивлю ся. (Біла).
3382. Мамко моя солодка, дай ми порадочку,
Ци любити, ци лишити тоту чорнявочку.
Даю я ти, милий синцю, таку порадицю,
Кедь ти мила, роботлива, возьми чорнявицю!
(Гол. II, ст. 434, ч. 592 і 593).
3383. Як би була не калина, тай не яворина,
Була би мні, моя мати, вода примулила.
Була би мні примулила, був би я сі втопив,
Вийшла мила по водицю, а я ї сі вхопив.
Вийшла мила по водицю з двома коновками,
А я ї сі шні вхопив обома руками. (Нагуєвичі).
3384. Ой я хлопець молоденький, як голуб сивенький,
Не пускай мні, мамко, в ночі, бо я свавільненький. (Гвізд).
3385. Пила би ся горівочка, хоть би яка квасна,
Кажут любку понехати, хоть би яка красна.
Кажут любку понехати, очі заплювати,
Не ходити на вечірки, дома ночувати.
Не ходити на вечірки, тай на вечерниці,
Не любити дівчаточка, ані молодиці. (Нагуєвичі).
3386. Ой не вітси місіць сходит, вітки му сі годит,
Ой не знайи стара мати, куда ї син ходит. (Яв.).
3387. Ой чи тебе, мій синочку, мила забавела,
Ой що твоя вечеронька на столі застила. (Коропець).
3388. Деж ти, дубе, зимував, тай не розвивав се,
Деж ти, сину, начував тай не визував се?
Я в дубині зимував тай не розвивав се,
Я в дівчини ночував тай не роззував се. (Іванівка).
3389. Де ти, хмелю, зимував, щос не розвивав ся,
Де ти, сину, почував, щос не роззував ся?
Ночував я, моя мамо, в зеленій ліщині,
Загадував загадочки молоді дівчині.
А я її загадав, вона відгадала,
Тамто ми ся, моя мамо, дівча сподобала. (Біла).

3390. а) Мати моя старенькая, що зо мнов гадаєш?
Чому мині молодому пари ни шукаєш?
А як тобі, мій синопку, я пари шукати,
Як ти прийдиш до домоньку, вже має свитати. (Жур.).
3391. б) Мамко моя старенькая, що зо мнов гадаєш,
Що ти мені молодому пари не шукаєш?
На що тобі, мій синопку, аї пари шукати,
Як ти прийшов до домочку зачело свитати.
Мамко-ж моя старенькая, я твоя дитина,
Не повиннас ніц казати, хочби біла днина.
Мамко моя старенькая, я твій синок рідний,
Не повиннас ніц казати, хоть би був день білий. (Гвізд)
3392. а) Чому, коню, воду не пєш, но на воду дуєш?
Ої чому ти, мій синопку, в дома не ночуєш?
Як я маю, стара мати, в дома ночувати?
Прийде нічка темненькая, ні з ким розмовляти. (Камінка).
3393. б) Чому, коню, води не пєш, чом на воду дуєш?
Чом ти сину, Василеньку, в дома не ночуєш?
А як мені, стара мати, в дома ночувати,
Яка нічка невидненька, ні з ким розмовляти.
Ої возьми си, мій синопку, коня вороного,
Заведи си до стаєнки, говори до нього.
Бодай тобі, моя мати, так легко конати,
Як є легко, мені мати, з конем розмавляти. (Г'олгочі).
Пор. Кол. ст. 79, 483.
3394. Що ти сину, каже, робиш, що по ночех ходиш?
Скаржет ми сї молодиці, що їм шкоду робиш.
Буду я та ходити, та шкоду робити,
Було мене, моя мати, в сїм літ оженити.
Чи я тобі, мій синопку, того боронила,
Було ти сї оженити, лишем ті повила.
А як мені, моя мати, дома ночувати,
Прийде нічка темненькая, ні з ким розмовляти.
А як би я, мамунцуню, тай дома ночував,
Ої то би я в Заліщиках черевички взував. (Рибно).
3395. Ої мамуню, мамунцуню, продайте бочулю,
Бс я черес ту бочулю в дома не ночую. (Бірки Дом.).

3396. Ой тамто я, мамцю, вдію, ой там то я вчиню,
Продам коня вороного, викупю дівчину. (Біла).
3397. Продай, мати, сиві воли, та викупи сина,
Най не ходит, най не плаче, молода дівчина. (Григорів).
3398. Ой татуню, татуніку, гонїт конї на ніч,
А я піду до дівчини віддати добраніч. (Угринів Гор.).
3399. а) Ой до гаю дороженька, до гаю, до гаю,
Литит мати з макогоном: вирни сі, бугаю.
Литит мати з макогоном, тато з магівнищев,
Ой де ти ідеш бугаю? Я йду за тилищев. (Кнг.).
3400. б) Ой ішов я через село, на фуюру граю,
Біжит мати з макогоном: верни ся, бугаю! (Нагуєвичі, Вовків).
3401. в) А ішов я биз сило, на фуюру граю,
Тато вийшов з макогоном: де ідеш, бугаю? (Ожомля).
3402. а) А ти, тату, рубай дрова, я буду лучину,
А ти, тату, люби маму, я буду дівчину.
Тобі, тату, журити ся, снопи повозити,
Минї, тату, журити ся, де їх положити.
Тобі, тату, журити ся, сіяти, орати,
Минї, тату, журити ся, де дівчину взяти. (Нивиці).
3403. б) Тобі, тату, в головоньці сіяти, орати,
Менї, тату, в головоньці в коршмі погуляти¹⁾.
Тобі, тату, в головоньці широка²⁾ нивка,
Менї, тату, в головоньці дівка³⁾ чорнобривка.
Сїяв би я, орав би я, коби моя нивка,
Щоб зо мною поганяла дівка чорнобривка. (Хотїнь).
- Вовків: 1) Де дівчину взяти. 2) Де широка. 3) Де є. (3-ого куплета нема). — У Пасїчні зам. „тату“ стоїть всюди „дєдю“.
3404. в) Тобі, тату, журити ся сіяти, орати,
Менї, тату, журити ся, де дівчину взяти.
Тобі, тату, журити ся, коби добра нива,
Менї, тату, журити ся, коби чорнобрива. (Голгочі).
- Пор. Жел. Павлі, ст. 173. — Кол. ст. 81, 569.
3405. г) А ти, дєдю, до роботи, косити, орати,
А я, дєдю, до гуляня, гуляти, сьпівати.
А ти, дєдю, до роботи, коби була нивка,
А я, дєдю, до гуляня, коби чорнобривка. (Підзахарич).

3406. Ой зродила верба грушки, а тополя ябка :
За тоє мя Біг покарав, щом не слухав батька.
(Гол. IV. ст. 449, ч. 40).

3407. Ой, ненько, каже ненько, болит її серденько,
Було, сину, не рубати круте деревенько.
Було, сину, не рубати, було сі спитати:
А щож тото за деревце росте коло хати? (Волосів).

Донька.

3408. Ей матко, моя матко, виховуй ме гладко,
Від неділі до неділі, як червоне ябко. (Вільки Маз.).
3409. Ой мамуню, мамуненько, а я ваша донця,
Купіт мені парасольку від вітру, від сонця. (Охрим.).
3410. Кобим такі очка мала, як у тебе, мамко,
Я бим собі віморгала паничика з ганку. (Пасічна).
3411. Мене мати породила в stodolі на тоці,
Дала мені чорні вочи мруґати на хлопці.
Мене мати породила тай коло потока,
Казала ми: рости, доню, тоненька, висока. (Врб.).
3412. Ой зварила¹⁾ мама рибу тай²⁾ не посолила,
Ой любила сама³⁾ хлопців⁴⁾ тай²⁾ мене навчила. (Михайловичі).
Волцнів: 1) Варила. 2) І. 3) Мама. 4) Хлопці.
3413. Ой варила мама рибу, а сама не їла,
Ой любила мама хлопці тай міні веліла.
Ой варила мама рибу тай не приперчила,
Ой любила мама хлопці тай мене навчила. (Нагуєвичі).
3414. Та не знаєш, моя мати, яка в мене гадка,
Шуру-буру попід гору на червоні ябко.
(Гол. IV, ст 462, ч. 142).
3415. Ой гадка ми, моя мамо, ой гадка ми, гадка,
Любко кусав, мені давав червоного ябко.
А я ябка не кусала, мамі-м показала,
А мама ми так казала: абис му віддала. (Михайловичі).
3416. Ти мя мати стережеш, но не остережеш;
Я си тоді поговору, як ти спати лежеш. (Кульчиці).

3417. Чи ти мене, моя мати, купала в румняницю,
Що я така молоденька охоча до танцю?
Чому ти мене, моя мати, ни змила в канусьці,
Щоби ми се закидали кучері по хусьці.
Чому ти мене, моя мати, в горосі ни змила,
Щоби моя головонька була кучирива. (Жуків).
3418. Гуляй доню, не бороню, тепер маєш волю,
Зажене ті лиха долі, заплачеш за мною. (Ценів).
3419. Тато добрий¹⁾, тато добрий¹⁾, мама²⁾ не лихая,
Не боронит³⁾ погуляти, поким молодая.
Гуляй доню, не бороню, та нагуляєш сі,
А як підеш за нелюба, лиш задумаєш сі. (Березів).
Біла (лиш 1-ий куп.): 1) Добрі. 2) Мати. 3) Боронят.
Пор. Коломийки, I, ч. 1366. — Сал. ст. 78, ч. 18.
3420. Ой горами, долинами, пшениця ланами,
Нігде нема розкошейки, як то в свої мами.
Як я в свої не гуляю, в чужої не буду,
По чім же я свої літа наметати буду? (Ж. Павлі, ст. 176).
3421. Ой казала мені мати, тай наказувала,
Щоб я хлопців у садочок не принаїжувала. (Біла).
3422. Ой пустіт мі, мамуненько, на гриби дрібненькі,
Там повели коні пасти хлопці молоденькі. (Кульчиці).
3423. Іди, донько, до церковці, бо всі дзвони дзвонет!
Не піду я, моя мамцю, бо мні ноги болет.
Іди, донько, до коршмоньки, там музика грає!
Дай ми, мамцю, чоботета, я пошкатульгаю. (Волосів).
3424. А в суботу на роботу, то най йде мамунє,
А в неділю на музику то най йде донунє. (Дусанів).
Пор. Коломийки, I, ч. 1338.
3425. Постав мені, тату, хату з нової ялини,
Бо до мене хлопці ходет з малої дитини. (Пісочна).
3426. Ой засьвіти, мати, свічку най перейду річку,
Ой засьвіти, мати, другу най перейду стругу. (Дрогобич).
3427. Ой засьвіти, мамо, свічку ней перейду річку,
Ой засьвіти, мамо, обі най перейду д' тобі. (Дрогобич).
Пор. Кол. ст. 113, 1441.

3428. Ой засьвіти, мати, сьвічку, нехай ясно горит,
Ней я виджу, з ким я сиджу, бо ми серце болит. (Біла).
3429. Запали ми, шамо, сьвічку, най ся видно буде,
Най я виджу, з ким я сиджу, чи подібно буде. (Вільки Маз.).
Пор. висше ч. 2657. — Кол. ст. 113, 1439.
3430. Ой вишенька, черешенька, зо споду гладонька,
Не знаєш ти, моя мати, що в мні за гадонька.
Ой не знає отец, мати, анї рідна зестра,
На котрі мя кучерики охотонька знесла. (Коропець).
3431. Подиви ся, моя мамцю, який цьвіт біленький,
Котрий милий чорнобривий, то той мій миленький. (Хотінь).
3432. Щоб ви знали, мамуненько, котрой мій кавалір,
Ви би дали що неділі червоні коралі. (Охрим.).
3433. Щоб ви знали, мамуненько, котрой мій миленький,
Ви би дали що неділі фартушок біленький. (Охрим.).
3434. Ой на котрім сїрак білий, шипочка дрібонька,
За тим мене, моя мати, болит головонька.
Ой ти, доню, моя доню, якас ми миленька,
Не дай же сї на підмову, бо щес молоденька.
Не дай же сї на підмову, не дай сї зрадити,
Ой бо ще тобі подобно панєнков ходити. (Ж. Павлі, ст. 179).
3435. Гиче ми сї, моя мати, ой гиче, ой гиче,
Тай все ми ся причуває, що мя милий кличе. (Вовків).
3436. Щоб ви знали, мамунцюню, яка я змислива,
Завела́м го аж до брами тай тутки пустила. (Шибалин).
3437. Ой зроби мні, моя мамко, тонке повересло,
Аби мого миленького з вітром перенесло. (Жураки).
3438. А я того хлопце́ люблю, жи має краватку,
Бо він буде шанувати мою панї-матку. (Березина).
3439. Ой то я си полюбила молодого Йвана,
Пені бим си долюбила, як би знала мама. (Мшанець, З.).
3440. Любив мене, мамцю, Йванцьо, а я єго нїт, нїт,
А він мині на серденьку як солодкий мід, мід.
Любив мене, мамцю, Йванцьо, я го не любила,
Він до мене по словечку, я го поганьбила. (Ж. Павлі, ст. 199).

3441. Кличе мати вечеряти, вечеряйте самі,
Нема мого миленького, не буду я з вами.
(Гол. II, ст. 327, ч. 445).
3442. Не виділам миленького та як у вівторок,
А мені сї, мамко, здає¹⁾, що вже неділь сорок.
Ой не сорок, моя доню²⁾, не сорок, не сорок,
Учера був поведілок³⁾, а нині⁴⁾ вівторок. (Жураки).
Косів: 1) Здає ми си, моя мамко. 2) Мій синочку. 3) Сьогодні є
середа. 4) Вчора.
3443. Мати моя старенькая так мні ворожила,
Не вір, доню, ні єдному, не будеш тужила. (Івачів)
3444. Я гадала, моя ненько, що то люба фрашки,
Моє серце люба спила, як пшиницу пташки.
Ой пшиницу пташки спили, нічо молотити,
Моє серце люба спила, мало буду жити. (Видинів).
3445. а) Купала мі моя мати то в меді, то в вині,
Чому ви мі не скупали в червоній калині? (Вовків).
3446. б) Купалас¹⁾ мі, моя мати, три рази на днину,
А раз менес²⁾ не скупала в щасливу годину.
Купалас мі, моя мати, то в меді, то в вині,
А раз менес не скупала в щасливій годині.
Купалас¹⁾ мі, моя мати, в солодкім молоці,
Тепер ходиш³⁾, нарікаєш⁴⁾, що мя люблять хлопці. (Галич).
Черче: 1) Купала. 2) А рази ме. (Другого куплета нема). 3) Хо-
дит. 4) Нарікає. — Журів: Сей вар. має два куплети: 1 і 3, але перше
йде 3, потім 1. 2) Чомус мене.
3447. Було мене, моя мати, що день не купати,
То була бис не виділа хлопців коло хати.
Було мене ізкупати в гіркім полиночку,
Була бис мі віддавала в зеленім віночку.
Було мене, моя мати, малов віддавати,
Покі я сї не навчила на хлопців мругати. (Невід.).
3448. Та віду я тай на город, на городі сливка,
Мене, ненько, хлопці любі, бо я чорнобривка. (Орелець).
3449. Та віду я на город, на городі грушка,
Мене, ненько, хлопці любі, бо я щебетушка. (Орелець).
3450. Ой вийду я на ворота у білій сорочці,
Не я тото, мамко, винна, ото винні хлопці.
(Гол. II, ст. 421, ч. 527).

3451. Стара нени, стара нени, ни свари на мени,
Нї на того парубочка, що ходит до мени.
Як ти будеш, ста́ра нени, на мени сварити,
Пристани файний хлопиц до мени ходити. (Сгр.).
3452. Стара¹⁾ нене, стара¹⁾ нене, не свари на мене,
Насвари си²⁾ на синонька³⁾, най не йде⁴⁾ до мене. (Голгочі).
Загвізде: 1) Каже. 2) Та посвари. 3) Синочка. — Волцнів:
2) Посвари си. 3) Синочка. 4) Як іде.
3453. Ой кувала зазуленька, а тепер не кує,
Чогось мене моя мати тепер не жалує.
Тоди я ті, моя доню, буду жалувати,
Ой як буде зазуленька в осені кувати.
Ой мамуню, мамуненько, я ще не чувала,
Щоби сива зазуленька в осені кувала. (Вовків).
Пор. Сал. ст. 61, ч. 13—14.
3454. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Декую ти, мамуненько, щос мя годувала. (Хотінь).
3455. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Шкода, мати, того хліба, щос ме годувала. (Явче).
3456. Шкода мати того хліба, тай тої капусти,
Було мені не давати маленьков розпусти. (Черче).
3457. Мамцю моя старенькая, маєш доньок сїм, сїм,
Не пущай їх на вечірки, буде доля всїм, всїм.
Мамцю моя старенькая, маєш доньок пять, пять,
Не пущай їх на вечірки, нехай в дома спять, спять. (Боберка).
3458. Мати моя старенькая, мати моя, мати,
Було мене не родити, тай не годувати. (Губичі, Михайловичі).
3459. Було-ж мене, моя мати, малою втопити,
Завязавши чорні очі у воду пустити.
(Гол. II, ст. 271, ч. 134).
3460. Волїлас ми, моя мати, в купели втопити,
Нїж я маю молоденька на людий робити. (Губичі).
3461. Мати моя старейкая, бити би тя. бити,
Чомус мене не навчила малейков робити?
Ой я тебе не учила, бом тя шанувала,
Рости, дівко, великая, научиш ся сама!
(Гол. IV, ст. 490, ч. 22).

Пор. Врабель, ст. 214, ч. 606.

3462. а) Сонце гріє, вітер віє, береза біліє,
Мати¹⁾ хату замітає, бо донька ни вміє. (Явче).
Підмихайлівці: 1) Мама.
3463. б) Там на горі на високій білий когут піє,
Мати хату замітає, бо дочка не вміє. (Волцнів).
3464. Ой у лісі на смиреці сорока скрегоче,
Мати хату замітає, бо донька ни хоче. (Чорні Ослави).
3465. Мати хату замітає, доньці сі не хоче,
А старости на порозі, она сі регоче. (Волцнів).
3466. Ой у лузі на галузі сорока скрегоче,
Чого мамка миски миє? Бо донька не хоче. (Жураки).

2. Р і д н я.

Рід.

3467. Ой кувала зазуленька, та на заріпочку,
Та зійшов сі рід із родом, тай пе горівочку. (Чорні Ослави).
3468. Ой зацвила калинонька від верха до споду
Придала ся красна любка до нашого роду. (Хотінь).
3469. Ой скоч, перескоч, вирви собі бобу,
Та як хочеш мене взяти, проси мого роду. (Бовків).
3470. А там в нові стаїнойці кобила гірзала,
Іще ми сі ни любили, юж родина знала. (Ожомля).
3471. Пили люди горівочку, білі гуси воду,
Плиїт, плиїт білі гуси, аж до мого роду.
Ой ще гуси не доплили, вже родина знала,
Вже ся мною молодою родина цурала. (Нагуєвичі).
3472. Та що мені за хосен, що родину маю,
Я в родини по три роки в хаті не буваю. (Ясениця).
3473. Ой дай мене, моя мамко, за малого хлопці,
Щоби моє личко цвило, як ружі в городци.
Цвите ружі у городі, цвите за городом,
Не уганей, моя мамко, за великим родом.
Але вганей, моя мамко, аби не п'яниці,
Аби мені сором не був, що я одиниці. (Волосів).

Бабуня.

3474. Ой я прийшов до бабуні, а бабунє спали,
Я бабуню за чипчину, а бабунє встали. (Іванівці).

Тета.

3475. Ой не маю більше роду, лише одну тету,
А вона мені постелила діраву верету. (Жураки).

Вуйки.

3476. Ой не кури, вуйку, люльку у малі¹⁾ хатині²⁾,
Не викуруй³⁾ чорні очка молоді дівчині. (Войнилів).
Григорів і Задарів: 1) Нові. 2) Хатчині. 3) Бо викуриш.
Пор. Зал. ст. 199. — Гол. II, ст. 292, ч. 253.

3477. а) А наш вуйко курив люльку в зелені ліщині,
Тай прикурив карі вочи молоді дівчині. (Раковець).

3478. б) А ти, вуйку, куриш люльку в зеленій ліщині,
Викуривш чорні вочи молодій дівчині.
А ти, вуйку, куриш люльку, а я вже ни буду,
Вибила ми вуйна зуби, я ї ни забуду. (Постолівка).
Пор. Гол. IV, ст. 539, ч. 6.

3479. А наш вуйко курив люльку в пристиглі пшиниці,
Тай прикурив чорні вочи старі молодиці. (Березина).

3480. Ей ти вуйку не бий вуйни, бо не маєш за що,
Наша вуйна господиня, ти вуйку ледащо. (О. Коцан).

3481. Не маю я родиноньки, лиш одного вуйка,
І той вийшов на улицю, забила го кулька. (Ясениця).

Брати.

3482. Ой їдного брата маю, на того дуфаю,
А як іду вулицею, плотами хитаю. (Жураки).

3483. Оба браті, вба єднакі в купці сі родили,
Тай попід гай дзелененький до любки ходили. (Волосів).

3484. Ой братуню, братунику, не бий мою сьостру,
Бо на тебе, братунику, топорятко гостру. (Кропивник Н.).

3485. Ой брат мині вмер в зелененькім гаю,
Сестра ми сі утопила в глибокім Дунаю. (Камінка С.).

3486. Ой друтова дороженька, друтова, друтова,
Перше була компанія, а тепер братова. (Іванівка).

3487. Не жаль мені на братову, но ми жаль на брата,
На що-ж я ся наробила, деж моя заплата? (Кульчиці).

Сестри.

3488. Ой не зель сі подивити, очками повести,
Як надійдуть дорогою миленького сестри. (Михайловичі)
3489. Сестро моя рідненькая, сестро моя, сестро,
А ти несла коновки, а я коромесло. (Біла).

Свати.

3490. А я люблю свого свата тай сватові діти,
Я поставлю свого свата за столом сидіти. (Волцнів).
3491. Ей, каже, сватку, сватку, постав же ми хатку,
І садочок з виноградом і цибулі грядку.
А я свого свата люблю і сватові діти,
А я в свого свата люблю за столом сидіти. (Буцнів).
3492. Ой чия то з краю хата, чи не мого свата?
Кукурудза не сапана, пшениця не жата. (Хотінь).
3493. Ой у свата нова хата, та нова підлога,
До свата сі люди сходєт, як до пача Бога. (Жураки).
Пор. Гол. IV, ст. 447, ч. 29.

Теща.

3494. Ой тещо, моя тещо, подаруй ми де що,
Ой дай же ми сира груду, то ти зєтьом буду. (Нагєвичі).
3495. . . . . Теще моя, теще!
Так ні твоя донька любить, аж в долоні плеще.
А бодай-іс, моя теще, а зпровікувала,
Що ти мені до вподоби доньку згодувала. (Волосів).
3496. Сказав бим ти мамо, мамо, сказав бим ти нене,
Кобис дала свою дочку в осени за мене!
(Гол. II, ст. 288, ч. 230).
3497. Летит качур, летит качур, крилоньками плеще,
На добраніч, серце, на ніч наричені тещи. (Зал. ст. 182).
3498. Ой утвори, теще, двері, най води напю сі,
Чи хорошу дочку маєш, нехай подивлю сі. (Губичі).

вєкроха.

3499. Ой піду я городами тай городоньками,
Ой куплю я горівоньки свого люпка мамі.
Ой пий, мати, горівоньку тай знаєш за кого,
Придало сі твого сина личенько до мого. (Явче).
3500. Ой у моїм городочку викопана яма,
Ніхто ми ся не сподобав, лиш любкова мама. (Хотінь).

3501. Чому пчоли не йдуть в поле, чому не роятся?
Чому дівки не йдуть заміж? Свекрухи бояться.
А всі пчоли полетіли, іно їдна здохла,
Не бійтеся, дівчонька, бо свекруха добра. (Вовків).
3502. Чому пчоли не йдуть в поле, чому не роятся?
Чому дівки не гуляють? Свекрохи бояться.
Ой свекрохи так як льох, не хочуть робити,
Тільки ідуть до сусіди невістку гудити. (Кульчиці).
3503. Ой дай мене, моя мати до нової хати,
Там зовиця, як сестриця, свекруха як мати. (Котузів).
3504. Ой посію пеньки гречки, решето гороху,
Ой щоби то потрафити на добру свекруху.
Ой щось ми всі погинує, хтось ми спомине,
Ой де моя свекрушенька невістки не має. (Вовків).
3505. а) Ой жибі я, Боже, знала, котра моя свекра,
Я би взята на тачки, завезла до пекла. (Кульчиці).
3506. б) А щоби я була знала, де є моя свекра,
Була бим її затигнула за ноги до пекла. (Бишки).
Пор. Кол., 238, 2285.
3507. А щоби я була знала, де моя свекруха,
Була бим її помагала робити потроха. (Бишки).
3508. А в свекрохи їсти трохи, робити до волі,
Не тре мені молоденькій гіршій неволі. (Бишки).
3509. В мої мати всюди гори, гуляти до волі,
А в свекрохи всюди рівно, гуляти не вільно. (Бишки).
3510. Ой кувала зазуленька в поповій загаті,
Як я буду привикати в свекрушиній хаті? (Красне).
3511. Шумит мені, як у млині¹⁾, в мої головоньці,
Як я буду вгаджувати чужі матіноньці? (О Коцан).
Вовків: 1) Ой шумит, тай гудит.
3512. Ой шумит тай гудит, як коза на спусті,
Як я буду привикала на чужі капусті? (Вовків).
3513. Ой кувала зазуленька на хаті на латі,
Нераз би всі наплакати в свекрушиній хаті. (Жураки).
Пор. Гол. II, ст. 616, ч. 2.

3514. Поким була коло тата, том була чубата,
А як пішла до свекрухи, з'їли чубок мухи. (Старі Богородч.)
3515. Посію я тарнец проса, а тарнец гороху,
Дай ми, Боже, натрафити на добру свекроху.
Бо в свекрохи хліба трохи, роботи до волі,
Не треба ми, мамуненько, гіршої неволі. (Дусанів).
3516. Закувала зазуленька на хаті на латі,
Треба мені привикати в свекрушиній хаті.
Закувала зазуленька в городі на бобі,
Будемо сі розходити, мамунейко, обі. (Желдець).
3517. Ой на горі на високій вигоріли дуби,
Піди, мамо, до свекрухи, ци ми добре буде.
Бо в свекрухи пізно лечи, а рано би встати,
Та найменшій дитиноньці догани не дати. (Ямниця).
3518. а) Як я була при мамунці, при мої рідненькі,
Були в мене кучерики, як горох дрібненькі.
Як я пішла на свекруху, на лихії руки,
Звили ся мні кучерики, як бобові струки.
Ой возьму я гребінчика кучері чесати,
А свекруха за коцюбу, вигнала мня з хати.
Якис мала, невістонько, кучері чесати,
Було мої дитиноньці сьвіта не вязати. (Розношинці)
3519. б) Як я була в свої мами, в свої мамуненьки,
Чесала я кучерита, як мачок дрібненькі.
Як я пішла до свекрухи, в свекрушині руки,
Повили сі кучерита, як на бобі струки.
А я взяла гребінце, хтіла розчесати,
А свекруха за коцюбу, тай вигнала с хати.
Колис хтіла, невістонько, кучері чесати,
Було мої дитинонці сьвіта не везати. (Вовків).
3520. а) Ой на горі виорано, пшениці не буде,
У чужої матіноньки роскоші не буде.
Своя мати кладе спати, постіль постелила,
А свекруха нарікає: щес не заробила.
Своя мати я в полудень, тай ще прикриває,
А в свекрухи спати трохи, тай ще нарікає. (Березів, Перерісль)

3521. б) Ой на горі росте сосна, пшениці ни буде,
У чужої матіноньки роскошу ни буде.
Ой тихими долинами пшениці ланами,
Нема нігде роскошеньку, тільки в свої мами.
Своя мати постелила, спати положила,
А в свекрухи спання трохи, тай щем ї ни мила.
В свої мами до полудня, тай ще прикриває,
А в свекрухи спання трохи, тай ще проклинає. (Кобаки).
3522. Як я була в свої мами, то я була біла,
Бо я в свої мамуненьки сметаноньку їла.
Як я пішла до свекрухи, зробила ся чорна,
Того мині наробили свекрушині жорна.
Ой то миї наробили свекрушині жорна,
Товчи, мели цілий день, а в вечір голодна. (Нивиці).
3523. а) А я в свої мамуненьки гуляла, гуляла,
Червона калинонька в воротях стояла.
Ой як мене молоденьку до свекрухи взели,
То червону калиноньку в воротях зломали.
Ой не ломіт калиноньки, іно ломіт вербу,
Ой як буде лиха долі, я сі назад верну. (Вовків).
3524. б) Як я була при мамуні, гуляла, буяла,
То червона калинонька в воротях стояла.
А як мене молоденьку від мамуні взяли,
То червону калиноньку в воротях зітали.
Як я була при мамуні, бринів голосочок,
Як в косцолі на престолі голосний дзвіночок. (Дусанів).
3525. Ой у поли плужок оре, Михайло, Михайло,
Кажут мені їсти нести, убралам сі файно.
Ой у поли плужок оре, Іванко, Іванко,
Кажут мені їсти нести: несіт ко ви, мамко.
Зрештов я сі запитала: де мій любко оре?
Она мені відповіла: най ті колька сколе.
А я була молоденька, зналам, що повісти:
Та най тоту колька коле, що варила їсти. (Волосів).
- Пор. Коломийки, I, ч. 839—841. — Мат. V, ст. 142, ч. 203. —
Врабель, ст. 6, ч. 1.
3526. Добре було калинойці тай при долинойці,
Добре було дівчинойці тай при матінойці.
Калинойка одцвітає, цвіток одпадає,
Йде дівчина від матінки, гаразд ї минає. (Жет. Павлі, ст. 166).

3527. Поки я була у мамки, я цвила як ружя,
А як пішла від мамочки, я більши недужя.
Поки я була у мамки, цвила як калина,
А як пішла від мамочки, усхла як билина.
Поки я була у мамки, чоботетка троп, троп,
А як пішла від мамочки, застітками льоп, льоп. (Криворівня).
Пор. Гол. II, ст. 267, ч. 117.
3528. Як я була у ненецьки, мала голос як дзвін,
Та як пішла від ненецьки, дес си голос подів.
Як я була в свої неньки, цвила як калинка,
Як я пішла від ненецьки, вісхла як билинка. (Орелець).
3529. Як я була у матіньки, цвилам як калина,
Як я пішла від матіньки, не ня й половина. (Боберка).
3530. а) Ой сивая зазуленька, сивая, сивая,
Пожелуй ні хоць раз на рік, матінко чужая.
Як же я ті, мій синопку, маю желувати?
Ти не моя дітинопка, я не твоя мати. (Нагуєвичі).
3531. б) Ой сивая зазуленька, сивая, сивая,
Пожалуй мя, матіночко, хоть разок, чужая.
Як я тебе, мій синопку, жалувати мала,
Ти не моя дітиночка, я не твоя мама. (Нагуєвичі).
3532. Поки була коло мамки, том знала сьпіванки,
Як я пішла до чужої, зазнала неволі.
Тільком сіла у чужої сьпіванки сьпівати,
Як єм сіла на ліжечку дитя колисати. (Коростів).

Невістка.

3533. Ой не зыль сї подивити, очками глянути,
Де гадаю тай де мислю за невістку бути. (Михайловичі).
3534. Ой у моім городочку вирости огірки,
Я там буду за невістку, де жовті одвірки. (Михайловичі).
3535. Попід гору високою сїє пан канарок,
Я там буду за невістку, де в хаті дзиґарок.
Ой тамже я, моя мамко, швиденько привикну,
Бо я седу під куделю, на дзиґарок глипну. (Гвізд)
3536. Кажут люди, щом гонорна, я такій гонорна,
Я там буду за невістку, де корова чорна.
Кажут люде, що я біла, та такої єм біла,
Я там буду за невістку, де корова сіра. (Гвізд.)

3537. Я капусту ни садила, я капусту їла,
Я там буду за нивістку, де корова біла. (Іванівці).
3538. Ой рогата коровиці, рогата, рогата,
Я там буду за невістку, де с комином хата. (Вовків).
3539. Ой кувала зазуленька у хаті на латі,
Там я буду за невістку, та де є три хаті. (Іванівці).
3540. Мальовані воротенька, мальована брама,
Пішла би я за невістку, коби добра мама. (Гвізд).
3541. Відси гора, відси друга, в сиридині ліска,
Ніхто ни знав і ни буди, чия я нивістка. (Іванівці).
3542. Звідси гора, звідси гора, в середині дейрас,
Колись буду невісткою, але ще не зараз.
Колись буду невісткою, колись буду ваша,
Як закіпит на порозі ячмінная каша.
Як закіпит, як закіпит, ой як заклеочи,
Ой чи буду, ой чи ні, як ся миї схочи. (Нивиці).
3543. Полюбила матусенька невістоньку кральку
Звалила ю по плечох зломанов ватральков. (Кривка).
3544. На тім боці при потоці ватерка лелії,
Але наша невісточка робити не вмії.
На тім боці при потоці водиці блищит сї,
Чей же наша невісточка робити навчит сї. (Пістинь).
3545. Ой нікому так не гаразд, як нашій невістці,
А брат оре в чистім поли, невістка не в місті.
А брат оре в чистім поли, на волики соб! соб!
А невістка іде з міста та в підківки цор, цор. (Пістинь).
3546. Вставай, вставай, невістонько, бо вже-с сї виспала,
Жени тії воли пасти, що ти мати дала.
А ти знала, стара мати, щом волів не мала,
Ой на що ти свого сина за мнов посидала? (Вовків).

Нанашка.

3547. Чи чулиси, добрі люди, таку придибашку,
Що похресник на вулиці витайи нанашку. (Скобичівка).
3548. Через мак в пастернак далеко ходити,
Полиш, полиш, похреснику, нанашку любити. (Волосинка).

Ріжні кривні.

3549. Браті сїют, браті сїют, а сестри волочут,
А татуньо сїчку ріжут, бо сї парубочут. (Вовків).
3550. Всюди сухо, всюди сухо, на хаті болото,
Вступю ти си, мати, с хати, буде ти широко.
Всюди сухо, всюди сухо, на хаті киринє,
Вступю ти си, братовици, будеш господинє. (Постолівка).
3551. Та дєдику, лебєдику, та дєдику пане,
До кого-ж я в гості прийду, та як вас не стане?
Та прийду я до братчєика, братчєик мені рад, рад,
Невістка се скрива дивит, верну-ж я се назад.
Як будете, мої діти, добрий розум мати,
То мете ся поводити, як отец і мати. (Кобаки, І.).
3552. Ой прийшла я та до брата, а брат мині рад, рад,
А невістка чужа кістка, а я відти назад. (Ясенів Гор.).
3553. Мовте, стрику, татуньови, жеби ня женили,
Я би мовив, та ся бою, жеби ня не били. (З. Мшанець).
3554. Ей дуйна, моя дуйна, побила мі вуйна,
Тай побила мене стрина, вся моя родина. (Ожомля).
3555. А я того любка люблю, що лиш має тата,
Та ще має дві сестриці і одного брата. (Хотїнь).
3556. Ой засьвіти, місяченьку, зза хати, зза хати,
Я ни піду за миленьким двері запирати.
Тай ни віду запирати, з тобов говорити,
Бо є в мене старша сестра, буде мні сварити.
Сестра сварит, сестра сварит, а ненечка клене,
А дєдичок соколочок: слухай, синку, мене! (Орелець).

3. О д и н а к и.

3557. А я в свої мамунцуні¹⁾ єден єдиначок,
Або з мене буде хлопець²⁾, або гайдамашок. (Нагуєвичі)
Кульчиці: 1) Мамуненьки. 2) Іазда.
3558. Ой ти єден, тай я єден, оба єдинаки,
Ти хороший, я без гроший, обасмо однакі. (Тустань).
3559. Віддай, мати, єдиницю, тай за єдинака,
Щоби люде не казали, що она нїяка. (Невід.).

3560. Оженив ся єдинак, тай взяв єдиначку,
Не мав він що тай робити, продавав табачку. (Кульчиці).
3561. Ой по горі, по долині, засіяно маком,
Тамто мене серце болит за тим єдинаком. (Біла).
3562. Ой у Львові доріженька засіяна маком,
Серце ми ся розпадає за тим єдинаком. (Волцнів).
3563. В мого любка нема сестри, бо він одиначок,
В него личко процвітає як червоний мачок. (Грабовець).
3564. Ой я тебе, єдинаку, три роки любила,
А я твої, єдинаку, горівки не пила. (Нагуєвичі, Печеніжин).
3565. Ой мій милий одиначок та зацвів як мачок,
А я єго мила дружя, зацвила як ружя. (Видинів).
3566. Ой на ставу, на ставочку, там виплила качка,
Шукайте ми єдинака, бо я єдиначка. (Черче).
3567. а) А я в свої матіноньки єдна, єдна,
Як у саді яблїночка винная, винная. (Дрогобич).
3568. б) Та я в свої мамуненьки їдна, їдна,
Як у саду яблїночка винная, винная.
Та я¹⁾ в свої²⁾ мамуненьки³⁾ їдна їдиниці⁴⁾,
Я по воду не ходила, бо в саду⁵⁾ кирниці⁶⁾.
Я по воду не ходила, і дров⁷⁾ ни рубала,
То я в⁸⁾ свої мамуненьки³⁾ гаразду⁹⁾ зазнала¹⁰⁾. (Пасічна).
- Волосів: 1) А я. 3) Матіноньки. 4) Одна одиниці. 7) Дрова. —
Іванівка: 1) А я. 4) Сама єдинице. 6) Кирнице. Далі йде отсей куплет:
- А я в свої мамуненьки сама єдна була,
Я по воду не ходила, бо наймичка була.
- Кульчиці: Перший куплет такий, як далі ч. 3575. Другий куплет звучить:
- Ой я в свої мамуненьки єдна, єдна,
Я по воду не ходила, бо була другая.
- Далі: 7) Дрова. 9) Розкошу. 10) Пізнала. — Гвізд: 1) А я. 2) Собі в. 3) Матіноньки. 7) Дрова. 8) Коло. В жаднім варіанті нема 1-ого куп.
- Пор. Мат. V, ст. 134, ч. 153 і 145, ч. 224.
3569. в) Я у свої мамунцуні єдна єдинице,
Я по воду ни ходила, бо в саді кирнице.
Я по воду ни ходила, тай дров ни рубала;
По чім я сі, мій миленький, тобі сподобала? (Іванівці).

3570. г) А я в свої мамуненьки коровицю пасла,
Тай сиділа в холодочку, абим була красна.
А я в свої мамуненьки була єдинницє,
Я по воду не ходила, бо була керницє.
А я в свої мамуненьки сама єдна була,
Я по воду не ходила, в саду вода була. (Денисів).
3571. д) Я у свої матусеньки нічо не робила,
З маленькими коновками по воду ходила.
А в чужої воду ношу двома коновками,
Она іще повідає: пльонтаєш ногами. (Рудно).
3572. е) Погадай си дівчинонько, в свої головоньці.
Як то треба догодити чужі матіноньці.
У чужої матіноньки з двома коновками,
Вона мині повідає: ни рушиш ногами?
Я у свої матіноньки дома єдна була,
Я по воду ни ходила, в саду вода була. (Камінка С.).
3573. ж) А була я в свої мамки одна єдиниця,
Я по воду ни ходила, бо в саду кирниця.
Я по воду ни ходила, дривец ни рубала,
Та тільки я в свої мамки гаразду зазнала.
А прийшла я до свекрухи, ни спостигла сїсти,
А свекруха іказала в поле нести їсти.
А я си ї запитала: де то ваше поле?
А вна мині відповіла: най тє колька вколе.
А я була молоденька, знала відповісти:
Та най того колька вколе, шо наварив їсти. (Підзахарич).

Пор. вище. ч. 3525.

3574. з) Я у свої мамуненьки єдна єдиниця,
Я по воду не ходила, бо в садї керниця.
Я по воду не ходила, хиба зі збанєтком,
Она мені вповідала: помалу, дитєтко. (Волциїв).
3575. А я в свої мамуненьки¹⁾ іно єдна²⁾ була,
Косу свою³⁾ розчесала, всю роботу збула. (Пристань, Хотїнь).
Іванівці: 1) Мамунцуні. 2) Одна дочка. 3) Русу. — Волосів:
1) Матіноньки. 2) Одна лише. 3) Русу косу.

3576. А я в свої мамунцуні єдна єдиниця,
Або з мене буде дівка, або молодиця. (Нагуєвичі).

3577. А на моїм городеньку копана керниця,
А мій милий не єдинак, я не єдиниця. (Таурів).
3578. а) Цвите зіле у городі, цвите за городом,
Ни впадай сі, мій таточку, за великим родом.
Лиш впадай сі, мій таточку, щоби ни паниці,
Щоби мині ни жель було, що я єдиниці. (Чорні Ослави).
3579. б) Цвите ружа у горіди, цвите за городом,
Не вганей-ко, моя мамко, за великим родом.
Але вганей, моя мамко, щоби ни паниця,
Щоби мині ни був сором, що я єдиниця. (Підзахарич).
3580. А у лісі під явором копают керницю,
Віддай, віддай, мамуненько, свою єдиницю.
А ще в тії керниченьці вода прибуває,
Най си моя єдиниці трохи погуляє. (Батятичі).
Пор. Сал. ст. 43, ч. 126.
3581. Штири воли як соколи рогами се чешут,
Віддай, мати, єдиницю, най люди не брешут. (Голгочі).
3582. Ой не бери, пане брате, тогу єдиначку,
Бо їй будеш наймати серед літа прачку.
Ой най я ї, пане брате, прачку наймаю,
А як вийду межи люде, красну жінку маю. (Нагуєвичі).
3583. Ни бири ко, легінику, дівку єдиницу,
Бо мут тобі зазирати котюги в полицу.
А бири ко, легінику, де три та чотири,
Щоби твою головоньку ни точіли гниди. (Ясенів Гор.).
3584. а) Там на горі воли в ярмі, а коники в сідлі,
Ой не бери єдиначки, хоть би була в сріблї.
Мати свою єдиначку як на вогонь дує,
Вона свою єдиначку за кріле готує. (Підберізці).
Пор. Сал. ст. 18, ч. 105.
3585. б) Ой на горі воли в ярмі, а коники в сідлі,
Не сєри ту єдиницу, хоть най буде в сріблї.
Бо на тоту єдиницу як на воду дуют,
Они тоту єдиницу для пана годуют.
Та ни дали ї за пана, дали за мужика,
Та щос з тої єдиниці пустьоха велика. (Кобаки).
Пор. Кол. ст. 80, 531.

3586. Бодай же ті Христос побив й с твоєв одишцяз,
Шож ти мені запираєш ворота драицев.
А як схочу, перескочу ялову драицю,
А як схочу, розволочу богацку йдишцю.
А як схочу, перескочу, ані докину сї,
А на тоту одишцю ані подивлю сї.
А на тоту одишцю як на воду дуют,
Але-ж тоту одишцю за пана ріхтуют.
А за пана ріхтували, за Цигана дали,
Штири воли повбіцели, сліпе коті дали. (Пістинь).
3587. Запри собі воротонька, заложи віячку,
Та най тобі мать мордує с таков єдиначков. (Грг).

4 С и р о т и.

3588. А Господи милосерний, змилуй ся над нами,
Над бідними сиротами, що не мають мами. (Тустань).
3589. А із тої полошини студена зимочка,
А хто-ж мене пожалує, умерла мамочка!
(Гол. II, ст. 619, ч. 19).
3590. Журила ся мати мною, як риба водою,
Тепер мати в сирім гробі, а я сиротою. (Біла, Тухля, Григор, Тисьм.).
Іванівка: 1) Темнім.
3591. А я хожу понад беріг, теженько здихаю,
Бідна-ж моя головочко, шо долі ни маю.
Журила си мати мною, ек риба водою.
Але мати уже в гробі, а я сиротою.
А нікому так ни гірко, ек тоті сироті,
Силу свою виробила на чужі роботи. (Підзахарич).
3592. Як то тяжко камениви без воду плинути,
Як то тяжко сиротині без матінки бути. (Іванівка).
3593. Люцкі діти мають щастя, а я сирітойка,
Люцкі діти мають матір, моя у Богойка. (Боберка).
Пор. Сал. ст. 60, ч. 5.
3594. Ой я всучу сьвічку з воску та пущу до Бога,
Чей би моїй мамунейці щаслива дорога.
Ой я всучу сьвічку з воску, та буду держати,
Чей би моїй мамунейці легойко лежати. (Боберка).

3595. Які тоті цвіти красні, котрі зацвітают,
Які тоті діти щасні, котрі матір мають.
Людські діти як дітоньки, а я сиротонька,
Людські діти матір мають, моя у Богонька.
Гей умерла моя мати, бідонькож, бідонько,
Вже не скаже, не промовит: що чиниш, дівонько?
Та як я си спогадаю мамусеньку свою,
Мене такі жалі возмут, що я ледво стою.
Нема цвітку на всім сьвітку, як на тій калині,
Ніхто не є такий милий, як мати дитині.
Ай бо в нашій полонині житенько зростає,
Ай бо моя матусенька Богонька витає. (Камінка).
Пор. Сал. ст. 60, ч. 5—7.
3596. Ой я піду до церковці, стану на порозі,
Усі мамки у церковці, лиш моя в дорозі.
А не в тії дорожечці, щоби сі вернути,
Але в тії дорожечці, деби більше бути. (Гвізд).
3597. Дунаю не перебити, ні перебродити,
Не буду ті, моя мати, во віки видіти. (Михайловичі).
3598. Ой я піду до церковці, Богу ся помолю,
Прийми, Боже, до царства мамунейку мою.
Ой я піду до церковці тай зітхну до Бога,
Щоби в небі царствувала мамунейка моя. (Боберка).
3599. Та не видко Городенки, лиш самі оденки,
Та шьо тоти діти робє, шьо не мають неньки?
Они пізненько лігают, а раненько встают,
Слозочьками си вмивають, шьо неньки не мають. (Кобаки, І.).
3600. Ой у моїм городочку росте лелійочка,
Що ми з того, щом молода, колим сироточка. (Пасічна).
Пор. Сал. ст. 59, ч. 2.
3601. Ой зацвила черешенька на чотири гранки,
Заплакала дівчинонька, що не має мамки.
Не плач, не плач, дівчинонько, але повтирай сі,
Онде ідут старостоньки, до шлюбу збирай сі. (Жураки).
3602. Ой піду я на цвинтарик тай на цвинтарочок,
А на моїй мамуненці росте муравочок.
Ой возьму я лопаточку тай муравку здойму,
А я свою мамуненьку за руки підойму.

Ой устаньте, мамуненько, уже час вставати,
 Лишилисте ні маленьку, вже час віддавати.
 Ой устаньте, мамуненько, уже час ходити,
 Лишили сте ні маленьку, час благословити. (Пасічна).

3603. Ой посію пшениченьку на чотири гранки,
 Нікому си поскаржити, бо не маю мамки.
 Тож мене си молоденьку бідонька наїла,
 А вже мою рідну мамку муравка присіла.
 Ой возьму я лопаточьку, теї муравку згорну,
 Чеї я свою рідну мамку за ручьку підойму.
 А вставайте, рідна мамко, час вам уставати,
 Лишилисте дрібні діти, час нас вінувати.
 Не встану я, рідна донько, не встану, не встану,
 Бо вже мене лиха доля закопала в яму.
 Ой вставайте, рідна мамко, буде вже лежати,
 Лишилисте дрібні діти, нікому дружити. (Стецева).
3604. Заричьила коровиці, заскрипіла верба,
 Ой плакала дівчинонька, як ї мама вмерла.
 Не плач, не плач, дівчинонько, не впускай сі в тугу,
 Тато буде женити сі тай приведе другу. (Вовків).
3605. Ой піду я попід гай, наломлю си маю,
 Люцкі діти мами мают, я бідна ни маю.
 Висіле се зачинає, там пют і гуляють,
 А за мою мамуненьку ніхто не згадає.
 Ой мамуню, мамуненько, погадайти собі,
 В ваші хаті пют, гуляють, ви лежите в гробі. (Постолівка).
3606. Плине рибка, плине рибка по воді, по воді,
 Та приплини, рідна мамко, ід мині сироті.
 Я би рада, мій синочку, д тобі приплинути,
 Сира земля, тяжкий камінь, не мож го двигнути.
 У суботу поховали, в неділю дзвонили,
 А вже мої рідні мамці рученьки погнили.
 Теї коби я мамку мала, тобим не думала,
 Через тиждень не робила, в неділю гуляла.
 Теї щьо мені теї по тому, щьо я неня маю,
 Через тиждень тяжко робю, в неділю гуляю.
 Еї коби я мамку мала, мамочку рідненьку,
 Ой тоби я не збивала росу студененьку. (Стецева).

3607. Сирота я, мамуненько, сирота, сирота,
Нігди сонце не пригріє на мої ворота.
Сиротам ся уродила, сироті вмирати,
Бо я в таку годиноньку породила мати. (Тустань).
3608. Ой зазуле зазуленько, ти сива, ти сива,
А ти єдна, а я друга в світі нещаслива.
А ти тому нещаслива, що летиш лугами,
А я тому нещаслива, що не маю мами.
А ти тому нещаслива, що летиш до броду,
А я тому нещаслива, що не маю роду. (Біла).
3609. Ой згоріла стирта сіна на білім пісочку,
Тата нема, мами нема, бідна головочко!
(Гол. II, ст. 255, ч. 43).
3610. Ой вийду я на гороньку, горонько, горонько,
Ані тата, ані мами, бідна головонько. (Григорів, Хотінь).
3611. Ой ходила понад ріки тай збирала ліки;
Ані тата, ані¹⁾ мати, сирота на віки. (Глядки).
Гиновичі: 1) Хто ни має тата.
3612. Ой січена калинонька на ліки, на ліки,
Ані тата, ані мами, сирота на віки. (Нивиці).
3613. Тече вода з під города, тече вода з ріки,
Хто не має тата й мати, сирота на віки. (Вулька Гамулець).
3614. Ой впав сніжок на обліжок, до річки, до річки,
Подивіт сі, добрі люде, я сирота вічна. (Мавковичі).
3615. Жиб ся тії сиротоньці змля роступила,
Тоб ся тая сиротонька на світ ни дивила. (Нивиці).
3616. В переході води нема, бо випили воли;
Для сироти правди нема на світі ніколи.
Пізно легла, рано встає, кутає, хлипає,
До полудня без обіду їсти виглядає.
Отворіт си, райські двері, най сирота ввійде,
Там три слові заговорит, назад собі піде.
Отворіт си, райські двері, отвори си раю,
Най сирота умираю, бо правди не знаю. (Підзахарич).
3617. Ой коби я тата мала, тай мамку рідную,
Ой то би я не збывала росу студеную. (Березів).

3618. Ой вийду я рано в поли, говорю з росою,
Тай з нев разом нарікаю на нещасну долю.
Ой вийду я на гороньку тай си задумаю,
Зостала си сиротою, нікого не маю. (Усте н. Черемош).
Пор. Сал. ст. 59, ч. 1.
3619. А я бідна сиротонька з сирітного дому,
Ни дати ми доганоїки, я ни дам нікому. (Жур.).
3620. Лишилас мя, мамцю моя, лишила, лишила,
Ой коби ся сиротойці земля розступила.
Би ся земля розступила, бим під ню пропала,
То я бідна сирітойка на бідум зістала.
Ой не маю свого вітця, не маю матери,
Та хтож мене сирітойку із людьом приверне? (Боберка).
3621. Ой я вийду, тай си стану на нові ворота,
Всі дівоньки вітці мают, лише я сирота. (Кропивник Н.).
3622. Умер отец, вмерла мати, я вже не догоню,
Комуж я сі молоденька віночком поклоню? (Волцнів).
3623. Ой лісова зазуленька, лісова, лісова,
Ой то мене покарали мамунині слова.
Мамунині, мамунині тай татуні мого,
Тепер би я послухала, та ни маю кого. (Явче).
3624. Ой кувала зазулечка в гаю над водою,
Полишила рідну землю кругом сиротою. (Посіч).
3625. Коло млина яворина, коло млина лата,
А я бідна сиріточка без свого тата. (Тухля).
3626. Пусти, Боже, мого татка дожджиком на мості,
Та аби він та увидів свої любі гості. (Тухля).
3627. Пусти, Боже, мого татка дождем на подвіря,
Та аби він та увидів сироти весіля. (Тухля).
3628. Кажут люди, що ми гаразд, а мині ни гаразд,
А я бідна сирітонька наплачу сі нираз. (Іванівці).
3629. а) Зашуміли густі луги, зашуміли ріки,
Умер тато, вмерла мама, сиротам на віки.
Не я сама сирітонька, є ще сиріт більше,
Всім сиротам дуже гірко, а мені найгірше. (Жураки).
Пор. Сал. ст. 61, ч. 26.

3630. б) Ой попливи, качурику, долі за водою,
Пирикажи мому роду, що я сиротою.
Та не лиш я сиротою, є тих сиріт більше,
Коли мині сиріточці на світі найгірше. (Орелець).

3631. в) Ни лиш я ту сиротонька, ту сиріт є більше,
Буду я сі шинувати, буде мині ліпше. (Жур.).

3632. г) Ой у моім городочку росте леліочка,
Щож ми з того, щом на світі, колим сироточка.
Ой ни я то¹⁾ сиротонька, є ще сиріт більше,
Ой як би²⁾ я маму мала, було би ми ліпше.
Ой як би я маму мала, я би не думала,
Я би чужі господини не підлігувала.
Ой коби²⁾ я маму мала, я би не тужила³⁾,
Я би чужі господини води не носила⁴⁾.
Ой коби я маму мала, тай свого татунє,
Та я би се не дивила на такого дурнє. (Коропець).

Волцнів : 1) Ой ни йно я. 2) Ой жеби. 3) Служила. 4) По сім
іде куплет :

Я би води не носила, коров не доєла,
Я би чужі господини так не вігоджела.

3633. д) Ни тільки я сиротонька, но є сиріт більше,
Щоб я мала свою маму, булоб мені ліпше.
Коб я мала свою маму, я свого тата,
Тоб я пішла гетка замуж, де новая хата.
Де новая хата, хата і нові будинки,
Ой то би я утікала биз чіпця, биз димки. (Нивиці).

3634. Бодай тебе ліска вбила, а мене ворота,
Щоби я ся ни зостала по тобі сирота. (Ж. Павлі, ст. 190).

3635. Ей далас ми, моя мати, ой далас ми, дала,
Та як тую конопельку в болото вдоптала.
Ой як тії конопельці в тім болоті гнити,
Ох ще тяжше сирітоньці біз родини жити. (О. Коцан).

Пор. Сал. ст. 59, ч. 2.

3636. Ой я брами запираю, ой брами, ой брами,
Я такого любка маю, ні тата, ні мами. (Рибно).

3637. Ой у тій то полонинці лунчина торічна,
Від коли мій любко умер, я сирота вічна.
А я сижу, та думаю, де мій любко дів си,
А єму у полонинці гріб зазеленів си.
А я ступю тай ногою кінець головочки,
Уже нашої не буде зараз розмовочки. (Підзахарич).
3638. Не сам же я тай прийшов в чужу стороньку,
Дівчина ми підмовила, бідну сиротоньку. (Камінка С.).
3639. Ой упав сніжок дрібненький й лежить ще торічний,
Женіт мене, люди добрі, я сирота вічний. (Кульчиці).
Пор. Ж. Павлі, ст. 190. — Сал.ст. 76, ч. 75.
3640. Кобес знала, моя мамко, що то люба може,
Ти би мені ісказала: жени сі, небоже.
Бери собі сиріточку в сиві петичині,
Так ти буде догажьити, як малі дитині.
Заріжу я качурика, пай качечка таче,
Озму собі сиріточку, най богацка плаче. (Пістинь).
3641. Заріжу я качурика, най качочка кваче,
Возьму я си сирітоньку, най богацка плаче.
Возьму я си сирітоньку з чорними бровами,
Най богацка сука плаче з чорними волами. (Тустань).
3642. а) Ой женила мати сина: жени сі, небоже,
Возьми собі сиротину, Бог ти допоможе. (Гуйско).
3643. б) Та мовила мені мати: жени ся, небоже,
Возьми собі сиріточку, Бог тобі поможе.
Та возьми си сиріточку в єдній рубашині,
А вна тобі буде щира, як свої дитині. (Ходовичі).
3644. в) Ой казала мені мати: жени ся, небоже,
Возьми собі сиротоньку, Бог ти допоможе.
Ой взяв я си сиротоньку, ай взяв я си лихо,
Чи не доста, що лядащо, ще й не сидит тихо. (Волосянка).
3645. Ой не ходи, качурику, в гороховім вінку,
Вибери си, качурику, що найкрасшу дівку.
Мені мати не казала дівок вибирати,
Іно мені наказана сироту си взяти.
Бо бідная сиротонька тай буде робити,
А богацька розкішниця по схоче лежити. (Желдець).

3646. а) Рубай, сину, ясенину, буде добре клинє,
Возьми собі сирітоньку, буде господинє. (Тустань).
3647. б) Рубай, сину, ясенину, добре клинє буде,
Ой возьми си сиротоньку, господинє буде.
Не з кожної ясенини буде добре клинє,
Не з кожної сиротоньки буде господинє. (Голгочі).
Пор. Гол. II, ст. 339, ч. 505 і 619, ч. 18. — Зал. ст. 187.
3648. А я бідний сирота, я не маю тата,
А хто мене пожалує такого варята? (Волцинів).

5. Каліки і вироди.

3649. Качали ся вози з гори долі барвінками,
Сякий, такий хромолаба трясє за дівками.
(Гол. II, ст. 426, ч. 550).
3650. а) Сеї ночі о півночі місяць припізнив сі¹⁾,
Ішов кривий до дівчини²⁾, сліпий придивив сі.
А куда ти, кривуньджая, манджяєш, манджяєш³⁾?
До дівчини, сліпатуро, що⁴⁾ мні сі питаєш? (Москалівка).
Григорів: 1) Не сьвітив сь. 2) На зальоти. 3) Крива штабо,
крива штабо, де ти штигулькаєш? 4) На зальоти, сліпий чорти, чо.
Пор. Сал. ст. 86, ч. 96. — Кольберг III, ст. 36, ч. 286. —
Мат. V, ст. 142, ч. 199.
3651. б) Сеї ночі о півночі¹⁾ місяць припізнив сі,
Пішов²⁾ кривий до кривої³⁾, сліпий придивив сі.
А ти кривий кривоногий, де сі холетаєш⁴⁾?
Ти сліпаку, в..и мні в с...у, чого сі питаєш? (Викторів).
Коломия: 1) Ой учєра із вечера. 2) Іде. 3) У старости. 4) Ой
кудаж ти, кривундясо, манджяєш, манджяєш?
Пор. Ж. Павлі, ст. 209. — Гол. II, ст. 294, ч. 264 і ст. 426, ч. 551.
3652. Ой ішов я селом, селом, всюда ся сьвітило,
А де моє чудовиско, там ся погасило. (Біла).
3653. А що було дівчат, дівчат, то забрали люди,
Лишили ся дивогляди, вищиряют зуби. (Голгочі).
3654. Сорочічка рантухова, чоботи черлені,
Плечі трохи горбатенькі, а очі зелені. (Кобаки).

3655. А то я си, пане брате, дівчину сподобав,
Шо ї кури не доїли, когут не додзьобав. (Іванівка).
Пор. висше ч. 2935.
3656. Вибравіс си, товаришу, вибравіс си, вибрав,
Очи рябі, рот ги в жаби, личко якби видрав. (Тужля).
3657. А як її не любити, ци не уродойка?
Очи рябі, рот ги в жаби, ци не подобойка?
(Гол. II, ст. 441, ч. 626).
3658. Ой гонорна дівчинонька, гонорна, гонорна,
Має вочи як тарелі, голова як жорна. (Черче, Грг.).
3659. Ой дівчино, дівчинонько, яка ти гонорна,
Ніс пиркатий, стан горбатий, голова як жорна. (Посіч).
3660. Ти казала, дівчинонько, що ти така ладна,
А ти така кривонога, як у возі гальма. (Жур.).
3661. Чому, коню, води не пєш, чом на воду дуєш?
Ти дівчино кострубата, чо ся гоноруєш? (О. Коцан).
3662. Кострубата, пелехата, ходи танцювати!
Не мам часу, коси чешу, буду заплітати. (Залуков).
3663. Єдна вівце кучерева, друга пелехата,
Сватав бим ті, дівчинонько, кобис не горбата. (Нагуєвичі).
3664. а) Кукуруза достигає¹⁾, фасолі²⁾ сі лушит,
Кривенька³⁾ сі віддає, а сліпенька⁴⁾ друшит. (Вовків).
Рибно: 1) Кукурудзи не сапані. 2) Фасолька. 3) Сліпенька.
4) Кривенька ї.
3665. б) Я фасолю саджу, саджу, фасолі сі лушит,
Горбата сі віддає, а ширбата друшит. (Іванівці).
3666. в) Сіла собі на порозі, кокурузи лушит,
Горбатая віддає ся, кострубата друшит. (О. Коцан).
3667. г) Сидит когут на вербі, кукурудзи лушит,
Молода сі віддає, а шмарката друшит. (Викторів).
3668. Ой повіяв буйний вітер тай виломав трошу,
Прийди, прийди, горбатенька, я тебе напрошу. (Кнг.).
3669. Ой литіли білі гуси тай впали на трошу,
Чикай, чикай, горбатенька, я табе напрошу. (Жур.).

3670. Оженив сі кострубатий, взяв си пелехату,
Та не вміли ґаздувати, запалили хату. (Михайловичі).
3671. Вчора було весіле, як ми ся женили,
А криві ся нагуляли, сліпі надивили. (Охрим.).
3672. Перше було постояти, тай поговорити,
А тепер ся на огиду трудно подивити. (Біла).
3673. Ой торішне закоханє, торішне, торішне,
Тепер я сі придвила: чудовиско вічне.
Тепер я сі придвила, нема що любити,
Бо до мене зачинают краснійші ходити. (Дусанів).
3674. А що було любе, миле, поплило з водою,
Лишило ся чудовиско, говорит зі мною. (Дусанів).
3675. На городі зіле, зіле¹), тай ще буде цвисти,
Вчіпило се²) чудовиско, тай ще буде клєсти. (Котузів).
Голгочі: 1) Ой зацвила черешенька. 2) Любило ме
3676. Чудовиско, сьміховиско, тос ме осьмішило,
Абис таке сьмішне було, поки будеш жило. (Котузів).
3677. Ой не сїдай коло мене, бо ми буде стидно,
Я дівчина як калина, а ти як страшило (Біла).
3678. Ой надію на кудівку ільну тоненького,
Жеби чудо не любило мого миленького. (Мшанець, З.).
3679. Ой надію на кудівку тоненьке повісмо,
Такогом си полюбила, що ми самій сьмішно. (Мшанець, З.).
3680. Ой пряла я цілвй вечер, тай на пряла пасмо,
Такогом си полюбила, що ми самій страшно. (Мшанець, З.).
3681. З лисим добре панувати, з лисим добре жити,
Бо як сяде до вечері, не треба сьвітити. (Біла).
3682. Ой ти казав, черевачу, що за тобов плачу,
Ще почкаю штири роки, такого не втрачу. (Черче).
3683. Ой у моім городчику чічка кучерєва,
Мій миленький горбатенький, а я шипелєва.
Ой у моім городчику та віросла сосна,
Мій миленький горбатенький, а я недоросла. (Жураки).
3684. Ой збила ся макітрица, ой збила ся миска,
За то мене хлопці любят, що я кривописка. (Нагуєвичі).

6. Н а с ь м і ш к и.

Мужчинські насьмішки.

3685. А слухайте, люди добрі, що хочу казати :
Я сідаю серед хати корзак¹⁾ залатати. (Берегомет).
1) Старий пірваний постіл.
Пор. Мат. V, ст. 152, ч. 272.
3686. Гоп-чук-баранчук, шипка на кілочку,
Продав тато нагавиці, а мама сорочку.
Продав тато нагавиці, а мама бикешу,
Та купили кукурузи дітьом на кулешу. (Підмихайлівці).
Пор. Кольберт III, ст. 37, ч. 299—300.
3687. А мій тато торговий, пішов за волами,
Перевісив через плечі торбу с пирогами. (Нагуєвичі).
3688. а) Ніхто такий ни розумний, як моя мамуні,
Зарізала когутика, годує татуні. (Грг.).
3689. б) Ніхто такий ни розумний, як мої мамуня,
Що продали когута, купили татуня. (Іванівці).
3690. Ой ніхто-ж то не такий, як мої мамунця,
За пригорщу черешень продали татунця. (Охрим.).
3691. а) Тато вмерли, мама вмерли, лишили сі добра :
Лишили сі старі сподні, тай шкірина торба (Іванівці).
3692. б) Повмирали тато й мама, лишили сі добра,
Лишило сі два воґері і шкірина торба. (Михайловичі).
3693. в) Вмерли тато, вмерли мама, лишили сі добра,
Ябліновая палиця й веретінна торба.
Умер батько, вмерла мати, лишили сі спадки,
А діжечка тай без денце тай столець без лапки.
Умер батько, вмерла мати, дай їм, Боже, царство,
Що лишили сиротині таке господарство. (Угринів Дол.).
3694. Ой казали наші мама, що ми ніц не мами,
А ми мами за стодолов¹⁾ поломані сани. (Вовків).
Михайловичі: 1) Ще за жатов.
3695. Ой я бідний сирітонька на біду зістав ся,
Поламали мама санки, я з печи спускав ся. (Нагуєвичі).

3696. Мене мати¹⁾ породила на самого Суса,
Поклала мні у запічок²⁾, закрутила³⁾ вуса. (Печеніжин).
Жураки: 1) Мамка. 2) Поставила на припічку. 3) Підкрутила. —
Грабовець: 2) Посадила на припічок. 3) Підкрутила.
3697. Попід тоті полонини, попід тоті бучки,
Ой ти хлопець, тай я хлопець, потягнім си ключки¹⁾. (Тужля).
1) Хлопці тягнуть ся за пальці.
3698. Ой скрипочки із липочки, струни з прядевниці¹⁾,
Як заграю коло стола, чути до полиці! (Тужля).
1) Повісмо.
3699. Ой як я був малий хлопиц, я сі парубочив,
Яке було кінське г...о, то я пиriskочив. (Містки).
3700. Вихопив сі з бараболь, взяв сі попід боки,
Дивіт но сі, мої люди, який я високий. (Срф.).
3701. Але суса, суса, суса, траба косі бруса.
А шос тото за парубок, шо ни має вуса?
А шос тото за парубок, шо він заходив си,
А борода єк у цана, а він ни женив си. (Підзахарич).
3702. Парубочок як дубочок¹⁾, парубоцка²⁾ міца,
Та як возьме³⁾ дівку в танец⁴⁾, дівці⁵⁾ по коліна. (Григорів).
Жураки: 1) Що парубок, то парубок. 3) А як піде. 4) З дівков
в танец. 5) Лише. — Задарів: 1) Ой чиж я си не парубок. 2) Пару-
боча. 3) Та як возьму. — Камінка Стр.: 2) Парубкова. 3) А як піде.
4) Танцювати.
3703. Чи знайти¹⁾, дівчатонька²⁾, жидівського Бога,
У чирвоних³⁾ нагавицях⁴⁾, високий⁵⁾ на⁶⁾ ногах. (Жур)
Іванівці: 1) Виділисти. 2) Парубочки. 3) У широких. 5) Широ-
кий. — Камінне: 1) Не виділас. 2) Дівчинонько. 4) Пантальонах.
6) На високих. — Грабовець: 1) Чи виділас. 2) Дівчинонько. 4) Пор-
тинетах. 6) На курічих.
3704. Ой ходив я до дівчини, ой ходив я, ходив,
Кітка мене настрашила, бодай ї Бог побив. (Біла).
3705. Ой ходив я до дівчини, ой¹⁾ ходив я²⁾, ходив,
Кобила ме³⁾ напудила, Господь би ї побив.
Кобила ме напудила, конє си не бою,
А як седу, то поїду на божую волю. (Тустань).
Жураки: 1) Тай. 2) Тай. 3) Тай ми кітка. (Другого куплета не
записано).

3706. Сіло потя на ворота, тай кивало хвостом,
Їхав Ясьо до Касуні калиновим мостом.
Сіло потя на ворота, витріщило вочи,
Віддай, дівчя, капустянчя, щось ми з'їло сночи. (Мшанець, З.).

3707. а) Ой¹⁾ я хлопец молоденький добрий²⁾ до розбою,
Ой¹⁾ як війду на улицю, гусіти³⁾ сі бою.
Ой я війшов на улицю, гусе собі сіло,
Як би була не палиці, було би мі ззіло. (Матіївці).

Сугрів: 1) А. 2) Лише. 3) Гусака. — Задарів: 1) А. 2) Лише.
3) Гусака. (В обох селах записано тільки перший куплет).

3708. б) А я хлопец молоденький, лише до розбою,
А ек вейду на улицу, гусети си бою.
Ек була би ни паличка, ни та єворова,
Була би мене із'їла гусочка попова.
Ек би була ни паличка, ни та єворина,
Була би мене ни любила хороша дівчина. (Ясенів Гор.).

3709. в) А я хлопец молоденький добрий до розбою,
А як війду на вулицю, гусіти сі бою.
А як війду на вулицю: агила, агила,
Як би була не паличка, була би вкусила.
Як би була не паличка, не та лугавина,
Була би нас с товаришем вода примулила. (Печеніжин).

3710. г) Ішов Гриць з вечерниць темненької ночі,
Сидит гусе над водою, віпулило очі.
А я сказав: гіла, гіла, она полетіла,
Коби була не паличка, була би мні ззіла. (Угринів Гор., Григ.).

Пор. Ж. Павлі, ст. 177. — Гол. II, ст. 295, ч. 267. — Кольберг,
III, ст. 26, ч. 183—184. — Мат. V, ст. 137, ч. 172. — Врабель,
ст. 12, ч. 29.

3711. д) Ішов Гриць з вечерниць¹⁾ темненької ночі,
Сидит гусе над водою²⁾, вітріщило³⁾ очі.
А я сказав: гела, гела, а вно полетіло,
Як би була не паличка, було би ні ззіло.
Як би була не паличка⁴⁾ тай не черешнівка⁵⁾,
Була би ні покусала скосівчина дівка⁶⁾. (Волосів).

Іванівці: 1) Ой ішов я від дівчини. 2) Сіла біда на воротях.
3) Витріщила. (Другого куплета нема). 4) Палиці. 5) Та не калинова.
6) Була би мене іззіла дівка ковальова.

3712. е) Ой їхав я з Бережин темненької ночі,
Сидит біда на воротьох, вищурила очі.
А я кричу: гіля-гіля, вона полетіла,
Щоб не тая паличенька, була би мі зіла.
Щоб не тая паличенька, не тота ліщина,
Була би мі вчарувала молода дівчина. (Вовків).
3713. А я ішов попри лісок, та ня лишка вздріла,
Як бы была не сокирка, то былаб ня зіла. (Дидьова).
Пор. Гол. II, ст. 274, ч. 153 (другий куплет).
3714. Ой ішов я селом, селом¹⁾, так ми було стидно,
Несу²⁾ курку під пахов³⁾, а ї фостик⁴⁾ видно. (Біла).
Підзахарич: 1) З половинки. 2) Нїс я. 3) Під пахою. 4) Фо-
стик було.
Пор. Гол. II, ст. 274, ч. 153 (перший куплет).
3715. Ой широкі шалавари землю замітають,
Два крейцарі у ремени й тоти заважають!
(Гол. II, ст. 439, ч. 618).
3716. Ой пішов я до дівчини по біз єден вечір,
Не мігим се надивити, як на фіст овечий. (Глядки).
3717. По під тоті синії гори критії дороги,
Кобис знала, файна любко, як мні боєт ноги.
Кобис знала, файна любко, як мні боєт ноги,
Я до гори біжу живо, а з гори поволи. (Хмелівка).
Пор. висше ч. 3181.
3718. Ци так у вас, як і у нас мороз у Петрівку?
Заморозив парубочок під кожухом дівку!
(Гол. II, ст. 425, ч. 545).
3719. Казала мні приходити, не вібаранчєти,
Тай зварила кіселиці в щербатім горщєти. (Жураки).
3720. Ой пішов я до дівчини на варені кишки:
Так-єм летїв, як шалений, не взєв-єм си лишки. (Кульчиці).
3721. Упав сніжок на обліжок, сніжок розтопив ся,
Дівчина ся розболіла, хлопец зажурих ся.
Не жури ся, ти хлопчику, якось тото буде,
Продай качку, купи пачку, курити ся буде. (Уйбард).
3722. А цора я у підківки, а цора я, цора;
Моя любка від неділі хора любка, хора.
Цілий тиждень хорувала, бо робота була,
А в неділю подужіла, бо цимбали вчула.

А дай мене, моя мамко, за цимбалістого ;
 А цимбали си пірвали, нема нічо з того !
 Ой, коби ми, файла любко, в купі ночували,
 Ми би тоти цимбальита назад поскладали. (Берегомет над Сер.).
 Пор. Коломийки, I, ч. 1189 і 1339 та висше ч. 3209.

3723. Ой чому ти не така, як твої мамуні,
 За мищину ягідок продали татуні.
 За мищину ягідок, за торбинку проса,
 Тай купили за ті гроші хустинку до носа. (Вовків).
 Пор. висше ч. 3690.
3724. Ой мав-же я дівчиноньку єдину, єдину,
 Запріг дїтько в тарадайку, поїхав по глину. (Постолівка).
3725. Ой мавжеж я дівчиноньку, як то біле гусі,
 Відібрали вороженьки, тепер не журу сі.
 Ой мавжеж я дівчиноньку на сьвитого Петра,
 Прийшов дїтько з батїжком, загнав ї до пекла. (Іванівка).
3726. а) Через тоті сині гори, через тоті дебри,
 Взела любка дві торбини тай пішла на жебри.
 Ой коби сі в Старім Лисци лавиці вломила,
 Як буде йти любка жебром, аби сі втопила. (Пасічна).
3727. б) Засвистала Венґерочка понад тоти дебри,
 Взела дівка дві торбини тай пішла на жебри.
 Ой то у тім Старім Лисци лавка сі вломила,
 А то моя дівчиночка торбини втопила.
 Розїлєла тота вода гори тай долини,
 Утопила моя мила мішок тай торбини. (Рибно).
3728. Ой дівчино чорнобрива, маєш ніс як кушку !
 Її ніс тогди ріс, як їла петрушку. (Глядки).
3729. Сеї ночі о півночі ще кури не піли
 Через моє подвіречко голуби летіли.
 Ой де би вни бай летіли на мід, на горівку,
 Ой де би вни висватали в Михасихи дівку.
 Михасиха з ними пила, файно говорила
 Беріт мою Олюнечку, бо вна чорнобрива.
 Она тото чорнобрива тай трошка пульката,
 В неї очі як цибулі, язик як лопата. (Гвізд)
3730. Ба що то за молодиця така дуже красна ?
 Не є в неї зуба в роті, лише самі ясна !
 (Гол. II, ст. 441, ч. 625).

3731. З свербівусу коралики, з верби лика бинда,
Не гнівай ся, моя мила, хоть ти буде кривда. (О. Коцан).
3732. Тай чияж то дівчиночка, шо так красно ходит,
Дайти її до стельмаха, най ї пириробит. (Усте).
3733. Ой дівчино, дівчинонько, десь літа поділа?
Паслам коні на вигоні тай кобила з'їла. (Кульчиці).
3734. Ой сидів він коло неї, а вна коло нього,
Не говорив він до неї, ані вна до нього. (Нагуєвичі).
3735. Ой дубочку кучерявий, дубочку, дубочку,
То то ми си навкимило без тебе, любочко.
Тотож ми си навкимило по ночах ходити,
Ой маю я два їрейцарі, буду си женити.
Оден їрейцар на тїтюн, другий на горівку,
А третий ще устараю, купю собі жінку.
Оден їрейцар на тїтюн, а другий на люльку,
А третий ще устараю, купю собі любку. (Топорівці).
3736. Ой Іван Їлебан хотів ся женити,
Одну жабу хотів печи, а другу варити. (Тухля).
3737. Хотів¹⁾ сми си ожинити, збрала ми²⁾ охота,
Пішов комин³⁾ затикати, напудив сми⁴⁾ кота. (Смд.).
Кобаки: 1) Гадав. 2) Зібрала. 3) Вийшов каглу. 4) Си.
3738. Хвалила сї дівчинонька, що полотен бочка,
А прийшло сї віддавати, по пупець сорочка. (Жураки).
3739. Гадав сми си оженити, а тепер ни буду,
Найму собі за гріш бабу, телепати буду. (Кобаки).
3740. а) Ой піду я на Майдан, тай там сї оженю,
Возьму собі таку жінку, сховаю в кешеню. (Вовків).
3741. б) Ой піду я в полонинку, тай там ся оженю,
Таку собі жінку озму, що забю в кишеню.
Ой ішов я с полонинки тай не обзирає ся,
Якийсь дїтько жінку украв, а в кишеню в...в ся. (Підзахарич).
3742. Пан староста падав з моста, аж портки сї дерли,
А свахи сї так сьміяли, трохи не померли. (Кульчиці).
3743. а) Та чи тото весіле, тай чи тото празник,
Що запхали кота в каглу, кажут що полазник. (Цуцилів).
Пер. Кол. ст. 96, 799.

3744. б) Ой чи тото висіленько, ой чи тото празник?
Повісили kota в каглу, кажут, що то стражник. (Чорні Ослави).
3745. Вчора були старости, нині заручини,
Завтра буде весіле, позавтра хрестини. (Волцпів).
3746. Сідай, тату, на лопату, мамо на коцюбу,
Тато гайта, мама вішта, поїдем до слюбу. (Грабовець).
3747. Де ми будем нучувати, нібого Паранько?
Я в stodolі на соломі ще повиши балька. (Стр.).
3748. Не штука се вожевити, в ходаки се взути,
В верету се задєгнути, старшим братом бути. (Товстеньке).
3749. Нидавном сї ужинив, минув рік в питрівку,
Зібрав діти с торбиною, пішов на вандрівку.
Недалеко вандрував, з гори на долину,
Подивив сї я в торбину, загубив дитину. (Жур., Григорів).
3750. а) Недавном сї оженив, жінка неспроміжна¹⁾,
Три годині по драбині по цибулю лїзла. (Волцнів).
Іванівці: 1) Най я собі ни виличка, колим си кримізна.
3751. б) А я собі невеличка, але си криміжна,
А я три дни по петрушку до города лїзла. (Кульчиці).
Пор. Кол. ст. 58, 305.
3752. Гей¹⁾ діна²⁾, діна, діна, де³⁾ моя бабіна?
Пасе коти поза плоти⁴⁾ за вїизанку⁵⁾ сїна. (Михайлов., Григорів).
Ясенів Гор.: 1) Ой. 3) Деж. 4) За ворота. 5) Звєзочку. —
Іванівці: 2) Ой та діна. 3) Не.
3753. Хтїв би я ся женитойки, хтїв бим жінку мати;
Прийде зима, сїна нима, нічим годувати. (Жел. Павлі, ст. 167).
Пор. Врабель, ст. 161, ч. 498.
3754. а) Ой піду я в полонину та наробю сїна,
Аби моя файна любка через зиму їла.
Ой нікому так не добре¹⁾, як мені самому,
Чужі жінки їдет сїно, а моя солому.
Чужі жінки їдет сїно²⁾, не можут вставати,
А я свою від соломи не можу злапати³⁾. (Волосів).
Григорів (без першого куплета): 1) Гаразд. 2) Тай від сїна.
3) Стримати.
Пор. Врабель, ст. 161, ч. 498.
3755. б) Та нікому так ни добре, як мені самому,
Чужі жінки їде сїно, а моя солому.

Чужі жінки їде сіно, та йдуть води пити,
А моя вже від соломи ни може ходити. (Кобаки).
Пор. Мат. V, ст. 146, ч. 230.

3756. Ой нікого так не люблю, як свою бабинку,
Та даю ї сіна їсти в сіньох за драбинку.
(Гол. IV, ст. 496, ч. 47).

3757. а) Ой коби йно до восени, вженю я сі, вженю,
Возьму я си таку жінку, сховаю в кишеню.
Недавно ем се вженив, жінка ми маленька,
Пішла комин затикати, забила веренька.
Недавно ем се вженив, жінка ми мацюпка,
Пішла комин затикати, забила коцюбка. (Дусанів).

3758. б) Не давном сі ожинив¹⁾, жінка молоденька²⁾,
Пішла каглу³⁾ затикати, вбила ї веренька⁴⁾.
А як буду другу мати⁵⁾, буду шінувати⁶⁾,
Тай не буду⁷⁾ посилати каглу³⁾ затикати. (Пасічна).

Вижниця: 1) Оженив ся Гарасим. 2) Жінка му маленька. 4) Убила кагленка. 5) Допоможи, милий Боже. 6) Ще другу дістати. 7) Не буду вже. — Іванівці: 2) Жінка ми маленька. 3) Комин. 5) Як сі другий раз воженю. — Пасічна 2) Жінка ми маленька. 5) Ни буду ї.

Пор. Кольберт, III, ст. 63, ч. 608—609. — Кол. ст. 201, 2131.
— Мат. V, ст. 141, ч. 194.

3759. в) Ой дівчино, дівчиночко, срібна, золотая,
Ой то мені за тобою туга великая.
Ай туга ми, пане брате, ай туга ми, туга,
Умерла ми перша жінка, здала би сі друга.
Умерла ми перша жінка, мпе ї Катеринка,
Пішла каглу затикати, вбила ї кагленка.
Ой Господи допоможи другу жінку взяти,
Вже не буду посилати каглу затикати. (Волосів).

3760. Ай Боже мій милосерний, що мині робити?
Ай кіт іздох, жона вмерла, нічим жону вкрити.
Ай кіт іздох, жона вмерла, нічим жону вкрити,
Хиба kota облупити тай жону накрити. (Волосника).

3761. Ба кади я тогди бив, коли роздавали?
Кождий собі взяв по воли, мині біду дали.
(Гол. II, ст. 441, ч. 627).

3762. Ой цит, бідо, ни моркони, тай не залицяй ся!
Ай хвать жабу та за лабу та по писку вдар ся!
(Гол. II, ст. 640, ч. 641).

3763. Ішла біда долі селом, ішла біда боса,
Впасала ся мотузницюв, висит біді з поса.
(Гол. II, ст. 426, ч. 552).
3764. На припічку¹⁾ молотив, на запічку²⁾ віяв,
Під припічком наорав³⁾, пшениці насіяв⁴⁾. (Нагуєвичі).
Волцнів: 1) А на пецу. 2) На припічку. 3) Поорав. 4) Пшеницю посіяв. — Кульчиці: 3) А під пецом поорав. 4) Пшеницю посіяв. — Іванівці: 3) А по пецу поорав. 4) Тай жито посіяв. — Григорів: 3) Серед хати ізорав. 4) Пшеницю посіяв. — Журів: 2) Під припічком. 3) Попід лавки поорав. 4) Пшеницю посіяв.
3765. Ой сьмійте сі, дівчетонька, тай ви молодиці,
Я посіяв файку жита, а цибух пшениці. (Нагуєвичі).
3766. Спитлював я файку жита і цибух пшениці,
Щоби було на коровай на зимні месниці. (Волцнів).
3767. Люблю-ж тебе, моя мила, та люблю, та люблю,
А я тобі на вечеру воробчика убу.
А з крилець студенець, з головки печенья,
Буде-ж тобі, моя мила, пренишна вечерья. (Гвізд)
3768. А с під печі вода тече, миски помиває,
С під постелі вітер віє, хагу замітає. (Угринів Доліш.).
3769. Полегали вечеріти, наварили спати,
А ти, любко солоденька, забирай сі з хати. (Ямниця).
3770. А на печі горіче, на припічку тісно,
А на лаві студено, на постели сьмішно. (Камінне).
3771. Ставок ми сі запалив, риби погоріли,
А печені щунаки у ліс полетіли. (Вовків).
3772. Ой Іван-Подолян ходив з постороном,
Вперезав сі кошишем, підпирав сі ворком.
Тримав став на печи, черпав воду саком,
Ловив рибу грабельками, стрілев птахи маком.
Як сі став запалив, риби погоріли,
Попалені щунаки до ліса летіли.
Невеличкий чоловік рубав ціном дуби,
Вдарив жебу по хвості, вібила му зуби.
Не жури сі, чоловіче, ти зуби набудеш,
Якес рубав ціном дуби, так рубати будеш. (М. Яцків).
3773. Старі хати погоріли, сніпки сі лишили,
Мирлі з гробу повставали, люльки закурили. (Жур.).

3774. а) Ой прийшов я до косцьола, став я си в куточку,
Сьвятий Петро грав на бас, Павло на дудочку.
Ой прийшов я до косцьола, став я си в куточку,
Яч зачали сьвятї бити, подерли сорочку.
Ой прийшов я до косцьола, тай став я си в кутку,
Сьвятий Павло грав на бас, а Петро на дутку.
Ой прийшов я до косцьола там орґани грали,
Яким тріснув личаками, аж сьвятї гуляли. (Буцнів).
3775. А я прийшов до косцьола, ставім си в куточку,
Як зачили сьвитї бити, подерли сорочку.
А я прийшов до косцьола тай ставім си з краю,
Мене сьвитий Петро буком: чос прийшов, гільтаю?
А я прийшов до косцьола тай ворґани грають,
Як ступали личаками, всі сьвитї гуляють.
А я прийшов до косцьола та на саму суму,
Ше се сума не скінчила, я до дому суну. (Іванівка).
3776. Наварили мати каші, гарбузом затерли,
А татуньо попоїли, аж ноги задерли. (Кнг.).
3777. Ой прийшов я тай до раю, а в раю зореє,
Сьвітій Петро їсть кулешу, в сметану мачеє. (Жураки).
3778. Як я тоту коломиїку зачую, зачую,
Кіселиці вісербаю, в горшку потаньцюю. (Хмелівка).
3779. Ой що будеме робити, вжесме поробили!
Будеме ся качуляти із гір на долини!
(Гол. II, ст. 440, ч. 621).

Жіноцькі насьмішки.

3780. Пішла дівка на весіле, взяла сі хвалити,
Пішла мама до димкарє сину димку бити.
Бідна моя головонько, том сі похвалила,
Ішла мама від димкарє, димку загубила. (Гвізд).
3781. Хвалила ся дівчинонька, що має старости,
А до неї приходило поросє безхвосте. (Вільки Мазов.)
3782. Ой дівчина кумина колопеньки терла,
А як вздріла каваліра, на терлиці вмерла. (Кнг.).
3783. Ой кувала зазулечка за двором, за двором,
Я такого мужа маю, що мені не сором.
Я такого мужа маю, як гречана паска,
Тогди мене поцілує, коли моя ласка. (Кобаки).

3784. А мій милий чорнобривий чогось зажурих сі,
Мотузочком впerezав сі, торбов наредив сі. (Вовків).
3785. Де ти їдеш, чоловіче? Така завіруха,
Возьми кітку, здери шкірку, завини си уха! (Біла).
3786. Ой Івани, Іваноньку, я сі тобов тішу,
А я з тебе шкірку здойму, на банти повішу. (Іванівці).
3787. Ой поїхав мій миленький на коню вороню¹⁾,
А а²⁾ сяду на коцюбу³⁾ тай єго здогоню⁴⁾. (Біла).
Холоїв: 1) На коню. 3) Корову. — Кропивник Н.: 1) На коню.
2) Я си. 3) Телячку. 4) Тай го перегоню. — Пасічна: 1) На коню.
4) Тай го перегоню. — Тухля: 1) На коню. 3) Корову. — М. Яцків:
1) На коню. 3) Корову. 4) Я го ще догоню.
3788. Ой мала я миленького, ой мала я, мала,
Поставилам на ворота, тай ворона вкрала. (Іванівка).
3789. Ой мала я миленького, як гусятко біле,
Повів коні на ніч пасти, комарі го з'їли. (Красне).
3790. Ой мала я миленького но штири неділи,
Пігнав бички понад річки, комарі го з'їли. (Невід.).
3791. Ой мала я миленького такого як лялька,
Пішов комин затикати, забила каглянка. (Красне).
3792. Та хмарит сі, та бурит сі, відай буде слітка,
Ой мала я миленького, та вхопила кітка. (Березів).
3793. Ой мала я миленького, та мала, та мала,
Ой Бог надав, а дітько взяв, я не банувала.
Ой мала я миленького, то велика втіха,
Та дала я ковалеві, бо він не мав міха. (Гвізд).
3794. а) Мовят¹⁾ люди, шчо я груба, та²⁾ я не тононька³⁾,
Запасочка на три сяги⁴⁾, іще коротонька⁵⁾. (Кропив. Н.).
Боберка: 1) Кажут. 2) Що. 4) На сім сягів пояси. — Костіль-
ники: 3) Парубочок як дубочок, дівчина тоненька. 4) На сім сежень
пояси. 5) А ще коротенька.
3795. б) Парубочок як дубочок, дівчина тоненька:
На сім сежінь пояси, тай ще коротенька.
Кобис мені, моя мамко, локоть докупила,
А вже би ні пояси в коло обходила! (М. Яцків).
3796. в) Мене мати породила близенько потока,
Та казала: рости, доню, тоненька, висока.

- А я мами послухала, виросла тоненька
На сїм локоть поясина, тай ще коротенька. (Черче, Грг.).
3797. А я собі ґосподинї, в пецу риют свинї,
А лижке єм поломила, жиби єм ни мила. (Іванівці).
3798. А я собі ґосподинї у своїм куточку,
Я випиру до лавочки кулаком сорочку.
Ой то була сорочечка, ой то була біла,
А вже моя сорочечка води ни видїла. (Іванівці).
3799. Ей я собі ґосподиня, так як тая павка,
Штири ночи горшки мочу, аж зогнила лавка. (Глядки).
3800. Та ци я си не ґаздиня, ци ни маю статку,
Троха маку, пастернаку і цибульки грядку. (Мшанець).
2801. а) Ой циж бо я не ґаздиня, най признают люди,
Штири фіри сьміте в хатї, пета в сїнбох буди.
Прийшли купці рогатинські сьміте купувати,
Я си хустку прикривлю, ни хочу продати.
А ви, купці рогатинські, поправти сї ліпше,
Бо як прийдут береженьські, то наложут більше. (Черче).
3802. б) Чи я собі не ґаздинї, най присудїт люди,
Штири фіри сьміте в хатї, пета в сїнех буде.
Прийшли Жиди з Богородчїн сьміте купувати,
Дают менї сорок срібних, я не хочу брати.
Купи менї, мій миленький, сивеньку кобилу,
Най вивезу всьо сьмітечко на попову ниву.
Бо попова, каже, нива сїм лїт не гноєна,
Як я її погноєла, пшеницю вродила. (Угринів Горіш.).
3803. в) Чи я тобі ни жона, чи ни ґосподинї?
Три дни хати ни мела, сьміте по колїна.
Хоть буду я мести, мести, ни буду го нести,
Купи, мужу, ми візочок, будем сьміте везти.
Купи, мужу, ми візочок і сиву кобилу,
Вивеземо сьміте з хати на попову ниву.
А попова нива, нива, сїм лїт ни родила,
Як вивезли фіру сьміте, пшеницю зродила. (Михайловичі)
3804. г) Ей ти пеш, мене беш, яка тобі нужда?
Такої я си ґосподиня, нехай скаже кужда.
Штири фіри сьмітя в хатї, пята в сїнех буде,
Такої я си ґосподиня, нехай скажут люде.

Приїхали збараскії сьмітя купувати,
 А я хустку підсуваю, не хочу продати.
 Кумцю-ж моя, любцю-ж моя, поправ ти ся ліпше,
 Як приїдуть тернопільські, то накинут більше. (Буцнів).

3805. За що мене мужу беш, за які учинки,
 Чи я тобі ни наприла за рік два починки?
 Не сама я прила, прила, прили помічниці,
 Та за муку, то за пшоно, то за палениці. (Михайловичі)

3806. Коло миски запалили, коло горшка горит,
 Ой тож мене за макітров головонька болит.
 Та я седу, оплакую макітру стовчену,
 Що вже мені тай не їсти бульбу колочену. (Гвізд).

3807. Кумо моя солоденька, яка ти ми мила,
 Коби ти ми на вечеру горобчика вбила.
 А з хрибет росолець, з головки печенє,
 А з нїжок студенець, то добра вечерє. (О. Коцан)

3808. Затопила, закурила, не хоче горіти,
 Положила мотовило: підпалюйте діти.
 Наварила пиріженьків та на солонині,
 Сама з'їла двайцят штири, два дала дитині.
 Ой нате вам, мої діти, та по пирогови,
 Щобисте лиш не казали вітцю ворогови.
 Лише отець на поріг, а діти вповіли:
 Татуню наш солоденький, ми пироги їли. (Рибно).
 Пор. висше ч. 3285.

3809. Зварила бим пироги та ни маю масла,
 А сира бим роздобула, коби мука красна. (Жур).

3810. А я з гори на долину пуволеньки зйїду,
 Звари, душко, пирожета, в вечір до те прийду.
 Зварила бих пирожета, коби сир та масло,
 Корита бих роздобула, коби мука була. (Підзахарич).

3811. Дай ті, Боже, здоровлячко і твому милому,
 Шо сти прийшли гобидвое до мого дому!
 А я вже сі сподівала й горобця забила,
 І печінки напекла, драгель настудила! (Руда Сілецька).

7. Д у р н і.

3812. Вчора¹⁾ була неділенька, а нині будний день,
Ішов дурень коло²⁾ мене, не сказав добрий день.
Не він дурень, не він дурень, ой но³⁾ єго мати,
Та⁴⁾ що єго не навчила добрий день казати. (Дусанів, Охримів)
Руда Сілецька: 1) Вчора. 2) Попри. 3) Тільки. 4) Ой.
3813. а) Ой повіяв буйний вітер, тай вивалив шибку,
Іде дурень до дівчини й перекривив шепку. (М. Яцків).
3814. б) Вітер віє, шелевіє, тай видрулив шибку,
Іде дурень від дівчини, перекривив шепку. (Нагуєвичі).
3815. а) Тече вода с під города, тай сє комельгує,
Іде дурень до дівчини, тай сє гонорує. (Будзанів).
3816. б) Тече вода с під города, тай сї кольорує,
Сїв си¹⁾ дурень коло²⁾ мене тай сї гонорує. (Вовків).
Скобичівка: 1) Іде. 2) Попри.
3817. Стоєт верба над водою, полоче коріні:
Не стій, дурню, коло мене, ти не моя рівні. (Батятичі).
3818. Тече вода край города тай каламутит сї,
Ой то дурень, не парубок, що йде і пишит сї. (Волцнів)
3819. Не пий, коню, води з рова, бо то каламутна,
Не йди, дурню, до дівчини, бо то баламутна. (Іванівка).
3820. Тече вода с під города на білий півмисок,
Іде дурень дорогою, задирає писок. (Сокаль).
3821. а) Ой то мене с сьвіта жине, ой то мене губит,
Та що мою дівчиноньку леда дуринь любить. (Грг.).
Пор. Зал. ст. 185. — Сал. ст. 74, ч. 53.
3822. б) Тото мене с сьвіта жене, тото мене губит,
Та що мою дівчиноньку ляда дурень любить.
Тото мене с сьвіта жене, тото мене ріже,
Що до мої дівчиноньки ляда дурень лізе.
(Гол. II, ст. 288, ч. 232).
3823. Я сапала кукурудзи тай відтєла палець,
Заповів ми один дурень на сїм педіль танець.
Висапалам кукурудзи, загоїв сї палець,
Танцювалам тай ще буду, про твій, дурню, танець! (М. Яцків).

3824. Кажут люди, що я бідна, буду я се мати,
Ой піду я до Книгинич димку малювати.
Сама я си помалюю, сама я си вшию,
Ни бири мі, дурню, в таниц, бо се повалю. (Жур).
3825. А на мені кучерики, як на бараночку,
Іше мині їден дурень дає доганочку. (Сгр.).
3826. Ти гадаєш¹⁾, єден дурню²⁾, що³⁾ я тебе люблю,
А я тебе чуєш, дурню⁴⁾, словами⁵⁾ голубю. (Осташівці).
Пісочна: 1) Ти си мислиш. 2) Дурню єден. 3) Жи. 4) Дурню.
єден. — Вовків: 2) Дурний дурню. 4) Дурний дурню. — Іванівці
4) Дурний дурню. 5) Очима.
Пор. Гол. IV, ст. 504, ч. 80. — Сал. ст. 83, ч. 65.
3827. Ти гадаєш, єден дурню, що я тя любила,
Я такими смаркачами плоти городила. (Біла).
3828. Ти гадаєш, дурний дурню, що я тя любила,
А я тибє підходила, щобим сі напила. (Іванівці).
3829. Ти си мислиш, оден дурню, що тебе кохаю,
Я такими дураками плоти підпираю.
Ти си мислиш, дівчинонько, що я тебе хочу,
Я такими драпаками холошні волочу. (Хотінь).
3830. А ти мислиш, єден дурню, щобим тя кохала,
Я-б такими дураками плоти підпирала. (Осташівці).
3831. Ой ти мислиш, дурню, дурню, що я в тебе стою,
А я свої чорні очка за єншими строю. (Вовків).
Пор. Кол. ст. 60, 373.
3832. Ти гадаєш, дурний дурню, що я в тебе стою,
А я тебе, дурний дурню, маю під петою. (Вовків).
3833. А ти кажеш, єден дурню, що я в тебе стою,
Я не брала подарунків, тебе сі не бою.
Я не брала подарунків тай не буду брати,
Не стоялам в твою ласку, й не буду стояти. (Черче).
3834. а) Шкода трави зеленої¹⁾, що ї бузьок косит²⁾,
Шкода тої³⁾ перстенини, що ї дурень носить. (Григорів).
Мшанець: 1) І отави. 2) Що ї кінь толочит. 3) Мої.
Пор. Гол. IV, ст. 456, ч. 96.

3835. б) Шкода трави і отави, що той косар косит,
Шкода мого перстеника, що той дурень носить.
Щобим знала, що то дурень, то бим відобрала,
Щобим знала, що мій буде, то бим другий дала. (Біла).
3836. Ой я ішов долі селом, тай сі заталявав,
Дала мині дівка ринський, щобим ї посватав
А я ринський у кишеню, не скажу нічого.
Колис, дівко, така дурна, шукай си єншого. (Ясениця).
3837. Та на леду огонь кладу, на спід паде угля,
Тош то я си полюбила парібка, ни дурня. (Кропив. Н.).
3838. Ступай¹⁾, коню, копитами²⁾, най болото³⁾ трисне⁴⁾,
Нехай⁵⁾ мене сякий такий⁶⁾ за руку⁷⁾ не тисне. (Голгочі).
Батятичі: 1) Тупни. 2) Копитою. 4) Бризне. 5) Найже. 6) Ляда дурень. — Коломия: 1) Копни. 4) Бризне. 6) Який ляда дурень. 7) Ручку. — Редодуби: 1) Тай вдар. 3) Та най вода 4) Бризне. 5) Та най. 6) Єден дурень. — М. Яцків: 1) Удар. 4) Бризне. 5) Та най. 6) Леда дурень. 7) Ручку.
3839. Розалію ситом сію, розалія сходит,
Та най мене леда дурень за ручку не водит.
Та най мене другий водит хлопець молоденький,
Що пристає до личенька, як мід солоденький. (Топорівці).
3840. Волілаб я, стара мати, корец гречки нести,
Як мні має леда дурень за рученьку вести. (Невід.).
3841. За нашими воротами виросла куманка,
А я тобі, їден дурню, сестра, ни коханка. (Жур.).
3842. Ой легіню, легінику, спеклам тобі стулень,
А ти в вечер не приходив, тос остатний дурень. (Жураки).
3843. Я казала прийти садом, він прийшов городом,
Та найжеж ти мать мордує с таким дідоводом. (Іванівка).
3844. Чомус тогди не приходив, як я ти казала?
Тепер, дурню, не калатай, бом позамикала. (О. Коцан).
Пор. Кольберт, III, ст. 29, ч. 220.
3845. А щож тобі, дурний дурню, за кривда від мене,
Же ти ходиш, не підводиш очинька на мене? (Кульчиці).
3846. Давай, дурню, подарунки, а я буду брати,
А як піду за єнчого, буду сі сьміяти. (Пісочна).

3847. Ой дівчино, дівчинонько, тос ми до вподоби,
 Ни кажут ми люди брати, ни маїш худоби.
 Ой коби я, дурний дурню, худобоньку мала,
 Том такими дураками плоти підпирала.
 Худобонька ни з дубонька, як на воді піна,
 Як я буду Богу мила, ни треба ми віна. (Пісочна).
3848. Тиче вода с під города, тиче балванами,
 Сидит дуринь коло мени, хвалит се волами. (Жуків).
3849. А ти гадав, їден дурню, шо ти стою в ласку,
 Хоть ти маєш штири воли, я їдну запаску.
 Штири воли поздыхають, а запаска буде,
 Такої тобі, їден дурню, жаль за мною буде. (Кнг.).
3850. Здає ми ся, не дивит ся той дурень на мене,
 Що погляне, серце вяне, і в його і в мене. (Біла)
3851. а) Дуб на дуба похплив ся, явір на калину,
 Похвалив ся єден дурень, що я за ним гину.
 А я дуба перескочу, анї доторкну ся,
 Як на дурня наповажу, анї подивлю ся. (Хотїнь).
3852. б) Ой повіяв буйний вітер, та зломав калину,
 Пофалив сї оден дурень, що я за ним гину.
 А я гину, а я гину, та не за такими,
 За такими як я сама, за молоденькими. (Невід).
3853. А ти кажеш, єден дурню, що за тобов гину,
 А я тебе так любила, як Жид солонину. (Черче).
3854. Літа мої молодії, літа мої буйні,
 Ой то на вас підсідали по дорозі дурні. (Волосянка).
3855. Ой жєла я пшениченьку стоячу, стоячу,
 Щос ми зробив, дурний дурню, що за тобов плачу? (Кульчиці).
3856. Як мі маєш любитоньки, люби мі, люби мі,
 Як мі маєш покинути, дурню, ни дури мі. (Черниця, Пісочна).
3857. Закувала зазуленька в городі на хмели:
 Нераз ти ся, дурню, виспав, на моїй постели. (Вільки Маз.).
3858. Ой щеж бо я не здібала такого дурного,
 Щоби лежив коло мене, не робив нічого! (О. Коцан).
3859. А ти мене, дурний дурню, зрадити гадаєш,
 Маю в Бозі надїєньку, що не дочекаєш. (Вовків).

3860. Ой коби но до осени, віддам сі, віддам сі,
Такий я ти, дурний дурню, зрадити не дам сі. (Вовків).
3861. Коби ділай до осени, відам сі, відам сі,
Такої тобі, їден дурню, зрадити ни дам сі.
Ни дам ти сі на підмову тай на підмовочку,
Аш докі ми ни прикриют вінком головочку.
Ни дам ти сі на підмову, ни дам сі зрадити,
Бо ще мині подобонька дівчинов ходити. (Врб.).
3862. а) Ой з під гори високої дика курка дерла,
Ти ся, дурню, не ожениш, хіба би я вмерла. (Нагуєвичі).
3863. б) Ой на ставу, на ставоньку, качка піра дерла,
Ти ся, дурню, не ожениш, хіба би я вмерла.
Ти ся, дурню, не ожениш, я замуж не піду,
Отос собі зачипив великую біду. (Нивиці).
3864. Вже всюди сі похмарило поза панські гумна,
Кажі, дурню, дес засватав, най ни ходжу сумна. (Врб.).
3865. Ой хмарит сі, ой бурит сі, а дощу не буде,
Зробив дурень заручини, висіле не буде.
Зробив дурень заручини тай коло керниці,
А висіле відложили на зимні мєсниці. (Врб.).
3866. Чос до мени, любку, ходив, чос до мени лазив.
Як ти мене, їден дурню, сватати ни важив? (Явче).
3867. Чос до мени, дурню, ходив, ходив-бис на пальцях,
Щоби тебе так ссушило, як курку на яйцях. (Явче).
3868. Щоб я була знала, знала, що ти ми так зробиш,
Булаб я сі ни дивила, куда, дурню, ходиш. (Ясенів Гор.).
3869. Ой гаю мій зелененький, ой гаю мій, гаю,
Полюбилам того дурня, а тепер ся каю. (П. Ст. Б.).
3870. А калина біло цвила, червоно родила,
Тепер я ся довідала, кого я любила.
Тепер я ся довідала, тепер добре знаю,
Не буду тя, дурню, любить, іншого кохаю. (Ж. Павлі, ст. 175).
3871. Шкода трави тай мурави, щом по ні ходила,
Шкода мене молоді, щом дурня любила. (Зал. ст. 188).
3872. Тож то я ся нагадала, та не по чясочку,
Щом дурневи вишивала єдвабом сорочку. (Кропив. Н.).

3873. Ой коби я була знала, дурня не любила,
Була би я на серденьку туги не носила. (Біла).
3874. Нікому ся ни дивую, тільки сама собі,
Щом ся дала на підмову тобі, дурню¹), тобі. (Волосянка).
Пісочна: 1) Дурний дурню.
3875. Там на горі штири гаї с самої дубини,
Заплати ми, їден дурню, шо смо сі любили. (Явче).
3876. Ой на гору високою колясонька їде,
Якась буде біснувата, що за мене піде. (Жураки).
3877. а) Оженив сі бісноватий, тай взев дурновату,
Та не мав він що робити, тай запалив хату. (Жураки).
Пор. Ж. Павлі, ст. 198.
3878. б) Я вженив сі дурноватий, та взев біснувату,
Та не мали що робити, запалили хату.
Хата горит, хата горит, водвірки вбіймає,
Дурноватий з бісноватов гопки витинає. (Черче).
3879. А я гору привору, тай посію яниш,
Ни сьвіти ми, дурню, в очи, бо ти єншу маєш.
Ни сьвіти ми, дурню, в очи, бо ми сьвітит сонци,
Хоць ти мене вірно любиш, я тебе ни коньчи. (Іванівці, Дусанів).
Пор. висше ч. 2670.
3880. Не сьвіти ми, дурню, в очи, ой бо ти не місьиць,
Мене твоє закоханє анї раз не тїшит.
Не сьвіти ми, дурню, в очи, сьвітит менї сонце,
Хоть ти мене вірно любиш, то я тя не конче.
Не сьвіти ми, дурню, в очи, засьвіти си мамі,
Нехай тобі вже засьвітят в головах на лаві. (Голгочі).
3881. На городі зеленина, там огірки вют ся,
Мара знає, де він ходит, а з мене сьміют ся.
Скажи, дурню, свої мамі, най ми не склинає,
Не піду ї за невістку, най перше сконає. (Красне).
3882. Мурована дороженька, аж се порох курит,
Скажи, дурню, свої мамі, най сі мнов не журит.
Скажи, дурню, свої мамі, най мі не склинає,
За невістку ї не буду, доки не сконає. (Іванівка).
3883. Я калину підпалила, калина ни горит,
Я до дурні так щибечу, дуринь ни примовит;
Я до дурні так щибечу, як тая щибітка,
Він до мени ни примовит, як до того дїтька. (Ожомля).

3884. Як ся маєш, дівчинонько, що в тебе чувати?
Пашов, дурню, ти від мене, не хочу тя знати. (П. Ст. Б.).
3885. Дівчинонько, дівчинонько, яка ти є дурна,
Будеш ти ще свині пасти поза панські гумна.
Ой ще будеш свині пасти поза панські лани,
Та щоби ти не давала парубкам догани. (Рибно).
3886. Та для пса ковбаса, та для кітки скопец,
А для тебе, дівчинонько, тай білявий хлопец.
Не для пса ковбаса, не для кітки скопец,
Не для тебе, дурна дівко, тай білявий хлопец. (Петничани).
3887. Перед тими воротами вікопана студня,
Біднаж моя головочко, розгнівалам дурня.
Як сі жито само сіє, най сі само косит,
Як сі дурень сам розгнівав, най сі перепросит. (Коломия).
3888. Ой дубочку зелененький, вода тя полоче,
Коби мене Господь любив, а дурень як схоче. (Нагуєвичі).
Пор. Сал. ст. 83, 62.
3889. Перебриду тричі річку, тай ся не замочу,
Пану Богу присігаю, дурневи не хочу. (Кропив. Н.).
3890. Шкода трави шовкової тому облогови,
Шкода мене молодой тому дуракови.
Шкода мене молодой, шкода мого стану,
Та як я се леда біді у ручки дістану. (Григорів).
Пор. Ж. Павлі, ст. 188.
3891. Сів си дурень коло мене тай си не вважає,
Що він мою спідничину ходаком валяє¹).
Сів си дурень коло мене тай гадки не має,
Та сам мене не цілує і другим не дає. (Мшанець).
Мшанець (вар.): 1) Що своїми ходаками спідничку валяє.
3892. Наварила кісілю, підбила мукою,
Колис, дурню, зломив ложку, будеш їв рукою.
Зачав їсти кулаком, заталапав вуса,
Тяжко здихнув, ревне сплакнав до пана Єзуса. (Біла).
Пор. висше ч. 3126.
3893. Щом сі води наносила тої колотної,
Щом сі дурня налюбила, шкода слави мої!
Якоім си наносила, таку буду пити,
Якогом си полюбила, с таким буду жити. (Бовків).

3894. Щом ся води наносила з тої кирниченьки,
Щом ся дурня налюбила з тої вуличеньки.
Щом ся води наносила тої колотної,
Щом ся дурня налюбила, шкода слави мої.
Щом ся води наносила, не буду ї пити,
Щом ся дурня налюбила, не буду з ним жити. (Біла).
3895. Щом ся води наносила з тої студеноньки,
Щом ся дурня налюбила, шкода неславоньки.
Щом ся води наносила, я пити не буду,
Щом ся дурня налюбила, а за ним не буду.
Як любила, так любила, тепер не таю ся,
Не хоче мя дурень взяти, то я й обійду ся. (Нивиці).
3896. Я казала, що керниця, а то паньска студня,
А я собі нагадала, щом любила дурня. (Таурів).
3897. Шкода трави тай мурави, щом по ній ходила,
Шкода мене молодой, щом дурня любила!
(Гол. II, ст. 326, ч. 437).
3898. Калинонька біло цвила, червоно зродила,
Шкода, дурню, вроди мої, щом тебе любила.
Шкода, дурню, вроди мої, ще й вонору мого,
Щос ся тільки націлував личка румяного. (Біла).
3899. Ой вже вечер вечеріє, сонїнько вагує,
Шкода личка румяного, що дурень цілує. (Вовків).
3900. Нима мого миленького, нима паниченька,
Нима кому цілювати білого личенька.
Хоть той дуринь поцілює, то на землю плює,
А він дуринь, він ни знає, що личко коштує. (Жур.).
3901. Ой то ми ся спати хоче, аж вочима жмуру,
Нїхто ми ся не спитає, чого я сї журу.
Ой то ми ся спати хоче, ой соне мій, соне,
Сїв си дурень коло мене, пускає мандрони. (Дусанів).
3902. Від берега до берега водиця прибула,
Хвалаж тобі, Господоньку, щом ся дурня збула. (Біла).
3903. Ой впав сьніжок на востріжок тай не растопив сє,
Ходив дурний до дівчини тай не воженив сє. (Іванівка).
3904. Широкий лист на ялівї, широкий, а дре ся,
Єден дурень покидає, мене любить десять. (Біла).

3905. Не стій, коню, коло плота, не їдж околата,
Не важ, дурню, на дівчину, даремна робота.
Не стій, коню, коло плота, не щіпай барвінку,
Не важ, не важ, оден дурню, на богацку дівку. (Качанівка).
3906. Ни вий, вітри, на калину, бо ти ї ни зловиш,
Ни важ, дурню, на дівчину, бо ти ї ни возьмиш.
Ни вий, вітри, на калину, калина тоненька,
Ни важ, дурню, на дівчину, бо ще молоденька. (Явче).
3907. Воли мої половії, ярма золотії,
Ни маєш ти, їден дурню, на мени надії. (Жур.).
3908. Гайда коні воронії, тай гайда гнідії,
Не май, не май, єден дурню, на мене надії. (Бишки).
3909. Ходив бузьок¹⁾ понат воду²⁾ тай сі³⁾ заталяпав,
Ото⁴⁾ дуринь, ни парубок, що за дівков плакав. (Кнг.).
Іванівці: 1) Ой біг пес. 2) Біз овес. — Денисів: 1) Ходит бузьок.
2) По болоті. 3) Фіст си. 4) А то.
3910. а) Ой кину я бук на воду, бук на воді плине,
Дурний розум парубоцький за дівкою гине.
Ой кину я бук на воду, бук на воді скаче,
Дурний розум парубоцький за дівкою плаче. (Нивиці).
3911. б) Ой пушу я бук на воду, бук по воді скаче,
Ото дурень не парубок, шо за дівков плаче.
Ой пушу я бук на воду, бук по воді плине,
Ото дурень не парубок, шо за дівков гине. (Печеніжин).
3912. Там то личко, як яблочко, станочок як карта,
А ти мене, оден дурню, любити не варта. (Таурів).
3913. Ой не текла вода горов, тай не буде течи,
Ой не варт ти, єден дурню, жінки достеречи. (Нагуєвичі).
3914. Ой ти мовиш, дурний дурню, що мя будеш бити,
Дай ти, Боже, на здоровле мене зачепити.
Бо ти мовиш, дурний дурню, що я тя ся бою,
Як ти дам раз по за уха, не треба набою. (П. Ст. Б.).
3915. Ой ти мовиш, єден дурню, що я ті сі бою,
А я тобі, єден дурню, о ласку не стою. (Нагуєвичі).
3916. Ой скочу я у городец, а в городци рісно,
Ой вступи сі, дурний дурню, бо ті в писок трісну. (Вовків).

3917. а) Під нашими воротами виросла тоїтка,
Збирає сі їден дуринь висипати вікна.
Мої вікна ни скарбові, а я ни громацка,
Ни чіпай мі, їден дурню, бо я єдиначка. (Явче).
3918. б) Попід гору високою зацвила салітра,
Обіцев ми єден дуринь, що ми вибе вікна.
Мої вікна ни скарбові, хата ни громацка,
Такій мине хлопці любет, хоць я ни богацка. (Жуків).
3919. Тече вода з під города, тече вода з річки,
Бере ми ся дурень бити, не варт торби січки.
Бере ми ся дурень бити, я ся го не бою,
Бо я маю аж два хлопці, обстанут за мною. (Біла).
3920. Коло гаю походжаю, коло ліщиновьки,
Та не вбіймай, їден дурню, мої дівчиноцьки. (Жур.).
3921. А я з гори на долину, тай на долиноньку,
Який дурень обіймає мою білявоньку. (Вовків).
3922. Чикай, чикай, єден дурню, дам я ти дівчину,
Як пожену сірі воли в зелену ліщину. (Будз.).
3923. Не вій, вітре, на тополю, бо ти ї не зловиш,
Не важ, дурню, на дівчину, бо ти ї не возьмеш. (Вовків).
3924. Ой звів сі буйний вітер, поломав ліщину,
Наважив сі дурний дурень, відобрав дівчину.
А я тобі, дурний дурню, дівчину дарую,
Лишень най ті на дорозі в писк замалюю. (Журавно).
3925. Ой дам я ся порубати, дам ся посікати,
Йно ся не дам, єден дурню, за чуприну взяти. (Біла).
3926. Тамто-ж я ся находив, болота намісив,
Як наважив їден дурень, бодай ся повісив. (Охрим.).
3927. Ой пасли ся карі коні в глибокій долині,
Будеш мати сім коханок, ти дурню, по шині.
Будеш мати сім коханок, до сподоби своєї,
А потому привандруєш до мене самої. (Біла).
3928. А я була сама, сама, а вас було штири,
А всі штири дурні були, що мене пустили. (Охрим.).
3929. Ой горами, долинами, пшиниці ярами,
Ни загиниш, дівчинонько дурна, мижи нами. (Кнг.).

8. В о р о г и.

3930. В одній хаті сі родили два брата соколи,
Вороги їх розділили, щоб никли поволи. (Іванівка).
3931. Куда були шуги, луги, а тепер дороги,
Куда були добрі люди, а тепер вороги.
Куда були шуги, луги, тепер беріженьки,
Куда були добрі люди, тепер вороженьки. (Жураки).
3932. Ой із гори на долину покотив ся горох,
Перше було закоханє, тепер тяжкий ворог. (Біла).
3933. А що було польом, польом, тепер облогами,
А що було любо, мило, тепер ворогами.
Ой то було постояти, тай поговорити,
А тепер сі на огиду тешко подивити. (Іванівці).
3934. Усьо поли¹⁾ поворани, єдно облогує,
Усі хлопці зо мнов добрі, єден²⁾ ворогує.
Та най жи він ворогує, я го сі ни бою,
Компанії з ним ни маю³⁾, в ласку му ни стою. (Іванівці).
Волцнів: 1) Всьо у поли. 2) Один. 3) Не тримаю.
3935. Казалам ти, мій миленький, тогди приходити,
Та як буде дванацїта годиночка бити.
Та як буде дванацїта, перша добивати,
Тогди мої вороженьки полїгают спати. (Волосів).
3936. Посїю я руту круту, а рута не сходит:
Через тяжкі вороженьки милий не приходит.
Чей мороз ся пересяде, а рутона зїйде,
Чей вороги ляжут спати, а мій милий прийде.
(Гол. II, ст. 348, ч. 551).
3937. Посїю я круту руту межи берегами,
Ой тяжко си погуляти межи ворогами.
А я тїї круті руті вершки постинаю,
Як вороги підут спати, я си погуляю. (Коронець).
Пор. Сал. ст. 56, ч. 205.
3938. Посїю я круту мяту межи берегами,
Тяжко мині пережити межи ворогами.
Ой буду я круті мяті вершечки счіпати,
А чей мої вороженьки полягают спати.

Коли мої вороженьки полягають спати,
А я собі молоденька піду погуляти.

(Гол. II, ст. 409, ч. 469—471).

Пор. Де-Волланъ, ст. 41.

3939. Як хмарки сі тай розступе, тогди місяць зийде,
Як вороги лежуть спати, тогди милий прийде. (Березів).

3940. Куди до ті, любко, зайти, чи горі горбами,
Ой шоби сі вороженьки не здогадували.
Пішов би я долоньками, нема дороженьки,
Пішов би я уличками, брешут вороженьки. (Жет. Павлі, ст. 196).
Пор. Кольберт, III, ст. 37, ч. 301—302.

3941. а) Прийди, прийди¹⁾, мій миленький, понад²⁾ беріженьки,
Аби³⁾ тебе не виділи⁴⁾ тяжкі вороженьки. (Котузів).

Іванівці: 1) Приїдь, приїдь. 2) Попід. 3) Щоби. — Волцнів: 3) Жеби. 4) Здибали.

3942. б) Прийди, прийди, мій миленький, попід бириженьки,
Щоби тебе ни виділи тяжкі вороженьки.
А вороги як зобачуть, будуть говорити:
Ни дурно він тамкай ходит, мають сі любити. (Сгр.).

3943. Не йди, любку, улиціма, я йди городами,
Я щоби се вороженьки не здогадували.
Як жи вни се здогадають, будуть говорити,
Не ходит він туди дурно, шусит ї любити. (Ходовичі).
Пор. Кол. ст. 93, 715.

3944. Поцілюй ми, мій миленький, я з правого боку,
Най вороги колька коли хоть півтора року.
Поцілюй ми, мій миленький, у прави личенько,
Най викини міхурами, чи любить сирденько. (Іванівці).
Пор. Сал. ст. 81, ч. 44.

3945. Ой конику, воронику, вилити на поли,
Купи, любку, коралики, най ворогів коли. (Чорні Ослави).

3946. Гадалам се віддавати, а уже ни буду,
Вороженьки під ноженьки тай гуляти буду. (Жур.).

3947. Ой рівцями кукурузка, рівцями, рівцями,
Не буду ся віддавати, жаль ми за хлопцями.
Не буду ся віддавати, буду так ходити,
Будут мали вороженьки за кого судити.
Вороженьки, вороженьки, та щож я вам винна?
А я свого миленького любити повинна. (Красне).

3948. Пожину я воли пасти, а коники найко,
Такої мене, моя мамко, за Іванка дайко.
А в Івана пові двері, тай пові одвірки,
Дай мні, мамко, за Івана ворогам на вкірки. (Чорні Ослави).
3949. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Шкода, мати, того хліба, щос мє годувала.
Шкода, мати, того хліба, тай тих пироженьків,
Що ти мене годувала тай для вороженьків. (Котузів).
3950. Ой поїхав мій миленький трьома дорогами,
Лишив мене молоденьку межи ворогами. (Жураки).
3951. Чоловіка нема дома, пішов за волами,
Мене лишив молоденьку межи ворогами. (М. Яцків).
3952. Тай за двором доріжечка, за двором, за двором,
Тай поїхав мій миленький із тяжким набором.
Тай поїхав мій миленький аж до Коломиї,
Купит мині подарунок, я вздрите на мині.
Та як буди подарунок на мині ліліти,
Буди моїх ворожечків головка боліти.
Та як буди подарунок на мині сіяти,
Тогди буди ворожечків головка скіпати. (Усте над Черем.).
3953. Варила бим пироженьки на студеній воді,
Любила бим парубочка, про вороги годі. (Нагуєвичі).
3954. Надала сі калинонька гільом до дороги,
Давно би я люпка мала, коби ни вороги.
Щоби, люпко, ни вороги тай ни ворожили,
Ми би собі постояли тай поговорили. (Сгр.).
3955. Коби вітри не віяли, а тучі не били,
Коби, любко, не вороги, ми би ся любили.
Коби, любко, не вороги, тай не вороженьки,
То ми би ся так любили, як діти маленькі. (Тустань).
Пор. Кол. ст. 140, 1623.
3956. Коби вітри не віяли, тай дожджі не били,
Коби, любку, не вороги, ми би ся любили.
А то вітри навівають, дожджі набивають,
Тоти нам ся вороженьки любити не дають.
(Гол. IV, ст. 473, ч. 220).

Пор. Сал. ст. 34, ч. 76.

3957. Коби мені не вороги тай не вороженьки,
 Ми би собі постояли близько дороженьки.
 Ми би собі постояли тай поговорили,
 Ой бо нам сі з тої туги кучари повили.
 Повили сі кучарики, повили, повили,
 Бо ми тото в свої мамки легонько робили. (Гвізд).
 Пор. Гол. IV, ст. 444, ч. 3. — Сал ст. 74, ч. 47—48.
3958. Вчерас ни був, ниніс ни був, чому ни буваєш,
 Ци ті люди відрадили, ци вже инчу маєш?
 Мене люди не радили, инчої ни маю,
 Через тяжкі вороженьки в тебе ни буваю (Загвізде).
3959. Чому милий не приходиш, чому не буваєш,
 Чи ті мамка заказала, чи вже другу маєш?
 Мамка мене не закаже, другої не маю,
 Через тяжкі ворожечки в тебе не буваю.
 Через тугі морозечки сонечко не сходить,
 Через тяжкі ворожечки милий не приходить.
 Морози си переседут, а сонечко зийде,
 Ворожечки лежук спати, а мій милий прийде.
 Прийди, прийди, мій миленький, прийди, не бари си!
 Прийду, прийду, файна любко, прийду не жури си. (Стецева).
3960. Ой любив я дівчиноньку та півтора року,
 Аж поки ся не дізнали вороженьки з боку. (Хотінь).
3961. Ой повіяв буйний вітер, виломав¹⁾ ліщину,
 Як наважив тяжкий ворог, відобрав дівчину. (Іванівці).
 Волциїв: 1) Поломив. — Григорів (перша стрічка): Похилив се дуб на дуба, явір на калину.
3962. Ой мала я миленького тай мала, тай мала
 Посадила на ворота, якась нужда вкрала.
 Ой мала я миленького як своє здорове,
 Відобрали вороженьки тай на безголове. (Пост.).
3963. Ой упала суха єва гильом до дороги,
 Ой взяв бим тя, дівчинонько, не дають вороги. (Кропив. Н.).
3964. До дуброви дві дороги, обі дзелененькі,
 Милий милу покидає, вороги радненькі. (Хомяківка).
3965. а) Ой мала я миленького, біленький як гуся,
 Відмовили вороженьки, а я обійду ся.

Вороженьки¹⁾, вороженьки, щосте²⁾ ся насїли,
Як бим була трошка менша³⁾, тобисте мя з'їли. (Красне).

Іванівці: 1) Ой вороги. 2) Тосте. 3) Та щоби вам дозволено. —
Водців: 1) Ой вороги. 2) Тосте. 3) Та як би вам було вільно. —
В обох селах записано тільки другу строфку.

3966. б) Я посїю круту руту межи горохами,
Дармо менї устояти перед ворогами.
Ой вороги, ворожечки, чости сї насїли?
Кобисти нї посолили, сиру бисти з'їли. (Топорівці).

Пор. Гол. II, ст. 344, ч. 531.

3967. в) Ой вороги, вороженьки, тосте ся насїли,
Як бисте мя посолили, тобисте мя з'їли.
Ой не штука посолити, ой не штука з'їсти,
Іно штука перед Богом кари відповісти. (Біла).

3968. г) Тай виликий город маю, кінця му ни вижу,
Та навколо ворожечки, мжи ними сижу.
Ворожечки, ворожечки, ворожечки білі,
Кобисти нї посолили, тобисти нї з'їли.
Та ни тежко посолити, та ни тежко з'їсти,
Али кешко на тім сьвітї буди відповісти. (Усте на Черем.).

3969. д) Ой вороги, вороженьки, тости ся насїли,
Кобим була трошки менша, тобисте мя з'їли.
Ой вороги, вероженьки, та¹⁾ не ворогуйте,
Та²⁾ щож я вам бідна винна, сами³⁾ поміркуйте. (Качанівка).

Журів: 1) Так. 2) Ой. 3) Лиш си. — Записана тільки друга строфка.

3970. Кукурудзи несапані, а бульба не брана,
Журили сї вороженьки, що я не віддана.
Кукурудзи несапані, кукурудзи лоском,
Та журіт сї, вороженьки, ладаном та воском. (Насічна).

3971. Журили сї вороженьки, що я в біду впала,
А я біду через воду прутком перегнала. (Дрогобич).

3972. Восикові пироги, березова каші,
Ни журіт сї, вороги, ни буду я ваші. (Жур.).

3973. Я вузеньке пирискочу, широке обійду,
Не журіт ся, вороженьки, я ще з сего війду. (Коропець).

Пор. Сал. ст. 75, ч. 59.

3974. Ни тішти сї, вороженьки, ни тішти, ни тішти,
А я любка ни покину, хіба мнї повісьти. (Чорні Ослави).

3975. Не тіште ся, ворсженьки, моїй пригодонці,
Пішли літа марно з сьвіта, як лист по водоньці. (Михайловичі).
3976. Не тіште ся, вороженьки, моїй пригодонці,
Хоть я прийду в ночі пізно д моїй худобонці.
Хоть я прийду і не првійду, прийде-ж моя мати,
А вже-ж моя худобонька не буде рикати.
(Гол. II, ст. 618, ч. 17).
3977. Ой яворе зелененький, яворе, яворе !
Вчора дівча поганяло, а нині вже хоре.
Поганяло, поганяло сивими волами,
А ниніка погибав межи ворогами.
Ой вороги, вороженьки тай не ворогуйте,
Посідайте на пороги тай зуби рахуйте. (Кульчиці).
3978. А у горах сніги впали, гори побіліли,
Бодай нашим вороженькам зуби заболіли !
(Гол. II, ст. 270, ч. 130).
Пор. Сал. ст. 20, ч. 20.
3979. Ой займу я сиві воли та най напасут ся,
Та най наші вороженьки пороснукают ся !
(Гол. II, ст. 616, ч. 5 .
3980. Ой у лісі при дорозі там вирости губи,
Хто на мени ворогує, най си вирве зуби. (Григорів).
Пор. Сал. ст. 73, ч. 46.
3981. Бодай мої ворожейки не їли, не пили,
Що ви мене молодейку в неславу вложили. (Боберка).
3982. Ой піду я з того сила, ой піду, ой піду,
Чириз тешкі вороженьки, тай чириз сусіду.
Ой піду я з того сила, та на други село,
А най буди кому сумно, а мині весело. (Іванівка).
3983. Ой буду я утікати, сліди забирати,
Не будут ся вороженьки із мене сьміяти. (Нагуєвичі).
3984. Журили сі вороженьки, як я зачав пити,
Боліла їх головонька, чим буду платити.
Не журіт сі, вороженьки, я заплачу пині,
Продам коня в Болехові, колясу в Долинні. (Михайловичі).
3985. Нехай наші вороженьки пропадуть до лиха,
А ми собі, любко любя, любімо ся з тиха. (Біла).
Пор. Сал. ст. 74, ч. 51.

9. Б р е х н і.

Посуд.

3986. Ой то ми сі посходили тай собі побудьмо,
За нас судят тай говорят, ми здорові будьмо.
Ой за нас сі насудили тай наговорили,
Та аж нам сі з тої туги кучирі повили. (Скобичівка).
3987. Зійди, зійди, місяченьку, зійди перекрою,
Та хоть же нас люде судят, того ся не бою. (Жет. Павлі, ст. 203).
3988. Мовлят люде, що суд буде, суду не бою ся,
Ой як прийдуть судитойки, то я сховаю ся. (Ж. Павлі, ст. 169).
3989. Кажут люди, що суд буди, а суду не буди,
Бо вже мине обсудили на сім сьвіті люди.
Кажут люди, що суд буди, а я не бою се,
Най на того суд упаде, з ким я гніваю се. (Григорів).
Пор. Сал. ст. 18, ч. 102.
3990. а) А ми обі на весіле, ми обі до дому,
Най нас люди не розносят, як вітер солому. (Бишки).
3991. б) Ой любім ся, не журім ся, не кажим нікому,
Би нас люди не рознесли, як вітер солому. (Боберка).
3992. в) Коли любиш¹⁾, люби дуже²⁾, не кажи³⁾ нікому,
Бо то⁴⁾ люди порозносєт⁵⁾, як вітер солому. (Бірки Дом.).
Черниця: 1) Як ти мене. 2) Вірни любиш. 3) Ни вповіж. —
Пасічна: 1) Та як мене. 2) Любку любиш. 4) Та най. 5) Ни розносєт.
Пор. Зал. ст. 183. — Гол. II, ст. 316, ч. 387. — Сал. 78, ч. 9. —
Де-Волланъ, ст. 57. — Кол. ст. 92, 683.
3993. г) А як мене, любцю, любиш, не кажи нікому,
Бо то люди порозносят, як вітер солому.
Вітер солому рознесе¹⁾, солома легенька²⁾,
Мене люди возьмут в зуби, я ще молоденька. (Біла).
Іванівка: 1) Розносєт. 2) Дрібненька.
Пор. Купчанко, ст. 441, ч. 128.
3994. а) Бодай тибе, бодай мене, бодай нас вобоє,
Кілько люда, нима чуда, тільки ми вобоє. (Іванівці)
Пор. Зал. ст. 199. — Гол. II, ст. 336, ч. 487.
3995. б) Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє,
Тільки люду, нема суду, іно про нас двоє.
Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє,
На що ми ся полюбили на нещастє своє? (Біла).

3996. в) Бодай тебе, бодай мене, бодай нас вобое,
Нема люда, тільки чуда, тільки нас є двоє.
Як на мене, так на тебе, тая слава фпала,
Коло тої кирниченьки, де я воду брала. (Іванівка).
3997. Ой у мене, моя ненько, голосок овечий,
Судет мене суджениці назад моїх плечей.
Обсудили руки, ніжки, ще хотет і личко,
А до мене обернут се: Що дієш, сестричко? (Котузів).
3998. Тече вода край города¹⁾, тече в²⁾ переверти³⁾,
Взяли мене люди в зуби⁴⁾ через мої⁵⁾ жерти. (Черне).
- Кропивник Нов.: 1) Скоком, скоком. 2) Тече. 4) То ня люди
взяли в зуби. — Кульчиці: 1) Зпід города. 4) Возьмили нас люди
в зуби. — Волциїв: 1) Зпід города. 4) А взяли ми люди в зуби. —
Кнігиничі: 1) Зпід города. 2) Попіт. 5) Твої.
- Пор. Сал. ст. 77, ч. 7.
3999. Я фасолю саджу, саджу, фасоля дрібненька,
Взяли мене люди в зуби, а я молоденька. (Іванівці).
4000. Ой солома, соломонька, солома пашненька,
Мене люди взели в зуби, я ще молоденька. (Бишки).
4001. То я собі полюбила хлопця не ледащо,
Хоть ні люди взели в зуби, та най знаю за що. (Пасічна).

Обмова.

4002. Гуляй собі, пане брате, ничо ти ни буде,
Най говорі, кільки хочут Кобаччине люде.
Та за тебе говорили, що ти пєш горівку,
А за мене говорили, що я люблю дівку. (Кобаки).
4003. Тай упрів я з товаришим, відай кужух скину,
Кажут люди, нихай буди, шо люблю дівчину.
Кажут люди, нихай буди, шо люблю дівчину,
А я собі с тої туги запалю файчину. (Усте над Черем.).
4004. Кажут люди, що я гільтай, що я конї воджу,
А я хлопец молоденький до дівчини ходжу. (Волциїв).
4005. А я іду без село та на дутку граю,
Кажут люди, шо я хлопец, а я жінку маю. (Іванівка).
4006. Ходив бузьок понад воду тай в пожиньки зимно,
Кажут люди, що ті люблю, самому ми дивно! (Кнг.).

4007. Ой славно́я Коло́мня, сла́внійші за́льоти,
Вихо́див я до дівчи́ни но́вії чо́боти.
Ой на го́рі, на ви́сокій зро́дили о́жини,
А на мене мо́лодо́го не́славу зложи́ли.
(Гол. IV, ст. 459, ч. 122).
4008. Шеле́вію пере́вію, ру́ту перети́чу,
Ще я то́ту непра́вдо́чку від тебе відкли́чу.
(Гол. II, ст. 263, ч. 92).
4009. Ой надвисли чо́рні хма́ри, а в ті́й хма́рі гу́дит,
Са́ма бі́да ме́рзе́нна́я, а дру́гих па́скуди́т. (Волцнів).
4010. Ци́ я то́бі не ка́зала, мо́лодий, мо́лодий,
Та не хо́ди доро́гою, но́ поза го́роди.
Ой як бу́деш доро́гою до мене хо́дити,
Бу́дут за на́с мо́лоде́ньких лю́де го́ворити. (Коту́зів).
4011. Ой ти, лю́бку, до́лів си́диш, та ні́чо не ви́диш,
А вже лю́ди учи́нили, що́ ти в мене си́диш.
Ой ти, лю́бку, до́лів си́диш, та ні́чо не чу́єш,
А вже лю́ди учи́нили, що́ в мене но́чуєш. (М. Яцків).
4012. Як на мене, та́к на тебе не́славо́нька впа́ла,
Ко́ло мо́ї ке́рниченьки, де́ я во́ду бра́ла. (Желдець).
4013. Ой упа́ла не́славо́чка, упа́ла, упа́ла,
А на мо́ї чо́рні о́чи, же́бим не пла́кала. (Кропів. Н.).
4014. Ко́ло то́ї ке́рниченьки, де́ ти во́ду бра́ла,
Та́м на тебе та́й на мене не́славо́нька впа́ла.
Ко́ло мо́ї ке́рниченьки лю́ди го́ворили,
Як би́ мене із то́бою во́ни ро́злучи́ли.
Ой ви́ лю́ди, злі́ї лю́ди, та́ не го́ворі́те,
Бу́дете тя́жко ко́нати, як на́с ро́злучи́те. (Голгочі).
4015. Ой за́палю кра́йну ха́ту, на́й се́ло ви́горит,
На́й за мо́ю бі́ляви́ну ні́хто не го́ворит. (Войни́лів).
4016. По́дув ві́тер бу́йнесе́нький, та́й ка́лину зломив,
Ще́ мня ду́рень до́бре не зна́в, а вже́ мня обмо́вив. (Кропів. Н.).
4017. Ой ски́нь мо́ю пи́рсці́нину, а́ я тво́ю ски́ну,
Неха́й лю́ди не во́горут, що́ за то́бов ги́ну.
Ой ски́нь мо́ю пи́рсці́нину, а́ я тво́ю згублю́,
Неха́й лю́ди не во́горут, що́ я тебе́ люблю́. (Посто́лівка).
4018. Ка́жут лю́ди, що́ я дзю́ба, а́ я си́ гладе́нька,
А́ я со́бі дзю́ба лю́ба, як ми́д солоде́нька. (Жур.).

4019. А у моїм городочку посаджено динї,
Ото мене обмовила єдна господинї.
Тай най мене обмовєє, я ї сї ни бою,
За нивістку ї ни піду, в ласку ї ни стою. (Іванівці).
4020. Мамко моя солодка, біду я вчинила,
Вже всі жінки трут колопнї, я ще не мочила
Ідуть люди туди на торг, мене обмовляють,
Чиї тото колопнята в поли погибають?
(Гол. II, ст. 449, ч. 665).
4021. Кажут люде, що я груба, людем грубі писки,
Ой не піду вечерати до вашої миски. (Коропець).
4022. Ой що ми то за косар, накопив барвінку,
Ой що ми то за парібок, говорит на дівку. (Рудно).
4023. Ой уже ся насудили наші вороженьки,
Що ми собі постояли близько доріженьки.
Обмавляйть, вороженьки, не приставайть,
Потім свої язиченьки на підшви дайти.
Дайть язик на підшви, зуби на підкови,
Бо вжесте мня обмовили від ніг до голови.
Та най наші вороженьки пропадуть до лиха,
А ми собі їжмо, пиймо, тай любім ся стиха. (Невід.).
Пор. Сал. ст. 74, ч. 48—51.
4024. Ой брате, побратиме, одну раду маймо,
По дівчинї ми хапаймо, за кордон махаймо.
А в кордонї тверда варта, а земля волоска,
Як я з цього села піду, буде поголоска.
Як я з цього села піду, будуть сї питати:
Де сї діла душка, рибка, що ї не видати?
. . . . .
А ми її зустрічели, що вже молодиця.
А ми її зустрічели на високім мостї:
Куда ідеш, фіявочко, ци до мамки в гостї? (Москалівка).
- Брехня.**
4025. Хвалила ся єдна дівка перед другов дівков:
Були в мене старостоньки, я пила горівку.
Не хвали ся, дівчинонько, не вчи ся брехати,
Бо пес летїв, фостом вертів коло твої хати. (Біла).
4026. А я старий, ни молодий¹⁾, навчив си брехати,
Та вибрехав дівчиноньку в опівночі з хати. (Кобаки).
Семаківці і Іванівці: 1) А я хлопец молоденький.

4027. Щоби вітри не віяли, тай тучі не били,
Щоби люди не брехали, ми би ся любили. (Дусанів).
Пор. висше. ч. 3955—3956.
4028. Коло млина цвѣт калина, голуби пасут сї,
А дівчина нїц невинна, на ню набрешут сї. (Вовків).
4029. Ой на ставі, на ставочку голуби несут сї,
Моя душа нїц невинна, люди набрешут сї. (Горуцько).
Пор. Жер. Павлі, ст. 172. — Гол. II, ст. 417, ч. 507.
4030. За моїми воротами зелена груша,
Та юж мене оббрехали, я невинна душа.
(Гол. II, ст. 344, ч. 530).
4031. Щем у хаті не топила, в мої хаті курно,
Щем нікого не любила, брешут на мнє дурно.
Щем у хаті не топила, гадаю топити,
Щем нікого не любила, гадаю любити. (Гвізд)
4032. Та я іще¹⁾ не топила²⁾, коло хати³⁾ курно,
Щем нікого не любила, брешут за нї⁴⁾ дурно.
Щем нікого не любила, гадаю любити,
Аби мали вороженьки за кого судити. (М. Яцків).
Іванівці: 1) А я в пецу. 2) Ни палила. 3) Горит в пецу.
4) Люди — Тустаць: 1) Ой щез бо я. 2) Не палила. 3) Вже на дворі. 4) Люди.
4033. Ой та дана, моя мати, та дана, та дана,
Якась біда набрихала, що я люблю пана.
Якась біда набрихала тай нашіпотїла,
А я пана ни любила, но допіро хтіла. (Нивиці).
4034. А на мени люди брешут¹⁾, на мени, на мени,
Тай на того парубочка, що ходит до мени. (Горуцько).
Кропивник Н.: 1) Та на мене бріхня впала.
4035. Бришіт, бришіт, вороги, як в лігї ворони,
А на мени хлопец важи з чужої сторони. (Нивиці).
4036. А на¹⁾ мени люди брешут, як тоті²⁾ ворони,
Що я маю миленького³⁾ с чужої⁴⁾ сторони. (Жур).
Кропивник Н.: 1) А за. 3) Щом си хлопця полюбила. — Вовків:
2) Тії. 3) А до мене хлопці ходет. 4) З енчої.
4037. А на мене люди брешут, на мене зєпают,
Кого люблю, поцілую, губи сї злипают. (Вовків).

4038. Чому в ставі води нема, бо вишили круки,
Ой уже мя обрехали горішненські суки. (Нагуєвичі).
4039. Зайшло сонце у завалу, погоди не буде,
То на мене молодую набрехали люде. (Нагуєвичі).
4040. Шкода трави тай отави, що коні здоптали,
Шкода мене молодії, що мя обрехали. (Таурів).
4041. Соловію заспівай, зазульцю закукай,
Як на мене люде брешут, ти любцю не слухай. (Желдець).
4042. Ой чогос сї, мій миленький, на мени заверив,
Якась біда набрихала, ти її поверив. (Грг).
4043. а) Ой за хати, чорні хмари, за хати, за хати,
Перестаньте, вороженьки, на мене брехати.
Перестали вороженьки, а зачали люде,
Що з нашого закохання пічого не буде.
Бо з нашого закохання будут ся сьміяти,
Що ми такі молоденькі будем ся кохати. (Желдець).
4044. б) Ой зза хати, чорні хмари¹⁾, зза хати, зза хати,
Ой зачели вороженьки²⁾ за мене брехати.
Перестаньте, вороженьки³⁾, за мене судити⁴⁾,
Бо⁵⁾ перестав мій миленький до мене ходити. (М. Яцків).

Видинів: 1) Чорна хмара. 2) Перестаньте, сусідочки. 3) Сусідочки. 4) За мні говорити. 5) Вже. — Вербів: 1) Сьвіти, сьвіти, місяченьку. 2) Пристаньти, вороженьки. — Волцнів: 3) Сусідоньки. 4) В мині говорити. 5) Вже. — Вовків: 1) Місяченьку. 2) Перестаньте, воріженьки. — Хотінь: 1) Чорна хмара. 2) Перестаньте, вороженьки.

4045. а) Ой засьвіти, місяченьку, до хати, до хати,
Коли мої вороженьки настанут брехати.
Брехливії вороженьки, брехливії люди,
На когo ви набрешете, як мене не буде? (Голгочі).
4046. б) Ой скриптиві воротонька, тяжко їх заперти,
Кого люблю, не забуду до самої смерти.
Скриптивії воротонька¹⁾, брехливії люди,
А когoж ви обрешете, як мене не буде? (Буцнів).

Волцнів (тільки друга строфка): 1) Ой вороги, вороженьки.
2) На когo ви набрешете.

4047. Ой кину я срібний перстїнь межи маґадзини,
 Ой не було таких брехнїв, як ось теї зими.
 Ой кину я срібний перстїнь на поперек сьвіта,
 Ой не було таких брехнїв, як ось того літа.
 А в садочку близько прачка, близько хуста прати,
 Перестаньте, вороженьки, за мене брихати! (Лубянки нижні).

4048. а) Ой брехали вороженьки, ой¹⁾ брехали люди,
 Що на мої головонці віночка не буде.
 А я того дочекала, Бога допросила,
 Що на свої головонці віночок носила. (Вовків).

Іванівка: 1) Тай.

Пор. Сал. ст. 42, ч. 123.

4049. б) Не журіт ся, ворожейки, не журіт ся, люде,
 Тай на моїй головоїці чей віночок буде.
 Як на мою головоїку вінок положили,
 Тогди то ся ворожейки тяжко зажурили. (Боберка).

Пор. Кольберт, III, ст. 37, ч. 305. — Де-Волланъ, ст. 59 і ст. 194.
 Мат. V, ст. 125, ч. 89 і 133, ч. 143.

4050. в) Набрехали вороженьки та і злії люде,
 Що на мої головоньці віночка не буде.
 Я на свої головоньці віночок доношу,
 Таки своїх вороженьків на весіля спрошу.
 Ой прошу вас, вороженьки, на моє весіля,
 Бо вжести не обсудили, як в городі зіля. (Івачів)

4051. А¹⁾ на мині²⁾ брихне стоїт³⁾, як на рибі⁴⁾ луска,
 А⁵⁾ я з тої брихні вийду, як з під води⁶⁾ гуска. (Іванівці).

Гвізд: 1) Ой. 3) Стала. 5) Та. 6) Біленька як. — Кульчиці:
 2) На мене. 3) Впала. 4) Рибу. 6) Як біленька.

Пор. Врабель, ст. 218, ч. 621.

4052. Ой широка вуличенька, тай розширила ся,
 Ой вжеж моє закоханє віддалечило ся.
 А я вуску перескочу, широку обійду,
 Брешіт, брешіт, вороженьки, я ще з того вийду. (Ж. Павлі, ст. 179).

4053. Попід гору високою ожиноньки вют сі,
 Нераз душе невинна є, люди набрешут сі.
 Брешіт, брешіт, вороженьки, чей сі набрешете,
 Стоїт камінь за ворота, тай сі нагризете. (Жураки).

Пор. висше ч. 4028—4029.

4054. Альбо брешіт, вороженьки, альбо перестаньте,
 Альбо мені свої зуби на підкови дайте. (Вовків).

4055. а) Ой бришіт ви¹⁾, вороженьки, тай²⁾ я буду з вами,
Як я⁴⁾ піду с того села, бийте⁴⁾ головами. (Жур.).
Вовків: 1) Альбо брешіт. 2) А. 3) А як. 4) Товчіт.
4056. б) Вороженькі, вороженькі брешут за мня, брешут,
То вни мою жовту косу язиками чешут.
Брешіт за мня, вороженьки, то я буду з вами,
А як піду с того села, товчіт головами. (Кропив Н.).
4057. Ой вороги, вороженьки, то вас маю много,
Ей ходити, відаєти, ци не люблю кого.
Ой возьміте, вороженьки, зуби на піткови,
Та жиби ви ни брихали за мени ніколи. (Жур.).
4058. Брешіт, брешіт, вороженьки, зуби си накуйте,
А щож я вам бідна винна, самі поміркуйте. (Біла)
4059. Ой брехали вороженьки, як настало літо,
Була правда і неправда, було розмаїто.
Ой брехали вороженьки, як настала зима,
Аж тепер ся довідали, що я ніц не винна. (Біла).
4060. а) Ой піду я в лісок трісок¹⁾, там де кіле²⁾ тешут,
Ой піду я послухати³⁾, як на мене⁴⁾ брешут. (Григорів).
Вовків: 1) По май, по май. 2) Хлопці кіле. 3) Сама я сі при-
слухала. — Ожомля: 1) Лісом трісом. 2) Де дубойки. 3) А ю я сі
наслухаю. 4) Як вороги.
Пор. Гол. II, ст. 271, ч. 137.
4061. б) А я іду лісом-трісом, а там майстри тешут,
А я стала, тай слухаю, вни за мене брешут.
Оден каже: красно вбрана, другий каже: чемна,
Третий каже: волів нема, її ми не треба! (М. Яцків).
4062. в) Ой піду я лісом трісом, а там кіле тешут,
Ой стану я тай слухаю, що за мене брешут.
Іден каже, що дівчина, другий каже: ладна,
Третий каже: волів нема, до мене не здатна.
А не дає волів тато, ні рідненька мати,
Дає Господь долю з неба, хочеш, дурню, знати. (Волосів).
4063. г) Ой іду я лісом-лугом, аж там кіля тешут,
А де стане двоє-троє, там за мене брешут.
Єден каже: файна, файна, другий каже: ладна,
Третий каже: я би взяв її, коб коралі мала.
А я тебе не питаю, чи ти маєш поле,
Як я тобі дам коралі, то тя колька вколю. (Лубянки нижні).

4064. д) Ой піду я в лісок трісок, а там дуби тешут,
Поверну я до сусіди, там на мене брешут.
Брешіт же ви, сусідоньки, та як пес на вовка,
Ой чей же вас тай заболит серденько, головка !
Брешіт же ви, сусідоньки, чей ся набрешете,
Винесу вам цебер помий, чей ся нахлепчете !
(Гол. II, ст. 304, ч. 316).
4065. е) Ой піду я лісом, трісом, де дубойки тешут,
А ю я сї наслухаю, як вороги брешут.
Бришіт, бришіт, ворожейки, а я буду чиста ;
Та як тая калинойка, жи впади від листа.
Бришіт, бришіт, ворожейки, я буду тирпіти,
Най вам Панбіг за ниправду вимордуї діти. (Ожомля).
4066. а) Бришіт, бришіт, вороженьки, я буду терпіти,
А за мою неславочку витлумит вам діти. (Горуцько).
4067. б) Бришіт, бришіт, вороженьки, я буду тирпіти,
А вам буде за ниправду виривати діти.
Ой буде вам виривати, по двоє, по троє,
А на самім востаночку¹⁾ вирви вас вобоє.
За ниправду, за ниправду та за ниправдещи,
Та буде вам виривати хоть по дитинищи. (Жур.).
Вовків: 1) А на решті молоденьких. (Третьої строфки нема).
Пор. Кол. ст. 141, 1665.
4068. в) Бришіт, бришіт, вороженьки, я буду тирпіти,
Та най жи вам за ниправду вимордує діти.
Та най діти ни мордує, діти ніц ни винни,
Та най жи вас вимордує, хоць до половини. (Іванівці).
4069. То на мене набрехала тота зизоока,
Єдно око до Бурштина, друге до Потока.
То на мене набрехала тота недоросла,
Бодай вона ще ходила, як свиня поросна. (Черче).
4070. А у горах сніги впали, гори побіліли,
Бодай нашим вороженькам¹⁾ зуби заболіли.
Ой вороги, вороженьки, вступіт ся з дороги,
Босте мене обрехали від ніг до голови. (Ж. Павлі, ст. 196).

1) Наших вороженьків.

Пор. Гол. II, ст. 270, ч. 131. — Сал. ст. 20, ч. 113. —
Пор. також висше ч. 3978.

4071. Хто на мени ворогуї, хто на мени бреши,
Най си вирви штири зуби, то му буди лекши.
Ей штири на пиредї, а штири на задї,
Що я така молодейка людїм на завадї. (Ожомля).
4072. Та летїла зазуленька, та сїла на дуби,
Ой не бреши, поштаринно, бо ти виблю зуби. (Кропив. Н.).
4073. На мени сї набрихала одна господинї,
Бодай вона так зогнила, як в городї динї. (Іванівцї).
4074. Ой на горі кременицї, на долині крейда,
Ой вже-ж мене обрехала Парасуня фрейда.
(Гол. II, ст. 293, ч. 260).
4075. За моїми воротами отесана лата,
То юж мене оббрехала бідонька варґата.
(Гол. II, ст. 344, ч. 529)
4076. Агу на тя, бідо чудна, агу на тя, гу, гу,
Вчорас єдну обрехала, нинї мене другу. (Кропив. Н.).
Пор. Гол. II, ст. 422, ч. 533.
4077. а) Ой вороги, ой вороги, вступїт сї з дороги,
Ой тосте мнї обсудили від нїг до голови. (Жураки).
4078. б) Тай вступїт ся, вороженьки, з дороги, з дороги,
Бо вжесте мя обрехали від голов до ноги. (П. Ст. Б.).
Пор. Кольберт, III, ст. 37, ч. 304. — Ж. Павли, ст. 195. —
Пор. також висше ч. 4070.
4079. На що менї¹⁾ пси держати, на що віддавати²⁾,
Сут у мене сусїдочки³⁾, що вмїють⁵⁾ брехати. (Ходовичї).
Кропивник Н.: 1) Мати. 2) Годувати. 3) Вороженьки. 4) Та будут.
Пор. Гол. II, ст. 344, ч. 528. — Врabelь, ст. 287, ч. 782.
4080. На що минї пси тримати, на що годувати?
Кой на мене люди брешут, я чую до хати.
Брешут жінки, брешут дівки, брешут чоловіки,
А юж мене обрихали молоду на віки. (Кульчицї).
4081. На що менї коло хати собаки тримати,
Є у мене сусїдоньки, що вмїють брехати!
Нехай брешут, нехай брешут, та як розумїють,
Прийде тая годинонька, вони понїмїють!
(Гол. II, ст. 303, ч. 314.

4082. Вічка мої сиві, сиві, я ся вами дивю,
Хоть на мене люди брешут, я ся не противю.
Хоть на мене люди брешут, як сука на вовка,
Але мене молоденьку не болит головка. (Боберка).
З другою строфкою пор. Гол. II, ст. 409, ч. 468.

4083. А я в гаю ни буваю¹⁾, тільки в гаю²⁾ стою,
А на³⁾ мени люди брешут⁴⁾, а я се ни бою. (Жур.).
Іванівці: 1) Я на беру хусти перу. 2) На камени. — Кропивник
Новий: 1) Беру воду, беру воду. 2) На камени. 3) Хоч за. — Пасічна:
1) А я гаю не рубаю. 4) Брешіт, брешіт вороженьки.
Пор. Гол. II, ст. 409, ч. 467. — Де-Волланъ, ст. 59 і 214.

4084. Брешіт, брешіт, вороженьки, та на бізголове,
А я буду їсти, пити, дай Боже здорове. (Волциів).

4085. а) Я калинку не рубаю, під калинков стою,
Ой за мене люде брешут, я їх ся не бою;
Та най опи собі брешут, най на безголове,
Пиймо, душко, горілочку: дай Боже здорове!
(Гол. II, ст. 295, ч. 269).

4086. б) Ой на броду беру воду, на камени стою,
Та за мене люде брешут, а я сі не бою.
Та за мене люде брешут¹⁾, а я сі²⁾ не бою,
Бо я собі насіяла в городчику трою³⁾.
А я трою розполочу тай дам сі напiti,
Кого схочу, розволочу, тай буду любити. (М. Яцків).
Батятичі (лише друга строфка): 1) Ой вороги, ворожейки. 2) Я сі
вас. 2) Бо я собі на городі посадила тою.
Пор. Кол. ст. 141, 1671.

4087. в) Попід гору стежка вбита, я нев не ходила,
Щем такого молодого хлопця не любила.
Не любилам, не любилам, буду зачинати,
Будут мати вороженьки за кого брехати.
Ой не брешіт, вороженьки, я сі вас не бою,
Бо я собі посадила я в городі тою.
А я тою розколочу, тай дам сі напiti,
Кого схочу, розволочу, тай буду любити. (Пасічна).

4088. а) Хусти перу¹⁾, хусти²⁾ перу, на камені кручу,
Хоть на мене люде брешут, то я сі⁴⁾ не смучу. (Желдець).
Біла: 1) На камени. 2) Хуста. 3) Я се тим.

4089. б) На камени хуста прала, на камени кручу,
Хоть на мене люди брешут, а я се не смучу.
На камени хуста прала, на камени стою,
Хоть на мене люди брешут, а я ся не бою.
На камени хуста прала, камени, камени,
А на мене люди брешут, на мене, на мене. (Охрим.).
4090. в) На камени хуста перу, на камени кручу,
А на мене люде брешут, а я ся не смучу.
На камени хуста перу, на камени стою,
А на мене люди брешут, а я ся не бою.
Брешіт, брешіт, вороженьки, або перестаньте,
Або мені свої зуби на підкови дайте.
А за мене люди брешут, як в лісі ворони,
А я маю миленького з чужої сторони.
А за мене люди брешут, а я ся не бою,
А я шню, вишиваю, як пані з покою. (Буцнів.).
4091. На шаверу хуста перу, на кладці жмикаю,
Хоть на мене люде брешут, я ся не лякаю. (Біла).
4092. а) Ой уже се вороженьки¹⁾ тай наговорили,
А миї сь з тої біди²⁾ кучирі³⁾ завили⁴⁾. (Григорів).
- Вовків: 1) Ой тож то сі набрежали. 2) Брехні 3) Кучера.
4) Повили.
- Пор. Гол. IV, ст. 496, ч. 46.
4093. б) Ой за нас ся набрежали тяжкі вороженьки,
Що ми собі постояли близько дороженьки.
Ой за нас ся набрежали тай наговорили,
А нам же ся з тої брехні куч рі повили.
Брешіт, брешіт, вороженьки або перестаньте,
Або ви нам свої зуби на підкови дайте. (Голгочі).
4094. в) Ой на горі на високі голубці несут сі,
Нераз душа нїц не винна, люде набрешут сі.
Ой вжести сі набрежали, тай наговорили,
Аж сі в мої головонці кучері повили.
Брешіт, брешіт, вороженьки, добрешіт сі лиха,
А ми вбоє, серце моє, любімо сі стиха. (Невід.).

4095. а) Штири¹⁾ воли як соколи²⁾ рогами сї чешут,
Віддай мене³⁾, моя мати⁴⁾, най люди ни брешут⁵⁾. (К.г.).

Іванівка : 1) Сірі. 3) Мати. 4) Доньку з хати. — Івчів : 1) Сиві.
3) Мати. 4) Дочку з хати. — Вовків : 2) На оборі. 3) Мати 4) Доньку
з хати. — Волцнів : 3) Час ми, мати. 4) За муж дати. — Іванівці :
3) Мати. 4) Доньку з хати. — Семаківці : 3) Мати. 4) Відданицю.
5) Плачут.

Пор. Ж. Павлі, ст. 181. — Гол. IV, ст. 448, ч. 33.

4096. б) Попад лужок оре плужок, штири воли сиві,
Тото мої миленької в переду ходили.
Штири воли, як соколи, рогами ся крешут,
А за мене тяженькії вороженьки брешут.

(Гол. IV, ст. 445, ч. 14).

4097. в) Чорні воли, чорні воли рогами ся чешут
Віддай, мати, єдиницю, най люди не брешут.
Віддай, мати, єдиницю тай за єдинака,
Щоби люди не казали, що она ніяка. (Хотінь).

4098. г) Штири воли, штири воли рогами сї крешут,
Віддай, мати, доньку з хати, най люди не брешут.
Брешіт, брешіт вороженьки, так як пси на вовка,
Чейже вас уже заболит серце тай головка. (Жураки).

4099. д) Штири воли як соколи рогами сї чешут,
Віддай, мати, доньку з хати, най люди не брешут.
Ой хибаб я дурна була, розуму не мала,
Та щоби я через люди доньку віддавала. (Всвків).

4100. Ой на горі на високій зеленіє прутє,
Не вір, дівко, козакови, хоть каже: люблю те!
Бо як стоїт коло тебе, острогами креше,
А як піде до іншої, тай то само¹⁾ бреше. (Ж. Павлі, ст. 199, 200).

1) Тай за тебе.

Пор. Кольберт, III, ст. 20, ч. 121—122.

4101. Ой там в лісі на орісі сова огонь креше,
А то біда не кавалір, що на дівку бреше. (Пристань).

Пор. Де-Волланъ, ст. 58.

4102. Ой щож то ми за дерево, що росте в затінку?
Ой щож то ми за парубок, що бреше на дівку. (Мшанець, З.).

4103. Тече вода край¹⁾ города, тай²⁾ каламутит сі,
По за вочи як пес бреше³⁾, а в очи лестит⁴⁾ сі. (Черче).
Волцнів: 1) Зпід. 2) І. — Усте: 1) Зпід. 2) Та 3) Обмовляє.
4) Ластит. — Явче: 1) Зпід. 3) Дуринь бреше.
Пор. Сал. ст. 84, ч. 75.
4104. Я гадала, леґінику, що ти пліт городиш,
А ти пішов до другої, за мени говориш.
Я гадала, леґінику, що ти кіле тешеш,
А ти пішов до єнчої, тай за мене брешеш. (Чорні Ослави).
4105. Сіло потя на ворота тай лапками креше,
Ходит чудо по вечірках тай на мене бреше.
Брешіт, брешіт, вороженьки, тай ти бреши повше,
То ня чудо обрехало, що грубше, як довше.
Тото на ня чудо бреше, тото на ня юдит,
Що на боці шапку носить, чей, Господи, згубит. (Мшанець, 3)
4106. На городі калабані, пила з неї кані,
Най на мене люди брешут, а я собі пані. (Гвізд).
4107. На городі калабаня, купала ся каня,
Дякую ти, козаченьку, за твої кохання.
Не за теє ти дякую, щос мене понехав,
Но за теє ти дякую, щос мене обрехав. (Біла).
4108. Дякую ти, єден дурню⁷⁾, щос мене понехав,
Не тільки то люби було²⁾, кількос ся набрехав. (Осташівці).
Голгочі: 1) Кавалере. 2) Не тількиос се націлював.
4109. Ой яка ти, дівчинонько, яка ти, яка ти,
Що ти ввійшла на вулицю на мене брехати. (Гвізд).
4110. Гей у лузі воли в плузі, на переді качка,
Взяв би я тя, дівчинице, кобис не брехачка.
(Гол. II, ст. 435, ч. 597).
4111. Ой жаль мені на качура, жаль мені на качку,
Ой жаль мені на дівчину тай на ту брехачку. (О. Коцан).
4112. Усі нивки поорані, одна облогує,
Усі дівки на мя добрі, одна ворогує.
Летят кури із фігури, межи ними качка,
Усі дівки паняночки, а одна брехачка.
(Гол. IV, ст. 446, ч. 19).
З другою строфкою пор. Гол. IV, ст. 445, ч. 11.

4113. Ой зачешу кучерики, зачешу, зачешу,
Щобис була наймудрійша, на тебе набрешу.
Ой закручу чорні вуси, закручу, закручу,
Щобис була наймудрійша, то тя збаламучу. (Біла).

10. П р о к л о н и.

А.

4114. Ой бодай тя нужда нашла с твоєю рудою,
Ай то мене відливали три рази водою. (Кропив. Н.).
4115. Ідуть кози попід лози, вівці попід дуби,
Бодай тебе, Марашкане¹), заболіли зуби!
(Гол. II, ст. 272, ч. 143).
- 1) Ромашкане.
4116. Жеб ті були, дівчиночко, перуни забили,
Як ті мої чорні очі разом полюбили. (Батятичі).
4117. Тече річка невеличка, наставляю я ятір,
Хтоби тебе не полюбив, триста батька, матір!
(Гол. II, ст. 414, ч. 495).
4118. Ой легіню, легінику, де твої присівки?
Ой я штири кукурудзи поносив до дівки.
Ой та штири кукурудзи, а три кварта бобу,
Поїлас ми присівочки, їла бис хоробу. (Чорні Ослави).
4119. Я дівчині горівоньки, я дівчині меду,
Я дівчину за рученьку, до дому поведу.
Я дівчині горівоньки я дівчині пива,
А дівчина за єншими, бодай ся скрутила. (Таурів).
4120. Ой дівчино, дівчиночко, рожевая цвітко,
Кой не хочеш мя любити, ний тя возьме дітко (Боберка).
4121. Бодай тебе, дівчинонько, сушило, палило,
Чому то так не стало ся, як ся говорило?
А перше ся говорило, серце поберем ся,
А тепер ся говорило, серце розійдем ся. (Хотінь).
4122. Ой веліла приходити, сама сі сховала,
Ой бодай ї на городі капуста зівяла. (Кропив. Н.).

4123. Ой бодай тя Господь скарав за мої дороги,
Що я собі попробивав на тернині ноги. (Кропив. Н.).
4124. Ой ішов я та до любки, любка під колешнов,
А я сказав, еге, еге, вітер би с ті кашлав. (Косів).
Пор. Гол. II, ст. 360, ч. 611.
4125. Ой вийду я на толоку, розвию волоку,
А хто мене ненавидит, най ни дїжде року.
Ані року, ні пів року, ані години, ані години,
Та шоби му викришило та до дитиночки. (Ясенів Гор.).
4126. Ой покочу перстинину, покочу, покочу,
Щиро Богу присягаю, любочки не хочу. (Мшанець, З.).
4127. Бодай Самбір завалив сї по саме Комарно,
А я любив дівчиноньку штири літа дармо. (Михайловичі).
4128. Бодай тебе, солодонька, побила бідонька,
Через тебе, солодонька, пшениці рідонька. (Михайловичі).
4129. Агу на те, пек ти, бідо, чомус така чорна ?
Бодай з твої мамунцуні дідько зробив жорна. (Нагуєвичі).
4130. Ой дівчино, дівчинонько, ой дівчино люба,
Бодай єс сї розігнила, як у лісі губа. (Коломия).
4131. Бодай тобов, дівчинонько, дїтко возив глину,
Така нічка тимненькая, я за тобов гину. (Іванівці, Волцнів).
4132. Бодай тебе, дівчинонько, сїм літ¹⁾ дїтько тріпав,
Така нічка невидненька²⁾, я до тебе слїпав. (Містви).
Матіївці: 1) Раз. — Камінка Стр. 2) Не видно сї.
4133. Бодай тебе, дівчинонько, сїм літ дідько мучив,
А я тебе вірне любив, хто инший заручив!
(Гол. II, ст. 270, ч. 132).
4134. Ой бодай ти, дівчинонько, на віки пропала,
Меніс дала принадочку, з другим ся звінчала!
(Гол. II, ст. 287, ч. 228).
4135. А бодай ти, моя мила, тогди віддала ся,
Як у морі на камені рожа розвила ся.

А бодай ти, мій миленький, тогди оженив ся,
Як у морі на каміню тютюн уродив ся.

(Гол. IV, ст. 474, ч. 222).

4136. Бодай тебе, дівчинонько, хвороба напала,
Що ти мене молодого злодійом назвала. (Волцнів, Ожомля).

4137. Ой бодай ти, дівчинонько, три роки боліла,
Та за тоти подарунки, що ти їх поїла.
Ой не клини, пессій сину, не клини, не клини,
Лежат твої подарунки у новенькі скрини. (Нагуєвичі).

4138. Ой скочу я у городец, де біла лелія,
Бодай тебе, моя мила, головка боліла.
(Гол. IV, ст. 499, ч. 58).

4139. Бодай тобов, дівчинонько, возив дітько дошки!
Повезут тя, дівчинонько, сім миль до ворошки. (Жур.).

4140. Курила сі дорожечка, куди жеба лізла:
Бодай нашій орендарці¹⁾ голова²⁾ облізла. (Посіч).
Біла: 1) Мому миленькому. 2) Борода.

4141. а) Чирис гору високою, а там жаба лізла,
Бодай тобі, дівчинонько, голова облізла.
Чирис гору високою там вуж покотив сі,
Бодай тобі, дівчинонько, язик облупив сі. (Кнг.).

4142. б) Курила ся дороженька, куди жабка лізла,
Бодай тобі, дівчинонько, головка облізла!
Най би вна ти тай облізла, та і облупила,
Ой що мене до твого дому принадила!
(Гол. II. ст. 360, ч. 612).

4143. Бодай же ті Господь побив з твоїми дівками,
Не запирай, не забивай ворота ківками.
Бодай же ті Господь побив з твоїов молодицев,
Не запирай, не забивай ворота драницев. (М. Яцків).

4144. А на тебе хоробонька, а на мене нужда,
Таке твоє господарство, така моя служба. (Голгочі).

4145. Бодай нам ся, пане брате, хліби породили,
Бодай наші вражі Ляшки в ходаках ходили. (Голгочі).

Б.

4146. Тай непечко, тай непечко, болит мні сердечко,
 Було, синку, ни рубати, круте деревечко.
 То я, ненько¹⁾, ни рубала та²⁾ лиш похитала,
 Та я³⁾ чула чириз люди, шос ні проклинала.
 Та я тебе, мій синочку, тай ни проклинала,
 Лишень їм ти я сказала, бис долі ни мала.
 На шо мині, моя ненько, гіршої ниволі,
 Як ти мині я сказала: Ни мала бис долі⁴⁾! (Орелець).

Кобаки: 1) Єго. 2) Я. 3) Алем. 4) Би я така молоденька та не мала долі.

Пор. Купчанко, ст. 525, ч. 281. — Пор. висше ч. 3107.

4147. Ой червона калинонька кріз пліт продегла сі,
 Не раз, не два моя мати міні наклела сі. (Нагуєвичі).

4148. Чом хмелинка зеленейка, чом не ве ся в гору?
 Чось дівчина молодейка проклинає долю. (Кунин).

4149. Ой кувала зазуленька та на перелеті¹⁾,
 Присягала дівчинонька та на пістолеті²⁾.
 Присегала³⁾, присегала, тай думку гадала⁴⁾,
 Бодай тото пістолетко⁵⁾ куле розірвала⁶⁾. (Чорні Ослави).

Хотінь: 1) Перед перелетом. 2) Перед пістолетом. 4) Таку думку мала. 6) Кулька розірвала. — Посіч: 3) А як вона. 4) Гадочку гадала. 5) Пістолетє. 6) Розметала.

4150. Нираз жи я присягала перед двома хрести,
 Та ни буду будь на кого оченьками вести.
 Нираз жи я присягала перед образами,
 Що ни буду жиртувати, лигіники, з вами. (Чорні Ослави).

4151. Ай учора присігала, аж ми ноги терпли,
 Що тя буду любиточки до самої смерти. (Кропив. Н.).

4152. Ой не шуми, луже, дуже, зелений шафране,
 Тяжко мені на сердечку, як вечер настане.
 Тяжко мені на сердечку, на моім, на моім,
 А як мені тай не віриш, най буде на твоім. (Бидинів).

4153. Ой піду я до церковці, помолю сі Богу,
 Котрий хлопец гардо йде, най си зломит ногу. (Кульчиці).

4154. Бодай твоє або моє подвіре згоріло,
 Щоби мене за тобою серце не боліло. (Голгочі).

4155. Ой повіяв буйний вітир, навальний, навальний,
Най ти буди безголове, каваліру файний.
Ой повіяв буйний вітир, горішний, горішний,
Най ти буди безголове, любку теперішний. (Врб.).
4156. Я за тобов, мій миленький, три роки тужила,
Змарніло ми біле личко, так як бим лежила.
Ой я за тобов тужила три роки, три роки,
Кольки би ті покололи на всі штири боки. (Черче).
4157. На Брустурах заgrimіло, на Ясїню блисло,
Бодай тебе, мій миленький, попід серце стисло.
(Гол. II, ст. 448, ч. 660).
Пор. Кольберт, III, ст. 45, 397. — Де-Волланъ, ст. 219.
4158. Бодай тобов, мій миленький, возив дїтько глину,
Якусь їс ми біду зробив, що за тобов гину. (Кропив. Н.).
4159. Бодай тебе, мій миленький, тільки раз вкололо,
Кілько було твоє личко блисько коло шого. (Гвізд).
Пор. Сал. ст. 81, ч. 40.
4160. Ой бодай тя, мій миленький, тільки покололо,
Кілько моє біле личко було коло твого. (Кропив. Н.).
4161. Бодай тебе, мій миленький, тільки кольок сперло,
А кілько се твоє личко попри моє втерло. (Гвізд.)
4162. Бодай же ти, файний любку, в колесї звивав ся,
Не трохи-ж ти шого личка тай націлував ся!
(Гол. II, ст. 272, ч. 140).
4163. Ой бодай тя, мій миленький, хвороба напала.
Том не єдну через тебе нічку не доспала. (Кропив. Н.).
4164. Бодай єс сі, любку, скапав, як лоева сьвічка,
То ми не раз пропадала через тебе нічка.
Бодай єс сі, любку, скапав, як чиста й олива,
То ми не раз пропадала через тебе днина.
То ми не раз пропадала, не одна пропала,
Бодай за те голомшивий була біда знала. (Гвізд).
4165. Гей, через верх, мій миленький, через верх, через пещь,
Така би ти нічка била, який минї днесь день!
(Гол. II, ст. 430, ч. 572).

4166. Бодай тобов, парубочку¹⁾, дідько возив²⁾ дуби,
Ой бо³⁾ мене через тебе взяли люде в зуби. (Нагуєвичі).
Кропивник Нов.: 1) Мій миленький. 2) Возив дідько. 3) Та що. —
Боберка: 1) Мій миленький. 2) Перун возив. 3) Та бо.
Пор. Мат. V, ст. 150, ч. 257.
4167. Бодай тобов, мій миленький, возив дідько дошки,
То що прийде неділенька, ти йдеш до ворошки. (Кропив. Н.).
4168. Бодай тобов, мій миленький, дідько возив дошки,
Щоби тебе повозили сім миль до ворожки. (О Коцан).
Пор. висше ч. 4139.
4169. Бодай та се машинька була поломила,
Що вна мого миленького до Львова возила. (Павелче)
4170. Не боїш ся, дурню, мене, анї мої мами,
Щоби тобі засьвітили в головах до ране. (О. Коцан).
4171. Бодай тебе, мій миленький, хороба напала,
Що ти людям розголосив, що я с тобов спала. (Грг.)
4172. Хто на мене ворогує, хто на мене бреше,
Та най же го в середині¹⁾, як сокиров²⁾ теше. (Вовків),
Іванівці: 1) Як сокиров. 2) Коло серця.
4173. Ой хто з кого тай сьміє ся, хто кого збиткує,
Тай най єго Господь пібе, як сам поміркує.
Та най єго Господь пібе, та най покарає.
Щоби ни мав приворотку, як вода ни має. (Видинів).
4174. Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє!
На що-ж ми ся покохали на нещастє моє?
А на тебе посварили, мене хотят бити,
Щоб с тобою не стояти, тай не говорити.
(Гол. II, ст. 340, ч. 510).
До 1-го куп. пор. Гол. II, ст. 272, ч. 145. Сал. ст. 35, ч. 81. —
Пор. також висше ч. 3995.
4175. а) Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє,
Тільки людей, нема суду, тільки за нас двоє.
Бодай тебе ліска вбила, мене панцка брама,
Щоби я ся не лишила чужим дітем мама.
Бодай тебе ліска вбила, а мене ворота,
Щоби я ся не лишила по тобі сирота. (Павлик).
4176. б) Бодай тибє ліска вбила, мене панська брама,
Щоби я сї ни лишила чужим дітьом мама.
Бодай тибє ліска вбила, а мене ворота,
Щоби я сї ни зістала по тобі сирота. (Іванівці).

4177. Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє,
Бодай тебе по при¹⁾ мене скулило²⁾ у троє³⁾. (Нагуєвичі).
Григорів (рогатин.): 1) Коло. 2) Зігнуло. 3) Двоє.
4178. Ой їхала каритонька, в тій кариті сойка,
Котра мого хлопця любить, най ї вколе колька.
Ой їхала каритонька, в тій кариті риба,
Котра любить мого хлопця, най ї трісе фрісра.
Ой їхала каритонька, поволи ступає,
Котра любить мого хлопця, най ї сьвіт не знає. (Дусанів).
4179. Ой кувала¹⁾ зазулечка, тай два рази²⁾ кукла,
Котра мого любка любить, бодай сі розпукла³⁾. (М. Яцків).
Пасічна: 1) Надлетіла. 2) Три рази. — Кульчиці: 2) Три рази. — Жураки: 1) Ой летіла. 2) Тай ще собі. — Іванівці: 2) Три рази. 3) Бодай нагли пукла. — Горуцько: 2) Ой кувала. 3) Бодай нагло пукла. — Нагуєвичі: 2) Ой кувала. 3) Най би нагло пукла.
Пор. Гол. II, ст. 401, ч. 730 і IV, ст. 453, ч. 71.
4180. Бодай же ти так виділа сьвіта біленького,
Як я тобі подарую мого миленького!
(Гол. II, ст. 272, ч. 141).
4181. Та на наших загумени, та там наше поле.
Хто мого хлопця любить, най го колька коле. (Печеніжин).
4182. Та най тибє колька коле та най ті скобочи,
Такої миє любко любить, а тибє ни хочп. (Кнг.).
4183. Ой із гори на долину зсувай си мрака,
Ти зелена зеленьохо, ни люби ми брата.
Ти зелена зеленьохо, ни люби ми любка,
Бодай їс си розігнила, як у лісі губка.
Бодай їс си розігнила, на двої розпала,
Бо я собі миленького з маленьку кохала. (Орелець).
4184. Всім нам була Марисуня, всім нам була добра,
Єдна була на заваді, най ї спре під дзьобра. (Іванівці).
4185. Всі смо були з тобов добрі, іно одна рила,
Бодай її биз віночка хусточка прикрила. (Іванівці)
4186. Ой казала сусідонька, що я ниробонька,
Бодай її обложила тешка хоробонька. (Іванівці).
4187. Ой казала сусідонька, що я неробонька,
Та най на пю жура впаде, тежка хоробонька.
Та най на пю жура впаде, теженький випадок,
Аби кілько жури мала, як у саді яблук. (Волосів).

4188. Бодай тебе Господь побив тай тяжкий припадок,
Бодай на тя тільки впало, що у саду яблок (Нагуєвичі).
4189. Товаришко моя люба, тос ні осудила,
Поки гори та каміне, дівков бис ходила.
Поки гори та каміне, дівков бис ходила,
За сорок бис сороківців уплітків зносила. (Чорні Ослави).
4190. Вчeras не був, ниніс не був, бодайїс розбув ся,
Абис не мав щісте, долі, куда повернув ся. (Густань).
4191. Ой піду я тай на гору, на гору крутую,
Подивю си я в долину на воду биструю.
Подивю си на долину, рибка воду гонит,
Що ми давно за жених був, тепер не говорить.
Не говорить, не говорить, най го примха просит,
Попід гору сині хмари, най ним туда носить.
Та най носить, та най носить, та най не вгаває,
Та най мене молоденьку за дурну не має. (Видинів).
4192. Любив мене милий дуже, тай перестав уже,
Ой чула я через люди, як любив, так буде.
Любив мене милий дуже, а тепер лишає,
Най єму си я в головці розум замішає.
Любив мене милий дуже, а тепер не хоче,
Та най єму головочка в троє си розкочит. (Видинів).
4193. Ой женит сі мій миленький, а мене лишає,
Най же му сі в головуцьці розум помішає.
Ой женит сі мій миленький, та най му сі тиче,
Щоби тільки з жінков прожив, як сі яйце спече.
Ой женит сі мій миленький, Бог допомагає,
А за мене молоденьку Пан Біг го скарає. (Черче).
4194. Любив мене любко дуже, а тепер лишєє,
Та най му сі в головуцьці розум замішєє.
Та най му сі замішєє, най сі переверне,
Як всі дівки обсватає, до мене сі верне. (Гвізд).
4195. Росте зіле на камени, широко ся стелит,
А я чую межи люде, що любко ся женит.
Най ся женит, най ся женит, Бог допомагає,
Щоби не мав приставівку як вода не має. (Хотінь).

4196. Ой жени ся, мій миленький, най Бог помагає,
Абис не мав пристанівку, як вода не має.
Абис тогди, мій миленький, зачав газдувати,
Та як стане на камені вода спочивати. (Монастериска).
4197. Ой женит сі мій миленький, бире си з волами,
Най по єго сьлюбну жінку прийдуть з корогвами. (Черче).
4198. Ожени ся, козаченьку, возьми си білявку,
Бодайс її на перший день положив на лавку.
Ой жени ся, козаченьку, жени ся, жени ся,
Як той вітер в чистім поли, нігди не спини ся. (Біла).
4199. а) Два голуби воду пили, а два колотили,
Бодай тоті не сконали, що нас розлучили.
Бодай тоті не сконали, та щастя не мали,
Що нас таких молоденьких з пари розігнали. (Хотінь).
У Білій і Містках записано тільки перший куплет.
Пор. Кольберт, III, ст. 45, ч. 399—400. — Кол. ст. 152, 1897.
4200. б) Два голуби воду пили, а два колотили,
Бодай тоті не сконали, що нас розлучили.
Що они нас розлучили на широкім поли,
Щоби ми си не сходили до купи ніколи. (Стецева).
4201. Бодай тото не сконало, сконані ни мало,
Що оно нас молоденьких розлучити знало. (Шісочна).
4202. Розлучили нас обоє, як з пари пташеньки,
Бодай вони не сконали, тії вороженьки.
Бодай вони не сконали, тай не повмерали,
Ох аби ще понад ними вороши кракали. (Голгочі).
4203. Не велика поляночка, копиць на ні густо,
Любив єс мні, не взяв єс мні, зійшов бис сі пусто. (Жураки).
4204. Чудовиско, сьміховиско, тос мя осьмішило,
Бодайс таке сьмішне було, поки будеш жило! (Біла).
4205. Бодай тебе, мій миленький¹⁾, сушило, ломило,
Чому то ся так не стало, як ся говорило. (Осташівці).
Матіївці: 1) Дівчинонько.
Пор. Гол. II, ст. 448, ч. 661. — Кольберт, III, ст. 45, ч. 398. —
Мат. V, ст. 116, ч. 28.
4206. Ой ходивєс, мій миленький, не було ти мило,
А ти пішов до єнчої, ноги би ти вєло.
А щоби ти ноги вєло, тай позавертало,
Ой що же ти наговорив, то так сі не стало. (Черче).

4207. Дзелененька капустиці, а квасненький росів,
Пішов любко до инчої, бодайже сі розсів. (Пасічна).
4208. Ци я тобі не зварила борщiku з грибами,
А ти пішов до єнчої, наїв бис сі грани! (Липиця Горіш.).
4209. Ой чи я ти не зварила борщу тай капусти,
А ти пішов до єнчої, наїв бис сі нужди. (Довга Войнилівська).
4210. На що ти ми руку даєш, коли покидаєш,
Богдайс не мав щастя, долі, так як го не маєш.
Богдайс не мав щастя, долі, ані доробочку,
Богдайс зломив із коника свою головочку. (Осташівці).
4211. За нашими воротами виросла тополька,
А хто любить, тай покине, най го сколе колька.
Ой зачила го колоти, я с правого боку,
Ой най коле, не престане, до Нового року. (Вовків).
4212. Бодай тебе так ссушило, як нитку тоненьку,
Що ти ходив, мене дурив таку молоденьку. (Желдець).
4213. Ой як же мі, любку, любиш, люби мі раз нараз,
А як же мі покидаєш, покинь жи мі зарас.
А як ти мі покидаєш, дай жи мі другому,
Та пай жи я ни виходжу все сумненька з дому.
Як ти мене покидаєш, покинь воду пити.
Аби ти вже ни дочикав єнчої любити. (Врб.).
4214. Ой засьвіти, місяченьку, до гори рогами,
Котрий любив і покинув, най дриґни ногами. (Жур.).
4215. Ой то ми сі надурив єден парубочок,
Бодай же він так пожовк, як той огірочок. (Іванівці).
4216. Бодай тебе так ссушило, як листок на грушці,
Не раз їс ся, дурню, виснав на моїй подушці. (Підмих).
4217. Зрадив єс мі, єден дурню, зрадив єс мі, зрадив,
Бодай же ті Господенько с сего сьвіта збавив. (Жур.).
4218. Бодай тибє, мій миленький, в ниділю грім забив,
Якам була дівчинонька, а ти мене зрадив.
Зрадив єс мі, їден дурню, зрадив єс мі, зрадив,
Як ти мене із музики до дому провадив. (Жур.).

4219. Жиби тибє, мій миленький, пирунойки трасли,
Жи на моїм білім личку ягодойки згасли.
Ягодойки згасли, згасли, личко побіляло,
Жиби тибє, мій миленький, нищастє спіткало. (Люб.)
4220. Любив єс ми, парубочку, любив єс ми страшне,
А за твоє закоханє най ті перун трасне. (Волциїв).
4221. Том любила миленького, том любила страшне,
Тепер єм си розгадала, най го перун трасне. (Пасічна).
4222. Ой любку мій чорнобривий, любила ти вірне,
Та за мою вірну любов най ті дідько пірве.
Ой любку мій чорнобривий, любила ти страшне
Та за мою щирю любов най ті перун трасне. (Гвізд)
4223. Любив єс мі, парубочку, тепер мі минаєш,
Бис сї тільки разів женив, кільки сї жегнаєш.
Любив єс мі, парубочку, тепер мі обходиш,
Бис сї тільки разів женив, кільки чобіт сходиш. (Волциїв).
4224. Та я вклекну перед Матку, ще й перед сьвітого,
Аби мого миленького тєгали сліпого. (Гвізд).

11. Ч а р и.

4225. Вечєрниці, черівниці, мара би вас брала,
З вечєрниці, з черівниці велика неслава. (Чортовець).
4226. Ой¹⁾ ішов я горі селом, найшовєм си пильник,
Дівки кричат все за мною, що²⁾ я ворожилъник. (Нагуєвичі).
Уйбард: 1) Та. 2) Біжат за мнов дівки ройом, ож.
4227. А я з гори на долину бадилину кину,
Всї дівчата почарую, а свою покину. (Глядки).
4228. Ці це-ж мині я вчинено, ці це-ж мині дано,
Що я ішов від дівчини в понидівнок рано.
Ці це-ж мині я вчинено, ці це-ж мині вчинки,
Що я ішов від дівчини робітної днинки. (Усте).
4229. Ой маю я таке зілє, дали мені люде,
На котрого загадаю, то той вже мій буде (Хотінь).
4230. А я піду до церковці, до тої нової,
А я таке зіля маю, що всї хлопці мої. (Мшанець).

4231. Дайно, Божи, дочекати, неділі сьвєтої,
Маю я вже такє зіле, що всі хлопці мої. (Устє).
Пор. Сал. ст. 80, ч. 33.
4232. Василю, буде лихо, учи свого сина,
Бо я його ізчарую чорними вочима. (Тухля).
4233. Ой сусідо, сусідонько, научи си сина,
Бо я ти го очарую чорними очима.
Як я єго не вчарую, то вчарує мати,
Таки вийдуть тії чари я з нашої хати. (Коропець).
4234. А я рути ни садила, сама рута сходит,
Я любка ни чарувала, сам до жени ходит.
Я ни вміла чарувати, анї моя мати,
Навчила мі сусідонька іс трєтої хати. (Грг)
Пор. Зал. ст. 182.
4235. Цис ми, мила, данє дала, цис ми дала пити,
Аби з тобов не стояти тай не говорити. (Угринів Доліш.).
4236. Цис ми, мила, данє дала, цис ми я вчинила,
Що ми твої сліди пахнут, куда ти ходила (Явче).
4237. Я калини ни рубаю, під калинов стою,
Давно бим тя вчарувала, йно сє гріха бою. (Голгочі)
Пор. Мат. V, ст. 146, ч. 229.
4238. Серед броду ноги мию на білім каменци,
Тай того я хлопця люблю, що в білім ременци.
Серед броду ноги мию, на камени стою,
Давно бих ті зчєрувала, та Бога си бою.
Давно бих ті зчєрувала, в вітрами пустила,
Та кобим ті, мій миленький, вірне ни любила. (Орелець).
Пор. Купчанко, ст. 398, ч. 37.
4239. Ні сїяно, ні орано, не буде сходити,
Не давай му принадоньку, не буде ходити.
Як посїєш, поореш, то зелене зійде,
Як ти му даш принадоньку, що вечера прийде. (Желдець).
4240. Ой сусідний козаченьку, сусідний, сусідний,
Як я тобі дам принаду, то будеш ти бідний.
Як я тобі дам принаду, сухії сухоти,
Не будеш ти мати в ночі, анї в день роботи. (Желдець).
Пор. Врабель, ст. 240, ч. 720.

4241. Ой захрип я, моя мила, захрип я, захрип я,
Якусь єс ми біду дала, до тебе прилип я.
Якусь мині біду дала, ой чи сухотоньки,
Що ни маю в ночі спання, а в день роботоньки. (Грг.).
4242. Тос ми дала, моя мила, тос ми дала данє,
Що не маю в день роботи тай у ночі спанє. (Кропив. Н.).
4243. Ой піду я до ворожки, най ми поворожит,
Та най моя дівчинонька головов наложит. (О. Коцан).
4244. Як ти мене, мій миленький, важиш покинути,
Я ти такі кольки зішлю, не зможеш дихнути.
Ні дихнути, ні сапнути, ні на сьвітї жити,
Будеш знати на другий раз, як мене любити. (Черче).
4245. Настав очко, настав очко, розколена дошка,
Ой ти не мій, я не твоя, казала ворошка. (Кропив. Н.).
4246. Моя мати ворожбитка, так ми ворожила,
Ой не люби невірного, бо будеш тужила.
А я таки занехала матусину волю,
Лишилам ся без милого, як билина в полю. (Біла).
4247. Моя мати ворожечка, ворожила мені,
Абис, доню, так гуляла, як колесо в млині. (Рибно).
4248. Вой кукала зазулейка, кукала кокошка,
Не маю я щастя, долі, казала ворожка. (Кунин).
4249. Ой піду я до ворожки, поворожит мині,
Ой маю я три коханці, ци мні любєт, ци ні. (Чорні Ослави).
4250. Ой піду я до ворожки, буду ся питала,
Чи поможе чорна роже, би ся ми кохали. (Черче).
4251. Ой піду я до ворожки, най ми кине карти,
Ци буду я сего року з чоловіком спати? (О. Коцан).
4252. Ой не піду до ворожки, най ми не ворожит,
Ворожка ми на голову вінок не положит. (Кропив. Н.).
4253. Не пий, коню, води з рова, бо то не здорова,
Не йди, хлопче, до дівчини, бо то жовнярова.
Не пий, коню, води з рова, бо тя вода здує,
Не йди, хлопче, до дівчини, бо тя очарує. (Біла).

4254. Їй ворожка ворожила за моїм столиком,
Казала ті поверечи, любку соколику. (Михайловичі).

4255. а) Або мене, любку, люби, або дай сі чути,
Або ми дай таке пити, щоби ті забути.
Ой є в мене таке зіле близько перелазу,
Що як ти сі дам напиту, забудеш від разу. (Пасічна).

4256. б) Дзвонят дзвони¹⁾ в Монастирі, до Крехова чути,
Моя мила чорнобрива, тяжко тя²⁾ забути.
Ой дай ми сі, дівчинонько³⁾, водиці⁴⁾ напиту,
Ой чей же⁵⁾ я перестану за тобов тужити.
Ой маю я таке зіле близько перелазу,
Як ти го⁶⁾ дам напиту сі, забудеш від разу. (Орелець).

Голгочі: 1) Задзвонили. 2) Ї. 6) Як я ти. — Желдець: 3) Файна
любко. 4) Хоч води. 5) То може.

Пор. Сал. ст. 6, ч. 32.

4257. в) Не хочеш ми, дівчинонько, миленькою¹⁾ бути,
То дай же ми таке²⁾ зіле, щоби³⁾ ті забути.
Ой знаю⁴⁾ я таке зіле близько⁵⁾ перелазу,
Ой як дам ти напиту сі⁶⁾, забудеш від разу. (Підберізці).

Журів: 1) Вітповілас, вітповілас, ни казалас. 2) Яке. 3) Жйби.
4) Ой маю. 5) Коло. 6) Як ти се дам напитоньки.

Пор. Гол. II, ст. 336, ч. 491. — Кол. ст. 98, 905

4258. Ой піду я, ой піду я до ліса темного,
Та нарву я, та нарву я зіля зеленого.
Та буду я го варити в солодкім молоці,
Оби мене та любили верховинські хлопці.
(Гол. IV, ст. 506, ч. 87).

4259. а) Бодай тебе, мій миленький, спалив сніг біленький,
Сім раз єм ті чарувала, ти ще здоровенький.
Сім раз єм ті чарувала, ще два рази буду,
Я не знала, мій миленький, що я твоя буду. (Вовків, Григорів).

Перший куплет записано ще в Білій, Голгочах, Тисьменичанах.
Пор. Гол. IV, ст. 455. ч. 89.

4260. б) Бодай тебе, мій миленький, спалив сніг біленький,
Сім раз я тя чарувала, а ти здоровенький.
Сім раз я тя чарувала в сосновім порозі,
Давалам ти трутиноньку в пшеничнім пирозі.
Сім раз я тя чарувала, а осьмий не буду,
Бо так я си розгадала, світ не перебуду. (Охрим.).

4261. в) Ой бодай тя¹⁾), мій миленький, спалив сніг біленький,
Сім раз єм тя чарувала, ти ще здоровенький.
Ой як я тя зачарую у новій²⁾ коморі,
То вже тобі не допоможут й самбірські³⁾ докторі. (Нагуєвичі).

Вовків: 1) Бодай тебе. 2) Сім раз єм ті чарувала в коморі.
3) Не могли ти ради дати цісарські.

Пор. Гол. II, ст. 311, ч. 358.

4262. Тай Гуцулка, пани брати, Гуцулка, Гуцулка,
Алиж ми си сподобала дівчина Мазурка.
Алиж ми си сподобала дівчина чорнява,
Чириз гору воду несла, ян вітпочивала.
Чириз гору воду несла на коромиселци,
Та дай води напiti си, розвисили серци.
Мині мати ни казала воду починати,
Бо ця вода зза города, буди чирувати.
Чируй, чируй, чиривници, воском на порозі,
Чи хорує, чи болує, мій милий в дорозі.
Чи хорує, чи болує, дрібне лисьтє пиши,
Та на глаткі дорожечці возиком колиши. (Устє).

Пор. Коломийки, I, ч. 82.

4263. А я з броду беру воду, коромисло гне си,
А мій милий чорнобривий, як гадинка вє си.
Кобис дала, моя мила, водиці напiti,
Може би я перестав си як гадинка вити.
Мені мати не казала води починати:
Неси, синку, до домочку, будем чірувати.
Неси, синку, до домочку, збирай навутину,
Зчіруємо сорок хлопців за єдну годину. (Орелець).

4264. Попід гаєм зелененьким, там я йду, там я йду,
Щось мі, мила, наробила, до дому не зайду!
Наробила, наробила, годі відробити,
Тепер ми сї на огиду не хоче дивити. (Івачів).

4265. Ой чи ти сї, удовонько, на пана вдивила,
Щос такого ладненького сінка породила?
Ой як іде до коршмоньки, бровами моргає,
А як прийде до домочку, на вроки вмирає.
Озьми же ти, удовонько, гнізда з під сороки,
Підкури си свого сінка та не вмере на вроки. (Волосів).

4266. Ой летіла завуленька тай сива, тай сива,
Нима, нима, я вдовонько, понат твого сина.
Ой як іде дорогоньков, плотами хитає,
Ой як прийде до домоньку, на вроки вмирає.
Возьми собі, я вдовонько, гнізда с піг сороки,
Піткури по свого сина, він ни вмере на вроки. (Врб.).

4267. Не так болит, як укусит лютая гадина,
Гірше болит, як зчарує любая дівчина.
Як укусит гадинонька, знайдеш в зілю ліки,
Як зчарує дівчинонька, пропадеш на віки. (Григорів, Біла).

Пор. Зал. ст. 185. — Гол. IV, ст. 469, ч. 192.

4268. Ой на горі на високі будує ся буда,
Щос ми, мила, учинила, що ми така нуда?
Щос ми, мила, учинила, щос ми дала з'їсти,
Що не можу через тебе плотик перелісти? (Тухля).

4269. Чи чули ви, добрі люде, що в нас за повинна :
Счарувала Парасочка вдовиного сина.
Як уна го зчарувала, серце го зболіло,
Як учула стара мати, на ногах умліла.
Ой уна го счарувала в хаті на порозі,
Дала єму чари їсти в ячміннім пирозі.
В однім разі я в пирозі зелененька рута,
В другім розі я в пирозі гадинонька люта. (Ценів).

4270. Ци ти, Йванку, з коника впав¹⁾, ци ти, Йванку, впив сі²⁾,
Ци ти, Йванку, в миленької³⁾ чарів наживив сі?
Ні⁴⁾ я, мамко, з коня упав⁵⁾, ні я, мамко, впив сі⁶⁾,
Йпо⁴⁾ я, мамко, в миленької³⁾ чарів наживив сі. (М. Яцків).

Берегомет: 1) Юпав, юпав. 2) Вбив си. 3) Парациних. 4) Гой.
5) Не впав. 6) Я мамко не вбив си.

4271. Ой що міні наробила вітова Марисі,
Ані сісти, ані стати, ані підняти сі. (Нагуєвичі).

4272. Ой ви дівки чаріввиці, ви мене строїли,
Ой ви мене замість медом, зілєм напоїли. (Голгочі).

4273. Ой дівчата, дівчаточка, за Бога згадайти,
Як єсте мнє зчирували, так ми раду дайти. (Григорів).

4274. Як ести мі счарували я в нові хатині,
Ой так мині раду дати, як малі дитині. (Явче).
4275. Христіяне православні, і ви люде, чуйте!
Дала мині плюга чари, дащо ми ратуйте!
(Гол. II, 443, ч. 639).
4276. Ой ходила, говорила гільтайова мати,
Назбирала троєзіля мене чарувати.
Назбирала троєзіля, чирвону рутоньку,
Та хотіла счарувати мене сиротовьку. (Явче).
4277. На мене си нагнівали, на мене ревут си,
На мене чари підсипають, чари ни берут си.
На мене чари підсипають, я від чарів чиста,
Так ек тота дубовина від сухого листа. (Підзахарич).
4278. Коло гаю похожаю, сліди ми си губі,
Чос на мене, моя нене, сусіди не любі.
Тай на мене вни не любі, тай з мене сміют си,
Чірами мні обсипають, чіри ни бирут си.
Чірами мні обсипають, чірів си ни бою,
А я собі посадила в городечку тою.
Та я тою розполочу та дам си наптити,
Кого схочу, розволочу, а буду любити. (Орелець).
4279. Ой я хожу, куди хожу, нічо си не бою,
Бо я пошу за поєсом зелененьку тою.
Я ту тою розколочу, та дам си наптити,
Кого схочу, розволочу тай буду любиги. (Підзахарич).
4280. Ой на мині, брате, бют сі, на мині сварут сі,
Чірами мні підливають, чіри не берут сі.
Чірами мні підливають, троян дают пити,
Від трояну ніхто не вмер, тай я буду жити. (Гвізд).
4281. З того боку на тамтой бік переплила дошка,
А щож тобі, оден дурню, казала ворожка?
Казала ми намочити штири нових шклянці,
А що тобі мало бути, то буде коханці. (Охрим.).
4282. Ой вороги, ворожейки, ви ворогуєте,
Ви на мене молодейку чари готуєте.
Ой хоть ви їх готуєте, самі поживайте,
Та ви мені молодейкій чари не давайте. (Боберка).

4283. Понад двір, понад двір, понад сухі верби,
Ішли дівки до ворошки, шоби жінки мерли.
Шоби жінки мерли, мерли на віки, на віки,
Аби ми сі віддавали за їх чоловіки. (Костільники).

12. З а б а в и.

4284. Ой ти роду великого, а я не малого,
Ой ти любиш жартувати, тай я не від того. (Біла).
Пор. Ж. Павлі, ст. 205.
4285. Ой забаво, забавочко, забавилас мене,
Штири коні на вигоні чекают на мене. (Нагуєвичі).
4286. Ой деж ти ся забавляв, малий, невеличкий?
Ой там я ся забавляв коло молодички. (Нагуєвичі).
4287. Ой мамуню, мамуненько¹⁾, люблят мене хлопці,
Дают мені по талюру, жита по коробці.
А я жита не приймаю²⁾, бо я своє³⁾ маю,
Я з хлопцями пожартую, бо я жарти знаю. (Охрим.).
Бірки Дом.: 1) Мамунцюню. 2) Не беру. 3) Жито.
Пор. Гол. II, ст. 318, ч. 396. — Купчанко, ст. 412, ч. 74.
4288. Моя мати старенькая в біленькім хустетю,
Навчила мя жартувати ще малим дівчитьом. (Кульчиці).
4289. Ой то славні вечериці, пусти мене, ненько,
Бо там хлопці молоденькі, болит мя серденько. (Хотінь).
4290. Пусти мене, моя мамко, на ті вечериці,
Та най собі погуляю ще хоть ці місяці. (Стецева).
4291. Пусти мене, моя мати, та на вечериці,
Бо мій милий чорнобривий плете рукавиці. (Ценів).
Пор. Купчанко, ст. 470, ч. 173. — Кольберт, III, ст. 62, ч. 577
4292. Ой пусти ні, моя мамко, та на вечериці,
Бо там милий чорнобривий плете рукавиці.
Ой пусти ні, моя мамко, я сі не забавю,
Оберну сі двічі-тричі, тай сі назад ставю.
Ой пусти ні, моя мамко, тай на субіточку,
Бо там милий чорнобривий грає в сопілочку. (Волосів).

4293. Ой славнії вечерниці, де дівки малії,
Зложили сі тай купили віконці новії.
Ой славнії вечерниці, ще славніщі будуть,
Як на наші вечерниці парубки прибудут.
Ой прибуло парубочків сорок без одного,
Лише нема межи ними мого миленького. (Волосів).
4294. Ой то наші вечерниці потрухли, потрухли,
Бодай тоті, що не прийшли, до завтра попухли.
Чомусь наші вечерниці не милі, не милі,
Чомусь до нас не приходєт хлопці молодії.
До нас, до нас, парубочки, тай на вечерниці,
Тай до тої дівчиноньки, що коло полиці. (Грабовець).
4295. До нас, до нас, парубочки, бо в нас вечерниці,
А в нашої ґаздинечки тисові полиці.
Ой тисові поличеньки, а двері з емберів,
А в нашої ґаздинечки рученьки з паперів. (Волосів).
4296. Піют кури, піют кури, та піют куриці,
Ой чєс нам сі розходити, славнії вечерниці. (Волосів).
4297. Ой упали воротенька, упали, упали,
Та вже наші вечерниці пропали, пропали. (Дрогобич).
4298. Пусти мене, моя мамко, на тую толоку,
Та най собі погуляю та хоть цього року. (Стецєва).
4299. Шумят ріки, шумят ріки, тай шумят потоки,
Чому мене не пускают на тоті толоки?
Чому мене не пускают, через яку біду?
Та я таки викраду ся, на толоку піду.
Чому мене не пускают, через яке лихо?
Бо як піду на толоку, то не сижу тихо.
Я убиру сорочечку з тими рукавами,
Та я піду на толоку лиш за парубками. (Видинів).
4300. Або ви нас розпускайте, або ви нас знайте,
Або ви нам на розсьвітю скрипничка наймайте.
Або ви нас розпускайте, або нас держіте,
Або ви нам на розсьвітю скрипничка найміте. (Видинів).
4301. Ой як ми сі посходили в господарський дім, дім,
Ой там ми сі забавляймо, щоби Бог завидів.
Дают їсти, дают пити, всечини до волі,
А чєсти нам ніхто ни дасьць, як ни маєм свої. (Зубрець).

13. Робітні і нероби.

Робітні.

4302. Ой то моя дівчинька чорнява, як лялька,
Она се так увиває, як в печі ватралька. (Невід.).
4303. Ой роблю я роботоньку, тай ще бим робила,
Коли моя роботонька нікому не мила. (Петничани)
4304. Ой мож знати, мож пізнати, котра легко робит,
Легенько сі вперезала, поволеньки ходит.
Ой мож знати, мож пізнати, котра робітненька,
На личеньку помарніла, а в стану тоненька. (Волосів).
4305. А я робю роботицю, аж ня ручки болят,
А як прийду до домочку, а вни не говорят.
Та бодай єс, челядонько, тогди говорила,
Як виросте серед села висока могила. (Кропив. Н.).

Нероби.

4306. Ти нероба, я нероба, не будем робити,
Купимо¹⁾ собі візочок, будем ся возити. (Косів).
Григорів: 1) Та купим.
Пор. Ж. Павлі, ст. 198.
4307. а) Ой піду я через Гірку, граю на сопілку,
Кажут люде, що я гільтай, а я маю жінку.
Кажут люде, що я гільтай, не хочу робити,
А я далі від роботи не можу ходити. ((Пасічна).
4308. б) Кажут люде, що я нероб, не хочу робити,
А я таки¹⁾ від роботи не можу ходити. (Хотінь).
Григорів: 1) Ой я уже. — Журів: 1) А я вже то.
4309. в) Кажут люде, же я нероб, не хочу робити,
А вжеж бо я від роботи не можу ходити.
Кажут люде, же я нероб, не дають ми їсти,
Ой вийдуж я на улицю на сьміх людский сісти. (Ж. Павлі, 204).
4310. А я люблю, що не роблю, лиш напиваю ся,
Немила ми роботонька, лиш позираю ся.
А я люблю, що не роблю, мої руки гладкі,
А все тото за пан отця, тай за пані матки,
А все тото за пан отця, тай за пані матки,
Повили ся по голові тай кучері гладкі.
А як прийшли кучерики на милої ручки,
Повили ся по голові, як бобові стручки. (Зал. ст. 200).

4311. Кажут люди, що я пероб, що я волоцюга,
Від неділі до неділі ходжу коло плуга. (Угринів Дол.).
4312. Ой пішов я до дівчини: в хаті, як у хаті,
Подивив сі на полицю, горшки сорокаті. (Жур.).
4313. Та прийшов я до дівчини, як си дівче має,
А дівчина віник робит, хату замітає.
Ой дівчино, дівчиночко, що ти наробила?
Вісімнацять рочків мала, хату ни полила. (Кобаки).
4314. Ой вмієш ти, дівчинонько, головку завити,
А ни вмієш, дівчинонько, рубце зарубити. (Григорів).
4315. Та як піду с цього села аж на други село,
Хорошо си убиртаю, дивю си висело.
Хорошо си убиртаю, висело си дивю,
Чуже дівчи обіймаю, за своїм си дивю.
Чуже дівчи, як Вирмінчи, ни хочі робити,
Наїсти си, наптити си, в холоді лежєти. (Устє).
4316. а) Не диви ся, козаченьку, що дівка в віночку,
Питай людей, і сам гляди, чи вшиє сорочку.
Не диви ся, козаченьку, що коралів густо,
Питай людей і сам гляди, чи в голові пусто. (Осташівці).
4317. б) Ой сїв кіс на покіс тай став щебетати,
Нарай, нарай, пане брате, де дівчини взяти?
Нараю ти, пане брате, у нашого віта,
Хорошая, молодая, тільки не робітна.
Не уважай, пане брате, чи дівчина гарна,
Питай людей і сам гляди, чи метена хата.
Не уважай, пане брате, чи коралий густо,
Питай людей і сам гляди, чи в главі не пусто. (Охрим.)
4318. в) Ой сїв кіс на покіс, тай став щебетати,
Нарай, нарай, пане брате, де дівчину взяти.
Нараю ти, пане брате, у нашого віта,
Хорошая, румяная, іно не робітна.
Ой не вважай, пане брате, що дівчина гладка,
Питай людей і сам глядай, чи жетена хатка.
Ой не вважай, пане брате, чи коралей густо,
Питай людей і сам глядай, чи в голові пусто. (О. Коцан).

4319. г) Ой сїв кіс на покіс тай став щебетати,
Порадь мене, пане брати, де дівчину взяти.
Не диви ся, пане брате, що дівчина гладка,
Бо вже три дни, три неділі неметена хатка.
Не диви ся, пане брате, що дівчина хитра,
Подиви ся, пане брате, що лавка не вмига.
Не диви ся, пане брате, що коралі густо,
Но диви ся, пане брате, чи в голові пусто. (Голгочі).

Пор. вище ч. 2932. — Надто: Гол. IV, ст. 504, ч. 79. —
Купчанко, ст. 444, ч. 134.

4320. Ой чия то крайна хата, ци не мого свата?
Кукурудзи ни сапані, дівка як гармата.
Кукурудзи ни сапані, а жнива надході.
Та най наші кукурудзки нисапані роді.
Та най роді, та най роді, ми будім косити,
Та будім ми стилу неньку в кошицу носити. (Орелець).

4321. Ой корови не пускані, а миске не шиті,
А дівка сї зачесала, летит на музиці.
А прибїгла на музиці, та свиснула в палец,
Вибігає старий Лейба, кличе дівку в танец.
Вибігає старий Лейба, а взєв сї питати:
Ци не маєш, дівчинонько, ліхтарні продати.
А дівка сї угнівала та з Жидом сварит сї:
А то в мене не ліхтарне, то чоло блищит сї. (Гвізд).

4322. А вже вечір вечеріє, буйний вітер віє,
Мати хату замітає, бо дочка не вміє.
Мати сидит як фіялка, а дочка, як пава,
А всі горшки не помиті, аж зігнила лава.
Старостоньки на подвіра, шапочки здійсмают,
А пєсята за горнята, з хатоньки втікают. (Буцнів).

Пор. вище ч. 3462—3463.

4323. Ци я тобі ни казала, мій милий легіню,
Хоть бери, хоть ни бери, робити ни вмію.
А я в хаті ни замету, бо си ни хилєю,
Пометинє ни віберу, ручки ни валєю.
А я їсти ни зготовю, бо таки ни хочу,
Мисочки ти ни обмию, бо руки ни мочу.
Полотенце ни основю, бо ни розумію,
Сорочічку ни ушию, бо таки ни вмію. (Ясенів Гор.).

4324. Ні постільку постелити, ні хату замести,
Ні корови подоїти, ні водиці внести. (Хотінь).
4325. Ой солодка красна рибка, ручки до нічого,
Шкода лише тої краси й личка румяного. (Невід.).
Пор. Коломийки, I, ч. 997.
4326. а) Говорили, гуторили, на меду підпивши,
Що будемо в зимі їсти, в літі не робивши?
Ой будемо сніжок їсти, воду попивати,
Коли ді ми не хотіли в літі упрівати.
(Гол. II, ст. 440, ч. 622—623).
4327. б) Що ми будим говорили, при горівці пивши,
Що ми будим в зимі їсти в літі ни робивши?
Будим білий сніжок їсти, воду попивали,
Яке красне літо було, ми ни працювали. (Ожомля).

14. З а н я т я.

А. Господарка.

Вожене гною.

4328. А мій милий повіз¹⁾ гній, мальовані люшні,
Бодай му сі поломили на дрібненькі кусні. (Іванівці).
Журів: 1) А вон мій везе.
4329. А вон мій повіз гній, мальовані іралі!
Чикай, мила, до восни, купю ти коралі. (Іванівці).
4330. Анде мій везе гній в кучерявій шапці,
Аттак би ми, гень так би ми, він ми не на гадці!
(Гол. II, ст. 443, ч. 637).
4331. Вонде мій везе гній в сивім¹⁾ капелюсі,
Сподобав ся мої мамі і²⁾ мені псяюсі³⁾. (Вовків).
Журів: 1) Чорнім. 2) Тай. — Глядки: 3) Як мі вчєра поцюлу-
вав, до нині сьмію сі.
4332. Онде мій везе гній, ото моя душка,
Червоная китайочка коло капелюшка.
Онде мій везе гній в червонім ремени,
Ой бігме, присяй Бог, дивит¹⁾ ся на мене. (Біла).
Глядки: 1) Придав.
4333. Ой мій милий возив гній, а я в ріці прала,
Так сі бідний поталапав, щом го не пізнала. (Нагуєвичі).

4334. Онде мій везе гній, а я хуста¹⁾ прала,
Ой Бігме, присягай Бог, щом²⁾ го не пізнала. (Біла).

Журів: 1) Хуста. 2) Та в сивенькім капелюсі, я.

4335. А вон мій визе гній, видко мині з ганку,
Чорний нас та кутас на жоїм коханку.
А вон мій визе гній та на кукурічку
Коби Біг дав, жиби вмер, купила бим сьвічку. (Жур).

Оранє.

4336. Тому дати виорати, що волів не має,
Того треба полюбити, що жінки не має. (Нагуєвичі).
4337. Плине човен води повен, коби не схитав ся,
Десь мій милий в поли оре, коби не здрімав ся. (Котувів).
4338. А я гору пиривору, посію канарок,
А я того хлопце люблю, що має зиґарок. (Сгр.).
4339. Ой у поли плужок оре, мила воли гонит,
Коли мила загойкає, як в дзвони задзвонит.

(Гол. II, ст. 280, ч. 186).

4340. а) Пане брате¹⁾, пане брате²⁾, поїдем³⁾ ворати,
А дівчина⁴⁾ чорнобрива⁵⁾ піде⁶⁾ поганяти. (Вороблєвичі).

Охримівці: 1) Ой підемо. 3) Орати. — Сугрів: 1) Ой підемо.
3) Я в поли. 6) Буде. — Григорів: 1) Ей соб сивий. 2) Ей соб білий.
3) Будемо. 6) Буде. — Журів: 1) Ой підемо. 3) Підемо 4) Стах Яб-
ковский. 5) Сивий, лисий. — Пасічна: 1) Соб, перістий. 2) Дам ти
їсти. 3) Підемо. 4) Йде дівчина. 6) Буде. — Волциїв: 1) Гей соб.
2) Гей цабе. 3) Будемо. 6) Буде. — Кульчиці: 2) Ще ми, биню, до
борозди. 3) Підемо. 5) А в богача дівча файне. 6) Буде.

4341. б) Ой час, воли, до борозни, підимо орати,
Я дівчина русявая воли поганяти.
Ой буде нам з товаришем такого орача,
Ані плуга, ані волів, ані поганяча. (Устє н. Черем.).

4342. в) Ой підемо, пане брате, підемо орати,
А дівчина чорнобрива піде поганяти.
Поганяй, поганяй з гори на долину,
Тебе дурень не зачіпит, бо я се оглєну. (Буцнів).

4343. Ой козаче, козаченьку, козаче небоже,
Ані сієш, ані ворєш, пожаль ті сі Боже
Я би сіяв, я би воров сірими волами,
Щоби вийшла поганяти з чорними бровами. (Невід.).

4344. Ой піду я поганєти з гори на долину,
Хто ме любить ціле літо, буде й цілу зиму. (Григорів).

4345. Ворав би я, сїяв би я, коби¹⁾ моя²⁾ вивка,
Коби³⁾ вийшла поганяти⁴⁾ дївча⁵⁾ чорнобривка.
Сїяв би я, ворав би я, коби моє поле,
Коби вийшло поганяти дївча від Миколи. (Іванівка).

Григорів: 1) Щоби. 4) ІЩоби вийшла тай до мени. 5) Моя. —
Желдець: 2) Щоб широка. 3) Щоб но. 5) Моя. — Бабухів: 1) Щоби.
2) Була. 5) Дївка. — Нивиці: 1) Коб то. 3) Коб то. 4) Мені поганяла.
5) Моя. — Михайловичі: 2) Є широка. 5) Любка. — У всіх сих селах
записано тільки першу строфку.

4346. Хитай, водо, берегами! Хитай, водо, лугом!
Чомус до мя не приходив, як ес ішов с плугом?
До тебе би, любко, прийти, а в тебе би сїсти,
В мене воли сивенькії, та схотїли їсти!

(Гол. II, ст. 333, ч. 475).

4347. Роздерла ся чоботина та у самїй пришві,
Як я буду в полі орав, ти ми їсти вишли!
Як бис слала, то би слати, щоб мати не знала,
Аби твоя головонька клопоту не мала.

(Гол. II, ст. 371, ч. 659).

Сїяне.

4348. Ой я ходжу попри грушку тай сїю петрушку,
Попри мене йде миленький в чорнім капелюшку. (Жураки).
4349. Вчера була недїленька, нинї поведїлок,
Посїяла маги жито, вродив сї барвінок. (М. Яцків).
4350. Ой не думай, дївчинонько, не думай, не думай,
Посїяв я пшениченьку понад самий Дунай.
Як ти будеш, дївчинонько, думати, стояти,
Буде тая пшениченька в поли зимувати.
А я воли попродам, женців понаймаю,
Таки свою пшениченьку з поля позбираю. (Ситїхів).

Волочене.

4351. Ой мій милий чорнобривий їхав з бороною,
Кучері ся постелили долї головою. (Хотїнь).
4352. Ой волочу сивим коньом, волочу, волочу,
А як я сї розволочу, робити не хочу. (Нагуєвичі).
4353. Ой волочит сивий коник, волочит, волочит,
А дївчина чорнобрива скибоньки толочит. (Кульчиці).
4354. Ой коби я, Боже, знала, де любко волочив,
Пішла бим сї подивити, чи не затолочив. (Кнїгинин).

Поленє.

4355. Ой поїхав мій миленький до млина молоти,
Мене лишив молоденьку пшеницю полоти.
А я полю пшеничину, кукіль вібираю,
А я свого миленького з млина візираю. (Рибно).
4356. Ой засьвіти, місячику, по полю, по полю,
Та ний я си визбираю пшеницю з куколю. (Кропив. Н.).

Сапанє.

4357. Ой я тоті кукурудзи сапаю, сапаю,
А я тоті кукурудзи їсти не гадаю. (Гвізд).
4358. Ой сапалам кукурудзи, бурєн не збирала,
Робота мні сї не брала, за любкам гадала. (Жураки).
4359. Ой чи чула, чи не чула, як я тебе кликав,
Як я с тобов у городі кокурудзу микав. (Львів).

Коло конопель.

4360. Ой то мої колопеньки блисько дороженьки,
Та ви самі не берут сї, мені не дают сї. (Жураки).
4361. Ой коби так до роботи, як до терефельків,
То били би не пропали в поли конопельки. (Кульчиці).
4362. Мамцю моя солодейка, дай ми яку раду,
Бо я з тими коноплями на віки пропаду.
В людий било по¹⁾ сїм кіп, тай тоти²⁾ потерли,
А у мене одна горстка³⁾ у сїньох⁴⁾ за дверми. (Бобсрка.)
Журів: 1) А у людий по. 2) Уже. 3) А в мене є штири горстки.
4) Тай стоять.
4363. Ой деж ти ся забавляєш, моя навіджена?
Я коноплі викидала, публіко скажена. (Біла).

Простелюванє льну.

4364. а) Сама дома, сама дома, прийди, рибко, в диньці,
Та будемо розстеляли лінок по долиньці. (Кривка).
Пор. Гол. II, ст. 310, ч. 346.
4365. б) Ей содома, самам дома, прийди, любку, д мишї,
Та будемо простирати ленок по долині.
А ти будеш по долині, а я по горбочку,
Тобі буде на фартушок, мишї на сорочку. (Жур).

4366. в) Прийди, прийди, мій миленький, прийди, прийди нині,
Поможеш ми розстелити лену на долині.
Поміг іє мі постелити, поможи збирати,
Принесемо горілоїки, будем сі приймати. (Батятичі).

Кісьба.

4367. Виправляла мати сина в день на косовицю,
Зачесала кучероньки понад потилицю.
(Гол. II, ст. 305, ч. 322).

4368. а) Попід гору високою милий траву косит,
Йому вітер холодненький кучері підносить. (Іванівці).

4369. б) Ой⁴⁾ мій милий чорнобривий на болоню²⁾ косит,
Йому вітер³⁾ кучерики⁴⁾ до гори підносить⁵⁾. (Губичі).

Григорів: 1) А. 2) На долині. 3) Вітер віє. 4) Шелевіє. 5) Кучерима носить. — Жураки: 1) А. 2) За потоком. 3) Вітер віє. 4) Шелевіє. 5) Кучарами носить. — Пасічна: 1) А. 2) За потоком. 3) Сонце гріє. 4) Вітер віє. 5) Кучарами носить.

Пор. Гол. II, ст. 266, ч. 111. Кол. ст. 103, 1067.

4370. в) Ой мій милий чорнобривий за потоком косит,
Вітер віє, шалевіє, кучерами носить.
Ой ти, душко, громадила, мені було видко,
А я скинув кресанину: Ходи, душко, швидко!
(Гол. II, ст. 305, ч. 324).

4371. Ой мій милий чорнобривий над потоком косит,
Не можу ся довідати, хто му їсти носить. (Хотінь).

4372. Вийшла, вийшла дівчинонька, стала голосити:
Трава, трава полягає, нікому косити.
Вийшов, вийшов ледіночок, став їй говорити:
Не плач, не плач, дівчинонько, я всію косити.
Рубай траву серединов, та коло сердечка,
Не мет тебе утинати та у поперечка!
(Гол. II, ст. 364, ч. 628).

4373. А я¹⁾ вчора²⁾ сіно³⁾ косив, а⁴⁾ нині⁵⁾ громадив.
А хтож тебе, козаченьку⁶⁾, до того⁷⁾ нарадив?
Нарадила⁸⁾ молодиця кругленького⁹⁾ лиця:
Громадь, громад¹⁰⁾, козаченьку¹¹⁾, зелена травиця. (Біла).

Жураки: 1) Вчора. 2) Василь. 3) Косив. 4) Я. 6) Василюку. 7) На сесе. 9) Руменого. 10) Коби в поли. 11) Не стояла. — Журів: 3) Вчора косив, нині. 4) І. 6) Іванусеньку. 7) На тото. 9) Румяного. 10) Коси, коси. 11) Іванусеньку. — Копичинці: 5) Нинька. 7) Так добре. 8) Ой радила. 9) Біленького. 10) Щоби в поли. 11) Не стояла.

4374. а) Хвалила сі мати сином, що вмії косити,
А він вийшов на долину та став заводити. (Ожомли).
4375. б) Ой хвалив си легіничок, що вміє косити,
Але вийшов на царинку, зачєв голосити. (Ясенів Гор.).
4376. в) Похвалив ся Базуньо, що вміє косити :
Запхав косу в кертовину тай мусїв лишити. (Кульчиці).
4377. г) Ой хвалив ся богацький син, що вміє косити,
Запав косу у купину, взяв людий просити :
Послухайте добрі люде, о що я вас прошу,
Поможіт ми витягнути із купини косу. (Нагуєвичі).
Пор. Купчанко, ст. 437, ч. 118.
4378. Що-ж то мені за косар, не вміє косити?
Що-ж то мені за кавалір, не вміє любити?
Що-ж то мені за косар, що не має бруса?
Що-ж то мені за кавалір, що не має вуса? (Біла).
4379. Ой косив я очерет, та осоку дрібну,
Ой любив я дівчиноньку до себе подібну.
Ой косив я очерет, осоку дрібненьку,
Ой любив я дівчиноньку високу тоненьку. (Буцпів).
4380. Ой косив я сіно, сіно, косив я осоку,
Ой любив я дівчиноньку тоненьку, високу. (Красне).
4381. Та де ідеш, мій миленький, ци на косовицю,
Та на кого зоставляєш свою молодицю?
Та на тебе зоставляю, мій любий Штефане,
Догледай ми молодицю, з ким вона зістане.
Догледай ми молодиці, догледай ми жінки,
Як я прийду з косовиці, купю ти горівки. (Жураки).
4382. Ой як я си нагадаю за свою миленьку,
Сам не знаю, як рубаю траву зелененьку. (Войнилів).
4383. Ой на горі на високі¹⁾ косарі косили,
А до мени молоді²⁾ горівку носили.
Косіт, косіт, косарчики, а я буду жити,
Носіт, носіт мід, горівку, а я буду пити. (Кнг.).
Вовків : 1) На горонці. 2) Тай до мої дівчиноньки.
4384. На широкім оболоню косарі косили,
А до мене молоді горівку носили.
То по кварті, то по дві, то по масі пива,
Не могли ся надивити : дівка чорнобрива. (Івачів).

4385. Ой лишу я косу в стозі, граблі в оборозі,
Та піду я до милої, кої ми при дорозі.
(Гол. II, ст. 418, ч. 513).
4386. Ой який ти, любку, косар, такам громадїлі,
Ти ни вкосив, я не вгребла, бо зайшла недїлі. (Чорні Ослави).
4387. Ой косити, молотити, то робота наші,
А дівчєта обіймати, то охота наші. (Угринів Горіш.).
Пор. Гол. II, ст. 429, ч. 565
4388. Ой косити, молотити, то не замагаю¹⁾,
А з дівчинов постояти²⁾ дуже добре знаю. (Гвізд).
Хотїнь: 1) Того не змагаю. 2) А дівчину обіймати
Пор. Гол. IV, ст. 446, ч. 16.
4389. А¹⁾ косити, молотити, то моя робота,
А з дівчинов постояти²⁾, то моя вохота.
Ой волів бим, пане брате, копу жита збити,
Нїж на чужїй сторононьцї дівчину любити. (Дусанів).
Хотїнь: 1) Ой. 2) А дівчину обіймати.
4390. Ой косити, громадити, ни можу си скласти,
Цулувати, обіймати, коби лиш допасти.
Ой косити, громадити, тото біда минї,
Цулувати, обіймати, тото душа минї. (Підвахарич).
Пор. Кольберг, III, ст. 39, ч. 326—327.

Громадьба.

4391. Ой де ти сї забавила, моя заручена?
А я сїнцє громадила цілий день учєра. (Рибно).
4392. Навчилам сї сїно гребсти тай копицї класти,
Навчилам сї зза холєви кукурузу красти. (Жур.).
4393. Не вчилам тя розбивати, не вчилам тя красти,
Тїлько сїно громадити тай в копицї класти. (Зал. ст. 198).
4394. А я сїно громадила, складала в копицї,
Пізнавала мильногого слїди до керницї. (Жур.)
4395. Самам сїно громадила і копицї клала,
Нїкогом ся не радила, бом свїй розум мала. (Пєтничани).
4396. Ой посєстро, посєструню, єден голосочок,
Пїдем сїно громадити в вишневий садочок.
Будем сїно громадити, будем ся дивити,
Звїдки наше закоханє буде виходити.
Закоханє виходило, шипочку здїймило,
Низенько сї поклонило: Дай Боже щїсливо. (Дусанів).

4397. Три неділи дощу нема¹⁾, моє сїно²⁾ в поли,
Не піду я³⁾ громадити, бо мі в ноги⁴⁾ коле. (Жсдєць).
Насїчна: 1) Ой дощ іде, роса паде. 2) Сїнце. 3) Го. — Кунин
1) Хмара іде, дощик паде. 3) Го. 4) Ніжки.
4398. Ой хмарит сє і бурит сє, моє сїнце в поли,
Пішла би я згромадити, мене в ніжки коли.
Купи по ми, мій миленький, жовті черевички,
А я піду і згромаджу тай зложу в конички. (Кобакн).
4399. Ой дождж іде, роса паде, моє сїно в поли,
Не піду го громадити, бо мі в ноги коли.
Ой ти, любцьо, громадила, я метав копиці,
Я пізнавав твої слїда аж коло керниці.
Ой ти, любцьо, громадила, менї було видко,
Я на тебе наживував: громадь, любцьо, швидко.
Ой громаджу, тай громаджу, добру раду раджу:
Ой ти, любцьо, мечи стїжки, зварю ти перїжки. (Волосїв).
4400. Та ти, люпко, громадила, минї було витко,
А я стєнув кипїлюшок: громадь, люпко, швитко.
Громадь, люпко, громадь, люпко, скїдай у копиці,
Шоби тобі завидїли чужї молодиці.
Шоби тобі завидїли ті чужїї люди,
Та шо с теби молодї за їаздиня буди. (Устє).

Жатьба.

4401. Ой минули сїнокоси, а настали жнива,
Вийди, вийди на обору, моя чорнобрива. (Кульчиці)
4402. Проси Бога дївчинонько й я буду просити,
Як ти підеш жито жати, я піду косити. (Бїла).
4403. Ой жила я пшиниченьку лиш по колоскови,
Пізнаю ті, мій миленький, лиш по голоскови. (Чорні Ослави).
4404. А в нидїлю дївка, дївка, в будний день дитина,
А як вїйде на лан жити, пропала ї днина. (Чорні Ослави).
4405. Ой молода дївчинонька з сусїдами зєла,
Поверєсла ни зробила, би сї ни лишила. (Михайловичі).
4406. Фалила сї дївчинонька, що буде весїлі,
А вна жала, снопи клала без поверєсїлі. (Михайловичі).

4407. Ой жни, дівко, пшеничину та погадай собі,
Що та буде пшеничина на коровай тобі. (Рибно).
4408. Ой жила я пшениченьку, ой жила, ой жила,
Вчора булам на переді, нині ся лишила. (М. Яцків).
4409. Вчорам зела два загони, а третю прилуду,
Я гадала, мій миленький, що я твоя буду.
Вчорам зела на переді, перед передила,
А ниніки уже з заду, бом ся надсадила. (Дрогобич)
4410. А я жну, прижну, по дві стиблі¹⁾ ріжу,
Я би рада наперед, а я з²⁾ заду лізу. (Жур.).
Малковичі: 1) Два стебла. 1) Вчора була на переді, днесь на.
4411. Вийди, вийди, мій миленький, з зеленого гаю,
Зісталам ся на загоні, тепер ся стидаю. (Печеніжин).
4412. Війди, війди, мій миленький, з дзеленого гаю,
Лишилам сі на загоні тай сі устидаю.
Війшов, війшов мій миленький, взяв сі по під боки:
Піджинай сі, не стидай сі, твій загін широкий.
Війшов, війшов мій миленький, етав собі в ліщині:
Котра дівка на переді, то на прилудчині¹⁾. (Посіч).
1) Вузка грядка.
4413. Ой Василю, Василеньку, біда те припала,
Коли ти ми заплатиш, що я в тебе жала? (Іванівці).
4414. Але й дана-дана-дана, не піду за Йвана,
Але й піду за Данила, шо бих не робила.
А в Данила хліба нема, пшениця зродила,
Та на мої білі руки, шоби я ї жєла!
Але жєла, жєла, жєла, серпом поза себе,
Не жєла сми в свої мамі, не буду і в тебе! (Берегомет).
Пор. Коломийки, I, ч. 823.
4415. Любив мене деків¹⁾ син, хотів мене взяти,
Купив²⁾ мені новий серп: ходи³⁾, мила, жати.
А я взяла новий серп, кинула за себе:
Я не жала в свого тата тай не буду в⁴⁾ тебе. (Волцнів).
О. Коцан: 1) Був в сусіда один. 2) Зробив. 3) Ходім. 4) Не хо-
дилач від татунє, не піду від.
Пор. Коломийки, I, ч. 12 і 102.
4416. Ни буду я жито жати, буду кладні класти,
Тай так ходжу, зазираю, як би любку вкрасти. (Чорні Ослави).
4417. Ой хто буде випивати горівку до женців,
Той не буде запрягати волики в яремці. (Хотінь).

4418. На попові сіножати¹⁾ добре жито жати,
На долині кирниченька, коня напувати. (Жур.).

Вовків: 1) Там на горі, на горонці.

Молотьба.

4419. Я ни піду до машини, бо машина гудит,
Нима того при машині, що він мене любить. (Іванівці).

4420. Я ни піду до машини, бо машина грає,
Нима того при машині, що мене кохає. (Іванівці).

4421. За моїми воротами викопана яма,
Ходіт, хлопці, молотити, бо я дома сама.

(Гол. II, ст. 367, ч. 641).

4422. Ой кину я ціп на тоці тай вили, тай вили,
А сам піду до дівчини, до тої псявери.
Ой кину я ціп на тоці, тай вили на стозі,
А сам піду до дівчини, бо ми по дорозі. (Бишки).

4423. Ой покину¹⁾ ціп на тоці, тай вила, тай²⁾ вила,
А сам піду³⁾ до дівчини, бо ми дужи мила.
Покину я¹⁾ ціп на тоці, а вила на стозі⁴⁾,
А сам піду до дівчини, бо ми при⁵⁾ дорозі. (Постолівка).

Волцнів: 1) Ой кину я. 5) По. — Іванівці: 1) Ой кину я.
2) А на стозі. 3) Ой піду я. — Волосів: 1) Ой кину я. 4) Граблі
в оборозі. 5) По. — Желдець: 4) Граблі на порозі. 5) По. — Михай-
ловичі: 1) Я повержу. 4) А снопи на возі. В останніх трьох селах
записано тільки другий куплет.

4424. Ой покиньти молотити, я покину терти,
Та підемо на долину воротці заперти. (Грг.).

Оббиране кукурузи.

4425. Ой засьвіти, місяченьку, на нашу стодолу,
Полупимо кукурудзки, підемо до дому.
Шумє луги, шумє луги, тай шумит і флорост,
А миж цесі кукурудзки полупимо зараз. (Видинів).

4426. Лупіт, лупіт, лупіжники, шоби кури піли,
А шож би вам, лупіжники, люди завиділи. (Видинів).

Садженє і копанє бараболі.

4427. Абим була на горбочку бульбу посадила,
Була бим сі на милого, хоч раз подивила. (Угринів Дол.).

4428. Ой копала бараболі, сипала на ґари,
А я того хлопця люблю, що курит цигари. (Вовків).

4429. Ой копала бараболі, сипала до ями,
А я того хлопця люблю, що не має мамі. (Біла).

Пряденє.

4430. Ой кукала зазулейка та кукала певно,
Відоспало за ворота дівча веретено.
Віддайте ми веретено, подарую пряжу,
Я вже більше за ворота спати си не ляжу. (Боберка).
4431. Ой піду я по під вікна, тай по під віконці,
Котра дівка потягає тонкі волоконці.
Не стій, любку, під віконцем, але йди до хати,
Упало ми веретенце, нікому підняти. (Рибно).
4432. Ни свари мні, моя ненько, шом мало напрьила,
Бо там милий читав книжку, я си письма вчила. (Орелець).
4433. Кужилина ни прійдена, ти робото моя,
Як я тебе ни віпрійду, соромото моя.
Як я тебе ни віпрійду, то я тебе змичу,
Такі свою соромоту за поїс затичу. (Орелець).
4434. Ой преди сї, куделенько, льнїнная, льнїнная,
А під тобов дівчиночка марная, марная.
Ой преди сї, куделенько, біда би тї прела,
Ой то мині під тобою біла ручка ввела.
Ой преди сї, куделенько, зроби не повісмо,
Сїдай, любцю, коло мене, аби ти не тісно. (Волосів).
4435. Алез, кажи, сїда рїда, алез, кажи, діна,
Котра файна дівчинонька, не треба ї віна.
Котра файна дівчинонька, най іде за мене,
Буде шити, запрїйдати, гудувати мене.
Хїбаж би я, мій миленький, розуму не мала,
Шобим шила, запрїйдала, тебе годувала. (Орелець).
4436. Алез цеса кужелинка пахне ялинкою,
Та змарніло біле личко під кужилинкою.
Тай коби то під кужелем, а то під кужівков,
Коби тото молодицев, а тото щи дівков. (Орелець).
4437. Ой дубове веретїнце смердит дубиною,
Та змарніло біле личко під куделиною.
Куделенько, неволенько, бідаж би тї прила,
Та вержу тя під лавочку, бом на ручки ввела. (Ж. Павлі, ст. 183).

По воду.

4438. Вітер віє, вітер віє, вітер повіває,
А дівчина воду несе¹⁾, горіх²⁾ підливає. (Тиссьменичани).
Пасічна: 1) Носит. 2) Гору.
4439. Попід гору високою дівча воду несла¹⁾,
Золотії коновочки²⁾, срібні коромесла³⁾. (Іванівка).
Угринів Дол.: 1) Несло. 2) Коновята. 3) Срібне коромесло.
4440. а) По під гору високою дівча воду несло,
Чи на дівча¹⁾ дивити ся²⁾, чи на коромесло?
Чи на теє коромесло, що ся вигинає,
Чи на теє гарне дівча, що ся оглядає? (Біла).
Іванівці: 1) Нью ся. 2) Подивити. Другий куплет звучить так:
Чи на ню сї подивити, як вона ступає,
Чи на тото коромесло, що сї вигинає. —
Григорів: 1) Нью се. 2) Дивитоньки. — Вороблевичі і Пасічна: 2) Позирати. В трьох останніх селах записано тільки перший куплет.
4441. б) По під гору високою дівча воду несло.
Ци на дівча дивити ся, ци на коромесло?
По під гору високою несло дівча воду,
Ци на дівча дивити ся, ци на її вроду?
(Гол. IV, ст. 450, ч. 53).
4442. в) Поцід гору високою дівча воду несло,
Чи на него дивити ся, чи на коромесло?
Чи на него дивити ся, щоби го любити,
Чи на тото коромесло, щоби го зробити? (Зубрець).
4443. Тамто¹⁾ ми ся, пане брате²⁾, дівча сподобало³⁾,
Що під гору воду несло⁴⁾, сїм раз⁵⁾ спочивало⁶⁾. (Біла).
Іванівка: 1) Ото. 4) Несло воду попід сад. 5) І не. — Угринів Гор.: 1) Ой то. 4) До берега воду несло. 5) Тай не. — Пасічна: 1) Тото. 5) Тай не. — Мшанець К.: 1) Ой то. 2) Дівчинойка. 3) Дуже сподобала. 4) Несла воду через гору. 6) І не спочивала.
4444. Як я взяла коновочку, пішла по водочку,
А там Федір чорнобририй рубит колодочку.
(Гол. II, ст. 426, ч. 553).
4445. Ой чому си так не стало, та як си казало,
Коло тої керниченьки, де си воду брало.
Ой чому си так не стало, як си говорило,
Коло тої керниченьки, де ся воду пило. (Тустань).
4446. Ой дубова¹⁾ коновочко, розбий сї на двоє,
Щоби воду²⁾ не носило закоханї моє. (Михайловичі).
Іванівці: 1) Оріхова. 2) Води.

При печі.

4447. Ой ішов я горі селом, надібав кухарку,
Усмажила солонину на однім огарку. (Жураки).
4448. Кухарочко молоденька, кухарочко наші,
Ци вже буде по вечері, ци ще буде каші?
Кухарочко молоденька, кухарочко біла,
Далас кашу неріджену, а шкварки-с поїла. (Жураки).
4449. Варила би періженьки, коби сир та масло,
Пішла сита позичати, а в печи погасло. (Жураки).
4450. На подвіру перед хатов сорока скрегоче,
А молодша миски миє, бо старша не хоче. (Чорнолізці).
Пор. вище ч. 3466.
4451. Ой в хаті ся засьвітило, ой видко ся, видко,
Ой там моя дівчинонька звиває ся швидко.
Звиває ся, звиває ся, як муха в окропі,
Щоби могла тай до мене вийти по роботі. (Нагуєвичі).

Пранє.

4452. Пішла би я на став прати, та ни маю плитки,
Кортит мене постояти із кождим на збитки. (Чорні Ослави).
4453. Пішла би я на став прати, тай ни маю дошки,
Кортит мене постояти із кождим потрошки. (Чорні Ослави).
4454. Ой піду я шматє прати по дубовій кладці,
Куда піду, чи що робю, милий ми на гадці. (Шимківці).
4455. Ой у лузі на галузі сова гніздо вила,
Там дівчита шматє прала, рибка говорила. (Посіч).

Шитє.

4456. Ой я шию, вішиваю білими нитками,
Щобим любка пізнавала межі парубками. (Пасічна).
4457. Ой дощ іде, роса паде на білу березу,
А я своєму миленькому сорочку мережу.
Тай мережу, тай мережу, шовком вішиваю,
А я своєму миленькому до слюбу сховаю. (Пасічна).
4458. А ти будеш шити, шити, я буду рубити,
С тобов буде в танец іти, а мене любити. (Григорів).
Пор. Коломийки, I, ч. 1380.
4459. Сорочинож моя тонка, шила тя Матронка,
То тя шила, вишивала, куждий день плакала. (Мшанець).

Доєнє.

4460. Ой Іванку, каже, Йванку, взяла вода лавку,
А чим же ми перейдемо коровам по травку? (Волосів).
Пор. Коломийки, I, ч. 766.

4461. Ой я тото дівче люблю, що рапенько встає,
Що білими рученьками коровки пускає. (Жураки).

4462. У широкім оболоню корови подою,
А дійницю на полицю, з любком поговорю. (Хотінь).

4463. Прийди, прийди, мій любенький, я корови дою,
Та я тебе солоденьким молоком напою.
Прийди, прийди, мій миленький, до стайні стояти,
Щоби я сі ни бояла¹⁾ корови дояти. (Пісочна).
Іванівці: 1) Щоби ми сі ни вкимало.

4464. а) Не буду си віддавати, свій сьвіток гаїти,
Алеж буду у мамочки коровки доїти.
Я коровки подоїла, телятка загнала,
Я молоко процїдила, легїневи дала.
А я прийшла до хаточки: де, дівко, молоко?
Я ворітця ни заклала, віпило половко.
Та ци тебе, дівко, бити, ци того половка,
Шо він завше віпиває діницю молока? (Криворівня).

4465. б) Ой Іване, Іваничу, лиха ти не жичу,
Як ти гониш воли пасти, я корови кличу.
Я корови подоїла, телята загнала,
А молоко процїдила, миленькому дала.
Питає ся мати доньку: де, донько, молоко?
Я телята заганяла, тай випив половко.
Ай чи тебе, доньцю бити, чи того половка,
Та щоби він не випивав від коров молока? (Тустань).

4466. Я корову видоїла, тилета загнала,
А молоко процїдила, гультайови дала. (Михайловичі).

4467. Ой сім коров видоїла, но лишила красу,
Ой то буде миленькому на вечер на кашу. (Кульчиці).

4468. Коровиці не доєна, телєтко не пило,
А пацєтко під порогом зубами затєло. (Нагуєвичі, Михайловичі).

4469. Отто мені надоїла корова перїста,
Коби прийшов понедїлок, поведу до міста. (Михайловичі).

4470. Не буду ся віддавати, сьвіт собі гаїти,
Ой піду я в полонину коровки доїти.
Ой час бо нам, маєрочки, до домочку іти,
Не яли нам коровиці с поля приходити.
(Гол. II, ст. 619, ч. 20).

Ізда.

4471. То ся мило подивити на тоті обори,
Де мій милий запрягає сиві коні в шори. (Мшанець, З).
4472. Ой як будеш, Майданику, майданом їхати,
То погейкай на волики та дай сі чувати.
Та погейкай на волики, заграй у листочок,
Щоби мила пізнавала, чий то голосочок. (Волосів).
Пор. Коломийки, I, ч. 1549.
4473. Ой поїхав мій миленький до ліса по дуба,
З сіренькими волоньками розмовонька люба. (Котузів).
4474. Ой поїхав мій миленький я в ліс по деревце,
Привезе ми на кужівку тай на веретенце. (Котузів).
4475. Ой поїхав мій миленький до ліса¹⁾ по тарас,
Сіренькими волоньками²⁾, не верне сє³⁾ зараз. (Котузів).
Жураки: 1) По тарас (дрібне дерево). 2) Сивенькими кониками.
3) Він сі верне.

Рубанє.

4476. А я рубав осичину та-м рахував пеньки,
Таєм бігав до дівчини через конопельки. (Михайловичі).

Б. Зарібки.

4477. Ни буду ти, леґінику, ни буду жоною,
Бо я піду в Волощину гівков молодую. (Чорні Ослави).
4478. Пусти мене, моя мати, до тої машини,
Бо там будут файні хлопці солону носили. (Біла).
4479. Ой маю я чорну крайку, в'їла ми ся в боки,
Ой ходжу я на роботу, мара знає доки. (Біла).
4480. Чи я така нищіслива, ой чи моя нецька,
Що я пішла на зарібки така молоденька. (Чорні Ослави).
4481. а) Ой у моїм городечку два корчики ріпки,
Казав мені мій миленький: не йди на зарібки.
Але я си захопила, як сива голубка,
Заробила новий їрейцар та втратила любка. (Вядинів),

4482. б) Ой у моїм городечку ізродили бібки,
Чоловіка нима дома, пішов у зарібки.
Ой пішов у зарібки гроший заробити,
Що заробив, а він пропив, ні з чим домів ити.
Ой зачєв він, каже, ити, тай став при убочи,
Жінка плаче, діти клинут, він вітріщив очи. (Криворівня).
4483. Ой пішла я на зажен як сива голубка,
Заробила хліба много, утратила любка. (Чорні Ослави).
4484. Ой піду я в Волощину хліба заробити,
Як єм любив Катерину, так буду любити. (Чорні Ослави).
4485. А з відки ти, легінику, а з відки, а з відки,
Що ти прийшов молоденький до нас на зарібки? (Чорні Ослави).
4486. А мій милий на різаню днує і ночує,
А за мене молоденьку ні знає, ні чує.
Бодай пилу іржа ззіла, дерево згоріло,
Тож то мому миленькому різанє доїло. (Чорні Ослави).

В. Ремесла.

Ремісники.

4487. Ой то відти від Пістиня¹⁾ їде колієчка²⁾,
Дайте³⁾ мене, моя мати, та за ремісничка.
Ремісничок, як паничок⁴⁾, а ручка біленька,
Ніколи ти не розкажу⁵⁾, головко бідненька. (Хотівь).
Григорів: 1) Ой із міста, із Бучичи. 2) Колісничка. 3) Ой дай.
4) Паничик. 5) Я ніколи ти не скажу.
Пор. Зал. ст. 195. — Гол. ст. 329, ч. 454.

4488. Ой маю я три коханці, тай слава велика,
Оден боднар, другий гонтар, а третій музика. (Григорів).
4489. Породила шевця вівця, а кравця кобила,
А козака молодого мати чорнобрива. (Матіївці).
Пор. Коломийки, т. I, ч. 6.

Боднар.

4490. Ой ти мене не зачіпай, бо я боднарівна,
Ти горбатий, череватий, а я всюда рівна. (Вовків).
4491. Ей боднаре¹⁾, боднареньку²⁾, зроби мені діжу,
Тай маленьку³⁾ коновоньку, бо⁴⁾ по воду біжу. (О. Коцан).
Іванівці: 1) Боднару. 3) Тай ще тоту. 4) Що. — Жұраки:
2) Боднарику. 4) Най.

4492. Ходит боднар по ліщині, вобручі рубає,
 Два вирубав, два вирубав, третого шукає.
 Два вирубав, два вирубав, за третим шукає,
 Молодая дівчинонька з гаю зазирає.
 Ци маєш ти вітця, матір? Ой маю я, маю,
 А я ходжу молоденька, долі визирую.
 Ой боднаре, боднарочку, чо я тебе прошу,
 Зроби мені коновочку, най я воду ношу. (Коропець).

Веретенярь.

4493. Сидит милий у колибі, струже веретінці,
 Котрі праві, дає любці, криві своїй жінці! (М. Яцків).

Гончарь.

4494. Мати моя старенькая гончара любила,
 Молодому гончареві опаньчу купила. (Жег. Павлі, ст. 169).

Капелюшник.

4495. Капелюшник ришитник на ришито грає,
 Капелюшничка се впила, аж ледви гуляє. (Жур.).

Коваль.

4496. Тото біда не публіка, не той коваленько,
 Заросив ся, забідив ся, та прийшов раненько. (Тустань).
4497. А ще сонце не впочило, коваль косу клепле,
 А бо то мій братцунейко позад мене дрепле. (Дидьова).
4498. Коваль кує, коваль кує, ковалиха дує,
 Ковалева дівчинонька¹⁾ ворота малює. (Підмихайл., Жур., Жураки)
 Нагуєвичі: 1) Марисенька.
4499. а) Ой ковалю, ковальчуку, зроби но ми дримбу,
 Я дам тобі миску муки, не зроблю ти кривду.
 Ой дам тобі миску муки, і ще кусник сала,
 Щобис мені таку зробив, щоби сама грала. (Григорів)
4500. б) Ой ковалю, ковалику, зроби мині дримбу,
 Та дам тобі миску муки, повісма на ливу.
 Та дам тобі миску муки, щобес си утішив,
 А дам тобі повісемце, абес си повісив. (Підзахарич).
 Пор. Мат. V, ст. 123, ч. 70 і ст. 129, ч. 119.
4501. Ой ковалю, ковалику, ковалику Гриню,
 Зроби мені колодочку замикати скриню. (Войнилів, Жураки).

4502. Ой ковалю, коваленьку, зроби ми колодку,
Та си¹⁾ буду замикати²⁾ рибочку³⁾ солодку. (Нагуєвичі)
Іванівка: 1) Там я. 2) Засувати. 3) Дівчину. — Волцнів: 1) Бо я.
3) Горівку. — Дусанів і Іванівці: 1) Бо я. 3) Дівчину.
4503. Ой ковалю, коваленьку¹⁾, зроби ми замочок,
То си²⁾ буду замикати³⁾ зелений⁴⁾ віночок. (Нагуєвичі).
Хотінь: 1) Ковалику. 2) Бо я. 3) Відмикати. — Іванівці: 2) Бо я.
— Волцнів і Дусанів: 2) Бо я. — Григорів: 1) Ковалику. 2) Бо я.
4) Міртяний.
4504. Ой ковалю, коваленьку, ковалю Миханю,
Підкуй мені чоботетка на мою Параню. (Дусанів).
4505. Ой ковалю, ковалику, ковалю Андрусю,
Підкуй, підкуй чоботета на мою Ганусю. (Іванівці).
Пор. Коломийки, I, ч. 1040.
4506. Ой кував я чоботета, просив коваленька,
Ой як стану на камінець, пізнає¹⁾ миленька. (Чорні Ослави).
Нагуєвичі: 1) Щоби мої підківята пізнала.
4507. Ой ковалю, коваленьку, зроби ми підківку,
Нї широку, нї глибоку, під середню дівку. (Дусанів).
4508. Ой ковалю, коваленьку, підкуй міні бички,
А я твої ковалисі купю черевички. (Нагуєвичі).
4509. Ой ковалю, ковалейку¹⁾, підкуй кобилину,
Як усяду²⁾, то³⁾ поїду у гай⁴⁾ по калину⁵⁾. (Батятичі).
Дусанів: 1) Коваленьку. 2) Бо я седу. 3) Тай. 4) Аж в гай.
5) Дівчину.
4510. Ой ковалю, коваленьку, підкуй кониченька,
Ой під мого миленького, як під паниченька. (Підмиж).
4511. Ой ковалю, ковалику¹⁾, підкуй коня остро,
А я сяду²⁾ тай³⁾ поїду до дівчини просто. (Вільки Маз., Хотінь).
Дусанів: 1) Коваленьку. 2) Бо я седу. — Батятичі: 1) Ковалейку.
2) Як усяду. 3) То.
4512. а) Ой ковалю, коваленьку¹⁾, зроби²⁾ ми підківки,
Бо я буду зачинати³⁾ ходити до дівки. (Біла).
Грабовець: 1) Ковалику. 2) Підкуй. 3) Завтра починаю.
4513. б) Ой ковалю, ковалику, підкуй ми підківки,
Бо я тепер починаю ходити до дівки.
Ой ковалю, ковалику, підкуй коня остро,
Ой най седу тай поїду до дівчини просто.
А я седу на коника, гою, коню гою,
Де ворота отворені, там дівчина моя. (Скобичівка).

4514. в) Ой ковале, ковалику, закуй коня востро,
 Бо поїду до дівчини на зальоти просто.
 Ой ковале, ковалику, зладуй ми підківки,
 Бо я буду зачинати ходити до дівки.
 Ой ковале, ковалику, зладуй ми підкови,
 Бо я буду зачинати ходити до вдови. (Кульчиці).
4515. На що мені женити сі, на що мені лиха,
 Коли мені обіцяла сама ковалиха. (М. Яцків).
4516. Сама собі ковалиха наробила лиха,
 Що пускала коваленька до комори стиха.
 (Гол. II, ст. 476, ч. 239).
4517. Я в ковале здохло теле, а кувні згоріла,
 Ковалиха сказала сі, а дівка здуріла. (Ямниця).
4518. а) Ой ішов я вулицею, тими оманцею,
 Мало¹⁾ мене не забили ковалі кливцею.
 Ковалиха ударила, коваль замахнув ся,
 Як би була не миленька, був би я минув ся. (Войничів).
 Сугрів: 1) Аби.
4519. б) Ой ішов я улицями межи ковалями,
 Мало мене не забили ковалі кліщами.
 Ковалиха ударила, коваль намахнув ся,
 Як би була не паличка, був би я минув ся.
 Як би була не палиця, та не ясенова,
 Була би мя підкусила дівка ковальова.
 (Гол. IV, ст. 447, ч. 27).

Колискарь.

4520. Ой молодий парубочку, ходиш по лісочку,
 Зрубай, зрубай яворика, зроби колисочку. (Михайловичі).
 Пор. Коломийки, I, ч. 654—656.

Колодй.

4521. Я на тебе, колодїю²⁾, мала всю надїю,
 А ти пішов, мене лишив²⁾, де се я³⁾ подїю? (Григорів, Губичі).
 Журів: 1) Соловію. 2) Ти се жениш, єнчу бериш. 3) Я се.
 Пор. Гол. IV, ст. 477, ч. 243.

4522. Там на горі на високій сьпівали пташата,
 Та я свої Марусині зробю колісьцята. (Кропив. Н.).

Ложкарь.

4523. Ой не бий мя, моя мати, в голову так дуже,
 Та дай мене за такого, що лижочки струже.
 Він лижочок настругав, я в місто віднесла,
 І сама-м ся поживила і єму-м принесла. (О. Коцан).

Лупій.

4524. А на поли плужок оре, нова колесничка,
Піде дівка за лупія, буде ремісничка. (Денисів).

Малярь.

4525. Я питаю за маляром, а той маляр дома,
Вималював єден образ, на образі Шльома. (Іванівці).

Мельник.

4526. Червоненький¹⁾ бурачок, зелененька³⁾ гичка,
Любив мене мельничок³⁾, бо⁴⁾ я невеличка.
Червоненький бурачок, гичка зелененька,
Любив мене мельничок, бо я молоденька! (Семаківці).

Постолівка: 1) На городі. 2) Зелена му. 3) Дворачок. 4) Хоць. —
Іванівка: 2) Кучевяра. 3) Мене любить вітів син. — Оба вар. без 2-го куплета.

4527. Та до млина дорожечка, до млина, до млина;
А хто мині житце змеле, єк мельника нема?
А хто мені житце змеле, пшеничку спитлює,
А хто мене молоденьку в личко поцулує?
Очи ми си ізморгали, шо нічку не спали,
Личко ми си запаліло, хлопці цулували.
Цулували, юбіймали, кільки си хотіло,
Та шє будут цулувати, овва, шо за діло? (Берегомет).

Смаровіз.

4528. А щож тобі смаровозе до мої дівчини?
Та ти маєш до батога та до мазничини. (Гвізд)
4529. Бідна моя головонько, що я наробила?
Полюбилам смаровоза, доле нещаслива.
Покинь, покинь, смаровозе, вози смарувати,
Озьми косу, тай йди в росу травицю щибати.
На вишнюм сі поточила, на черешню впала,
Полюбилам смаровоза, на віким пропала.
А смаровіз все в дорозі як літо так зима,
А я собі молоденька дека запросила. (Жураки).

Ткач.

4530. Ішли ткачі на деркачі, здибала їх Настє:
Де ідете, ниткопути, не маєте щастє. (Рибно).

Пор. Жер. Павлі, ст. 176.

4531. Тече вода зза города, нова колісничка,
Дай ні, мамко, за ткачика, буду ремісничка.
Ткачик одно ткає, ткає, а друге пускає,
А за третим посилає: „Махай, нехай дає!“ (М. Яцків).

4532. Поки я була у мамки, та овечки пасла,
І сир їла і дзер пила, була в личку красна.
А як пішла за ткачика цівочки сукати,
Дивила ся в чужий город натини набрати. (Зал. ст. 196).
Пор. Гол. II, ст. 329, ч. 456.

4533. А хроба на ткачика, що полотно рітко,
Бис сорочку витко тіло, аш се сьміє дїтько. (Пост.).

Фірмани і фірманка.

4534. Гей! мій тато фірман був¹⁾, з фірманами бив сї,
А фірмани батогами, аж порох курих сї. (Михайловичі).
Біла: 1) А мій тато впив ся, впив ся.
4535. Фірманам си полюбила, за фірмана піду,
У фірмана швиткі конї, сяду тай поїду. (Кропив. Н.).
4536. Бодай конї виздыхали, а бричка згоріла,
Бо вже мені молодому фірманка доїла. (О. Коцан).
4537. А чиї то кониченьки по поли літают?
Та то пана капітана, фірмана шукают.
Бодай конї виздыхали, а бричка згоріла,
Та тож мені молодому фірманка доїла. (Кобаки).
4538. Ой мамуню, мамуненько ловив мене фірман,
Як мі зланав за голову, мало не відірвав. (Батятичі).

Чумаки.

4539. За нашими воротами та на чужім поли,
Вивернули Коломийці штири мажи соли.
Ой підімо, пане брате, соли наберімо,
Коломийцьом, чорнобривцьом жалю начинімо.
Ой іще ми, пане брате, соли не набрали,
Коломийці чорнобривці з жалю повмирали. (Ж. Павлі, ст. 204).

Швець.

4540. Там на ставі, на ставоньку, качур ноги миє,
А я того хлопця люблю, що чоботи шиє. (Іванівці).
4541. Ой а швець з Ліховець, а шевчиха з міста,
Та не годна замісити кавалочок тіста. (Жураки).
4542. Ой ходила, говорила шевцьова кобила:
Заплати ми, дурню шевче, щом дрива возила,
А він її запрягає, закладає ліци;
Заплати ми, дурню шевче, буду с тобов бічи. (Нагуєвичі).
Пор. висше ч. 2830.

4543. То шевчики, то кравчики до мени ходили,
То шевчики, то кравчики сліду наробили.
А я взяла мітолочки сліди замітати,
Розгленулась сюди-туди: Йде кравчик до хати. (Постолівка).

15. Н і ч л і г и.

А.

Дома.

4544. А де будем ночувати? В Павлові долині.
А що будем вичеріти? Гарбузета й дині.
А де будем ночувати, а де будем спати?
Недалеко дівчинонька, коло її хати. (Жур.).
4545. Ни сам си я тутки зайшов, вода ні принесла,
Ночуй, ночуй, товаришу, темна нічка зайшла.
Темна нічка, нивидненька, сьвіта ни видати,
А де мемо, товаришу, нічку ночувати?
А де мемо ночувати, в місті Коломиї,
А у тої шинкарочки при зеленім вині.
А у тої шинкарочки добра горівочка,
А у тої шинкарочки хороша дівочка. (Чорні Ослави).
4546. Та ни сам я суда зайшов, вода мні занесла,
Переночуй, файна любко, темна нічка зайшла.
Переночуй, файна любко, мене ни самого,
Переночуй, файна любко, й товариша мого. (Кобаки).
4547. На добраніч усім на ніч, тай¹⁾ ви люди чуйте,
Котрі²⁾ старі, йдїт до дому, молоді ночуйте. (Гвізд).
Охримівці: 1) Ви музики грайте, грайте, а. 2) А ви.
4548. Ой добраніч, я йду на ніч, а ви люди чуйти,
А погані йдїт до дому, а ладні ночуйти. (Жур.).
4549. Коби мені до вечера, коби місяць сьвітив,
Можеб я ся з дівчиною на дорозі стрітив. (Біла)
4550. Ой із гори на долину зійду помаленьку,
Не буду сам ночувати, піду по миленьку. (Войнилів).
4551. Не спав же я сесю нічку, не буду й другу,
Поки собі не приведу панну молодую. (Баня, Березів).

4552. Ой я хлопець молоденький тай не волоцюга,
Де хороше дівче чую, там нічку ночую. (Гвізд).
4553. Ой я піду з кінця в кінці хати рахувати,
А в котрої білявини нічку ночувати. (Розлуче).
4554. Ой не вітти місяць зійшов, вітки яснє сонце,
Мусит бути гоцадрала тої ночі конче. (Кульчиці).
4555. Ай любочко солоденька, маєш чорні вічка,
Та чи буде із тобою солоденька нічка! (Перегінсько).
4556. а) Ой туду, ой туду, каламутна річка,
Яка з тобов, дівчинонько, солоденька нічка. (Дрогобич).
4557. б) А в лозині при долині бистренькая річка,
Яка ж з тобов, моя мила, солоденька нічка. (О. Коцан).
4558. Ой горівка цюцюрівка, а пиво варене,
Ци добре сі ночувало, білявко, без мене? (М. Яцків).
4559. Ой мусити, чорні очі, самі ночувати,
Не буду вам на ніч кожду дівчини шукати. (Волцнів).
4560. Стоїт верба над водою, вербо-ж моя, вербо,
Так ми мила постелила, що ми спати твердо. (Жураки).
4561. Ой не спав я одну нічку, тай не буду третю,
Аж поки си не привезу писану верету. (Угринів Доліш.).
4562. Ой у гаю черешенька¹⁾, за гайом²⁾ ліщина,
Навчила мні в саді спати молода дівчина. (Войнилів).
Волцнів: 1) Ой у саді садовина. 2) А в лісі.
4563. А я гаю не рубаю через¹⁾ ліщиноньку,
А я дома не ночую через²⁾ дівчиноньку. (Войнилів, Вовків).
Підмихайлівці: 1) Тільки. 2) Маю.
4564. А я гаю не рубаю тай через ліщину,
А я в дома не ночую та через дівчину. Іванівка).
4565. А я гаю не рубаю, сокири не маю,
А я в дома не ночую, бо жінки не¹⁾ маю. (Вовків).
Сугрів: 1) Дівчину.
4566. А я гаю ни рубаю, сокири ни маю.
А я в дома ни ночую, добру маму маю.
А я гаю ни рубаю чириз ліщиноньку,
А я в дома ни ночую чириз дівчиноньку.
А я гаю ни рубаю чириз чиришеньку,
А я в дома ни ночую чириз Марусеньку. (Нивиці).

4567. а) А я з гори їду, їду, до гори бичую,
Через тебе, моя мила, дома не ночую. (Іванівці).
4568. б) А я з гори загальмую, до гори бичую,
Через тую дівчиноньку в дома не ночую. (Біла).
4569. а) Любцю-ж моя солоденька¹⁾, любцю-ж моя мила,
Ой тос²⁾ ми се³⁾ тої ночі солоденько⁴⁾ снила. (Григорів, Таурів).
Пор. Кол. ст. 109, 1297.
4570. б) Любцю моя солодонька, любцю моя мила,
Отос сі ми тої ночі солодонько снила.
Ой тос ми сі тої ночі солодонько снила,
Що сиділа над потоком, білі ноги мила. (Іванівці).
4571. Ой дівчино, дівчинонько, яка ти ми мила,
Ти си мині тої ночі штири рази снила. (Глядки).
4572. Я в дівчини ночував, тай ни визував сі,
Тай-єм лішко поломав, тай ни признавав сі. (Іванівці).
4573. Ой на мене підсідали, щоби мене вбили,
А я любці тай на ручці до білої днини.
Ой на мене підсідали, а я не бояв сі;
А я любці тай на ручці до днини віспав сі. (Волосів).
4574. Ци ти така, любко, файна, ци мені здає сі,
А тож мене через тебе спав не бере сі. (Посіч).
4575. Ой ішов я через село, всюда сі сьвітило,
Куда я мов повертати, там сі загасило.
Ни того сі загасило, що сі спати хтіло,
Но того сі загасило, що сі мене вздріло. (Сгр.).

Б.

4576. Ой золоті підківочки, золоті, золоті,
Ліпше спати на камени, та як на болоті. (Григорів, Хотінь).
4577. А я би сі не здрімала, хочби засвітало,
Коби прийшло солодетко тай защебетало.
А я би сі не здрімала, хочби день біленький,
Коби прийшов тай посидів любко солоденький. (Грабовець).
4578. Та я би сі не здрімала, хоть би день біленький,
Аби прийшов, поговорив, хлопец молоденький. (Іванівці).
Пор. Гол. II, ст. 310, ч. 347. — Купчанко, ст. 403, ч. 51. —
Кол. ст. 100, 977.

4579. Мині би сі не здрімало, жиби штири ночи,
Коби прийшов мій миленький, що приходив сночи. (Чорні Ослави).
Пор. Купчанко, ст. 403, ч. 51. — Кол. ст. 100, 975.
4580. Мені би се не дрімало, хочь нічка темненька,
Коби була коло мене милого рученька. (Голгочі).
4581. а) Очка мої чорненькії, біда мені з вами,
Не хочете почувати й одну нічку сами. (Тисьменичани).
Пор. Гол. IV, ст. 465, ч. 164.
4582. б) Очка мої чорненькії, що робити з вами?
Не хочете почувати єдну нічку сами.
Ой єднусте почували, тай тоту не спали,
Лиш всю нічку в кватирочку любка візирали. (М. Яцків).
Пор. Де-Волланъ, ст. 45. — Мат. V, ст. 144, ч. 215. — Кол. ст. 92, 669.
4583. Коби мені до вечера до того сьвятого,
Може би я зобачила свого миленького. (Біла).
4584. Коби борше до вечера, тамто би я рада,
Бо то вечір по вечері найліпша порада. (Біла).
4585. Чи-ж я тобі ни казала, любцю¹⁾, на порозі²⁾,
Що я буду почувати в крайнім оборозі. (Іванівці).
Журів: 1) Любку. 2) Дорозі.
4586. Ой пре́ду я куделину і тоненько мичу,
Я свого файного любка на нічку закличу. (Микуличин).
4587. Ци я тобі не казала тай не говорила:
Вставай, вставай, йди до дому, бо вже біла днина. (Жураки).
4588. Ой чи я ти не казала: йди до дому, чуєш?
Най жи люди не вогорут, шо в мени ночуєш. (Іванівка).
4589. Чи я тобі на казала, тай не говорила:
Не їдь, не їдь з кіньма на ніч, бо нема Гаврила.
Чи я тобі не казала, моє серденьтко,
Не їдь, не їдь з кіньми на ніч, нехай їде батько. (П. Ст. Б.).
4590. Упав сніжок на обліжок та най си полежит,
А що-ж ти сі, мій миленький, за нічку належит? (Іванівці).
4591. а) Ой у саду садовина й червона калина,
Загадала в саді спати молода дівчина.
Загадала в саді спати межи яблінками,
Щоби вона розмовлєла всю ніч з парубками.

Свикруха сі придивила тай віддула губки:
 Не пусть, мати, дочку спати, бо ходет парубки!
 Бодай тобі, стара нене, не пустило мову,
 Що ти д мині не пустила дочку на розмову. (М. Яцків).

Варіанти, записані в Боберці та Михайловичах, мають тільки по два (перші) куплети, в Іванівцях три.

4592. б) Ой у саду садовина, за садом ліщина,
 Загадала¹⁾ в саду спати молода дівчина.
 Загадала¹⁾ в саду спати межи яблінками,
 Щоби она²⁾ розмовляла всю ніч з парубками.
 Я невістка прийшла з міста тай надула³⁾ губки:
 Не дай, мати, в саду спати, бо прийдуть парубки.
 Бодай же ти невістице, в сирій землі гнила,
 Гой⁴⁾ ти мамці⁵⁾ я сказала⁶⁾, мене мамка⁷⁾ била.
 Не за то мні мама била, шо я в саду спала.
 Я за то мні мати била, шо й невістка знала. (Коломия).

Видинів: 1) Намогла си. 2) Ой тож би вна. 3) Віддула. 4) Що. 5) Неньці. 6) Оповіла. 7) Ненька.

4593. в) Ой¹⁾ у саді²⁾ садовина солотка тай винна,
 Загадала в саду спати молода дівчина.
 Загадала в саду спати межи яблінками,
 Шоби всю ніч розмовляла тай іс парупками.
 Йшла невістка тай із міста тай віддула гупки:
 Не дай мати в саду спати, бо прийдуть парупки.
 Бодай же ти, невістице, хиріла, боліла,
 Шо ти мої старі ненці всю правду повіла.
 Бодай же ти, невістице, сім рік не сконала,
 Шо ти мої матіночці всю правду сказала. (Печеніжин).

Пор. Гол. II, ст. 369, ч. 648. — Купчанко, ст. 470—471, ч. 174.
 — Кол. ст. 54, 233. — Вrabель, ст. 136, ч. 440—441.

4594. Чи ти, дівко, сказала ся, чи ти була пiana,
 Щос ходила ночувати під сьвятого Яна. (Біла).

4595. А я в саду ночувала тай не бояла сі,
 Миленькому на рученьках наночувала сі. (Волцнів).

4596. То я сі тай іздрімала, очка ми сі злипли,
 Коби прийшло солодетко, від разу би глипли.
 То я сі тай іздрімала, веретено впало,
 Коби прийшло солодетко, то би ми подало. (Волосів).

4597. Прийди, прийди, мій миленький, або ми ся присни,
Щоби ми ся що не стало з великої мисли. (Дусанів).
4598. Коло млина два явори, третій похилив се,
Ой вжес мині, мій миленький, штири рази снів се. (Григорів).
4599. Ой то ми сі тої ночі солодонько снило,
Що сі мого миленького подвіре займало.
Ой займало сі подвіре, до ране згоріло,
Щоби мене молоденьку за ним не кортіло. (Дрогобич).
4600. Нема мого миленького, нема мого Йвасі,
Нема кому спитати сі, ци виспала я сі. (Грабовець).
4601. Ни спала я тої ночі¹⁾, анї я, анї я,
Бо ни було коло мени мого соловія. (Іванівці).
- Волцнів і Пісочна: 1) Анї я сі не виспала.
4602. Анї я сі не виспала, анї мої очі:
Скажи, скажи, мій миленький, дес був тої ночі? (Волцнів).
4603. Анї я сі не виспала, анї сиві¹⁾ вочі,
Бо ни було коло мене соловія²⁾ в ночі. (Михайловичі).
- Пісочна: 1) Мої. 2) Миленького.
4604. Анї я ся не виспала, анї мої очі,
Прийшов милий із вечера, сидів до півночі. (Пристань).
4605. Ой чи я се не виспала, чи не було ночі?
Чи не було коло мене яке потороче? (Охрим.).
4606. Не спала¹⁾ я тої ночі, анї мої вочі,
Такої ми сі молоденькі²⁾ спатоньки ни хочи. (Грг., Іванівці).
- Журів: 1) Ей не спав. 2) Молодому.
4607. Ни спала я тої ночі тай ни¹⁾ буду спати,
Бо ни знаю, де мій милий буде ночувати. (Грг.)
- Іванівці: 1) Анї.
4608. Ой сама я тай не знаю, що то за ноченька,
Ой нї я сі не виспала, нї мої оченька. (Жег. Павлі, ст. 185).
4609. Ой чи я ся не виспала, чи мала ніченька¹⁾?
Чи не були²⁾ коло мени милого оченька³⁾? (Біла).
- Охримівці: 1) Ноченька. 2) Була. 3) Рученька.

4610. Не спала я тої ночі¹⁾, ні мої оченька,
 Бо не була під головов²⁾ милого рученька. (Вовків).
 Іванівці, Пристань, Пісочна: 1) Анї я сї ни виспала. — Пісочна:
 2) Коло мене.
4611. Ой то я сї не виспала, ні мої оченька.
 Бо не була під головов милого рученька.
 Ой не була під головов, не була під боком,
 Тай не знаю, де випала милому робота. (Волосів).
4612. Вочі мої чорнявії, що ви гадаєте?
 Цїлу нічку на розмові, а в день дрімаєте.
 Вочі мої чорнявії, думайте, гадайте,
 Цїлу нічку на розмові, а в день не дрімайте. (Охримівці).
4613. Ой мала-ж я миленького, а тепер не маю,
 Скоро вечер по вечері, я спати легаю. (Іванівка).

А.

На пасовиску.

4614. Ой добраніч, моя мамко, добраніч, добраніч,
 Бо я вже сї вибераю з кониками на ніч. (Жураки).
4615. Не поїду с кіньми на ніч, бом малий хлопчина,
 Як би мене вовки з'їли, плакала-б дівчина. (Глядки).
4616. Я ни піду с кіньми на ніч, мої мамунцуню,
 А хто-ж буди обіймати мою Ганусуню? (Пісочна).
4617. Ой поїду з кіньми на ніч, поїду, поїду,
 Припну коні на припоні, до дівчини піду (Охрим.).
4618. Та не буду дома спати, але займу коні,
 Та сам піду почувати до дівчини Доні. (Крехівці).
4619. Ой поїду з кіньми на ніч, поїду, поїду,
 На толоці попутаю, до дівчини піду.
 На толоці попутаю по нозі, по нозі,
 А сам піду до дівчини, бо ми по дорозі. (Комарно, Глядки).
4620. Ой ішов я з кіньми на ніч, дівчина стояла,
 Я сказав ї „добрий вечір“, а вона сї сховала. (Манява).
4621. Не знаєш ти, пане брате, що зазуля кує,
 А дівчина молоденька з волами ночує. (Івачів).

Б.

4622. Ой дай Боже на день дощу, на вечір погоди,
Бо пожене мій миленький коники вороні. (Іванівка).
4623. Ой ти їдеш з кіньми на ніч, та дай ми добраніч,
Та най же я, каже, знаю, що я любка маю. (М. Яцків).
4624. А як їдеш з кіньми на ніч, та дай мені знати,
Перекоти кругле ябко аж до мої хати. (Волцнів).
4625. Як поїдеш з кіньми на ніч та дай мені знати,
Трісни бичом на вулиці, а я вийду з хати. (Кульчиці).
4626. Як поїдеш з кіньми на ніч, то дай мені¹⁾ знати,
Сяким, таким каменюком²⁾ кинь до мої³⁾ хати. (Охрим.).
Постолівка : 1) Дай до мене. 2) Сяков таков камінюков. 3) Вікном.
4627. Ой як підеш з кіньми на ніч, заграй на листочок,
А я буду пізнавати, чий то голосочок.
Ой як підеш з кіньми на ніч, заграй на сопівку,
А я буду пізнавати, чи ти маєш дівку. (О. Коцан).
До 1-го куп. пор. Гол. II, ст. 311, ч. 354.
4628. А як їдеш, любку, на ніч, заграйже в сопілку,
А я вийду, послухаю, чи ти там сокілку.
А як їдеш, любку, на ніч, заграйже в листочок,
А я вийду, послухаю, чи твій голосочок. (Зал. ст. 200).
4629. Як будеш йти з кіньми на ніч, заграй на дудочку,
А я вийду послухаю, чи ти мій, любочку.
Як будеш йти с кіньми на ніч, заграй на фуяру,
А я вийду, послухаю, чи ти Николаю. (Нагуєвичі).
4630. Як поїдеш з кіньми на ніч, заграй на дудочці,
Ні по чім тя не пізнаю, но по голосочці. (Охрим.).
4631. А як жинеш воли на ніч, займи мою пару,
А я буду підходити за тобов помалу. (О. Коцан).
4632. а) Як поїдеш з кіньми¹⁾ на ніч²⁾, возьми мя³⁾ з собою,
Буду коні завертати і⁴⁾ спати з тобою. (Охрим.).
Вільки Маз.: 1) Як поведеш коні. — Іванівці: 2) Як пожинеш коні пасти. 2) Озьми ми. 4) Тай. — Яцків: 3) Ні.

4633. б) Як ти ведеш коні на ніч, бери мі з собою,
Буду коні завертати тай спати с тобою.
Як сі буди розвидняти, я голосом вріжу :
Ставай, ставай, мій миленький, кониченьки в збіжу ! (Пасічна).
4634. А мій милий чорнобривий пасе коні в ночі,
А як їде дорогою, сьміют му сі очі. (Іванівці).
4635. Чи-ж я тобі не казала, тай ни говорила :
Ни їдь, ни їдь з кіньми на ніч, я рибу варила. (Постолівка).
4636. Ой дівчино біла, біла, дес вінок поділа ?
Поїхала з кіньми на ніч тай кобила з'їла !
Ой кобила вінок з'їла, кінь дві полятиці,
Того я си наробила в коршмі на музиці. (Горуцько).
-

IX.

ГРОМАДСЬКЕ ЖИТЄ.

1. С у с і д и.

4637. а) Як сусіда не любити, коли сусід блиський,
У сусіда гарна жінка та перелаз ниський. (Бірки Дом.).

4638. б) Бідаж мені молодому, бідаж мені, біда,
Не кажут ми та любити дівчини в сусіда.
Як в сусіда не любити, коли сусід близький,
Та в сусіда гарна дівка, тай перелаз низький.

(Гол. II, ст. 287, ч. 224).

Пор. Кол. ст. 104, 1101. — Врабель, ст. 72, ч. 243.

4639. Чиї воли на дуброві, мої на сьвіточку,
А хто любить на стороні, а я сусідочку.
На сторону би ходити, коника трудити,
А з сусідов постояти тай поговорити. (Зал. ст. 182 і 183).

Пор. Гол. II, ст. 273, ч. 146 і ст. 309, ч. 342.

4640. Кажут люди, що я біда, а я ще не біда,
Коли мене полюбила близенька сусіда. (Викторів).

4641. Кому біда, кому біда, а мені не біда,
Бо я собі полюбила близького сусіда. (Охрим.).

4642. Від улиці плітя не є, то біда, то біда,
Не дают ми полюбити близького сусіда.

(Гол. IV, ст. 493, ч. 33)

4643. А прийшов я до сусідки та став у порога :
 Сусідочко моя мила, пожич ко ми рога.
 Сусідочка була чемна, мене изганьбила :
 Бодай тебе, леґінику, петниця побила. (Ясенів Гор.).
4644. Було гаразд у Білівцях, сухі сади цвили,
 Доки ми ся із сусіда дівчинов любили.
 Коли моя дівчинонька пішла межи люде,
 Тепер смутно улицями, як не ходят люде.
 (Гол. II, ст. 287, ч. 225).
4645. Ой сусіде, сусідочку, дай за мене дочку,
 Присягаю, що не буду¹⁾ пити горілочку. (Розлуче).
 Вільки Мазовецькі: 1) Будеш видів, зарічу ся. — Пасічна :
 1) Заречу сі чистик їсти.
4646. Ото мині на заваді сусідова грушка,
 Я ни виджу, куда ходит моя щибитушка. (Іванівці).
4647. Ой маю я штири коні, всі штири гнідії,
 Не май, не май, сусідонько, на мене надії. (Григорів).
4648. Утопиш ся, сусідонько, утопиш, утопиш,
 Високії береженьки, вже ся не вихопиш.
 Високії береженьки, водиця бистрая,
 Утопиш ся, сусідонько, бос ще молодая. (Охрим.).
4649. Ой сусідо, сусідонько, накажи си сина,
 Най не ходит, най не плаче, молода дівчина. (Вовків).
4650. В мене двері тисовії, що легонько ходє,
 В мене такі сусідочки, шо мене сокоте¹⁾. (Топорівці).
 Григорів: 1) Що до мене ходет.
4651. Я на ставі не купав се, на човні се вожу,
 Кажє сусід молоденький, що до жінки ходжу. (Іванівка).
4652. Ой сусід сусідови перешкоду¹⁾ робит,
 То му межу переоре, то²⁾ до жінки ходит. (Розлуче).
 Ожомля: 1) Параштику. 2) Тай долину єму випас і.
4653. Казав мені мій сусід, щоб я го любила,
 А мій сусід біловусий, а я чорнобрива. (Жуків)
4654. Єщем огня і не клала, тріски ся їмили,
 Єщем любка не любила, сусідки вчинили.
 (Гол. II, ст. 417, ч. 506).

4655. Ой я собі полюбила блиського сусіду,
Хоть він мене покидає, я за ним не піду. (Тустань).
4656. Чи то моє таке щастє, чи мені так Бог дав,
Що мені ся у сусіди парібок сподобав? (Вільки Мазов.).
4657. Така річка широкая і броду не знати,
Тай нема ким сусідови весло передати. (Коропець).
4658. У сусіди парубойко, в сусіди, в сусіди,
Дала я ти принадойку, типер будиш бідний.
Дала я ти принадойку, далам ті принаду,
Чирвоную ягодойку з вишневого саду. (Батятічі).
4659. Ой в нашої сусідоньки перед вікни грушка,
Має сина хорошого, тото моя душка.
(Гол. IV, ст. 461, ч. 136).
4660. Спусти Боже, біду, біду, на близьку сусіду,
Хорошого сина має, любити не дає.
(Гол. IV, ст. 456, ч. 99).
4661. Солодкий мід, солодкий мід, цукор ще¹⁾ солодший,
В сусідоньки два синоньки, а²⁾ мій наймолодший. (Голгочі).
Буцнів: 1) А цукор. 2) А в кого є три сини, то. — Іванівці:
2) А в богачи три парубки, а.
4662. Ой піду я до сусіди позичити¹⁾ міха,
А в сусіди файний²⁾ хлопец, то моя потіха. (Тустань, Іванівці).
Викторів: 1) До сусіди решета, до сусіди. 5) Бо в сусіди гарний.
4663. До сусіда рушита, до сусіда сита,
А в сусіда дівчинонька, як рожа зацвита. (Камінка С.).
4664. Ой піду я до сусіди позичати¹⁾ ножа,
А там такий хлопец сидит²⁾, як червона рожа.
Ой піду я до сусіди позичати сита,
А там такий хлопец сидит, як жаба забита. (Біла).
Іванівці: 1) Позичити. 2) А в сусіди файний хлопец.
4665. До сусіди решета, до сусіди сита,
Бо в сусіди такий хлопец, як качка розбита.
До сусіди решета, до сусіди нецок,
Бо в сусіди такий хлопец, як розбитий клецок.
До сусіди решета, до сусіди ножа,
Бо в сусіди дівчинонька, як розцвита рожа. (Дусанів).

4666. Била мене моя мати, била мене, била¹⁾,
Ой щоби я до сусіди вогню²⁾ не ходила.
Бийже мене, моя мати, бийже³⁾ мене, забий,
До сусіди таки піду, бо там хлопець ладний. (Дусанів).

Вовків: 1) Ой била, ой била. 2) Нігди. — Іванівці (лиш 2-ий купл.): 3) Або мене мати бий, або.

4667. Ей мамуню, мамуненько, тримай дома вогень,
Та щоби я не ходила по сусідах що день.
Бо в нашої сусідоньки файний парубочок,
Та щоби я ни згубила зилений віночок. (Жур.).

4668. Ой сусідо, сусідочко, будь на мене добра,
Бо я твого сина люблю, до негом подобна. (Григорів).

4669. Над стодолов чорна хмара, а над хатов сина,
Сварила сі сусідонька, що ї люблю сина. (Іванівці).

4670. Ой сусідо, сусідонько, перегороди се,
Я не люблю твого сина, зо мнов не свари се. (Григорів).

4671. Ой сусіди, сусідочку, перегороди сі,
Та на моє подвіречко ані подиви сі¹⁾. (Пасічна).

Волцнів: 1) Хоть до мене хлопці ходят, а ти не диви сі. —
Руда Сілецька: 1) Як до мене хлопці ходят, то ти не диви сі.

4672. Ой сусідо, сусідонько, тримай собі сина,
Бо я тебе¹⁾ учарую чорними вочима.
Ой сусідо, сусідонько, перегороди се,
Впни си²⁾ сина на ланцуху, зі мнов не свари се. (Черче).

Красне: 1) Єго. 2) Тримай.

Пор. висше ч. 4233.

4673. Щобим такі очі мала, як застіжка сина,
То бим собі відмовила від сусіди сина.
Ой сусідо, сусідочко, тримай свого сина,
Бо я єго відчарую чорними очима.
(Гол. II, ст. 327, ч. 444).

4674. Ей сусідо, сусідочко, перегороди се,
Припни сина на ланцуху, зо мною не свари се.
Бо як я те вочарую з нової комори,
То вже тобі не допоможут зі Львова доктори. (Іванівка).

Пор. Гол II, ст. 444, ч. 640.

4675. Ой сусіди, сусідоньку, перегороди сі,
А на моє подвіронько анї подиви сі.
Ой сусіди, сусідоньку, будь на мене ласкав,
Перепусти качітонька через сіни на став.
А мої качітонька не нароблют шкоди,
Попоїдет ячменини тай підут до води. (Кульчиці).
Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 102.
4676. Ой сусідо, сусідонько, ни криви вочима,
Ни буду ти за нивістку, ни люблю ти сина. (Врб.).
4677. Ой сусідо, сусідонько, гадино недобра,
Не буду ти за невістку, бос того не годна. (Голгочі).
4678. а) Ой мовила сусідонька, що я не дівонька,
Бодай її покарала сьвята неділонька.
Ой мовила сусідонька, що я не уцтива,
Хотіла мя оженити за свого сина.
Тогди я ти, сусідонько, невісткою буду,
Як у мори на камени барвінку добуду. (Нагуєвичі).
4679. б) Ой казала сусідонька, що я не дівонька¹⁾,
Вона мене підмовела²⁾ за свого синонька.
Тогди я ти, сусідонько, за невістку буду,
Як з під гори високої³⁾ барвінку добуду.
Тогди буду⁴⁾, сусідонько, тогди буду ваша,
Як упріє на порозі⁵⁾ ячмінная каша. (Черче).
Іванівці: 1) Неробонька. 2) А вона мене рихтувала. (Другого куплета нема). 4) Ой тогди я. 5) Та як скіпит на порозі. — Волцнів: 2) Тепер хоче мене взяти. 3) Як на мори, на камени. (Третого куплета нема).
Пор. Кол. ст. 140, 1641.
4680. Ци я тобі не казала тай не говорила,
Не їдь, не їдь з кіньми на ніч, я рибу варила.
Ой я рибу не варила, іно полоскала,
А вже мене сусідонька невістков назвала.
Тогди я ти, сусідонько, буду за невістку,
Ой як спечеш під порогом ячмінну лемішку. (Бишки).
Пор. висше ч. 4635.
4681. Сама в дома, сама в дома, прийдіт, хлопці, нині,
Поможети ростелити льону по долині.
Ой щеж бо я не стелила, іно загадала,
А вже мене сусідонька невістков назвала.

Тогди я ті, сусідонько, невістоньков буду,
 Як з під гори, з під каміне, барвінку добуду.
 Я з під гори, з під каміне, барвінку добула,
 Такої своїй сусідоньці невістков не була. (Дусанів).

4682. Ей циж я бо ни дівочка, тай ни вдівочила,
 А вже мині сусідонька літа полічила. (Жур.).

4683. а) Ой згоріла стирта сіна на жовтім¹⁾ пісочку,
 Тай хтож²⁾ мині молодому віпере сорочку?
 Сестра мала, мама стара, я жінки не маю,
 До сусіди не понесу, бо ся й устидаю.
 А сусіда ліпша була, як рідная мати,
 І віпрала, вітачала, прислала до хати.
 Декую ти, сусідонько, тай за твою ласку,
 Щос віпрала, вітачала, прислала Парасков. (Косів).

Кнігиничі: 1) Білім. 2) Ой хто. Другий куплет такий:

Сестра мала, мама стара, нема кому прати,

Прийде сьвіта ниділенька, нима сі в що вбрати.

Дальших куплетів не записано.

4684. б) А в суботу є робота, а неділі вілна,
 Чогож тобі, легінику, сорочка не біла?
 Ой не біла, тай не біла, не буде біленька,
 Не віпере ні сестриці, ні мати рідненька.
 Сестра мала, мати стара, а жінкі не маю,
 Та поніс бим до сусіди, та бо сі встидаю.
 Та сусіда, сусідочка, та як рідна мати,
 Та віпере, вітачєє, принесе до хати.
 Та віпере, вітачєє, вушчіночкі зробит,
 Тото мому миленькому, що до мене ходит. (Печеніжин).

Пор. Мат. V, ст. 123, ч. 74. — Кол. ст. 82, ч. 581. — Купчанко,
 ст. 442, ч. 131.

4685. Ой казала сусідонька, що я не віддана,
 А я долі не пропила, ані прогуляла. (Черче).

4686. Ой казала сусідонька, що я гівков ходжу,
 А я свійов косов-росов плота не городжу.
 А я плота не городжу, ні жадного кіля,
 Росте коса до пояса, як в городі зіля. (Черче).

2. К у м и.

4687. Ой пішов бим танцювати, нема кого взяти,
 Пішла моя зазулейка дітину держати. (Мшанець).

4688. а) Колисмо ся¹⁾ не пібрали, то покумаймо ся,
Най не буде²⁾ серцю жалю, що любилисмо ся³⁾.
Колисмо ся не пібрали, будьмо си кумами,
Най не буде серцю жалю, щосмо ся кохали. (Біла).

Дусанів: 1) Як єсмо сі. 2) Щоб не було. — Хотінь: 3) Кохалисмо ся. В обох варіантах тільки перший куплет.

До 1-го купл. пор. Гол. II, ст. 255, ч. 44.

4689. б) Колисмо сі не пібрали, то покумаймо сі,
Най не буде серцю жалю, що кохалисмо сі.
Колисмо сі не пібрали, то сі покумаймо,
Колисмо сі не кохали, то сі покохаймо. (М. Яцків).

4690. Ой кумуню, кумуненько, що будем робити,
Же не хоче баранец до дому ходити?
Або єго ми продаймо, або заміняймо,
Або тому арендарю за горівку даймо. (П. Ст. Б.).

4691. Ой кумочку, голубочку, будь для мене ласкав,
Ни вбий мої качорита, прийшли до вас на став.
Ни вбий мої качоритка, ни нароби шкоди,
А напю си, пожілю ся, піду до господи. (Ясенів Гор.).

До першого куплета пор. Ж. Павлі, ст. 169. — Пор. також висше ч. 4675.

4692. На сім боці на толоці жовта команиця,
Тамо доси чекат мене в гостину кумиця.
(Гол. II, ст. 418, ч. 512).

4693. а) Пішов кум¹⁾ до куми, кума грядку²⁾ поле:
Добре, кумцю³⁾, щос прийшов, мій поїхав в поле. (Подусильна).

Вовків: 1) Прийшов кум. 2) Моркву. 3) Куме. — Журів: 1) Прийшов кум. 3) Куме. — Біла: 1) Ой прийшов я. 2) Моркву. 3) Куме.

4694. б) Прийшов кум до куми, кума моркву поле:
Добре, куме, щос прийшов, мене колька коле.
Добре, куме, щос прийшов, упав комар з липки,
А що кому та до того, розбив сі на збитки. (Жураки).

4695. Чи ти, куме, одурів, чи з розума зийшов,
Вчорас у мня діти тримав, ниніс до ня прийшов. (Коростів).

4696. Ой куме, каже, куме, розважний розуме,
Тай розваж же, куме, собі, що я кума тобі. (М. Яцків).

4697. Ци ти куме одурів, ци ти без розума,
Що ти мене обіймаєш, та я твоя кума.

(Гол. IV, ст. 507, ч. 90).

Пор. Де-Волланъ, ст. 144.

4698. Ой кумасі, ой кумасі меду напила сі,
А кум куму за рученьку, кума повела сі. (М. Яцків).

4699. Ой за куму нема гріху анї й одробинки,
Ой кум куму за рученьку, повів до долинки. (М. Яцків).

4700. Де будеме почувати, моє куминятко?
У стодолі, на соломі, там нам буде м'якко.

(Гол. IV, ст. 495, ч. 44).

4701. А¹⁾ у моїм городочку²⁾ зацвила троянка³⁾,
А я своєму милейкому кума і⁴⁾ коханка. (Люб.).

Стецева: 1) Ой. 2) Городику. 3) Романка. 4) Тай.

4702. Ой кумойку, голубойку, приятелю близький,
Як до тебе не ходити, перелазок низький. (Ж. Павлі, ст. 169).

4703. Кумо моя дорога, кумо моя пишна,
Дай ті, Боже, здоровленька, шос до мене прийшла. (Руда Сілец.).

4704. Ой куме мій солодонький, куме розмаїтий,
Любила ти штири роки, вже не хочу п'ятий.
Ой куме мій солоденький, ой куме мій, куме,
Далам ти ся на підмову, глупий мій розуме. (Нагуєвичі).

4705. Ой ти куме, ой ти куме¹⁾, що ти куме²⁾ робиш,
Моя жінка тобі кума³⁾, ти до неї ходиш.
Ой перестань, кумунцуню, до куми ходити,
Бо вже кума молоденька рушєє значити. (Нагуєвичі).

Скобичівка: 1) Ой ти брате варіяте. 2) Брате. 3) Молоденька.

Пор. Кольберг, III, ст. 49, ч. 435.

4706. Ци ти куме одурів, ци тя мара морит?
Твоя жона, моя кума, зо мнов не говорить.

(Гол. IV, ст. 505, ч. 80).

4707. Кумо моя, любко моя, солодкі ти писки,
Дала бим ти вечеріти, та не маю миски. (М. Яцків).

4708. А кумочка до кумочки горівоньку пила,
Щоби ї сі на царині пшениця вродила. (Іванівці).

4709. Ой кум пішов долиною, а кума горою,
Ой кум зацвив калиною, а кума ружою.
(Гол. II, ст. 262, ч. 88).

Пор. Гол. IV, ст. 470. ч. 195.

4710. Ой нанашку, нанашуню, бодай ви прожили,
Що ви мене молодого робити навчили. (Задарів).

3. Побратимство.

А.

Побратими.

4711. Ой брате, побратиме, не бій ко сі мене,
Пускай свої овечета блиско коло мене.
Нема, брате, кривоніжки, нема плентоніжки,
Та не маю з товаришем ні на що надіжки. (Тулуків).
4712. Ой брате, побратиме, годуй мої діти,
Я си помчу, я си помчу мешканє глядіти. (О. Коцан).
4713. Годіме ся, побратиме, годіме, годіме,
До єдної дівчинниці ходіме, ходіме.
Годили ся побратими, годили, годили,
Не минуло тому тиждень, а вни ся побили.
(Гол. II, ст. 432, ч. 581—582).
4714. Угодьмо¹⁾ сі, пани брати, угодьмо¹⁾, угодьмо¹⁾,
Та до теї дівчиноїки на зальоти ходьмо. (Батятичі).
Григорів: 1) Ой згодьмо. 2) До єдної.
4715. Пане брате товаришу, ой пара нас, пара,
Де два ходит до єдної, а третьому вара. (Нагуєвичі).
4716. На тім боці на толоці з'їли кози ряску,
Утратив я, побратиме, у милої ласку.
(Гол. II, ст. 419, ч. 515).
4717. У зеленій полонині сивий голуб ходит,
Треба біді побратима тай за муку робит.
(Гол. IV, ст. 503, ч. 74).
4718. Ой у моїм городчику зелененький мак, мак,
Такий у мня побратимок, що в мамки єдинак.
(Гол. II, ст. 421, ч. 529).

4719. Ой камрати, камраточку, дай ми порадо́чку,
Чи любити, чи лишити сисю білявочку?
А як жи ті, товаришу, пора́дити маю,
Я сі в твоїх інте́ресах ні́чого не знаю. (Скобичівка).
4720. а) Ой шуваром, пане брате, тай не шувару́ймо,
Заберім си по дівчині́, тай господа́руймо. (Вовків).
4721. б) Ой го́цуймо¹⁾, пане брате, го́цуймо, го́цуймо,
Возьмі́мо си по дівчині́ тай господа́руймо. (Біла).
1) Гу́цульмо.
Пор. Коломийки, I, ч. 26.
4722. в) Товаришу, товаришу, не товаришу́ймо,
Возьмі́м собі по дівчині́, тай господа́руймо. (М. Яцків).
Пор. Гол. II, ст. 293, ч. 257 і II, ст. 432, ч. 583.
4723. г) Товаришу, товаришу, лі́та си не псу́ймо,
Бері́мо си по дівчині́ тай господа́руймо. (Пасічна).
4724. д) Пане брате, товаришу, не товаришу́ймо,
Бері́м собі по дівчині́, та господа́руймо.
Не ке́жко би, пане брате, господа́рювати,
Коби хті́ли оте́ць мати податки давати.
(Гол. IV, ст. 454, ч. 100).
4725. е) Ой не ході́м, пане брате, тай не галасу́ймо,
Бері́м собі по дівчині́ тай господа́руймо.
Бері́м собі по дівчині́ тай по Катерині́,
Є́дна сиди́т на горі́, дру́га на доли́ні. (Волцнів).
4726. Ой то два нас, пане брати, ой два нас, ой два нас,
Та не робі́м по доро́зі на ву́лици галас.
Бо як бу́дем, пане брати, галаси ро́бити,
То се́ знайдут такі́ дурні́, що нас бу́дуть би́ти. (Бишки).
4727. а) Коло гаю по́ходжаю́, коло лі́щиноньки,
Чи́с не виді́в, пане брате, мої́ дівчиноньки?
Ой чи виді́в, чи не виді́в, не бу́ду ка́зати,
Не бу́ду ти, пане брате, жа́лю за́вдавати. (Біла, Григ., Котуз., Бат.).
Пор. Гол. II, ст. 247, ч. 1 і II, ст. 354, ч. 583.
4728. б) Коло гаю по́ходжаю́, коло лі́щиноньки,
Чи́с не виді́в, пане брати, мої́ дівчиноньки?
Я не виді́в, пане брати, ні́чого й ка́зати,
Ходи́ пі́демо на ви́гін, бу́демо гу́ляти. (Бишки).

4729. Ой брате, каже, брате, брате мій рідненький,
Поклони сі до дівчини, що я здоровенький.
Поклони сі до дівчини, най здорова буде,
Най за мене молодого нігде не забуде.
Най за мене молодого нігде не забуде,
А я за ню не забуду, доки жити буду. (Волосів).
4730. Ой пізнати, пане брате, котра робітненька,
Тай на лиці помарніла, в стані тонесенька.
Ой пізнати, пане брате, котра легко робит,
Легонько ся вперізує, помаленьку ходит. (Хотінь).
4731. Ой на доли, чорні хмари, на доли, на доли,
Ой ходімо, пане брате, до дому поволи. (Голгочі).
4732. Ой туденька, пане брате, туденька, туденька,
Є в коморі на камени вода студененька. (Дрогобич).
4733. В полонинці на кидринці ватерка ся курит:
Ходім, брате, до дівчини, дівчина ся журит!
В полонині на кидринці ватерка палає:
Ходім, брате, до дівчини, дівчина конає!
(Гол. II, ст. 361, ч. 616).
4734. Напиймо сі, брате, нині, при зеленім вині,
Бо вже завтра не будемо, бо сі розійдемо.
Розійдемо, розійдемо, тай розійдемо сі,
Прийде така неділенька, що ми зійдемо сі.
Прийде така неділенька, прийде така днинка,
Що заплаче отець, мати, та уся родинка. (Жураки).
- Товариші.**
4735. а) Ой баришом, пане брате, баришом, баришом,
Куди піду, не загину з добрим товаришом. (Іванівка).
4736. б) Ой заросла дороженька анижом, анижом,
Куда піду, не загину з добрим товаришом.
4737. Сюда ми ся, товаришу, мило подивити,
Відки буде солодятко волики гонити.
(Гол. II, ст. 279, ч. 178).
4738. Ой дівчино, дівчинонько, та я тебе любив,
Та як би то не товариш, був бим се загубив.
Ой як би то не товариш тай не луговина,
Була би ме с товаришем вода примулила. (Скобичівка).

4739. Товариш сї вже оженив, я ще не гадаю,
В товариші троє дітей, й я жінки не маю. (М. Яцків).

4740. Ой вганяв я, товаришу, три дни за возами,
Як наганув за дівчину, то вмив ся слъозами.
(Гол. II, ст. 285, ч. 216).

4741. Ой хлопчики, товариші, одну раду маймо,
З сего боку на тамтой бік дівчини не даймо. (Хотінь).
Пор. Коломийки, I, ч. 1233.

4742. Порадь мені, товаришу, що маю робити,
Чи дівчину покидати, чи ї ще любити?
Ой не люби, товаришу, тай не забувай ся,
Бо лїнива до роботи, хоть людей спитай ся!
Бо лїнива до роботи, не хоче робити,
Плете вінки що субітки, щоби ї любити.
Ой най би то що суботи, а то що неділі,
Щоби її завиділи хлопці молодії.
Ой най би то що неділі, то що понеділка,
Щоби її завиділи, що хороша дівка.
(Гол. II, ст. 284, ч. 207).

4743. Пане брате, товаришу, зрада надомною,
Щось не хоче говорити дівчина зо мною.
Бодай вона, пане брате, тогди говорила,
Як виросте серед села висока могила.
Ой виросла серед села висока могила,
Ой вкусила козаченька лютая гадина.
А гадина як те вкусит, то найдут се ліки,
А дівчина як те зрадит, пропадеш на віки. (Григорів).

Варіанти М. Яцкова і з Журавна мають тільки два перші
вуплєти.

Пор. висше ч. 4267. — Сал. ст. 70, ч. 16.

4744. Пане брате, товаришу, біда на до мною,
Бо не хоче говорити дівчина зо мною.
Не знаєш ти, товаришу, що її зробити?
На дорозі переймити, по писку набити. (Біла).

4745. Пане брате, товаришу, здрада на до мною,
Та не хоче говорити дівчина зо мною.
Не знаєш ти, пане брате, що її робити?
Перейти ю на дорозі, горівки купити. (П. Ст. Б. 1865).

4746. Ой калино, калиночко, стоїш над водою,
 Чи не буде, товаришу, зради надімною?
 А є то вже товаришу зрада надімною,
 Не хотіла говорити дівчина зо мною.
 Купи її, товаришу, горівки с корінем,
 Та так буде розмовляти, як вода з камінем. (Скобичівка).
4747. Не одного брата маю, на него ду́фаю,
 Та як іду улицями, плотами хитаю.
 Я плотами похитаю, кілком поколишу,
 Ой кого я вірне люблю, того я ле лишу!
 Ой кого я вірне люблю, того я не лишу,
 Ходи зо мнов на гуляне, любий товаришу. (М. Яцків).
4748. Ой був же я на весілю, там мила стояла,
 То вна мене очиньками дуже вчарувала.
 Чаруй, мила, чорнобрива, мене не самого,
 Але зчаруй попри мене товариша мого. (Пасічна).
4749. Кохай дівча, товаришу, кохай дівча рочок,
 Будеш знати, товаришу, що то за смуточок. (Пасічне).
4750. Ой любив я дівчиноньку тай півтора року,
 Та поки сі не дослухав мій товариш з боку. (Пасічна).
4751. Та я гадав, товаришу, що ти мій товариш,
 А ти мене, товаришу, дівчиноньки збавиш. (М. Яцків, Пасічна).
4752. Ой любив я дівчиноньку та гадав ї взяти,
 Нагодила товариша я вражая мати.
 Бери тебе, товаришу, я вражая мати,
 А я піду на сторону єнчої шукати. (Пасічна).
4753. Розвалю ти, товаришу, голову на двоє,
 Та не ходи, товаришу, до дівчини мої.
 Розвалю ти головоньку, будеш хорувати,
 Тогди будеш, товаришу, зо мнов справу мати. (Пасічна).

Б.

Посестри.

4754. Я казала, посиструню, що ти ми посестра,
 А ти мене, посиструню, по силу рознесла. (Жур).
4755. У зеленій полонині мальовані хрести;
 Кобис такий до роботи, який до посестри.
 (Гол. IV, ст. 487, ч. 9).

Пор. Де-Волланъ, ст. 144.

4756. Дякую вам, посестриці, тай за кумпанію,
А я мала кумпанію у кождо неділю. (Михайловичі).

Компанія.

4757. Компанійо моя мила, сядьмо си на муру,
Хоть мій милий вже ся женит, я ся тим не журу. (Біла).
4758. Компанія віддає сі, а я ще не буду,
Я ще своїй компанії за дружечку буду. (Іванівка).
Пор. Кол. ст. 54, 127.
4759. Компанійо моя люба, жаль ми за тобою,
Здає ми ся, щом не була години з тобою. (Голгочі).
4760. Ой кувала зазуленька в городі на бобі,
Ой то смо ся не сходили в компанії обі.
То то смо ся не сходили, тай не говорили,
Ані тобі, ані мені, когосмо любили. (Коропець).
4761. Компанійо моя мила, в купі смо ходили,
Та ми собі не казали, кого смо любили.
Ой ти пішла за старого, а я за другого,
То то смо ся дочекали гонору єдного. (Таурів).
4762. Вчора була неділенька, нині понеділок,
Посіяла мати жито, вродив сі барвінок.
Посіяла мати жито, а вродив сі горох,
Що найліпша кумпанія, то найбільший ворог. (Врб.)
4763. Я казала, компанійо, що ти компануєш,
Ти для мене молодой трутину готуєш. (Таурів).

Товаришки.

4764. Товаришко, правдо моя, товаришко сосно,
Ци так тобі, та як мені за тобою тошно?
Товаришко, правдо моя, товаришко панно,
Ци так тобі, та як мені, за тобою банно? (Видинів).
4765. Товаришко, моя люба, люблю твого брата,
Тай ти буду за братову, хоць-ім не богата. (Хотінь).
4766. Товаришко моя люба, порадь мене тутка,
Чи любити, чи лишити на стороні любка?
Я би тебе, товаришко, добре порадила,
Ой щоби ти на стороні любка не любила. (Хотінь).

4767. Товаришко, товаришко, зійди, порадьмо ся,
Як маємо за біду йти, не віддаваймо ся.
Як маємо за біду йти, на біду робити,
Оліємо, товаришко, дівками ходити. (Видинів).
4768. Товаришко моя, моя, єдну раду майме,
Ой сшийме ми сорочечку, миленькому дайме.
Єдна буде станок шити, а друга рубити,
Єдну буде в танок брати, а другу любити.
(Гол. II, ст. 423, ч. 536—7).
Пор. висше ч. 4458.
4769. Товаришко, товаришко, я в купці ходімо,
Лиш одного, товаришко, любка не любімо.
Бо як будім, товаришко, одного любити,
Будимо одна на другу з крива си дивити. (Видинів).
4770. Ой на ставу, на ставочку качур воду бродит,
А до тебе, товаришко, мій миленький ходит.
Як бис його тай зігнала, то він би не бродив,
Як бис його не кликала, то він би не ходив. (Видинів).
4771. Ой маю я, товаришко, женихів чотири,
А три тобі подарую, бо ми догорили.
Ой три тобі подарую, дуже ми доїли,
Четвертого ни дарую, би сте си розсіли.
Бодай ти так тай виділа сьвіта біленького,
Як я тобі подарую свого миленького. (Видинів).
4772. Щоби я ті, товаришко, просила, просила,
Щобис мені, товаришко, гуляня лишила.
Як ся будеш, товаришко, добре справувати,
Тай ти лишу гулянечко, тай будеш гуляти. (Хотінь).
4773. Дякую ти, товаришко, за твою фатику,
Щос мя не раз запросила на свою музику. (Хотінь).
4774. Товаришка з товаришков товаришувала,
Товаришка товарищі правди не сказала. (Гвізд).
4775. Та ми би сі, товаришко, не наговорили,
Тай щоби сі штири нічки на одну зложили. (Скобичівка).

4. Богачі і бідні.

А.

Богачі.

4776. Сухий дуб, сухий дуб, сухая гиляка,
А в богача їден син і той зlodіяка. (Глядки).

4777. а) Ой пізнати, пане брате, богацького сина,
Їде полем, сивим конем, на батір шипчина. (Вовків).
4778. б) Богацький син, богацький син, богацька дитина,
Їди полем, сивим конем, на бакир шапчина. (Постолівка).
Пор. Коломийки, I, ч. 581.
4779. Ой знати і пізнати богацького сина,
З коршми іде, дівче виде, на бакір шіпчина. (Ожомля).
4780. Ой пізначно тай візначно богацького сина :
Дівка в руках, люлька в зубах, на бороді слина. (Коропець).
4781. Походи, поброди коло мої хати,
Ой пізнати, що багатий, бо підківки знати. (Волцнів).
4782. Походи, поброди коло мої кучі,
Ой пізнати, що убогий, полишив онучі. (Волцнів).
4783. Ой ніхто так ни гуляє, як богацькі сини,
Один голий, другий босий, третій биз футрини¹). (Іванівці).
Волцнів: 1) Шипчини.
4784. Ой ніхто так ни гуляє, як богацькі дочки,
Одна боса, друга вбута¹), трета биз сорочки. (Іванівці).
Волцнів: 1) Єдна гола, друга боса.
4785. Заросив сі богацький син по самі коліна,
Не шукає ґосподині, но шукає віна.
Не шукає ґосподині, щоб вміла робити,
Но шукає того віна, щоб мав за що пити. (Вовків).

Б.

4786. Ой литіли білі гуси, на пиреді качка,
А в богача єдна дівка, тай тота брихачка. (Іванівці).
4787. Ой Господи милосерний, сьвятий понедівку,
Тай іспусти тяжку нужду на богацьку дівку. (Кропив. Н.).
4788. У богача єдно дівчи, ни знає де діти,
Посадив ї у кропиву два роки сидіти. (Іванівці).
4789. У лісі є такий дуб, була би коцюба,
А в богачи єдна дівка, тай тота биззуба. (Іванівці).
4790. Ой богацька дівчинонька йшла до коршми пишна,
Таку губу викотила, що була би пришва. (Жураки).
4791. Ой богацька дівчинонька то сі запишила,
До неї сі причепила торбина з вушима. (Жураки).

4792. Ой на горі сухий дуб, була би колиска,
А в богача єдна дівка, тай та кривописка.
Ой на горі сухий дуб, була би музика,
А в богача єдна дівка, тай та без'язика.
Коло млина яворина, коло млина сосна,
А в богача єдна дівка, як свиня поросна. (Нагуєвичі).
4793. Ой богацька дівчинонька йшла до коршми боса,
Мотузком сі вперезала, булька грає з носа. (Грабовець).
Жураки: 1) Грала булька.
Пор. вище ч. 8763.
4794. Богацькая дівчинонька та дужи гонорна,
Ой як іде чирис сило, як та свиня чорна! (Лапаївка).
4795. В богацької дівчиноньки кораль в поясище,
Таку шию натягнула, як той гусачище. (Жураки).
4796. Ой богацька дівчинонька, богацька, богацька,
Навісіла кораликів, спідниці громадська. (Жураки).
4797. Ой вітова дівчинонька богацька, богацька,
Хустка на нї шальонова, спідниці громадська. (Грабовець).
4798. Ой богацька дівчинонька, богацького роду,
Єдну має мальованку до церкви і ходу. (Мшанець).
4799. Богацькая дівчинонька так се доробила,
Єдну¹⁾ гуску на мотуску до води водила²⁾. (Глядки).
Іванівці: 1) Сліпу. 2) Гонила.
4800. Богацькая дівчинонька високо ся носить,
А як прийди неділонька, Жидам воду носить. (Глядки).
4801. Богацькая дівчинонька високо сі несе,
Виженіт ї на толоку, та най свині пасе.
Виженіт ї на толоку, далеко від лану,
Щоби шкоду не робила ні людем, ні пану.
Богацькая дівчинонька намолола жита,
Китайова спідничина вереньков підшига.
А мізерна дівчинонька змолола ячменю,
Китайова спідничина по при саму землю. (Густань).
4802. Богацькая дівчинонька не перехвалена,
В зимі шматє не попере, бо вода студена.
В зимі шматє хоць попере з гіркою бідою,
Та не крутит, але кине, най мерзне з водою. (Волосів).

4803. Ой богацька дівчинонька тай богацька дівка,
Намочила три сорочки¹⁾ ще від понедівка.
А як прийшла суботочка, вна²⁾ шукала прачки,
Хто віпере три сорочки¹⁾, дам макітру³⁾ гречки. (Гвізд).
О. Коцан: 1) Трое шмате. 2) Ой ходила понад річку тай. 3) Дам му чвертку.
4804. Богацькая дівчинонька, богацькая дівка,
Намочила мальованку ще від понеділка.
Ой ходила понад річку, тай шукала прачки,
Випери ми мальованку, дам ті ґарнец гречки.
ґарнец гречки, ґарнец гречки і дві кварті сира,
Будеш знати, памітати: богацка дівчина. (Івачів).
4805. Айбо ми ся сподобала богачова дівка,
Несла воду віт суботи аж до понедівка. (Мшанець).
4806. Ой богацка дівчинонька, богацька, богацка,
Ой виросла як тополя, ни замісит пляцка. (Іванівці, Волцнів).
4807. Богацкая дівчинонька, богацка, богацка,
Наймила ся свині пасти¹⁾ за кавалок пляцка. (Біла).
Постолівка: 1) Пасла свині по дубині.
4808. Богацькая дівчинонька продавала гуси,
Парубочкам на дзиґари тай на папируси. (Михайловичі).
4809. а) Чи я тобі не казала, та не говорила,
Та не сватай богацькую, богацька лїнива. (Хотїнь).
4810. б) Чи я тобі не казала, та не говорила,
Ой не сватай богацької, богацька лїнива.
Ой богацькая лїнива¹⁾, не хоче²⁾ робити,
Навішала³⁾ кораликів, щоби ї любити.
Ой коби⁴⁾ то коралики, а то жовта⁵⁾ глина,
Она хоче⁶⁾ змудрувати⁷⁾ богацького сина. (Хотїнь).
Іванівці: 1) А богацка дівчинонька. 2) Не хтіла. 3) Насилела.
4) Та щоби. 5) Сама. 6) Взяла. 7) Змудрувала. — Біла: 1) Богацкая дівчинонька. 2) Не хтіла. 4) А щоби. 5) Сама. 6) Хтіла. 7) Задурити.
8) Вдовиного. (Оба вар. без 1-го куплета).
4811. в) Ой Марунє, пане брате, Марунє, Марунє,
Навішила кораликів, як сива зазуле.
Щоб то були коралики, а то жовта глина,
Вона хтіла змудрувати богацького сина.
Богацький син не такий, взев тай придивив сі:
Ой добре то, мамуненько, щом не воженив сі. (Дусанів).
Пор. Коломийки, I, ч. 990 і 1723.

4812. г) Богацькая дівчинонька не хоче робити,
Навісіла коралейків, щоби сі любити.
Навісіла коралейків на цілую шию :
Люби мене, Івасеньку, або ти Василю. (Івачів).
4813. Ой ти мовиш, дівчинонько, що ти єдиначка,
Навішалас кораликів, бос донька богацка. (Нагуєвичі)
4814. Богацькая дівчиночка до танцю, до строю,
А як вийде на роботу, то як купа гною. (Волосів).
4815. То сьпівали парубочки аж коршма держіла,
А богацка дівчинонька під коршмов сиділа.
Та не сиди, дівчинонько, али йди до дому,
Попликаєш поросята, та прийдеш потому.
Куцю, куцю, поросята, най вас попликаю,
Сама вийду на вулицу, тай си відгукаю. (Костільники).
Пор. Коломийки, I, ч. 1321.
4816. Танцювала богацкая, танцювала бідна,
А богацка паршивая, а бідная срібна. (Вовків).
4817. Котила сі торба з горба, в ті торбі горівка,
Вбирала сі, вбіцела сі богацькая дівка. (Бірки Дом.).
4818. Ти до мене ни ходи, ни роби си ґусту,
Я за тебе ни піду, бо ни маїш ґрунту. (Горуцько).
4819. Ой у лісі одна сосна не розвиває сі,
А в богача одна донька тай не віддає сі. (Бертишів).
4820. Ой у млинї два каміні, єдна колотівка,
Ой чому ся не віддає богачова дівка? (Кропив. Н.).
4821. а) Летит качур, летит качур, а качічка каче,
А всі дівки пішли в данец, лиш богацка плаче.
Та богачу, богачику, чим си гоноруєш?
Чому дівку не віддаєш, на що ї годуєш?
Та буду ї годувати чотири неділи,
Та не дам ї в своє село, але на Підгірє.
На Підгірю хліб на кілю, колачі на плоті,
Ни видів я богацької дівки на роботі.
В богацької дівчиночки ні стану, ні сили,
А богацьку дівчиночку воли прикрасили. (Орелець).

4822. б) Ой ти горо кам'яная, лупай се, не дуй се,
 Ти дівчино богацкая, тай не гоноруй се.
 В богацкої дівчиноньки ні стану, ні сили,
 А богацку дівчиноньку воли прикрасили. (Дусанів).
4823. в) Ой богацька дівчинонька, богацького роду,
 Ой богацька дівчинонька на циганську моду.
 В богацької дівчиноньки ні стану, ні сили,
 Ой богацьку дівчиноньку воли прикрасили. (Вихторів).
4824. У богачи єдно дівчи, насилєв коралї,
 Тай поставив у віконци, казав, що то лялі. (Іванівці).
4825. У бідного єдно дівчи, али воно гожи,
 А богацки згорбило сі, лазити ни можи. (Іванівці).
4826. а) А богацька дівчинонька коралики має,
 Несе воду я з збанєтем, а в грудех ї грає.
 А в бідної дівчиноньки кораликів нима,
 Несе воду з коновками, цвите як калина. (Гвізд)
4827. б) На богацькій дівчиноньці французькі коралї,
 Несе воду зо збанєтьом, а ї в грудьох грає.
 А на бідній дівчиноньці малі пацьорчита,
 Несе воду з коновками, як рожи розцвита. (Дусанів).
4828. а) Капелістий, дам ти їсти, підемо орати,
 Та підемо до богачьи дівчину сватати.
 А в богачьи красне дівчьи та файно сі вбрало,
 Як перейшло сіни, хату, та в помії впало.
 Треба тобі, богачику, штири воли дати,
 Аби твою дівчиноньку з помий витегати. (Гвізд).
4829. б) Ой битая дороженька аж до Золочева,
 Я упала я в помії гівка богачева.
 Ой дайти же, пане брате, до богаче знати,
 Най приїде я з поміїв гівку викигати. (Черче).
4830. Ой упала зіззда з неба тай золота стрівка,
 Ото ми сі сподобала у богача дівка. (Іванівці).
4831. Ой піду я понад річку, подивляю ся в воду,
 Ой любив я дівчиноньку богацького роду. (Нагуєвичі).
4832. Ёй в пасіці, в чистім полю, в зеленім садоньку,
 Полюбив там чорнобривец богачову доньку. (Коропець).

4833. Нема хліба, нема хліба, іно самі пляцки,
Сякий такий мавдалабець¹⁾ суне до богачки. (Біла).
Григорів : 1) Шанталавець.
Пор. Ж. Павлі, ст. 191.
4834. Богацкую заручити, а бідную взети,
З богацкої дівчиноньки сьміху наробити. (Жур, Вовків).
4835. Заріжу ти качорика, най качичка каче,
Возьму я си вбоге дівча, най богацке плаче.
Возьму я си вбоге дівча в одній сердачині,
Та най буде Богу миле і моїй родині.
(Гол. II, ст. 396, ч. 710)
4836. Ой качочка качуриста по болоті скаче,
Возьми собі вбоге дівча, най богацке плаче.
В богацкої дівчиноньки ні стану, ні сили,
Богацкую дівчиноньку вбори прикрасили.
Ой убоге та худогє і до того гідне,
А богацке та ледащо, дідькови потрібне.
(Гол. II, ст. 257, ч. 55).
4837. Ой ходила, говорила чайка по болоті :
Не бери си богацкої, щоби була в злоті.
Ой не бери богацкої, возьми си бідненьку,
Будеш мати що неділі сорочку біленьку. (Качанівка).
4838. Ой не ходи понад річку, не диви ся в воду,
Ой не бери богацкої, бери си убогу.
Богацкая гордовита, ще до того пишна,
Убогая прихильная, як у саду вишня.
(Гол. IV, ст. 473, ч. 218).
4839. Оден чобіт на обцасі, а другий на гачку,
А хто хоче біди знати, най бере богачку.
Стоїт верба над водою, стоїт верба тихо,
А хто бере бай богачку, бере собі лихо.
Стоїт верба над водою, паде з неї листє,
А хто бере бай бідненьке, бере собі щєстє.
А бідненьке, угідненьке, хоть оно і бідне,
А богацке кадовацке, скаловому здібне. (Криворівня).
4840. Ой всі коні попутані, іно їден скаче,
А бідная віддає ся, а богацка плаче. (Вовків).
4841. Коби мене той узєв, що мні брав у танец,
Дали би му тато ниву, тай горівки гарнец. (Жураки).

4842. Ой на горі на високій скали сі біліють,
Бідні дівки віддають сі, богацкі дуріють.
А я бідну посватаю, най сі бідна тішит,
А богацкій посторонок, та най сі повісит. (Викторів).
4843. Ходит бусько по болоті та збирає жаби,
Богацкая дівчинонька потребує баби. (Сокаль).

Бідні.**А.**

4844. Що я буду бідний діяв, як зима завіє,
Ні кожуха, ні дівчини, що мене загіє? (Кунин).
4845. Ей щеж бо я ни парубок, молодий хлопчина,
Назвала ні парубочком богацка дівчина. (Жур.).
4846. Зима мене захопила, а я в капелюсі,
А я собі погуляю, як богач в кожусі. (Біла).
4847. Йшов бим с тобов танцювати, торба за плечима,
Вушиж мої сорокаті з чорними очима. (Нагуєвичі).
Пор. Коломийки, I, ч. 1255.
4848. Ой як хлопец розгуляв ся, то хлопцеви грайте,
А богацкїї сини трошки зачекайте.
Бо то бідний также хлопец жити в сьвітї хоче,
Коли єго головоньки ніхто не клопоче. (П. Ст. Б.).
4849. Ой діна, діна, діна, де моя бабіна?
Пасе коти за ворота за везанку сїна.
Займив коти на ярмарок, коти не купують,
Вступайти си, богачики, най бідні данцюють! (Кобаки).
4850. А в багаче два колачі, а богач ще плаче,
А в бідного ні одного, а він собі скаче. (М. Яцків).
Пор. Гол. II, ст. 405, ч. 747 і IV, ст. 448, ч. 33.
4851. А в зеленій полонині сиву клячу бачу,
Напиймо ся горівочки, сирото богачу. (Волосянка).
4852. Ішов богач попри коршму тай став тай думає:
За що тота голодраджі так сі напиває?
Не жури сі, богачику, не заходи в тугу,
Купив бідний півкватирку, а ти купи другу. (Посіч).
4853. Я¹⁾ єдного коня маю, а другого²⁾ куплю,
Такей я сі³⁾ богачеви⁴⁾ з дороги ни вступлю. (Люб., Коцан,
Жур., Біла, Хотїнь).

Журавно: 1) Ой. 2) Другого си. 3) Ти сі. 4) Богачику. —
Кропивник Нов.: 2) Другого си. 3) Я ся тогди. 4) Леда біді. —
Іванівці: 2) Другого си. 3) Тогди я сі.

4854. Ой легіню, легінику, не пий горівчину,
Кохає ти богач воли й молоду дівчину. (Черегінсько).
4855. Наплюю ти, богачику, з твоїов єдиначков,
Замкни хату, запри браму, підопри віячков.
А я браму пирискочу, а віячку зломлю,
А я твої єдиначці чиривину зроблю. (Іванівці).
4856. А ни ходи, богачику, в чирвоних чоботїх,
Бо я тобі намалюю дїтька на воротїх. (Шісочна).
4857. Ой сїда, сїда-ріда, сїда ріда дочки,
Оженив си без сардака і взєв без сорочки. (Підзахарич).
4858. Поклонїм се Пану Богу, світому Николї,
Такисмо се доробили, аж нам плечі голі. (Голгочі).
4859. Не дивуйте, люде добрі, що він обїдрав сї,
Єго були повісили, а він обїрвав сї. (Жураки).
4860. Ой богачі бісноватї, не збивайте суму,
Не вмерли сте на холєру, спустит Пан Біг джуму. (Гвізд).
4861. Богач сїє, богач сїє, богач ся надїє,
Бідний жомнїр зецирує, смерти ся сподїє.
Богач воре, богач воре, богач паринає,
А на моїм обложеньку конї припинає. (Івачів).
4862. а) Не сїявши, не оравши на широкім поли,
Казав богач, що не прийде на біду нїколи.
Уже богач густо сїє, рідко му ся родит,
Уже богач поволеньки на біду приходить. (Єзупіль).
4863. б) Богач має штири воли, богач сїє, вори,
Богач мислит, жи ни прийди до біди нїколи.
Богач сїє, богач вори, кокіль сї му родит,
Таке богач помалейку до біди приходить. (Люб.).
4864. в) Ой орала одиниця на чотири воли,
Тай казала, що не зїйде на біду нїколи.
Посїяла пшениченьку, пшениця не зїйшла,
Сїрі воли поздыхали, тай на біду зїйшла. (Біла).
Пор. на сю тему окрему пісню: Мат. V, ст. 167, ч. 22. — Житє і Слово, I, 142.
4865. Попід лужок оре плужок, волики чотири,
Ой а мої миленької наперед ходили.
Ой пішов я до богача, они відповіли,
Кортїли мя сиві воли, пси би їх поїли.
(Гол. II, 616, ч. 3—4).

Б.

4866. Дивуют ся мені люди, дивуют ся пани,
Що я така молоденька не маю сукмани.
Я сукмани не пропила, ані прогуляла,
Моя мати бідна була, тай мені не дала. (Дусанів).
4867. а) Ой довбачу зелененький, довбачу, довбачу,
А я бідна сиротонька, не сьмій сі богачу. (Вороблевичі).
4868. б) Шумит, гуде, мороз буде, зелений бодачу :
Прошу тебе, не кпи з мене, великий богачу.
Хоть я собі убогая, хороша дівчина,
Як наважу, то зневажу богацького сина.
(Гол. IV, ст. 468, ч. 185).
4869. в) По тім боці на толоці сиву клячу бачу :
Ой не сьмій ся, та не кпи ся із мене, богачу.
Не з мене ся посьміяти, не з мене ся клити,
Ліпше взяти палку в руки, та іти пси бити.
(Гол. II, ст. 303, ч. 315).
4870. А богачка гі драпачка від сира, від масла,
А я собі нівроченьку від капусти красна.
А богачка гі драпачка та від сметаночки,
А я собі рум'яненька від росоляночки. (Мшанець, З.).
4871. Чого ти мене не любиш, соколе миленький,
Чи для того, що я бідна, а ти багатенький? (Петничани).
4872. Ой у моїм городочку тай віросла вільха,
Та хвалит сі богацький син, що ми вібе вікна.
Мої вікна не к.....кі, хата не ледацька,
Про тото мні хлопці любет, що я не богацька. (Посіч).
4873. Ой на ставу, на ставоньку купала ся качка,
Таки мене хлопці люблят, хоч я й не богачка.
Ой на ставу, на ставоньку купало се гуся,
Таки мене хлопці люблят, куди поверну ся. (Нивиці).
4874. Чого ти ся, богачику, зо мнов зариваєш,
Бо я знаю, богачику, що ти інчу маєш. (Нагуєвичі).
4875. На Івана зіле брала, в городі садила,
Та гадала, що змудрує богацького сина.
Богачський син кіньми грає, червоними сипле,
А все мене підмавлєє я де мене здибле. (Жураки).

4876. Ой піду я лісом, лісом, а там когут дикий,
Ти гадаєш, мій миленький, щос богач великий. (Гвізд).

4877. Ой мамуню, мамунейко, любив мене богач,
Купив мені срібний перстень і за їрейцар колач.
Я перстень не брала, колача не їла,
Не стій, дурню, коло мене, я не твоя рівна. (Кунин).

4878. а) Не ходи ти¹⁾, богачику²⁾, горою за мною,
Ти багатий³⁾, а я бідна, не парам⁴⁾ з тобою.
Ти багатий³⁾, а я бідна, не поберемо сі⁵⁾,
Най не буде серцю туги, що любили смо сі⁶⁾. (Батятичі).

Волцнів: 1) Ой не ходи. 3) Бо ти богач. 6) Тільки буде серцю жалю, що любилисмо сі. — Вербів: 1) Ой не ходи. 3) Бо ти богач. 5) Не з'єднаємо сі. 6) В тебе воли тай корови, ни поберемо сі. — Дусанів: 1) Ой не ходи. 2) Мій миленький. 3) Бо ти богач. 4) Не рівня. 5) Не зрівняємо сі. 6) В тебе воли, в мене нема, не поберемо сі. — Ценів: 1) Ой не ходи. 3) Бо ти богач. 4) Не рівнам. 5) Не порівнаєм сі. 6) Тільки серцю охолоди, як покохаєм сі. — Красне: 1) Ой не ходи. 3) Бо ти богач. 4) Не рівна. 5) Не зрівнаємо ся. 6) Твоя мати хоче поля, не поберемо ся.

Пор. Гол. II, ст. 395, ч. 709.

4879. б) Ой не ходи, богачику горою за мною,
Бо ти богач, а я бідна, не пара з тобою.
Ой є в тебе, богачику, штири воли в плузі,
Ой у мене сирітоньки ручки на услужі.
Ти запряжеш воли, воли, та підеш орати,
А я возьму рискаль в руки, тай піду копати. (Тустань).

4880. в) Ой не ходи, багатиру, горою за мною,
Бо ти богач, а я бідна, не рівна з тобою.
Бо ти богач, а я бідна, не зрівнаємо ся,
В тебе воли і корови, не поберемо ся.
Твої воли і корови тобі поздыхають,
А у мене молоді брови процвітають. (Хотінь).

Пор. Кол. ст. 55, 179.

4881. Ой дівчино, дівчинонько, тос ми до вподоби,
Не кажут те люде¹⁾ брати, не маєш худоби.
Мене люди не годують, ані не вбирають,
Та най мені худобоньки не випоминають. (Григорів).

Дусанів: 1) Не каже ті мати.

Пор. Сал. ст. 19, ч. 107.

4882. Кобис була, дівчинонько, трошки багатенька,
Взяв бим тебе за невістку до свого батенька.
З тебе богач не великий, єдна опанчина,
Тому продай, дай на боже, кобим тя любила. (Ясенів Гор., Біла).
4883. Ой коби я бички мала, червону запаску,
Я би тобі не стояла, богачику, в ласку.
Одного я бичка маю, другого докупю,
Такой я ся богачеви з дороги не вступю. (Тустань).
Пор. Гол. II, ст. 395, ч. 708.
4884. Ей коби я воли мала, воли до роботи,
Малаж би я старостоньки кожної соботи.
Ей коби я воли мала, чирвону запаску,
Я би тобі, богачику, ни стояла в ласку. (Жур.).
4885. Ой летіла зазуленька, ой летіла пава,
Коб я мала зо три морги, то бим ся віддала. (Біла).
4886. Ой коби я воли мала, тай сірі¹⁾ корови,
Малаж би я старостоньки з чужої сторони. (Чорні Ослави).
Кунин : 1) Щоб я мала сиві воли, полові.
4887. Ци я собі ни дівчина, ци ни врода панска,
Тільки мині доганочка, шо я ни богацка.
Та коби я воли мала рогаті, рогаті,
Давно би я старосточкі мала в свої хаті.
Та коби я воли мала, а до волів вівці,
Малаж би я старосточкі аж іс Топорівців. (Устє над Ч.).
4888. Ой коби я бички мала хоть які маленькі,
Я би дівков не сиділа коло свої неньки. (Коропець).
4889. Ой піду я лісом, лісом, вийду я без стежки,
Возьмут мене добрі люди, хоць я без бекешки.
Ой піду я лісом, лісом, вийду до дороги,
Возьмут мене добрі люди, хоць я без корови. (Редодуби).
4890. Ой знаю ті, богачику, ой знаю, ой знаю,
Я за теби доньки ни дам, бо волів ни маю.
Як я схочу воли мати, то си воли купю,
А я в теби доньку возьму, бо я доньку люблю. (Жур.).
4891. Пішла би я на кладочку, коби я не впала,
Пішла би я за богача, кобим не пропала.
А в богача чорні очі, високі пороги,
Буде мені випоминав воли тай корови. (Тустань).

4892. а) Заросив сі богацький син по самі коліна,
Він ни шукав господині, іно шукав віна.
А віно сі поминаї і віна ни буди,
А деж ти сі з мирзеною покажиш між люди? (Ожомля).
4893. б) Богацький син заголив сі по самі коліна,
Ни шукає господині, но шукає віна.
Богацький син кіньми грає, а грошима сипли,
Все він мене намовляє, де він мене здибли. (Стр.).
4894. в) Заросив ся богацький син по самі коліна,
Не шукає робітниці, лиш шукає віна.
Не шукає робітниці, щоби му робила,
Лиш шукає богатої, щоби віно взела. (Тустань).
4895. г) Ой ускочив богацький син в воду по коліна,
Не шукає господині, но шукає віна.
Не шукає господині, шоби му робити,
Шукає цимало віна, шоб мав за шо пити. (Кунині).
4896. д) Богацький син заросив ся по самі коліна,
Не шукає господині, лиш шукає віна.
Ой не тато дає віно, ані рідна мати,
Але Господь дає віно, коли хочеш знати. (Тустань).
4897. Ой по під гай зелененький пасла я теличку,
Питав ми ся син богацький, чи маю спідничку.
А що тобі, єден дурню, до мої спідниці?
Ти не будеш цюлювати мої красні лиці. (Осташівці).
4898. Ой вийду я за ворота, тай погою тупну,
Питає ся богацький син, чи маю я сукню?
Ой маю я сину сукню, шей рабу запаску,
Не стояла і не буду богачеві в ласку. (Біла).
4899. Ой богачу, богачику, в ласку ти не стою,
Та маю я таких більше¹⁾, що ходят²⁾ за мною. (Хотінь).
Іванівці: 1) Маю більше ще таких. 2) Гинут.
4900. Ой богачу, богачику, в ласку ти не стою,
Через твоє подвірє йду, тебе се не бою. (Голгочі).
4901. Ой вийду я на гороньку, тай стукну, тай гукну,
Питає сі богацький син, чи я маю сукню.
Чогож ти сі, богаченьку, за сукню питаєш?
А я чула через люди, нагавиць не маєш.

Я сі тебе не питаю, чи маєш убранє,
 Не сподобав ти сі мені, ані моїй мамі.
 Я сі тебе не питаю, чи ти маєш поле,
 Як я тебе запитаю, аж тя колька сколе. (Вовків).
 Пор. Коломийки, I, ч. 1724.

4902. Посилав ся богатир до бідної дівки,
 І питав ся всіх людей, чи має присівки. (Бабухів).
4903. Як ня мати годувала, давала ми сира,
 Ой щоби я вартувала богацького сина. (Мшанець, З.).
4904. Ой за гаєм зелененьким зацвила калина,
 Як я схочу, розволочу богацького сина.
 Ой по під гай зелененький зацвив барвіночок,
 Або то що, не знати що богацький синочок. (Біла).
4905. Продай, мати, сірі воли, а перісті най, най,
 Такої мене, моя мати, за богаче дай, дай. (Григорів).
4906. За нашими воротами виросла кендрина,
 Ото я си полюбила богацького сина. (Вовків).
4907. Ой піду я лісом трісом¹⁾, самов серединов,
 Буду²⁾ щісте трібувати за богацьким сином. (Котузів).
 Вовків: 1) Лісом. 2) Треба.
4908. Ой на горі церков кладут, на долині тешут,
 Щем нікого ни любила, вже за мене брешут.
 Щем нікого ни любила, покарай мні, Боже,
 Кого схочу полюбити, допоможи Боже.
 Ой як схочу полюбити богацького сина,
 Шо у него на пальчику срібна перстенина.
 Але срібна перстенина, шовкова китайка,
 Я такого любка маю, як у церкві лялька. (Видинів).
4909. Ой тачена дорожечка, тачена, тачена,
 Тай не одна кватиречка за мене плачена.
 Ой не одна кватиречка, не оден колачик,
 То милого ни коштує, бо милий богачик.
 Ой не одна кватиречка, тай не одна булка,
 То милого ни коштує, бо я єго любка. (Видинів).
4910. Чи я тобі не казала, сюди, дурню, піди,
 Бо до мене богацький син штирма кіньми їди.
 Штири коні воронії, мальована бричка,
 А я сяду тай поїду, як перепеличка. (Голгочі).

4911. А до мене молоді ні такі ходили,
Такої мене з розумоньку нїгди ні зводили.
А як зачив богацький син до мене ходити,
І взяв мене молоденьку з розуму зводити. (Кнг.).
4912. Вой кувала зазулейка, вой кувала сива,
На бідум си полюбила богацького сина. (Ожомля).
4913. Ой загачу млинівочку, загачу, загачу,
Сама знаю, шо ні буду, за тобов, богачу.
Та сїдаю на лавицу, поли закідаю,
Такі собі богацького сина ні жїдаю. (Орелець).
4914. Ой мамуню, мамуненько, мамуненько рїдна,
Не дай мене за богача, бо я буду бїдна.
Бо в богача нова хата, високі пороги,
Буде мені вимавляти воли тай корови. (Буцнів).
4915. а) Ой тадрїта, мамунцуню, тадрїта, тадрїта,
Не дайте ми за богачи, богачи та віта.
А в богачи нові хати, високі студоли,
Будут мені вимовляли воли та корови.
Я корови подоїла, іно в поле гнати,
Іном тої не доїла, що ми дала мати. (О. Коцан).
4916. б) Ой боженьку, татуненьку, щире ти сї молю,
Не дай мені богачика, тільки добру долю.
Бо в богача нова хата, високі пороги,
Буде мені вимовляти воли тай корови. (М. Яцків).
4917. а) Ой сумнений мій миленький, сумнений, сумнений,
Тай для того, шо я бїдна, а він богаченький.
Не маєш ти, мій миленький, чого сумувати,
Як ти видїв, що я бїдна, не було ми брати.
Тай хочь я си бїдна, бїдна, з бїдненького дому,
Таки я сї не вішаю на шию нїкому. (Іванівка).
4918. б) Ой сумнений мій миленький, сумнений, сумнений,
Ци длятого, що я бїдна, а він богаченький?
Ой хоть же я бїдна, бїдна, та з бїдного дому,
Такої я сї не вішаю на шию нїкому. (М. Яцків).
4919. а) Купало се штири качці на дубові кладці,
Богацького сина люблю, бїдний ми на гадці. (Бишки).

4920. б) На камені шматє перу, а пранник на кладці,
 Богацького сина люблю, наймит ми на гадці.
 Богацького сина люблю, за наймита піду,
 Бо той наймит давно служить, тай знає вже біду. (Хотінь).

4921. в) Ой пущу я перстенину¹⁾ по дубовій кладці,
 Полюбила багатого²⁾, а бідний на гадці.
 Багатого полюбила²⁾, за бідного піду,
 Ой бо бідний хлопець ладний, ой сам знає³⁾ біду. (Івачів).

Куни: 1) Покотив ся срібний перстень. 2) Я багача випробую.
 3) Бо то хлопець молоденький, він знає всю.

4922. Ой піду я до церквиці теї си помирюю,
 Богацького сина люблю теї сі гонорую.
 Богацького сина люблю, словами голубю,
 За наймита як ни піду, сьвіта сі загубю. (Явче).

4923. Богацького сина люблю, багача веду,
 Богацького сина люблю, бо ми приїс меду.
 Богацького сина люблю, словами голубю,
 За бідного як не піду, с сьвіта сі загубю.
 Богацького сина люблю, з багачем танцюю,
 А бідного наймитонька сім рас поцілюю. (Врб.).

4924. а) Я товару не гонила, волів-ім не пасла,
 Мене мати шанувала, щоб я була красна.
 Мене мати шанувала¹⁾, в папір завивала,
 За багача обіцєла, за бідного дала. (Вовків).

Вулька Гамулець: 1) Виховала.

Пор. Ж. Павлі, ст. 168.

4925. б) Ой деж ти мі поведеш таку невеличку?
 Мене мати годувала, як перепеличку.
 Мене мати годувала, в папір завивала,
 За багача обіцєла, за бідного дала. (Гуйско).

4926. Ой я хату замітаю тай так си гадаю:
 А хтож мене бідну возьме, я волів не маю.
 Ой маю я біле личко с чорними бровами,
 Ой так мене люди возьмут, як тую з волами. (Вовків).

Пор. Кол. ст. 55, 189.

4927. Ой богачик, моя мати¹⁾, богачик, богачик,
Купив мені за гріш²⁾ бинду, а за два колачик.
А я бинду ісходила, а колачик звїла,
Богачеви, смаркачеви, взяла, відповіла³⁾. (Голгочі).
Вербів: 1) Мамуненько. 2) Рік. 3) Такою я ти, богачику, правди
ни вповіла.
4928. Не диви ся, богаченьку, що я мізернейка,
Но диви ся, богаченьку, що я робітненька. (Коропець).
4929. Ой богачу, богачику, я сі тобов тішу,
А я с тебе шкіру здойму, на банти повішу. (Жур.).
4930. Вродила сі я в ширшаку¹⁾, на будляку зросла,
А вбула сі я в личаки, за богаче поїшла.
Не гадайте, люди добрі, що я не ґаздині,
Я ще маю тих личаків щось чотири скрині. (Жураки).
1) Бодяк.
4931. а) Ходит бузько поза хату, збирає муля¹⁾,
Не з кожної дівчиноньки буди господиня.
З богатої²⁾ як ся вдаст, а з бідної буди,
Не навчит ї³⁾ отец, мати, то ї навчат⁴⁾ люди. (Камінка).
Ожомля: 1) Сікай дуба, рубай дуба, а в тім дубі клинє. 2) З бо-
гацкої. 3) Як ни навчат. 4) Научат.
4932. б) Ой піду я си до ліса, нарубаю клиня,
З богацкої дівчиноньки все зла господиня.
А з бідної дівчиноньки господиня буди,
Ни навчив ї отец, мати, навчили ї люди. (Невід.).
Пор. Сал. ст. 72, ч. 31—32.

5. Гаразд і біда.

4933. Ой гуляли парубочки, ой гуляли ґазди;
Вертают ся давні літа, ще будут гаразди. (О. Коцан)
4934. Кажут люде, що ми гаразд, а мині не гаразд,
Щоби ми ся розступила сира земля зараз. (О. Коцан).
Пор. висше ч. 3628.
4935. Ой з під гори високої вітрець повіває,
Я гаразду не зазнала, літо вже минає. (Іванівка).

4936. а) Ой по горі, по високій, голуби літають,
Я роскоши не зазнала, літа ся минають.
Я роскоши не зазнала і знати не буду,
По чім я вас, мої літа, пам'ятати буду? (Таурів).
4937. б) Ой по горі, по долині, голуби літають,
Я гаразду не зазнала, літа ся минають.
Я гаразду не зазнала, тай не буду знати,
По чім я вас, літа мої, буду пам'ятати? (Тустань).
Пор. Гол. II, ст. 267, ч. 112.
4938. в) Ой сивії голубоньки по поли літають:
Я гаразду не зазнала, вже літа минають;
Я гаразду не зазнала, уже не зазнаю:
Літаж мої молоденькі, по чім вас пізнаю?
(Гол IV, ст. 471, ч. 203).
4939. Ой по горі, по долині, голуби линули,
Ой вже мене молоденьку гаразди минули.
Ой вже мене молоденьку гаразди минули,
Уже мого татуненька землев пригорнули.
Пригорнули, пригорнули, зеленев муравков,
Я чужині недогоджу, най ся стелю лавков.
Ой час би вам, татуненьку, з ямоньки устати,
Ой час мені молоденькі шарі бички дати. (Тустань).
4940. Гадай, гадай, мамуненько, щобис угадала,
Щобис мене з гараздочку на біду не дала.
Та гадала мамуненька, гадала, гадала,
Такої мене з гараздочку та на біду дала.
Дорогос ні годувала, далеко продала,
Щей до того доплатила, абим бідувала. (Липиця Гор.).
4941. Як же мені не тужити, як же не плакати?
Покидати тата, маму, іти бідувати. (Коропець).
4942. Ой сарака дівчинонька, сарака, сарака,
Така на ню бідка впала, як на поле мрака.
Така на ню бідка впала, як на рибу луска,
Ой чень вона з біди вийде, як біленька гуска. (Березів).
4943. а) Мене мати породила, взяла повивати:
Рости, доню, коли хочеш, будеш бідувати. (Коропець).
4944. б) Мене мати породила, взяла повивати:
Або рости, або вмирай, будеш бідувати. (Хотів).

4945. Ой кувала зазулейка тай на перелозі,
Я всю біду перебуду та на одній нозі. (Боберка).
4946. Ой конику вороненький, конику, конику,
Родилас нї, моя мамко, на біду велику. (Березів).
4947. Мамцю моя солоденька, ти сивенький пташку,
На щос мене породила на бідоньку тяжку?
Мамцю моя солоденька, мій кінь не величкий,
А він мене не завезе, іно черевички. (О. Коцан).
4948. Мати моя старенькая, мати моя рідна,
На що ти мі породила, колис сама бідна? (Явче).
4949. Моя мамко старенькая, мамко Стефанихо,
Отось мене породила на біду на лихо.
(Гол. II, ст. 619, ч. 22).
4950. а) Як била бис, мамцю, знала мою тяжку біду,
Була бис ня утопила у воловім слїду. (Боберка).
4951. б) Ой коби я була знала свою лиху біду,
Булаб я ся утопила в коровячім слїду. (Біла).
4952. в) Ой жиби я, Боже, знала що за біду піду,
То я би ся утопила у воловім слїду. (Мшанець).
4953. Ой як би я була знала, що минї так буде,
Була бим ся утопила як вода прибуде.
Була бим ся утопила, булаб утонула,
Булаб мати заплакала тай булаб забула. (Охрим).
4954. Ой як собі погадаю, як собі помишлю,
Така менї тепер біда, йно плечима стисну. (Голгочі).
4955. Тіді, каже, тіді, тіді, не був же я в біді,
А я в біді не набув сї, лише обернув сї. (Жураки).
4956. Ей тіда, каже, тіда, побила мні біда,
Побила мні не самого, товариші мого. (Гвізд).
4957. Ой щос у тій полонинці густа смечина,
А циж тебе, легінику, бідка ни навчила? (Кобаки).
4958. Нема млина, нема млина тільки самі жорна,
Не мелемо цілий тиждень, такі повно горя. (Іванівка).

4959. Тисни мороз, вітер віє, крутить завируха,
Сидит мужик на припічку і нащюрив уха.
Вікна снігом застилились, хоч їдь і санками,
Діти сидят коло него та дзвонют зубами.
А тато їх тішит: тихо, прийди запомога,
Як лише ся наміркує рада повітова.
Аж тут раптом грим під вікна, штафета наспіла,
Прийшла пятка на все сило і соли два кіля. (Устє над Чер.).
4960. Ой вийду я на городец тай сї закосичу,
А я тої мізерії нікому не жичу. (Орелець).
4961. Нема біди, нема бідн, бо вже біда вмерла,
Впала з гори до комори, тай ноги задерла. (Біла).

6. Пани і панщина.

Пани.

4962. Мене мати повивала, в папір завивала,
Тай казала: рости доню, то дам тї за пана. (Скобичівка).
4963. Ой у Стрию на затилю мальований ганок,
Подиви сї, дівчинонько, який з мене панок. (Жур.).
4964. Щоби тую курку вбити, що курата водит,
Щоби того полюбити, що в сурдуті ходит. (Біла).
4965. Ой того я хлопця люблю, ой того, ой того,
Ой що чорний мундурець, а гудзиків много. (Вовків).
4966. Люблю пана, люблю паню з білими руками,
Заїла сї панї кропом, а пан огирками. (Волцнів)
4967. Ни стій, коню, коло плота, ни тупай болота,
Ой ни люби, дівко, пана, бо дурна робота¹). (Кнг.).
Вар.: 1) Ой піду я до дівчини, бо вона золота.
4968. Ой сїда, сїда рїда, тай дана, тай дана,
Челядочка ни погана у нашого пана.
Челядочка ни погана, тай пан ни поганий,
А як прийде межи пани, як намальований. (Криворівня).
4969. Добре тоті пани робет, що покумают сє,
Возьмут себе за рученьку, до дому ведут сє. (Котузів).

4970. А у нашого панонька все поле рівнейке,
А в кожодї підданой личко румянейке.
Ой бодай же вам, паноньку, вигоріли луги,
Ой які ви самі ладні, такі ваші слуги. (Ж. Павлі, ст. 166).

4971. А в нашого пана, пана мальована брама,
А коникі сорокаті, наймити шмаркаті.
А в нашого пана, пана мальовані плуги,
Який пан наш молоденький, такі єго слуги. (Пісочна).

4972. Я в нашого пана, пана зеленії луги,
Який наш пан молоденький, такі єго слуги.
Я в нашого пана, пана мальована брама,
А хто єї мальовав? наша панї сама. (Івачів).

4973. А там в мене на подвірю зелененька брама,
Повідають добрі люде, що я люблю пана.
А я браму викопаю, посаджу си вишню,
А я пана не любила, по допіру мишлю. (Буцнів).

4974. А на горі журавлі, на долині бузьки¹⁾,
Пішла панї до косьцьола, а пан²⁾ до Гануськи.
А в Гануськи три подушки, четверта маленька,
Запащина з курунками, сама зелененька.
А на горі журавлі, а на долї бузьки,
Пішла панї до косьцьола, а пан до Гануськи.
Пішла панї до косьцьола, Богу сї молити,
А пан пішов до Гануськи боряду голити³⁾. (Пісочна).

Іванівці: 1—2 купл. = 3—4. — Волцнів: 3) Мід, горівку пити (лиш два остатні куплети). — Раковець: Лиш один куплет = 4. — Варіянти М. Яцкова, з Дрогобича, Кульчиць і Білої мають тільки перший куплет. При тім Яцків: 2) Які такі смаркачі, а все. — Біла: 1) Ой на горі на високі ходило два бузьки. 2) Сякий такий до Мариськи, а я. — Дрогобич і Кульчиці: 1) Ой на горі комарі, на долині мушки.

Пор. Гол. IV, ст. 453. ч. 78.

4975. А на горі журавлі, на долині сови,
Пішла панї до костела, а пан до удови. (Вільки Маз.).

4976. Молила ся дівчинонька в косьцьолї кленчонци,
Ай бо вона заробила в пана два тисьонци. (Пісочна).

4977. Ой пане наш молоденький, ой пане наш, пане,
Хто нам буде гроші давав, як тебе не стане?
Хто нам буде гроші давав, тай хустки біленькі,
Ой як сєде, тай поїде наш пан молоденький. (Черче).

4978. Ой піду я до покою, тупну я ногою,
Всі ся пани позривали, я ся їх не бою. (Біла).
4979. Ой ввійду я до покою, тай тупну ногою,
Віддай, пане, літа мої, тай молодість мою. (Рибно).
Пор. Гол. II, ст. 254, ч. 39.
4980. Ой із гори високої брики ся котили,
Колим була молоденька, пани мя любили.
Любили мя пани, пани, а потому поци,
А як я ся постаріла, вже не хтіли хлопци. (Нагуєвичі).
4981. Ой паночку, лахманочку, пусти мні до дому,
Ой змарніла, почорніла дівчина за мною.
Ой змарніла, почорніла і сам жи я знидів,
Через тоті два вечери, шом любкі не видів.
Через тоті два вечери, через тоті ранки,
Через тебе ти негідний, не був єм в коханки. (Орелець).
4982. Ай пане мій, каже, пане, тос ми запанував,
Коби тебе дідько узяв, я бим не банував. (Волосянка).
4983. а) Бодай пани панували, би здорові били.
А Жидів би с Кропивника на тачках возили. (Кропив. Н.).
4984. б) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай пани у Самборі тачками возили. (Тухля).
4985. в) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай пани бориславські¹⁾ каміня²⁾ возили. (Ходовичі).
Біла: 1) Щоб тачками на цегольні. — Кобаки: 1) В Коломій.
2) Тачками.
4986. г) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай вони межі люди з торбами ходили. (Мшапець).
Пор. Врабель, ст. 84, ст. 277.
4987. д) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай пани до Циганів на жебри ходили. (Коронець).
4988. е) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай панам по коліна ноги повблазєли. (Жур.).
4989. а) Бодай пани панували, бодай пани мали¹⁾,
Бодай пани за плугами хробачки²⁾ збирали. (Денясів).
Іванівка: 1) А хлопци ворали. 2) Хробаки. — Вовків: 2) Хробаки.
4990. б) Бодай пани не прожили, гаразду не мали,
Бодай пани за плугами картофлі збирали. (О. Коцан).

4991. Бодай пани панували, бодай пани жили,
В веретки ся задягали, в нас хліба просили.
Бодай панки панували, бодай панки жили,
Бодай панки при дорозі камінчики били.
Бодай панки панували, бодай панки жили,
Бодай панки в Галичині кайдани носили.
Бодай панки панували, бодай панки жили,
Бодай панки в Галичині песики лупили. (П. Ст. Б.).
4992. Ой пішов пан був на майдан бураки копати,
Залетіла муха в ср... мусів си вертати. (Підзахарич).
4993. Ой чого ти поскрипуєш, смерекова¹⁾ хато?
Нема добра в нашім краю, бо панів²⁾ богато. (Устє).
Григорів: 1) Ти ялова. 2) Жидів.
Пор. Коломийки, I, ч. 82. — Зал. ст. 188. — Гол. II, ст. 304,
ч. 319. — Сал. ст. 72, ч. 30.
4994. Та вже пани побідніли, та вже пани бідні,
Стєгают сі по лошети, тїкают до Відні. (Цуцилів).
4995. Ой на горі женьці жнут, на долині копи,
Най сі пани не мішають, де гуляють хлопи. (Жураки).
Григорів: 1) Межи рускі.
Пор. Коломийки, I, ч. 157.

Паничі.

4996. На паничу каміземька і біла кошуля,
Сидит панич на конику, як сива возуля. (Нивиці).
4997. Там у лісі під корчиком сидит паничина,
Тай моргає на дівчину чорними очима. (Тростінець).
4998. Ой паничу, паниченьку, іди за паннами,
Не подоба паничеви з руськими дівками. (Тростінець).
4999. Коло броду брала воду, коло кирниченьки,
Стережи ні, моцний Божи, хоць від паниченьків. (Врб.).
5000. Повило ся квасолиня на золоту тичу,
А на мени люди брешут через вас, паничу. (Нивиці).
5001. Ой зацвили в саду вишні, зацвили квасниці,
А нашому паничеви піхур на язиці. (Біла).
5002. Ой вже вечер, ой вже вечер, сонце на осиці,
А нашому паничови чирак на язиці. (Глядки).

5003. Як паниче ни любити, панич має панство,
Через плечі рименина¹⁾, ціле господарство. (Григорів).

Кобаки: 1) Ременяти через плечі.

5004. Ой мож знати, ой мож знати, хто любить паниче,
Фасоленька відоптана, віломане тиче. (Жураки).

5005. Тамто ми ся сподобали паничеві очі,
Панич ми ся не сподобав, бо ходит по ночі. (Вільки Маз.).

5006. а) Била мене¹⁾ моя мати вчора²⁾ по³⁾ вечері,
Щоби я сі не дивила в очі⁴⁾ паничеві⁵⁾.
Ой бий мене⁶⁾, моя мамо⁷⁾, ой бий мене, забий⁸⁾,
А я в очі подивлю ся, бо то панич ладний⁹⁾. (Дажнів, Г'риг.).

Голгочі: 1) Ой би́ла мя. 5) Паничеви. — Косів: 1) Ой би́ла мні. 2) Сночи. 3) При. 5) Паничеви. 6) Хоть ти мене. 7) Мамко убий. 8) Та убий, та убий. 9) А я вийду на вулицю: Паничу мій любий. — Явче: 2) Сім раз. 3) До. 4) В очка. 6) Ой бий жи ні. 7) Моя мати. 8) Ой бий жи, ой забий. 9) А я вийду на ули́цю: Паничу мій ладний.

5007. б) Ой би́ла мя моя мати вчора по вечери,
Щоби я ся не дивила в очі паничеви.
Ой як ми ся єму, мамко, в очі не дивити,
Єго сиві, мої чорні, будем ся любити. (Печеніжин).

5008. в) Ой би́ла мні моя мати с ночі по вичери,
Щоби я си ни дивила в очі паничеви.
Дайтиж мині, моя ненько, колодку з ключами,
Жиби я си замикала пирид паничами. (Орелець).

5009. Ой би́ла мні моя мати нині при обіді,
Тай щоби я не ходила на паньцьке подвірі.
Ой вийду я на гороньку, тай коровки кличу,
Подивю сі суда туду: люби мні, паничу. (Косів).

5010. Як панича не любити, коли подобонька,
А в панича очі сиві, як у соколонька. (Іванівці).

5011. Ой на¹⁾ моїм городочку горох пилипівський²⁾,
Полюбю я паничика³⁾, най буде попівський.
Ой у моїм городочку горох пилипанський,
Ой полюбю я паниче, нехай буде панський. (Чорні Ослави)

Григорів: 1) У. 2) Пенепільський. 3) Ой полюбю я паничи. (Другого куплета нема).

5012. Коби в мене такі очі, як у тебе, Йванку:
Я би собі віморгала паниче із ганку.
Коби в мене такі очі, як у тебе, гою,
Я би собі віморгала паниче с покою. (Косів, Підзахарич).
5013. Кобим такі вочи мала, як у того гою,
То я би си вимругала паничи с покоя. (Жур.).
5014. Тече вода край города, та вода йорданська,
А мій милий чорнобривий то дитина паньцка. (Волцінів).
5015. Ой я прада в ріці шмате, поплила сорочка,
Ліпше люблю паничика, ніжень парубочка. (Нагуєвичі).
5016. А я піду до покою тай дубну ногою,
Мене панич сподобали тай роботу мою.
А я піду до покою тай на паню дубну,
Щоби пані не казали, що панича люблю. (Скобичівка).
5017. Ой чи я ти не мовила, молодий паничу,
Підотни си серпом вуса, тодий ті закличу. (Кульчиці).
5018. а) Ой¹⁾ паничу, я вас²⁾ кличу, я вас потребу³⁾.
Мої неньки нима дома⁴⁾, я вас⁵⁾ поцую. (Підзахарич).
Іванівці: 1) Ти. 2) Те. 3) З тобов жартую. 4) Коби пані ни виділа. 5) Я те. — Кропивник Нов.: 2) Тя. 3) Ой я не жартую 4) Аби пані не виділа. 5) Я тя. — Волсів: 2) Я ті. 3) Та я не жартую. 4) Та прихили біле личко 5) Най ті
5019. б) Ой паничу, я вас кличу, я вас потребу¹⁾,
Як ми дасьте²⁾ ринський срібний³⁾, я⁴⁾ вас поцілую. (О. Коцан).
Журів: 1) Бігме ни жартую. 2) Дайти мині. 3) Дрібний грейцар. — Григорів (рогатинський): 1) Бігме не жартую. 2) Дайти мині. — Нивиці: 2) Дайти мені. 3) Білу шустку. — Горуцько: 2) Дайти мині. 3) Біли личко. 4) Най.
5020. а) Ой стояла на полиці нова кужівчина,
Просила сі у панича молода дівчина.
Пусти мене, не муч мене, молодий паничу,
Як я буду молодцев, сама ті закличу. (Іванівці).
5021. б) Віпрела сі у лавиці тоненька кудівка,
Просила сі у паниче молоденька дівка.
Просила сі у паниче: пустіт ні¹⁾, паничу,
А як буду молодцев, сама вас²⁾ закличу. (М. Яцків).
Нагуєвичі: 1) Ци я тобі не мовила, дай покій. 2) Як я буду чепець мати, я тебе.
Пор. Гол. IV, ст. 495, ч. 42. — Кол. ст. 54, 145.

5022. Ой піду я до двора стодолу ліпити,
Обіцели паничі коралі купити. (Подусильна).
5023. Ой садила бараболю, кидала фасолю,
Тай мургала на панича, купи парасолю. (Гиновичі).
5024. Ой сапала кукурузу, сапала фасольку,
Полюбила панича, купив парасольку. (Біла).
5025. З парасолем не ходилам, ще буду ходити,
Паничів єм не любила, ще буду любити. (Кнігинин).
5026. Ой ходила дівчинонька тай до паниченька,
Аби була на ниділю нова спідниченька. (Врб.).
5027. Ти до мене ни ходи, кучиравий Марку,
Бо до мене панич ходит с тамтого фільварку. (Шибалин).
5028. Курила ся доріженька, курила ся курно,
Любив мене паниченько штири роки дурно.
Любив мене паниченько, я му не платила,
Цілував він біле личко, я не боронила. (Шишківці).
5029. Чи я тобі не казала, паничу, паничу,
Вийми гроші із кишені, я ті їх полічу. (Волцнів).
5030. Ой мамуню, мамуненько, люблю паниченькі,
Щом сєгала у кішеню по сороківченькі. (Тисьмениця)
5031. Ой видів я, дівчинонько, ой видів я, видів,
Як ти ішла віт паничи, а я в рові сидів.
Як ти ішла віт паничи, несла ти дуката,
Як бим був ти чоловіком, ни траба ти ката. (Явче).
5032. Ой паничу, паниченьку, болит мене ніжка,
Щом стояла цілу нічку коло твого ліжка.
Ой паничу, паниченьку, болєт мене обі,
Щом стояла цілу нічку, паничу, при тобі. (Григорів, Нивиці).
Пор. Кол. ст. 59, 313.
5033. Ой, паничу, я вас кличу, а ви не чуєте,
Відав же ви, паниченьку, дві любкі маєте. (Гвізд).
5034. Гей паничу, я ті кличу, ти сі не вбзиваєш,
Відай же ти, паниченьку, другу любку маєш. (Тисьмениця).
5035. Ой кувала зазуленька в городі на тичу,
Серце ми сі розпукає за тобов, паничу. (Волцнів).

5036. Ой кувала зазуленька в городі на тичу,
Заплати ми за вінець, золотий паничу. (Волцнів).
5037. Ой піду я до покою, тай тупну ногою,
Заплати ми паниченьку, щом була з тобою. (Іванівці).
5038. Ой піду я до покою, тай возьму за клямку,
Першим була покойова, а тепер за мамку. (Іванівці).
5039. Ой кувала зазуленька в лісі на терничу,
Заплати ми за віночок, молодий паничу.
За віночок, за віночок і за жовту косу,
І за тото дитинятко, що на руках ношу. (Ставчани).
5040. Ой піду я до покою, та тупну ногою,
Заплати ми, паниченьку, щом спала с тобою!
Заплати ми, паниченьку, за рожеву квітку,
Цюлувавів, обіймавів без цілую нічку. (Батятичі).
5041. Та вже мені не ходити по тій крутій горі,
Та вже мені не любити паничиків в дворі. (Кропив. Н.).
5042. Нема мого пана, пана¹⁾, нема паниченька,
Нема кому цілувати білого личенька.
Нема мого паниченька, нема мого пана,
А вже моя біла постіль порохом припала. (Таурів).
- Красне: 1) Миленького.
5043. Нема мого паниченька, нема мого пана,
Не маю з ким постояти, постою си сама. (Охрим.).
5044. Як паничи ни любити, коли панич лялі,
А він казав, що ми купит в осини коралі. (Іванівці).
5045. Як паничи ни любити, коли панич панський,
А він казав, що ми купит кожух мацеданський. (Іванівці).
5046. а) Як паничи ни любити, коли панич пиши,
Паничова дитинонька сама сі колиши. (Іванівці).
5047. б) Як паничи ни любити, коли подобонька,
Очка чорні, личка повні, як у голубонька.
Як паничи ни любити, коли панич пиши,
Від паничи дитинонька сама сі колиши. (Врб.).
5048. а) Ніхто ми ся не сподобав тільки панич¹⁾ панський,
Де поїде, все привезе колач маркетанський. (О. Коцан).
- Охримівці: 1) Ой ніхто-ж то не такий, як той фірман.

5049. б) Поїду я в ліс по тріски, нарубаю тиче,
Якесь ми се лихо стане, полюбу паниче.
Як паничи ни любити, коли панич панський,
Як поїде, то привезе колач станіславський. (Чорні Ослави).

5050. а) Ой поки я та любила паничі учені,
То я їла що неділі¹⁾ колачі кручені²⁾.
А як же я перестала паничів любити,
Перестала Жидівочка колачі крутити. (Тухля).

Підбереже: 1) Ніди мене не минали. 2) Печені. (2-го купл. нема).

5051. б) Ой поки я тай любила паничі вучені,
Ой я мала що неділі колачі печені.
А як же я полюбила простого хлопчиці,
То не мала на неділю ані грейцариці. (Волосів).

Пор. Коломийки, I, ч. 1.

Панщина.

5052. Ой в сьвятенко, бо на Спаса в церкві дзвони дзвонят,
А присяжні ватамани на лан с серпом гонят.
(Гол. II, ст. 374, ч. 668).

5053. Кличут мене на панщину, але-ж я не піду:
Маю жінку навіджену, як же ї відійду?
(Гол. II, ст. 274, ч. 155).

5054. а) Бодай тобі, атамане, дітько очи вибрав,
Що ти мене від дівчини на панщину вигнав. (О. Коцан).

5055. б) Бодай же ти атамане зуб цидулик вирвав,
Що ти мою дівчиноньку на панщину вигнав. (Голгочі).

5056. Вчора була неділейка та гріх било прати,
А днесь женут на панщину: не є ся в що вбрати. (Боберка).

5057. Ой зацвила сина квітка на плоті, на плоті,
Ой змарніло біле личко на панцкі роботі. (Волцнів).

5058. Ой на горі на високій явір ся колише,
Ой того я хлопця люблю, що панщину пише.
(Гол. II, ст. 369, ч. 650).

5059. Пішли кози поза лози, вівці по бодячу,
Пішла Гандзя на панщину: Радуй ся паничу!
Ой паничу, ой паничу, лиха ти не зичу,
А на твоїм подвіречку тай коровки ричут.
Та най ричут, та най ричут, молодичку кличут,
Молодичка і не чує, бо в коршмі ночує.
(Гол. II, ст. 362, ч. 618).

5060. Як я піду з панщиноньки, собі засьпіваю,
Перед тими воротами, де дівчину маю. (Мавковичі).
5061. Болет мене, мамко, руки від панської муки;
Най ті болет, донцьо, й обі, бо не робиш собі. (Волосів).
5062. Ой на лану, на ланочку, та на громажіню,
Били пани атамани дівчину Марію.
За що її били, били, за яку причину?
Не хотіла відробити за дедю панщину.
Її дедик із косою, ненька з гребельками,
А дівчина понад воду з білими ніжками. (Кобаки).
5063. а) Ей щом гадав учинити, тото я учиню,
Продам коня вороного, викупю дівчину.
Продам коня вороного, продам і¹⁾ другого,
А²⁾ викупю своє дівча з під пана чужого³⁾.
Бо я свого пана маю, на пана дуфаю,
А як іду улицями, плотами хитаю. (Зал. ст. 200).
Жураки: 1) Та продам. 2) Та. 3) Дівчиноньку від пана лихого
(3-го куплета нема).
Пор. Гол. II, ст. 293, ч. 256.
5064. б) А я з гори на долину поволеньки зийду,
Сподівай сі, файна любко, в вечір до ті прийду.
Сподівай сі, файна любко, в вечір до ті прийду,
Продам конє вороного та ти купю бинду.
Продам конє вороного тай продам другого,
Та вікупю дівчиночку від пана лихого. (Волосів).
5065. А я свого пана маю, на нього дуфаю,
Вчорам дістав двайцїть і пять, ще на завтра маю. (Жур).
5066. Всюда біда, всюди біда, в нашім селі гаразд,
А як вийдеш на панщину, покладають зараз.
І Грицькови і Федькови кажут пєтримати,
Пан під старість бере смичок, зачинає грати.
(Гол. II, ст. 304, ч. 317).
5067. Ой прийшов я до двора, зараз покладають,
А вокоман з мандатором з заду забігають.
Ой прийшов я та до двора, кладут мене бити,
Ой вже-ж бо я од панщини не можу ходити.
Не бий мене, атамане, не бий мене, пане!
А хто буде лани жати, як мене не стане?
(Гол. II, ст. 373, ч. 665).

5068. Та де гаразд, та де гаразд, на Русівскім гаразді,
Ой ци винен, ци не винен, дають буки зараз.
Тітюник ті веде, веде, окоман тримає,
А паничик молоденький буком потегає.
Паничику молоденький, не треба нас бити,
Яка осень великая, ми будем робити.
Мем робити, мем робити, мем тітюн ломати,
А як прийде зима туга, мем перекладати. (Русів).
5069. А деж ви си забарили, наш любий паночку,
Що нам дали по бучкови на вашім ланочку?
Та най би то по бучкови, а то по чотири,
Та най би то поволеньки, а то дуже били.
Коби борше дочекати сьвітлої сьвітлиці,
Подекуєм отаману за тонкі палиці. (Русів).
5070. Ватамана нема в дома, ватаманка в дома,
Ой стала се в ватамана в городі содома.
Ой бодай ти, ватамане, тай хата згоріла,
А як мені молодому паньщина доїла.
Паньщина ми тай доїла, побили мя злидні,
Урбарія великая тай паньщини три дні. (Зал. ст. 198 .
Пор. Гол. II, ст. 304, ч. 320 і ст 305, ч. 321.
5071. Ой ходит пан Ромашкан тай по полонині,
По сто овець намітано у кождій царині.
(Гол. II, ст. 357, ч. 598).
5072. Чого було не чувати, а тепер видати,
Що наказав пан Ромашкан на морги орати.
Коби тото та на морги, але то на ризи,
Бодай тобі, Ромашкане, скрутив дідько вези!
(Гол. II, ст. 374, ч. 666).
5073. Ой гаю мій зелененький, гаєчку, гаєчку,
Утікала панщинонька з нашого краєчку. (Березів).
5074. Хвала Богу найвишшому тай єго цареві,
Що вдарував панщиноньку цілому краєви. (Кнг.).
5075. Ой дай Боже здоровечка нашому цареві,
Та що зробив полекшіне цілому краєви. (Коропець).
5076. А наш цісар видав право, що нема панщини,
Нехай Ляхи псуют гроші, най робят машини. (Голгочі)

Шляхта.

5077. Шляхто моя дрібненькая, як маковий цьвіт, цьвіт,
Обіли вам вуши плечі, як батогом зсік, зсік. (Денисів).

7. Д в о р а к и.**Отамани.**

5078. Ой ти пани отамани, ти отаманочку,
Помарніла челядонька на твоїм ланочку. (Чорні Ослави).
5079. Ой вже вечір вичиріє, сонце на затінку,
А ти, пани отамани, ни дась підвичірку. (Кнг.).
5080. Ой вже вечір вечіріє, сонце над вербами,
Пускай, пане ватамане, до дому з серпами. (Пасічна).
Пор. Гол. IV, ст. 454, ч. 82, перш. купл.
5081. а) А вже вечір вечеріє, а соненько нисько,
Пускай, пане атамани¹⁾, до дому ни близько. (Чорні Ослави).
Кульчиці: 1) Панку з того ланку.
Пор. Гол. IV, ст. 454, ч. 82, друг. купл.
5082. б) Ой вже вечір вечіріє, ой вже сонце низько,
Пускай, пане отамане, до дому не близько.
Ой вже вечір вечіріє, сонце над вербами,
Пускай, пане отамане, до дому з торбами. (Біла).
5083. Ой вже вечір вичірії, сонейко заходи,
Пускай, пани, люди з лану, бо душе виходи. (Ожомля).
5084. Ой вже вечір вечіріє, час вже спочивати,
Нагаєм через плечі, до снопів везати.
Ой ти пане ватамане, вдаривес ні¹⁾ дуже,
Ой я лежу тай гадаю²⁾, що не встану уже. (Пасічна).
Чорні Ослави: 1) Тос мні вдарив. 2) Що я сіла тай думаю.
5085. Ой ти, пани отамани, заклину ти в неню,
Чи я тобі ни нажела до полудне жменю?
До полудне вжела жменю, а вітак другу,
Чи я тобі ни відбула панщину тешкую? (Чорні Ослави).
5086. Ой ти пане ватамане, не бий ми дівчину,
Бо я тобі за дівчину безголове вчиню.
Ой ти пане ватамане, прошу ті на пиво,
Не бий мою дівчиноньку, як вийде на жниво. (Пасічна).

5087. Отамане, отамане, прошу ті красненько,
Не бий мої дівчиноньки як вийде пізненько.
Ой ти пане отамане, прошу ті на пиво,
Не бий мої дівчиноньки, як вийде на жниво. (Черче).
5088. Ой ти, пане отамане, прошу тя на пиво,
Не бий мої дівчиноньки, як вийде на жниво.
На¹⁾ що я ї маю бити, она ся звиває,
А за нею снопи густі²⁾, ще ся усьміхає. (Таурів).
Черниця: 1) За. 2) Низонько жне, густо стелит.
Пор. Кол. ст. 93, 705.
5089. Ой ти, пане отамане, прошу тя на пиво,
Не бий мої дівчиноньки, як вийде на жниво.
А я того пива не пив, і не буду пити,
Як вийде вона на жниво, такої буду бити. (П. Ст. Б. 1865).
5090. Ой ти, пане ватамане, будь на мене ласкав,
Не бий мої каченята, ой як вийдуть на став.
Мої тобі каченята шкоди не зробили,
Наїли ся пшениченьки, води ся напили. (О. Коцан).
Пор. висше ч. 4691.

Економи.

5091. Як я була молоденька, том пасла корови,
Цілював мі пан вокоман насеред дороги.
Цілював мі пан вокоман, цілював мі писар,
Ще мі буде цілювати той грубий комісар. (Явче).
5092. Ой чось Ганька плаче, плаче, а Євдоха тужит:
Вже поїде наш окоман, нїм року дослужит. (Невід).
5093. А в нашого окомана попід вікна зіле,
Як ідемо на роботу, то як на весїле. (Біла).
5094. У нашого окомана шепочка дрібонька,
Але з нашим окоманом робота легонька. (Русів).
5095. А в нашого окомана робота легонька,
Тільки годї проковтнути, стиранка мегонька. (Пісочна).
5096. У нашого окомана жупан коротенький,
А як вийде межи дівки, як тато рідненький.
У нашого окомана мальована брама,
А як вийде межи дівки, як рідненька мама. (Гусів).
5097. Пан окоман не зважав на хорошу вроду,
І брав хлопа за чуприну, насипав му бобу. (Пісочна)

5098. Ей у пана окомана контуш за плечима,
Сидят вуши чубатії з чорними очима. (Голгочі).

Лісничі.

5099. Тай я пасла малі воли, а потому грубі,
Та ня найшов пан лісничий у дзеленім зрубі.
Та дай же мі покі, покі, молодам дівчина,
Я не знала, жи панцький ліс, дзелена ліщина. (Дидьова)
5100. Як би ти був добрий злісний, пантрував бис ліса,
Не ходив бис до дівчини, до малого біса.
Як би ти був добрий злісний, пантрував бис лясу,
Не ходив бис до дівчини, бо не маєш часу. (Нагуєвичі).
До 2-го куплету пор. Жет. Павлі, ст. 173.
5101. Ой надийде пан лісничий, відбере топоря:
На щос, дурню, зрубав дуба? Бігме, пане, не я. (Михайловичі).

Побережники.

5102. Молоденький побережник смечину ріже,
Як увидит молодичку, на колінках лізе! (М. Яцків)
5103. Що то в лісі зломало се? Молода яличка,
А мій милий побережник, я побережничка. (Чорні Ослави).
5104. Треба дати попоїсти сірому бикови,
Треба знати заспівати побережникови.
Треба дати попоїсти ще й сірій телици,
Треба знати заспівати ще й побережници. (Пістинь).

Нагонці.

5105. Ой поїхав Резидорко на польованенько,
А я єму молоденька несу сніданенько.
Снідай, снідай Резидорку, бо тож є полудне,
Я ти більше не понесу, бо сі сьміют люде. (Кульчиці).

Наставники.

5106. Ой в нашого, каже, пана чубаті индикки,
Який наш пан чорнобривий, такі наставнички.
А в нашого, каже, пана чубатії кури,
Який наш пан чорнобривий, такі має слуги. (Волосів).
5107. Я ни піду на став прати, бо низдалий праник,
Я ни піду до двора, бо старий наставник.
Я ни піду на став прати, бо ми сі ни хочи,
Бо мині сі молодого наставника хочи. (Іванівці).

5108. Ой піду я на лан жети, не схочу робити,
А мій милий наставничок не буде мні бити. (Старі Богородч.).

Послугачі.

5109. Ой убита дорожечка, убита, й убита;
Нема, мамко, господарі з панського наймита.
Панський наймит, моя мамко, не хоче робити,
Лиш зі стайні до пекарні люльки закурити.
Оден каже: Тютюну дай! Другий каже: Дам, дам!
Третий каже: Диви ко сі, чи не йде там пан, пан. (Волосів).
5110. Ни жаль ми сі подивити на той двір біленький,
Що заносит панам вісти хлопець молоденький.
Ни жаль ми сі подивити на той фільварочок,
Куда ходит мій миленький, курит зигарочок. (Кнг.).
5111. Ой у поли кирниченька, в ні вода йорданська,
Здає ми сі, дівчинонько, що ти слуга панська. (Стр.).
5112. Тече вода з під города, тече вода райська,
Не чінай ми, єден дурню, бо я дівка панська. (Біла).
5113. Ой попід гай зелененький ходит коник в сідлі:
Ой не бери дівки в дворі, щоби була й в сріблї. (Денисів)
Пор. вище ч. 3584—3585
5114. Ой копана дорожечка, копана, копана,
Хорошая челядочка в Русівського пана.
Хорошая челядочка, пани не погані,
А як вийдуть межі пани, нема їм догани.
А як вийдуть межі пани, межі Стецівскії,
Нема, нема понад пани, понад Русівскії. (Русів).
5115. Товаришко, товаришко, що будем робити,
Що не можем через пани року дослужити?
Поможи ми, милий Боже, року дослужити,
Та так мемо утікати, аж си ме курити.
Так я буду утікати горів, долиноів:
Западай си цес фільварок з лихов годинойов.
Западай си цес фільварок, тай цесе подвіре,
Мало мені не тисали на голові кіле. (Русів).
5116. Ой під мостом рибка с фостом тай дрібненькі ракі,
Та тікайти з цього двора, дівчата саракі.
Тай тікайти з цього двора, заберайти слїди,
Тай ви то си в цього пана навидїли біди.

Ой тужу я, моя ненько, тай тужу, тай тужу,
 Року ти мій нещисливий, коли ті дослужу ?
 Ой коби ми Господь поміг року дослужити,
 Тай буду я цього пана горю обходити.
 Не так пана, не так пана, як панське подвірє,
 Мало мені не тесали на голові тілє. (Топорівці).

5117. Нічо ми так не доїло, та як панська служба,
 Та як прийде неділочка, тото моя нужда.
 Корови би подоїти, начинє помити,
 Та ще би си молоденькій до дому просити.
 Ой пішла я до домочку, тай си не просила,
 Та так мене пані била, пекарня трісцела.
 Тай не бий ні, моя пані, не му вікувати,
 Кобим року дослужила, буду декувати. (Топорівці).

5118. Ой важив я на дівчину, ой важив я, важив,
 Пани брами замикали, я без плоти лазив.
 Ой прийшов я до покою, стукнув я ногою :
 Пускай, пане, покоївку гуляти зо мною.
 Ой прийшов я до покою, тай ногою стукнув :
 Пусги, пане, покоївку, най си троха тупнє. (Бущів).

5119. Ой піду я до покою, потисну за клямку,
 Покоївка файна дівка, зроблю з неї мамку. (Вовків).

5120. Ой з покою до покою тарелі носила :
 Дайже мені, Боже, того, кого я просила. (Мшанець, З.).

Фірмань.

5121. Ніхто ми ся не сподобав, но той фірман панський,
 Що поїде, то привезе перстень бережанський.
 Ніхто ми ся не сподобав, но тая дівчина,
 Що висока, а тоненька, як в лісі ліщина. (Івачів)
 Пор. висше ч. 5048.

5122. Їде бричка невеличка, коник вороненький,
 Фірманина чорнобрива, тото мій миленький.
 Їде бричка невеличка, а у бричці¹⁾ панє,
 Фірманина чорнобрива²⁾, то моє коханє³⁾. (Тисьменичани).

Пасічна (лиш 2-ий куплет): 1) Сидит у нї. 2) Як дитина. 3) Моє коханє.

5123. Мило ми єї подивити я д тому дворови,
 Ой де фірман запрягає сиві коні в шори.

Запрегає, запрегає, бричечка готова,
 Ой поїде з своїм паном до Заболотова.
 Ой поїде з своїм паном аж до Коломиї,
 Привезе ми подарунок, уздрите на мині.
 Ой буде той подарунок на мині ліліти,
 Буде моїх вороженьків головка боліти.
 Ой брешіт же вороженьки, як ті пси на вовка,
 Та щоби вас заболіли зуби тай головка. (Ценів).

5124. Тече вода с перевода, с понівського луга,
 А я мала кучирика, видоймила друга.
 А я мала кучирика, та такий солоткий,
 Котра ми го видоймила, рік би їй короткий. (Підзахарич

5125. а) Три листочки в барвіночку, тай покарбовані,
 Ай маю я три миленьких, як намальовані.
 Ай маю я три миленьких, то слава велика,
 Оден фірман, другий льокай, а третій музика.
 За фірмана не піду, льокая не знаю,
 За музику то з охотов, бо си погуляю. (Таурів).

5126. б) Любили мі три козаки¹⁾, то слава велика,
 Єден фірман, другий льокай, а третій музика.
 Льокай мене прибере²⁾, з фірманом поїду,
 А музика³⁾ як заграє, то гуляти⁴⁾ піду. (Біла).

Волциїв: 2) Ой мала я три любочки. 2) Я з льокайом до покою.
 — Батятичі: 1) Маю я три кавалери. 2) Льокай купи ми хустину.
 4) Танцювати. — Нивиці: 1) Ой мала я три коханці. 2) Мині льокай
 купи хустку. — Озірна: 1) Любила я три двораки. 3) Музика ми.
 4) Танцювати.

Пор. Кол. ст. 59, 323.

5127. в) Любило ме три парубки, то слава велика,
 Єден фірман, другий льокай, а третій музика.
 За фірмана не піду, льокая не знаю,
 За музику мене дайте, бо его кохаю. (Григорів).

Форналї.

5128. Ой жовтенька конопелька меже коноплями,
 Найфайніший мій миленький межи форналями. (Іванівка).

5129. У дворака ні сірака, анї опанчини,
 Шкода тому дворакови гарної дівчини. (О Коцан).

5130. А з за гори високої дощик закурив ся,
А з дворака не господар, хоть би й оженив ся. (Шимківці).
5131. Ой мож знати тай пізнати, де ходєт двораки,
Удоптана дорожечка тай через бураки. (Скобичівка).
5132. Я бураки не садила, сами ми сї родїт,
Я двораки не любила, сами до мнї ходїт. (Волосів).
5133. а) Била мене моя мамка в плечі кулаками,
Щоби я ся не сходила з тими двораками.
Та убий мя, моя мамко, та убий, та убий,
Я як вийду на улицю: Двораку мій любий.
Вітколи мя мамка била, віт тогди ся бою,
Попід чужі воротечка з двораками стою. (Павлик).
5134. б) Ой била мнї моя мати, тай щи буди бити,
Каже менї: Лиши, синку, двораки любити.
А хоть жи ти, моя ненько, на муку мнї убий,
Такі віду на вулицю: Двораку мій любий!
Пішла би я на кладочку, коби я не впала,
Пішла би я за дворака, коби ненька дала.
Ни йди, синку, на кладочку, бо з кладочки впадиш,
Ни йди, синку за дворака, на віки пропадеш. (Орелець).
Пор. висше ч. 3337.
5135. Ой бий же мя, моя мати, ой бий же мя, забий,
Я дворака не покину, бо він хлопец ладний. (Голгочі)
Пор. висше ч. 5006.
5136. Як бим була не ходила до двора робити,
Була бим сї не навчила двораків любити.
Ой ти дворе, ой ти дворе, ти дворе біленький,
Я би в тобі не робила, як би не миленький. (Угринів Доліш.).
5137. Ой дворику мальований, дворику хороший,
Я би в тобі не робила, та ми треба гроший.
Ой дворику мальований, дворику біленький,
Я би в тобі не робила, коби не миленький. (Волосів).
5138. Ти до мене не ходи, кучеравий враже,
Я за тебе не піду, бо мама не каже.
Ти до мене не ходи, кучеравий хлопче,
Бо до мене дворачок чорну стежку допче. (Біла)

5139. Не стій, коню, коло плота, не їдж околата :
Не йди, дівче, за дворака, дворак заволока !
Дворачина, піячина, всі дороги знає,
Не встигне ся посварити, тай вже покидає.
(Гол. IV, ст. 469, ч. 191).
5140. Ой мамуню, мамуненько, я ваша дитина,
На дайте мя за дворака, бо буду бідила. (Хотїнь).
5141. а) Єден чобіт на підкові, а другий на корку,
Як хто хоче біду знати, най си возме дворку.
Ой чи дворка, чи не дворка, коли в дворі була,
А вже вона господарску роботу забула. (Григорів, Тустаць).
Пор. Гол. II, ст. 256, ч. 52.
5142. б) Один чобіт на підкові, а другий на корку,
Хто не має лиха, смутку, най си возьме дворку !
Дворка добра, дворка добра, робити не вміє,
А лиш ходит по покоях, де вітер не віє.
(Гол. IV, ст. 467, ч. 176).
5143. в) Оден чобіт на обцасї, а другий на корку,
А хто хоче біду знати, най си возьме дворку !
Єден чобіт на обцасї, а другий на корку,
Бере пани на колеру, а Жиди на кольку. (Батятичі).

8. Наймити і пастухи

Наймити.

5144. Волїлас мя, моя мати, в купели заляти,
Нїжес мала згодувати, на службоньку дати.
Купалас ме, моя мати, три рази на чинну,
Ай разус ме не скупала в щасливу годину. (Тусгань).
Пор. висше ч. 3446 і 3460.
5145. Прийди, прийди, мій миленький, приплини з водою,
Бо я року не вибуду, піду за тобою. (Іванівці).
5146. Ни дивуй се, моя мати, щом на личку зблідла,
А я служу молоденька, а на службі біда.
Бо на службі рано встати, пізенько лігати,
Ни має се звітки, мати, румєночки взяти. (Явче).

5147. Не буду ся віддавати, не маю вухоти,
 Бо я маю на попiсьтвi тяшкoї роботи.
 Дай ми Боже, дай ми Боже, так рік дослужити,
 Не буду ся наймати, доки буду жити. (Мшанець).
5148. Я служила у такої, шо має покої,
 А то я си вислужила бiдoїки тяшкoї. (Мшанець).
5149. а) Ни можу се в пана Бога ласки допросити,
 Жиби пішла гoспoдинi до мени служити.
 Ни можу се в пана Бога ласки доблагати,
 Жиба пішла гoспoдинi камiнє глoдати. (Жур.).
 Пор. Кол. ст. 52, 51.
5150. б) Я у свої мамунцуні по воду з збaняткoм,
 А вна мині повідає: Поволи, дитятко.
 А я чужі гoспoдини води з коновками,
 А вна мині повідає: Йди борши ногами.
 Ой Гoспoди милосерний, дай се допросити,
 Щоби прийшла гoспoдинє до мени служити. (Іванівцi).
5151. Гoспoдару, гoспoдару, тай ти гoспoдинє,
 Не знаєш ти шинувати людскої дитини.
 Не знаєш ти шинувати, як i догледати,
 Уже сонце під полудне, кличеш обідати, (Коропець).
5152. Огeнськiй син обiдає, ще кури не піли,
 А наймит то обiдає, що діти не з'їли. (Котузів).
5153. Бiдний наймит пасе воли, тай щiчо не знає,
 А єму се з сорок мисок на обiд зливає. (Котузів).
5154. а) Ой зацвило синозiлє коло пирилазу,
 Лiнше було наймитoви в гoспoдари зразу.
 Збирає сi наш гoспoдар, йде до коршми пити,
 Бiдний наймит цiп під паху, iде молотити. (Стр.).
5155. б) Ой зацвило сине зiлє близько перелазу,
 Добре було наймитoви в гoспoдара зразу.
 Ой як взяло сине зiлє цвисти, вiдцвитати,
 Ей як же взяв гoспoдара дiдько нападати.
 Ой не так же гoспoдара, та як гoспoдиню,
 На городi вовки вiвцi, а в хатi пустинє. (Голгочі)
5156. Ой наймите, наймитoньку, пиристань служити,
 Ані сьвета, ні нидiлi, все кажут робити.
 Ані сьвета, ні нидiлi, ні будної днини,
 Ни засидит бiдний наймит iдної години (Сугрiв).

5157. Сопілочко, скосівочко, най у ті затужу,
Поможи ми милий Боже, най року дослужу. (Грабовець).
5158. Коби ми Біг допоміг сес рік дослужити,
То так піду с цеї хати, буде сі курити. (Березів).
5159. Гаразд тому наймитови, тому молодому,
Вибуде рік : Заплати ми, бо я йду до дому.
Біда тому наймитови, а тому малому,
Вибуде рік: Заплати ми, бо я йду до дому. (Жур).
5160. Піду в Турку, вайму курку, та засяду пити,
Повім ґазді : Лишка з'їла, не буде мя бити. (Боберка).
5161. Давно я ся позираю та на чорну хмару,
Та ходімо, товаришу, до дому помалу.
Та вдарила нога в ногу, ходімо до дому,
Та як нас мут дуже бити, не кажім нікому.
Бо ти наймит, тай я наймит, буде ґазда бити,
А ґаздиня ляже спати, не ме боронити.
Заплати ми за пів року, та дай ми симбрилю,
Та най люде не говоре, що люблю ґаздиню. (Павлик).
5162. А хто любить гарбуз, гарбуз, а я люблю диню,
А хто любить господаря, а я господиню. (Григорів, Біла).
5163. Скочив пес без овес, наїв сі канарку,
Наймит любить господиню, господар кухарку. (Волцнів).
5164. Ой із тиха, помаленьки, най ніхто не чує.
Та Бог знає, Бог відає, де наймит почує.
Та Бог знає, Бог відає, де наймит подів сі,
А як би він був у гаю, гай би дзеленів сі.
Та як би він був у гаю, пташки би співали,
А як би він на орендї, музики би грали. (Волосів).
5165. Ей субота не робота, неділя не вільна,
Чом на тобі наймиточку сорочка гребінна?
Чи гребінна, не гребінна, коли вишивана,
А хто її вишивав? Дівчина кохана. (Голгочі).
5166. А мій ґазда палямар, на всі дзвони дзвонит,
А ґаздині як сі упе, аж боками гонит. (Іванівці).
5167. Служив же я рік у пана, два роки у ксьондза,
Заслужив я чоботята, підкови з мосьондза. (Тустань).

5168. А вже мені докучила попівская служба.
Пізно лягай, рано вставай, ото моя нужда. (Біла).
5169. Ей наймите, наймитоньку, де твої присівки?
В арендарки кінець стола прибиті до стінки. (Жур.).
5170. Ой ти, брати, воженів сі, я ще не женив сі,
Бодай ти так доробив сі, як я дослужив сі. (Іванівка).
5171. Там том ходив, там том ходив, там том находив ся,
Чужі сини господарі, я ще не женив ся.
Людські сини господарі, таї мають жіночки,
А я бідний наймитина тільки коханочки.
5172. Сопілочка яворова, яворове денце,
Коли тобі рочок війде, наймиточку серце?
Мені рочок війде, війде сьвітої неділі,
Ой чи мати, чи не мати на тебе надії? (Волосів).
5173. На толоку не піду, толока широка,
За наймита не піду, наймит розволока.
Бо то наймит розволока, всі дороги знає,
Не встигне сі посварити, він вже покидає. (Дусанів).
Пор. висше ч. 5139.
5174. а) Пішла би я на кладочку, кобим не упала,
Пішла би я за наймита, кобим не пропала.
Бо в наймита волів нема, сорочка не шита,
За наймитом дівчиночка сім раз на день бита. (Зал. ст. 199).
Пор. Гол. II, ст. 330, ч. 460.
5175. б) Ой колибо я маленька, колибо я любя,
Мені мати витесала з зеленого дуба.
Мені мати витесала, випелінкувала,
За богача лагодила, за наймита дала.
За богачом штири воли, сорочка вишита,
За наймитом дівчинонька сім раз на день бита.
(Жет. Павлі, ст. 182).
5176. А в наймита така душа, як в богацкім сині,
А я собі за наймитом буду господині. (Тустань).

Конюхи.

5177. Пусти коні на отаву, сам іди до хати,
А там будем розмовляти, щоб не чужа мати!
(Гол. II, ст. 311, ч. 356).
5178. А я тобі, господару, с кіньми ни поїду,
Коні в стайни попутаю, сам до дівки піду. (Кнг.).

5179. Господару, господару, Бога бис бояв сі,
Поїхав бис с кіньми на ніч, бо я розгуляв сі. (Кнг.).
5180. Тай поїду с кіньми на ніч, поїду, поїду,
На толоці попутая, до дівчини піду.
На толоці, на толоці, най му поздыхають,
А сам піду до дівчини, бо музики грають. (Іванівка).
5181. Наварила пирогів, натопила масла,
Закликала конюхів, сама коні пасла. (Михайловичі).
5182. Ой на горі, на високій коники¹⁾ пасут сі,
Сиві²⁾ очі завертають, кучері тріснут сі. (Григор., Михайловичі).
Кропивник Н.: 1) А чиї то сиві воли під горів. 2) Чорні.
5183. Ти є брат, я є брат, обидва гуляймо,
У попову кукурудзу коні заганняймо.
Як зачала стара мати на нас нарікати:
На що було в кукурудзу коні заганяти? (Желдець).
5184. Або буду коні пасти, або буду гуси,
Або буду пуцувати чобітки Гануси. (Вільки Маз.).

За товаром.

5185. А я пасти не пожену, бо я се стиду, я
Як зобачу каваліра, очі затикаю. (Охрим.).
5186. Я товару не пожену, за товаром гірше,
За товаром малі хлопці, за волами більші. (Вовків).
5187. То ся каю, милий Боже, то ся каю, каю,
Щом не гнала йміня пасти з тобов, Николаю. (Мшанець, З.).
5188. Ой не раз я йміне пасла під отов яличков,
Якам була дівков ладна, буду й молодичков. (Нагуєвичі).
5189. А¹⁾ бочуля теля вчула, до дому²⁾ лойнула³⁾,
Бідна моя головочка⁴⁾, щом не завернула. (Кропив. Н.).
Мшанець, К.: 1) Ой. 2) Тай домів. 3) Дринула. 4) Головойка бідна моя
5190. А я пасла коровиці, тай коні, тай коні,
Та я їла колачики, тай япка червоні. (Кропив Н.).
5191. А я пасла¹⁾ коровиці, телята маленькі,
Погубила-м²⁾ по толоці літа молоденькі. (Кропив. Н.).
Пасічна: 1) Та пасла я. — Тустань: 1) Випасав я. 2) Та погубив.

5192. Ой попів гай злиненський гонилам корови,
Здибала ми моя мати насеред дороги. (Явче).
5193. Як я була молодейка, то я бички пасла,
З гайдучками під бучками, аж ся земля трясла. (Розлуче).
5194. Ой заросла тая стешка зеленим¹⁾ шуваром,
Тільки мої роскошоньки²⁾, що йду за³⁾ товаром.
Тільки мої роскошоньки²⁾, тільки мого паньства,
Що⁴⁾ я в свої мамуненьки⁵⁾ рік корови⁶⁾ пасла.
Рік корови, рік корови, а два роки воли,
Зачесала кучерики понат чорні брови. (Пост.).
- Хотїнь: 1) Ой шуваром доріженька, шуваром. 2) Мого розкошенька. 3) Як в полі з. 5) Як я в свої матусеньки. 6) Чорні воли. —
Григорів: 1) Ой шуваром дороженька, шуваром. 3) Як в поли с 4) Як. 6) Сїрі воли.
5195. Ой шуваром дороженька, шуваром, шуваром,
Нема мого миленького, пішов за товаром.
Нема мого миленького, нема мої квітки,
Пішла бим я виглядати, та не знаю з відки.
Нема мого миленького, чогось не приходить,
Відки тебе виглядати, відки сонце сходить! (Денисів).
5196. Ой шуваром, дівчинонько, шуваром, шуваром,
Тільки мого гараздоньку в літі за товаром.
Тільки мого гараздоньку, що в почи поскачу.
Бо як прийду до домоньку, де стану, там плачу. (Жур.).
- В Мечищові й Іванівці записано тільки перший куплет.
5197. Ой шуваром дорожечка, шуваром, шуваром,
Ой тогди си погуляю, як піду з товаром.
Тепер єм си погуляла, тай порозуміла,
Що не буду, парубочку, твого хліба їла. (М. Яцків).
5198. Ой мамуню, мамуненько, товар за рікою,
А я піду завертати з вашою донькою. (Охрим.).
5199. Пожену я товар пасти, ще і вівці займу,
Там то я си за товаром закоханє знайду. (Желдець).
5200. Пожину я красний товар на широкі ниви,
І знов піду до дівчини, будимо сї їзили! (Батятичі).
5201. Ой я пасав коровиці, ой я пасав, пасав,
Мені дівки доганяли, щом ся зле опасав. (Розлуче).

5202. Ой як я був малий хлопец, то я пасав воли,
Давали ми дівки хліба, молодиці соли. (Шибалин).
5203. Ой дівчино, дівчинонько, чого-ж тобі горбик?
Паслам бички понад річки, вчипив ні сі ковблик. (Пасічна).
5204. Займив Іван сірий товар далеко у поли,
Сонце низько, вечер близько: верни сі, соколи. (Манява).
5205. Ой дівчино, дівчинонько, товар за водою,
Ти сі дивиш за товаром, а я за тобою. (Пасічна).
5206. Понад ріку товар гоню, стою над водою,
Та ти плачеш за товаром, а я за тобою.
Ой ти плачеш за товаром, як би завернути,
А я плачу за тобою, де би с тобов бути. (Видинів).
5207. Нема того, що я єго, що я го любила,
Що я за ним ціле літо корови гонила. (Боднарів).
5208. Ой ричала коровиця на паньскім ланочку,
Іди, милий, завернути, вшию ти сорочку.
Ой вшию ти сорочину з червоним ковніром,
Жеби я тя пізнавала, як будеш жовніром. (Мшанець, З.).

Волярі.

5209. Ой знаєш ти, боталоньку¹⁾, як волики пасти,
А волики завернути, вогнику накласти. (О. Коцан)
1) Нам. бовтареньку, від бовтар.
5210. Ой я зайду сиві воли, ой я зайду, зайду,
Або я ся гріхів збуду, або в гірші зайду. (Боберка)
5211. А я казав, що сі виспю, тай займу волоньки,
Тай займили дрібні сльози аж до Муравоньки. (Жур.).
5212. Та два братя в єдній хаті і вба не жонаті,
Та вигнали с полонини воли волохаті. (Кропив Н.).
5213. Та воларі, воларики, де воли займете?
На широку вграницю. Мене ци приймете? (Кропив Н.).
5214. Ой займу¹⁾ я воли пасти²⁾, най воли пасут сі,
А сам піду до дівчини, кучері³⁾ тріснут сі. (Нагуєв., Крех., Григ.).
М. Яцків: 1) Пожену. — Біла: 2) Сірі воли. 3) Аж гори.

5215. б) Якась біда дала знати, що в гаю є паша,
Та займила бики пасти білявочка наша.
А я займу бички пасти, най бички пасут сі,
А я піду до дівчини, кучари тріснут сі. (Посіч).
5216. в) Ой пас же я штири воли в зеленій дубині,
Загубив я палащичку, ще ми жаль до нині.
Ой пас же я штири воли, най воли пасут ся,
А сам піду до дівчини, кучері трясуть ся.
(Гол. IV, ст. 445, ч. 15).
5217. Та я займу сиві бички на багна, на багна,
Я ся піду подивити, що робит Полагна. (Кропив. Н.).
5218. Ой я займу бички пасти в тростину, в тростину,
А сам піду до матінки¹⁾ в гостину, в гостину. (Ходовичі)
Григорів : 1) Дівчини.
5219. Пожену я сиві воли в зелену ліщину,
А сам піду до дівчини, хоць но на годину. (Нивиці).
5220. Пожену я воли пасти в зелену ліщину,
А сам піду відвідати молоду дівчину. (М. Яцків).
5221. Ой сину мій, каже, сину, дам я ти дівчину,
Як поженеш сиві воли в зелену ліщину. (Желдець).
5222. а) Ой займу я воли пасти на пашу, на пашу,
А сам піду до дівчини на молочну кашу.
Ой займу я воли пасти на роси, на роси,
А сам піду до дівчини заплітати коси. (Хотінь).
5223. б) Ой пуцу¹⁾ я сірі²⁾ воли³⁾ на зелену пашу,
А сам піду до дівчини на молошну⁴⁾ кашу.
Ой пасіт ся, сірі воли, не бійте ся вовка,
А я піду⁵⁾ до дівчини, болит мя⁶⁾ головка. (Біла).
Манява : 1) Займу. 3) Воли пасти. 4) Солодку. — Нивиці :
1) Пожену. 2) Воли. — Кульчиці : 1) Ой пожену. 3) Кози в лози.
4) Пшоняну. — М. Яцків : 5) Пішов би я. 6) Та болит.
Пор. Гол. II, ст. 277, ч. 168.
5224. в) Пожену я сиві воли на зелену пашу,
А сам піду до дівчини, на молочну кашу.
Ой пасіт ся, сиві воли, не бійте ся вовка,
А я піду до дівчини, чи змита головка.

Ой прийшов я до дівчини, головка не змита,
З'їли мої сиві воли штири копі жита.
Штири жита, штири жита, а пєту пшениці,
На коровай, на коровай і на паланиці. (Івачів).

5225. Ой пожену сиві воли та на отавоньку,
А сам піду до дівчини та на розмовоньку. (Григорів, Хотінь).

5226. Пожену я сиві воли¹⁾ тай на лотавоньку²⁾,
А сам піду до дівчини тай на порадоньку.
Порадь же ми³⁾, дівчинонько, як рідная⁴⁾ мати,
Чи мені ся оженити⁵⁾, чи тебе чекати? (Вовків).

Пісочна: 1) Товар пасти. 2) Отавоньку. 3) Мене. 4) Рідненька.
5) Чи уже сі женитоньки.

Пор. Гол. II, ст. 307, ч. 331.

5227. Ой яворе, явороньку, поколиши ми ся,
Десь там любка з волойками наголосит ми ся. (Розлуче).

5228. В гаю, в гаю зелененькім позганяна роса,
Позганяла Марусуня з волойками боса. (Дидьова).

5229. Ой у лісі калиновім воли душка гонит,
На волики погийкує, мене серце болит. (М. Яцків).

5230. Ни йди доще, ни йди доще, волит роса впасти,
Та най жене білявина сірі воли пасти. (Михайловичі).

5231. Ой до гаю доріженька, до гаю, до гаю,
Ой там мила пасе воли, а я завертаю. (Нивиці).

5232. Не займу я товар пасти, бо товар літає,
А займу я воли пасти, любка завертає.
(Гол. IV, ст. 447, ч. 28).

5232. Ой займу я воли пасти і раз не заверну,
Пасе любка очиньками, куди сі поверну. (Крехівці).

5234. а) Ой ти жени воли пасти, я займу іміня,
То ми ся там посходимо, де густе явіря.
Ой ти жени воли пасти, а я займу вівці,
То ми ся там посходимо, де густі ялівці. (Мшанець, З.).

5235. б) Ой дуброво, дубровочко, то в тобі каміня,
Ти виженеш, рибко, воли, я вижену йміня.
Ой дуброво, дубровочко, то в тобі ялівцю,
Ти виженеш, рибко, воли, я вижену вівці. (Ходовичі).

5236. Ой долино, долиночко, та в тобі явірці,
Жени, мила, воли пасти, я пожену вівці.
(Гол. II, ст. 307, ч. 332).

Пор. Гол. IV, ст. 488, ч. 15.

5237. Я вижену воли, воли, ти вижени йміне,
Та будемо разом пасти на твоє сумління. (Нагуєвичі).

5238. Ой білявко, кучерявко, рад бим тя любити,
Та далеко сиваники до тебе гонити. (Боберка).

5239. Ой сумненька вуличенька, сумненька, сумненька,
Куди мила виганєла волики з раненька.
Куди мила виганєла воли тай корови,
Закинула кучерики понад чорні брови. (Дусанів).

5240. За любкою умираю, за любкою гину,
Ой пігнала моя мати¹⁾ волики в долину. (Нивиці).

Григорів: 1) Любка.

5241. Ой то душко загибаю, ой то душко гину,
Заверни ми сиві бички з гори на долину. (М. Яцків).

5242. а) Ой коби¹⁾ я крильці мала, я би полинула,
Я би своєму миленькому воли завернула.
Я би єму²⁾ завернула, коло него сіла,
Та як взяла щебетати, всю правду повіла³⁾. (Чорні Ослави).

Пасічна: 1) Ой якби. 2) Воли бим му. 3) Я бим єму свої кривди не переповіла.

5243. б) Ой коби я крилця мала, я би полинула,
Я би своєму вівчареви вівці завернула.
Ой коби я крилця мала тоті воробцеві,
Я би вівці привернула своєму молодцеві.
(Гол. II, ст. 356, ч. 591).

5244. Домів би ми ити, ити, і ту би ми быти,
Сиваники би ми гнати, тебе, любко, ждати. (Розлуче).

5245. Ой видів я, файна любко, як ти воли гнала,
Не сьмів єм ті зачіпати, бо ненька стояла.
Та як будеш воли гнати, то дай мені знати,
Та кинь мені винне ябко крізь вікно до хати. (Пасічна).

Пор. Коломийки, I, ч. 1596 і висше ч. 4472 та 4624.

5246. Бувайте ми здоровенькі, дівчата маленькі,
Вже не буду з вами пасти бичата сивенькі.
(Гол. IV, ст. 451, ч. 60).

5247. Та заким я молоденька волики гонила,
Тогди то я зелененькі гаї веселила.
Та уже я перестала волики гонити,
Ой хтож буде зелененькі гаї веселити?
Є у мене сестриченька, що буде гонити,
То вона буде зелененькі гаї веселити. (Пасічна).
5248. Ци я тобі не казала, любку мій миленький,
Вставай, гони воли пасти, бо вже день біленький. (Пасічна).
5249. Та як сонце я сходило, ліщину палило,
Туди моє солодетко волики гонило. (Миловане).
5250. А чиї то сиві воли¹⁾ у полю²⁾ літают?
Та то мого Василика³⁾ водиці глядают. (Кропив. Н.).
Григорів: 1) Вівці. 2) По поли. 3) Миленького.
5251. Ой прийде сі роспукнути, прийде сі роспасти,
Пігнав Іван воли на лан, такої буде пасти. (Жур).
5252. Бодай тебе зьвірі зьзіли, тай ти сєрий бику,
Бідна моя головонька від твого рику. (Нагуєвичі).
Пор. вище ч. 3219.
5253. Як си всерджу, воли спєнджу, паличку зрипіжу,
Я з милейким на розмові, сиваники в збіжу. (Мшанець).
5254. Добрі були пиріжейки із сиром, із сиром,
Добре було бички пасти з Кіхтановим сином. (Мшанець, З.).
5255. Ой лугами дороженька, лугами, лугами,
Тільки меї роскошоньки в літі за волами.
Ой вийду я на луги, ті луги трасут ся,
Тільки мої роскошоньки, що воли пасут ся. (Нивиці).
5256. А мій милий пасє воли, днує і ночує,
А за мене молоденьку ні знає, ні чує. (Манява).
5257. Ой Івани, Іваночку, лиха ти ни зичу,
Ти горами за волами, я корови кличу. (Чорні Ослави).
5258. Ой засьвіти, місячєйку, горами, горами,
Ой на мого милейкого, дєсь там є з волами. (Мшанець).
5259. Ой молоді леґеники, де воли займете?
Я згубила запащину, чи ї там знайдете.
Ой займемо сиваники в дзелену ліщину,
Хоць найдемо, не віддамо тубі запащину. (Мшанець).

5260. Ой ви хлопці¹⁾ молодії, що ви наробили?
 Що ви в такім чистім поли воли погубили.
 А ми воли не губили²⁾, лишесмо заснули³⁾,
 Наші воли буйні були⁴⁾, у⁵⁾ гай повернули.
 Наші воли буйні були⁶⁾, не знали дороги,
 Повернули в густі ліси⁷⁾, позщипали роги. (Волосів).

Посіч: 1) Хлопці мої. 2) Ой ни були погубили. 3) Ми були піснули. 4) Воли були буйненькії. 5) Тай в. 6) Воли були буйненькії. 7) В темний лісок. — Тустань (тільки остатній куплет): 6) Воли мої половії. 7) Залетіли в березину.

Вівчарі.

5261. Ходив чабан понад берег, берег заломив сі,
 Чабаниха рукі ломит — чабан утопив сі. (Пісочна).
 Пор. Коломийки, I, ч. 53.
5262. Ой чабани, чабанику, будеш ти сі мати,
 На що було, чабанику, сорочку знимати? (Михайловичі).

5263. Ей чабане, чабане, чабане небоже,
 Анї сієш, анї вореш, пожаль ті сі, Боже.
 Як я маю сіяти, як маю ворати,
 А як мече встрижут¹⁾, хто буде збирати? (Іванівка).

Григорів: 1) Як мене возьмут за вояка.

5264. На високій полонині дріжит болотечко,
 Кортит мужа вівчарити хоть єдно літечко.
 Кортит мужа вівчарити, мене скотарити,
 Та будеме на сметані обід готувати.
 (Гол. II, ст. 456, ч. 703—704).

5265. Ой вівчарю, вівчарику, найми ти ся в мене,
 Буде тобі, наймитчику, платничка від мене.
 (Гол. II, ст. 457, ч. 709).

5266. а) Пішли вівці в полонину самі половії,
 А за ними вівчарики, хлопці молодії. (Пнівє).
 Пор. Кольберт III, ст. 68, ч. 697.

5267. б) Пішли вівці в полонинку, а все біленькії¹⁾,
 А за ними вівчароньки²⁾, все молоденькії²⁾.
 Пішли вівці в полонинку, а ягнєтка бліют,
 Та що наші вівчарики в полониньдї діют? (Зал. ст. 195).

Бабухів: 1) Та самі біленькі. 2) Вівчарики. 3) Самі молоденькі.
 Пор. Гол. II, ст. 306, ч. 329.

5268. Пішли вівці в полонину, я за ними бир-бир,
А за тобов, дівчинонько, очиньками вир-зир. (Пнівє).
5269. Бідна моя головочко й нищівлива доле,
Пішли вівці в полонину, а волики в поле. (Орелець).
5270. Ой вівці, мої вівці, то чорні, то білі,
Хто вас буде попасати кожної неділі?
Ой вівці, мої вівці, на пів з баранами,
Хто вас буде попасати, мене порубали¹).
Ой буде вас попасати вівчар подобойка,
Ой буде вас побивати гіренька бідойка. (Розлуче).
Григорів: 1) Межи порубами.
5271. Ой шуваром доріжечка, тими шуварєми,
Тільки мого гараздочку, як піду з вівцєми. (Жураки).
5272. Ой вівчаре, вівчарику, солодка¹) жентиця,
А як вівці поздыхають, твоє²) шибиниця. (Мшанець, З.).
Ямниця: 1) Ци добра. — Розлуче: 2) Як погубиш ягня-
тонька, буде.
5273. Не сумуйте, чорні очі, весело дивіт сі,
Десь пігнала моя мила на толоку вівці. (Біла).
5274. Баранчики круторогі, приверніт ся д горі,
Та підемо до дівчини, до чорнобривої. (Нагуєвичі).
5275. Займив вівці в Королівку, зігнав на дорогу,
Як нагадав за дівчину, сам гайда до дому.
(Гол. II, ст. 366, ч. 638).
5276. Коби боржій травка росла, оби сінокоси,
Оби вийшла біла рибка з жовтими волоси.
(Гол. IV, ст. 494, ч. 37).
5277. Вбула собі чоботята, взяла сину димку,
Тай махнула за вівчаром аж у полонинку. (Розлуче).
5278. Ой що робиш, вівчарику, що робиш, що робиш?
На що шельмі на ягнята кошару городиш? (Розлуче).
5279. Як вівчаря не любити, коли подобойка,
А він іде, в гайду грає, за ним худобойка. (Розлуче).
3280. Як вівчаря не любити, кой в вівчаря¹) вівці,
Кой в вівчаря²) поза ремінь білі³) сороківці. (Мшанець, З.).
Розлуче: 1) Кой він пасе. 2) Бо у него. 3) Самі,
Пор. Гол. II, ст. 429, ч. 567,

5281. Ой на гірці на високій пасе вівчар вівці,
Що запасе, то понесе мельниковій жінці.
(Гол. IV, ст. 459, ч. 121).
5282. Ой кувала зазулечка, сіла на кошару,
Подаруй ми перстинину, молодий вівчарю. (Мшанець, З.).
5283. Нема мого миленького, пішов за вівцями,
Та взяв мою перстенину с трома камінцями. (Кропив. Н.).
5284. Ци трембітки трембітают, ци голос овечий?
Дают знати, дают знати, щоби вийти в вечір.
(Гол. II, ст. 355, ч. 588).
5285. Та на весні днинка красна, пташеньки сьпівають,
В полонині іще краще вівчарики грают.
(Гол. II, ст. 308, ч. 336).
5286. а) Як пожинеш воли пасти, то займи ми вівці,
А шо тобі повбіцела, винесу в подівці. (Жур.).
Пор. Гол. II, ст. 457, ч. 708.
5287. б) Ой вівчарю, чоботарю¹⁾, займи²⁾ мої вівці,
Що я тобі³⁾ повбіцяла⁴⁾, винесу ти в півці⁵⁾.
Повбіцяла пиріжок⁶⁾, паленичку дала,
Ти вибачай⁷⁾, вівчарику⁸⁾, бом сира не мала.
Било тобі, песя дівко, сира заробити,
Молодому вівчареви киріг заліпити. (Ходовичі).
О. Коцан: 1) Вівчароньку. 2) Паси. 3) А що я ти. 4) Обіцяла
5) Винесу в подівці. 6) Пиріжок єм обіцяла. 4) Вибачей ми. 8) Вівча-
роньку. (Третього куплета нема).
5288. Гей, вівчарю, вівчарику, займи мої кози,
Що я тобі обіцяла, понесу ти в розі¹⁾.
(Гол. II, ст. 457, ч. 707).
Григорів: 1) Винесу ти в лози.
5289. Ой за гаєм полонина, гаєм зелененьким,
Тамто літісь вівці-м пасла з Павлом молоденьким. (Невід).
5290. Ой піду я в полонинку, заграю в телинку,
Пущу вівці в жолобочок, а сам у калинку. (Ясенів Гор.).

5291. а) Ой овечки, ви бирочки¹⁾, великий бутею²⁾,
Хтож вас буде завертати, як я сі оженю?
Ой буде вас³⁾ завертати мій хлопец молодец⁴⁾,
В лівій⁵⁾ руці свирілочка⁶⁾, а в правій⁷⁾ топорец. (Орелець).
М. Яцків: 1) Ой овечки, бараночки. 2) Бутелю. 3) Хто вас буде.
4) Молодий хлопец. 5) В праві. 6) Сопівочка. 7) А в ліві.
Пор. Гол. II, ст. 308, ч. 337.
5292. б) Овечита, білечита, писаний ботею,
Хто вас буде дозирати, єк я си оженю?
Та ни буде дозирати ни брат, ни сестриця,
Але буде дозирати чужа чужениця. (Розтоки).
5293. Не буду ся женитоньки, сьвітом колотити,
Ай піду я на Ясіне овечки доєти.
(Гол. II, ст. 429, ч. 566).
5294. Ідуть вівці до кошари то чорні то білі,
Я на тебе, дівчиночко, не маю надії. (Боберка).
5295. Ліпше було вівці пасти, тай ся не женити,
З тої гори високої в село ся дивити.
Ліпше було¹⁾ вівці пасти тай²⁾ не женити ся,
З тої гори високої в село дивити ся. (Боберка).
Кропивник Н.: 1) Било. 2) А. (Зап. тільки сей другий куплет).
5296. Ой рівцями доріженька, рівцями, рівцями,
Тільки меї роскошоньки в літі за вівцями.
Ой вийду я та на рівці, вівці мої, вівці!
Ой Господи милосерний, як то добре дівці! (Нивиці).
5297. Пасу вівці на дубрівці, вівці мої, вівці,
А всі хлопці на гуляню, а мій на мандрівці.
Пасу вівці на дубрівці, ні раз ни заверну,
Пасе милий воченьками, куди ся поверну. (Нивиці).
5298. Кучерявий баранець, кучеряві вівці,
Кучерява Катерина скаче по дубрівці. (Миловане).
5299. Ідуть вівці на полудне, лиш би їх доєти,
Іде вівчар молоденький, лиш би го любити. (Михайловичі).
5300. Ой не буду вівці пасти, не буду доїти,
Тай не буду бриндзю їсти, буде мні боліти. (Жураки).
5301. Куди вувці повернути, трава погоріла!
Поверну їх понад село, би любка виділа. (Уйбард).

5302. Ой судома, умираю, ой судома, гину,
Загнали ми овечета в густу полонину. (Печеніжин).
5303. Ой заграй ми, скрипниченку, білими пальцями,
А як зорі зазоріют, підім за вівцями.
Ой як зорі зазоріют, зазульки закуют,
Ой деж наші з товаришем овечки начуют?
Ой начуют, та начуют в зеленій ліщині,
Загадуют загадочки молодій дівчині.
Ой єдна ми загадочка — явір зелененький,
А друга ми загадочка — гільтай молоденький. (Тулуків).
5304. а) Тай ти Гуцул, тай я Гуцул, вдаймо си на гірці,
Та деж наші з товаришем кучіреві вівці?
Твої нема плентоніжки, мої ґреґоріжки,
Не буди нам з товаришем ні на що надіжки. (Орелець).
Пор. висше ч. 4711. — Купчанко, ст. 546, ч. 305. — Кольберт,
III, ст. 68, ч. 697—699.
5305. б) Ой а плечі сточувані, рукавці з одного,
Перегінка ярчукова, тото брата мого.
Ой та пішов горі плайом, сів собі на гірці,
Пи́тає ся товариша: ци всі наші вівці?
Нема твої круторіжки, мої плентоніжки,
Не маємо, товаришу, ні на шо надіжки!
(Гол. II, ст. 359, ч. 607)
Пор. Мат. V, ст. 150, ч. 256.
5306. Біднаж наша головочко, нищіслива доли,
Пішли вівці в полонину, а коники в поли.
Та шо тоті вівчирикi за роботу мали?
Біленькими волічками ніжки обвивали.
Біленькими волічками ніжки обвивали,
За вівцями з топiрцями з пістолет стріляли. (Орелець).
Пор. Мат. V, ст. 122, ч. 68.
5307. Пішли вівці в полонинку, лиш ягнятка бліють:
А що наші вівчарики в полонині діють?
Ой я знаю, моя мамко, та що вони діють,
Але сидя у ватерки, білі ніжки гріють.
Ой я знаю, моя мамко, що раненько встають,
Та білими волічками ніжки підвивають.
Ой знаю я, моя мамко, що раненько встають,
Та і возмут трембіточки, та ще й трумбітають.
(Гол. II, ст. 355, ч. 587).

5308. Ой вівчаре, вівчарику, ой дес подів вівці?
Їден кінець на дуброві, а другий на гірці. (Павельче).
5309. Ой вівчаре, вівчарику, ци всі твої вівці,
То зістала ся овечка на високі гірці?
Ци ти мені, дівчинонько, вівці рахувала,
Же ти знаєш, же на гірці овечка зістала. (Мшанець, З.).
5310. Ой на горі літо, літо, на долині зимно,
Ой пропали три овечки, вівчарови дивно.
Єдна була чорна, чорна, а дві були білі,
Дивно тому вівчарови, де вони ся заділи. (Мшанець, З.).
5311. А за гори високої¹⁾ хмари наступили,
Та молоді вівчарики²⁾ вівці погубили.
А що же ви³⁾ вівчарики за робітку⁴⁾ мали?
Сивенькими волічками пожечки всукали⁵⁾. (Печеніжин).
- Пнїве: 1) Ой то з тої полонини. 2) Ой то хлопці молодії. 3) Ей щож тото. 4) Роботу. 5) Біленькими онучками ніжки обвивали.
5312. Ти горонько кремінная, на тобі кремінці,
Ти віжени, любко, воли, я віжену вівці.
Я віжену, любко, воли, віжену, віжену,
І винесу даруночок у новій кішени. (Рибно).
5313. Ти пожениш, мила, вівці, я пожену воли,
Будемо се пригледати, в кого чорні брови. (Іванівка).
5314. Пасу вівці по дубрівці, пасу сиву клячу,
Та як ми сі їсти схоче, то мало не плачу. (М. Яцків).
5315. Бідна моя головонько, нещаслива доле,
Кажут мені їсти нести вівчареви в поле.
Кажут мені їсти нести під гай¹⁾ зелененький,
Долеж моя нещаслива²⁾, вівчар молоденький. (Таурів).
- Тустань: 1) У гай. 2) Бідна моя головонько. (Зап. тільки другий куплет). — Пор. вище. ч. 3525.
5316. Ой у тотій полонині вітер ся вагує,
Одно бідня вівці пасе, друге ватагує.
Одно бідня вівці пасе, друге ватагує,
Ой наробит колачиків, мені подарує.
Колачики роблені на білій платині,
А так мені подарує, як малій дитині.
На боклажку бай роблені, перстеном значені,
А від кого колачики, все то вівчареві.

(Гол. II, ст. 356, ч. 592).

5317. На маленькім салашику ватаг ватагує,
Та наробив писарчиків, мені подарує.
(Гол. II, ст. 307, ч. 334).
5318. На маленькім салашику ватаг молоденький,
Та полюбив дівчиночку та дав будз біленький.
(Гол. II, 307, ч. 335).
5319. Бідна-ж моя головочко, шо я наробила,
Полюбила легіника за букату сира.
Я укусю того сирця, сирец солоденький,
Подивю си на вівчиря, вівчир молоденький. (Підзахарич).
Пор. Зал. ст. 195. — Гол. II, ст. 306, ч. 328. — Мат. V,
ст. 129, ч. 120.
5320. Горі горов, долу горов жене вівчар вівці,
За ним, за ним дівчиниця несе дитя в півці.
Гей, не кажи, дівчинице, що я єму отець,
Та дам тобі, дівчинице, половину овець.
Ай ісклади, дівчинице, на старого діда,
Та дам тобі, дівчинице, половину хліба.
(Гол. II, ст. 429—430, ч. 568—570).
5321. а) Ой вівчарю, золотарю¹⁾, покинь вівці пасти,
Не покину, хоть загину, бом сї навчив красти.
Ой вівчарю, золотарю¹⁾, покинь овечета,
Не покину, хоть загину, бо люблю дівчета. (Волосів, Пужники, Жур.).
М. Яцків: 1) Ой вівчаре, вівчарику.
5322. б) Ой вівчирю, самокирю, покинь вівці пасти,
Ни покину хоть загинеш, бом навчив си красти.
Ой украв я два барани, а третю ягницу,
Та купив я любці свої зелену спідницю. (Орелець).
5323. в) Ой вівчарю, вівчарику, покинь вівці пасти,
Не покину до загину, бом сї навчив красти.
Ой вкрав же я два баранці, а третю ягничку,
А все тото я тримаю любці на спідничку. (Грабовець).
5324. г) Ой вівчирю, золочирю, покинь вівці пасти,
Ни покину, хоть загину, бо навчив си красти.
Ой вівчирю, золочирю, покинь ти єгниці,
Та будут тебе любити файні молодиці.
Ой украв я два барани, а третю єгницу,
Подивю си назад себе, робют шибеницу. (Підзахарич).

5325. д) Ой вівчару, золотару, покинь вівці пасти,
Не покину, хоть загину, навчив ся я красти.
Ой украв-сме два барани, а третю ягницу,
Вони мені збудували в Сиготі темницю.
Ой на ноги кайданиці, на руки скрениці,
Тото тобі, ледінику, за чужі ягниці.

(Гол. II, ст. 355, ч. 590).

Пор. Купчанко, ст. 547, ч. 306. — Мат. V, ст. 129, ч. 120.

5326. Ой сумує полонина, сумує, сумує,
Чому вівчар молоденький вівці не зимує.
Ой сумує полонина¹⁾, буде сумувати²⁾,
Буде вівчар молоденький вівці зимувати. (Ямниця).

Пасічна: 1) Ой перестань, полонино. 2) Сумати, сумати.

5327. Ішли блихи як раз в місто, мухи з міста в гори,
Стрітили си на Німчичі, так собі говорє:
Утікаймо до вівчарів там с тої Віжниці,
Ми на бриндзу, ви в лудинє, кучирі-китиці. (Підзахарич).

Козярі.

5328. Як я був маленький хлопець, випасав я кози,
Тур-тур, тур-тур за козами, загнав кози в лози. (Семаківці).
5329. Я в ялину козятонька, в ялину, в ялину,
А хтож буде пригинати червону каялину? (Ходовичі).
5330. Йде когутик на сідало, йде випіваючи,
Боле Іванчика ручки козам рубаючи.
Ой не ходи, Іванчику, тай с тими козами,
Та не толоч роман-зіле білими ногами.
Наш Іванчик вже утонув, а фусточка плавле,
Єго мила-чорнобрива ручки собі ламле.
Косарики й рибарики рибочку ловили,
Іванчика вівчирика мість рибки їмили. (Підзахарич).

Свинярі.

5331. Ой шуваром, пане брате, шуваром, шуваром,
А хто буде свині пасти, як підем з товаром? (Вов., Перемишляни).
5332. Але свині добре пасти, ни треба доїти,
Та ни буде від жентиці в череві боліти. (Чорні Ослави).
Пор. висше ч. 5300.
5333. Свині рили, свині рили¹⁾, тилєта в канусьці,
Най сі пасут, най сі пасут, щоби були тлусьці. (Жур.).
Григорів: 1) Свині в ріпі, свині в ріпі.

Гусярі.

5334. а) Ёй дівчино, дівчинонько, заверни гусоньки,
Сім рас на рас пуцюлюю в солоткі писоньки. (Грг.).

5335. б) Ой дівчино, дівчинонько, дівчино ягничко,
Ци на тебе дивити сі, ци на твоє личко?
Ой дівчино, дівчинонько, завирни гусонькі,
Най я тибє поцілюю в біленькі писонькі. (Сгр.).

9. Попи і дяки.

5336. Ой кувала зазулиця тай гайком, тай гайком,
Їк ни буду в селі попом, буду полатайком. (Ясенів Гор.).

5337. У нашого яґомостя¹⁾ гладойка²⁾ підлога,
До нього ся люде сходять³⁾, як до Пана Бога. (Мшанець, З.).

Вільки Мазовецькі: 1) Пана віта. 2) Золота. — Ожомля:
2) Зилена. 2) А до него люди ходет.

Пор. Коломийки, I, ч. 2033.

5338. Чирис пенъ, чирис пенъ, чирис колодочку,
Цюлювала попаде попа в бородочку. (Жур.).

5339. Ой біг пес без¹⁾ вовес, сука без¹⁾ татарку,
Любив піп попадю, а наймит²⁾ кухарку. (Миколаїв п. Дн., Раков.).

Нагуєвичі: 1) У. 2) Слуга.

5340. Ой пішов я до попа позичети нивкі,
А там піп попадю привезав до сливкі.
А я пішов до попа позичети соли,
А там піп попадю гонит по фасолі. (Містки).

4341. На щос брав, колис знав, я не твоя рівна,
Ти простого попа син, а я диканівна. (Устє).

Пор. Сал. ст. 88, ч. 111.

5342. У котрого єгомосьця мальована брама,
Ой у того єгомосьця їмосьць обідрана. (Мшанець).

5343. Ой в нашої їмостуні, в нашої матері,
Кришталеві оконейка, мальовані двері. (Боберка).

5344. Журила се попаде своєю бідою,
Бідна-ж моя голова, що піп з бородою¹⁾. (Жур.).

1) На сю тему є ціла пісня, якої початок творить сей куплет.

Пор. Зал. ст. 462—464, ч. 356. — Гол. II, ст. 565—566, ч. 6
і III, ст. 490—491, ч. 22. — Де-Волланъ, ст. 155. — Жите і Слово,
III, ст. 273.

5345. Продай тату, штири воли, купи ми дьордею,
Маю в Бозі надійочку бути попадею.
(Гол. II, ст. 324, ч. 429).
Пор. Сал. ст. 183.
5346. Ей на горі монастир, на долі дзвінниці,
Ей там би я черцем був, коби молодиці. (Кульчиці, Григорів).
Пор. Гол. IV, ст. 503, ч. 77.
5347. Ой дощ іде, роса паде, я під вільхов стою,
Любила бим єгомостя, їмості ся бою. (Кропив. Н.).
5348. Ой доки я віпивала по штири неповні,
Любили ні й офіцири, а тепер духовні. (Волосів).
5349. Цілювали личко попи, цілювали дяки,
Та на моїм білім личку не однакі знаки.
Цілювали личко попи, цілювали віти,
Тай на моїм білім личку не однакі квіти. (Гвізд).
5350. а) Били попа як у снопа, били палицема,
Ой не ходи, попе-хлопе¹), за молодицема. (Миколаїв н. Дн.).
Нагуєвичі: 1) Добродзею.
Пор. Врабель, ст. 59, ч. 210.
5351. б) Били хлопа, як у снопа трома палицема,
Абис, хлопе, не ходив за молодицема. (Кульчиці).
5352. а) Сповідали мене попи самі молодії,
За гріхи мі не питали, бо сами такії. (Охрим.).
5353. б) Три мя ксьондзи сповідали, всі три молодії,
Гріхів мя ся не питали, сами того хтіли. (Нагуєвичі).
5354. Ой¹) на горі монастир, там я сповідав ся,
Питав ми ся ксьонц за гріх²), а я не признав ся. (Постолівка).
Іванівка: 1) Там. 2) Гріхи.
5355. Ой ішла я дорогою, здибала мі нендза:
Ой пусти мі, бідо якась, бо я йду до ксєндза. (Журавно).
5356. Ой ти ксьондзе молоденький, ни дайже ми слюбу,
Бо я з таким дідоводом сидіти ни буду. (Михайловичі).
5357. а) А я вішов до косьцьола Богу се молити,
А піп мене заставляє кобилу лупити.
А я єго питаю се, ци кінь, ци кобила?
Бодай тебе, сьвитий попе, холєра лупила. (Костільники).
Пор. Кольберг, III, ст. 57, ч. 502.

5358. б) Ой пішов я до церковці Богу си молити,
А піп мице заставєє кобилу лущити.
А я шє си тарє дивю, ци кінь, ци кобила,
Богдай тибе, панотчику¹⁾, хороба лущила. (Підзахарич).
1) Вар. Старий попе.
5359. Ой пішов я до церковці Богу си молити,
А піп істєг сардачину, тай шє хотїв бити.
А піп істєг сардачину, а дек істєг кучму,
А паламар біжит, кричит: тай шє трохи мучмо. (Підзахарич).
5360. А в нашого єгомосці шипочка низенька,
А в нашого єгомосці робота легенька. (Вовків).
5361. Гоппа, хлопці, гоппа хлопці, гоппа небожата,
У нашої попадойки пшениця не жата.
(Гол. II, ст. 436, ч. 604).
5362. Через тебе, поповичу, щом тебе любила,
Усім тонкі сорочечки в будень походила.
Через тебе, поповичу, через твої шети,
Та не маю на неділю сорочечки взєти. (Волосів).
5363. На городі гордиян, зелененька гичка,
Любив мене попів син, бо я невеличка. (Біла).
5364. Ой паничу, паниченьку, ти попівський сину,
Ти не хочєш женити сї, я за тобов гину.
Рад бим я сї ожинити, не маю до чого,
Нї у тебе, нї у мене, а то є не много. (Вовчинець).
5365. Ой гуляли та буяли¹⁾ три попові дочки,
Одна боса, друга гола, трєта без сорочки.
Ой гуляли тай буяли три попові сини,
Оден голий, другий босий, третий без чуприни. (Матіївці).
Мшанець (лиш 1-ий куплет): 1) Ой бо прийшли на весіля.
Пор. Коломийки, I, ч. 1281 і висше ч. 4783—4784.
5366. Ой із гори на долину котит сї шнурівка,
Танцювала з шандарами попикова дівка. (Жураки).
5367. А в нашого єгомосьцє фасолї на ганку,
Позвольти нам погуляти до самого ранку. (Кнг.).
5368. А в нашого єгомосьцє фасолї на тиці,
Нїхто ми сї ни сподобов, іно пан піддєчі. (Кнг.).

5369. Нічо я собі ни робю, три любчики маю,
Один попів, один деків, один паламарів.
Попів несе ми колачів, деків несе пива,
Паламарів мене любить, бо я чорнобрива. (Підзахарич).
5370. Ой на горі на високі березова тичка,
А я собі полюбила молодого дечка
Ой бо дечок молоденький хороше се чеше,
Що вітправит парастас, а все хліб принесе.
Ой то дечок молоденький хороше таньцює,
А як прийде до церковці, як зазулька кує. (Львів).
Пор. Кол. ст. 115, 1499.
5371. А як¹⁾ дека ни любити, коли дек декує,
А як прийде неділенька, як²⁾ зозулї кує. (Михайловичі).
Волцнів: 1) Якже. 2) Як у церкві заспіває, аж.
5372. На городі тичка, тичка, мені політичка,
За тото мі мати била, жем любила дечка. (Волцнів).
5373. Там на горі, на гороньці, росте перелота,
Не дай мене, моя мати, за простого хлопа.
Но дай мене за дечка, руки му біленькі,
Щобим потім не сказала: сьвіте мій гіренький.
Бо мій дечок рано встає, кучарі зачеше,
Засьпіває алилуя, тай книшів принесе. (Дусанів).
5374. Біла гора, біла гора, біла паперова,
Я ни знала, що я буду панї риєнтова. (Жуків).
5375. Кому дати, тому дати, а декови дати,
Бо дек буде ми по смерти савтиру читати. (Михайловичі).
5376. Ой надійшла чорна хмара я з гірки, я з гірки,
Тїкав дячок голий, босий, від чужої жінки. (Нагуєвичі).
5377. Гей у моїм городчику зелененький мачок,
Любив мене, не взяв мене молоденькаї дячок.
(Гол. II, ст. 431, ч. 576).

10. В л а с т и.

Староста.

5378. Тиче вода спїт города, спїт самого ґанства,
Ужинив сї пан староста, нима висїлянства. (Вербіж).

Комісарі.

5379. А в городі пастирняк, зилена му гичка,
Любит мене пан комісар, хоць я нивиличка.
Та най буди нивиличка, коли я білева,
Пан комісар жовтовусий, а я чорнобрива. (Іванівці).
Пор. Кол. ст. 54, 139. — Пор. також висше 4526 і 5363.
5380. Ой на горі на Самборі викопана ямка,
Ой то-ж ми ся сподобала комісаря мамка.
(Гол. II, ст. 285, ч. 214).

Інженіри.

5381. Най не їдут анзинірі, най поля не мірят,
Я милого вже не люблю, тай люде не вірят. (Кропив. Н.).

Війти.

5382. Ой із гори високої летіла ворона;
Ой як віта не любити, кой віт оборона? (Нагуєвичі).
5383. а) Ой тадріта мамунцуню, тадріта, тадріта,
Не далисти за паниччи, то дайти за віта.
Не далисти за паниччи, жибим панувала,
То дайти мі хоць за віта, жибим гонор мала. (Войнилів, Григор.).
Пор. Мат. V, ст. 124, ч. 78.
5384. б) Ой тадріта, моя мамко, тадріта, тадріта,
Не далас ні за паниче, то дай ні за війта.
Не далас ні за паниче, щобим панувала,
То дайже ні хоть за війта, щобим гонор мала!
Ой дайже ні та за війта, війтового сина,
Щоби я сі називала війтова дитина. (М. Яцків).
5385. в) Ой тадріта, мамунцуню, тадріта, тадріта,
Ни далас ме за жовняра, дайжи ме за віта.
Ни далас ме за жовняра, хлопце молодого,
Ой дайже ме, мамунцуню, за віта старого. (Бертешів).
5386. г) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
Ни дай мене за наймита, дай мене за віта.
А у віта добрі коні, тай кована бричка,
А я седу тай поїду як пирипиличка. (Будзанів).
5387. д) Ой тадріта, моя мамо, тадріта, тадріта,
Ни далас мі за лісного, та дай мі за віта.
Ни далас мі за лісного по лісі ходити,
Та дайжи мі за вітойка правойка судити. (Ожомля).

5388. е) Ой тадріта, мої мамцю, тадріта, тадріта,
Не дайте мя за богача, бо богач за віта.
Волите мя мої мамцю, за злодія дати,
Злодій піде у неволю, я буду гуляти. (Біла).
Пор. Коломийки, I, ч. 1977.
5389. ж) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
Не дайте мня за богача, бо богач за віта.
Но дайте мня за злодзєя, буду панувати,
Злодзєй буде в криміналі, я буду гуляти.
Злодзєй буде в криміналі кайдани носити,
А я буду молодая жовнярів водити! (Лубянки Нижні).
5390. Ой тадріта, стара мати, тадріта, тадріта,
А хто буде свині пасти, як піду на віта? (Вільки, Вовків).
5391. У нашого пана віта пасові чоботи,
Бо він ходит на зальоти кожної суботи. (Нагуєвичі).
5392. А в нашого пана віїта коні воронії,
Повивозив до Бережан хлонці молодії. (Мечищів).
5393. а) Ой коби ми Господь поміг с полонини зійти,
Подєкую всі громаді, тобі пане війте.
Що я тобі переорав, ой ци перекосив,
Що ти за мнов, пане війте, посторонки носив?
Ти не знаєш, пане війте, та де їх подіти?
Піди собі в свою хату, та вівіший діти. (Матіївці).
5394. б) Чи я тобі, пани віти, межу прикосив,
Що ти за мнов, пани віти, посторонки носив?
А ти знаєш, пани віти, де їх маєш діти,
Возьми собі до домоньку та повіший діти. (Жур).
5395. Як жи віта ни любити, коли віт хороший,
А на віті камізелька за громадські гроші. (Ожомля).
5396. а) Ой як віїта не любити, коли одна рада:
Як війт купит горілоньки, заплатит громада. (Шишківці).
5397. б) Та я собі молоденька, молоді ми літа,
Та я собі сподобала молодого віта.
Що віт піде я до коршми, то все нова рада,
Що віт купит горівочки, заплатит громада. (М. Яцків).
5398. в) Поки була я молода, була тому рада,
Війт горівки ми купував, платила громада.
Війт горівки ми купував, солодкого меду,
За рученьку потискає, я до дому веду. (Підзахарич).

5399. г) Ой зацвила Отинія дзелененьким цьвітом,
Якім була молоденька, любила сі з вітом.
Та як віта не любити, коли віт хороший,
А у віта у коморі повна діжка гроший.
Ой як віта не любити, коли паньцка рада,
Як набере оковити, заплатит громада. (Пасічна).
5400. д) Ой чірвона калиночка тай з біленьким цьвітом,
Як я була молоденька, любила си з вітом.
А віт іде на сесію, а я тому рада,
Бо вітови по крейцару скидає громада.
А вітови громадочка по крейцарикови,
А віт мині шо вечіра по колачікови.
А віт мині колачіків, а віт мині меду,
А віт мині сороківців біленьких, як леду. (Усте над Черем.).
5401. е) Ой зацвила калиночка білесеньким цьвітом,
Закім була молоденька, любила си з вітом.
А віт піде на сесію, а я тому рада,
А віт мені горівочки, заплатит громада.
А віт мені горівочки по грейцарикови,
А віт мені на закуску по колачикови.
Дай Господи милосердний, та як буде на рік,
Як я буду за вітиху, піди фустка на бік. (Топорівці).
5402. Ти си мислиш, пани віти, будиш панувати,
А ти підеш до Самбора димке малювати. (Ожомля).
5403. Ти гадаєш¹⁾, пане віте²⁾, що я ті сі бою,
А я твою дівчиноньку³⁾ по вуха⁴⁾ заголю. (Вільки Мазов.).
- Журів: 1) А ти гадав. 2) Іосподару. 3) Іосподиню. 4) По пояс.—
Кнігиничі: 1) А ти кажеш. 4) По пояс.
5404. А я хлопець молоденький не бояв ся віта,
Та наробив покаяня на поперек сьвіта. (Хотінь, Довга Войнилів.).
5405. Ти бірове, біровочку, половина пана,
Постілочка устілена порохом припала.
Ти бірове, біровочку, та що я ти вдіяв,
Та ти за мнов молоденьким мотузїчко тігав. (Уйбард).
5406. При тім боці, при потоці, там смерека клата:
Яка у тя, бировику, посестра горбата?
Черевище ги кошище, очи гий би видрав,
Якусь собі, бировику, посестрицю вибрав?

(Гол. IV, ст. 502, ч. 72).

5407. У нашої війтової сокіл на воротіх,
А війтова боса ходит, а війт у чоботіх.
Сидит си війт коло стола, дрібне листє пише,
А війтова на запічку дитину колише.
Ай бо ти неш, та гайнуєш, а я боса ходжу,
Коло твої худобини по коліньця броджу.
Ай почекай, жено моя, не будеш бродити,
Будут мої коровиці Жидівки доєти. (Волосянка).
5408. Ой піду я до Лютовищ, та си колач купю,
Ой ний віта біда возьме, я вітову люблю. (Мшанець).
5409. Іди, іди, синунцю мій, до нашого віта,
Там є дівка мальована, іно не робітна. (Дидьова).
5410. Коло млина ясенина, була би сопівка,
Ой ніхто так не танцює як вітова дівка.
Ой ніхто так не танцює як вітова дочка,
Кости би сі розлетіли, як би не сорочка. (Манява).
5411. Ой на фуйні луговина, червона калина,
Не піду я за нікого, лиш за війта сина.
Там подоба, там подоба, там то подобойка,
Там то личко, там то очка, як у соколойка. (Орелець).
5412. Ой у лузі на галузі сова воду пила,
А війтиха свого сина коромислом била.
(Гол. IV, ст. 450, ч. 48).
5413. Ей ніхто так ни гуляє, як вітові сини,
Йиден голий, другий босий, третій без чуприни (Михайловичі).
Пор. висше ч. 5365.

Писарі.

5414. Летів пташок попід¹⁾ дашок та погубив піре,
А я того хлопці люблю²⁾, що пише папіре.
А я того хлопці люблю²⁾, що пише карточки³⁾,
Що перед ним люди добрі⁴⁾ знимают⁵⁾ шепочки. (Волосів).
Гвізд: 1) Понад. 2) Я такого любка маю. 3) Листочки. 4) Старі люди. 5) Здоймают.
Пор. Мат. V, ст. 128, ч. 114.
5415. Ой на ставу, на ставоньку вода ся колише,
Я такого хлопця люблю, що в покою пише.
Люби, доню, люби, доню, а я тому рада,
Щоб на тебе, моя доню, робила громада. (Нивиці).

5416. Ой як би ту курку вбити, що куріта водит,
Як би того полюбити, що в жупані ходит?
Ой як би ту курку вбити, що раненько встає,
Як би того полюбити, що письма читає?
А я ту курку убила, що куріта водит,
А я того полюбила, що в жупані ходит.
Я вже ту курку убила, що раненько встає,
Я вже того полюбила, що письма читає. (Орелець).
5417. А на моїм подвіреньку росте яворочок,
Там то мені сподобав сі писарів синочок. (Желдець).
5418. Ой була я на празнику, тай на писарівці,
Заробила на коралі штири сороківці. (П. Ст. Б. 1865).

Жандарми.

5419. Ой то ми сі сподобали миленького очи,
Ни бою сі ні шендерів, ні темної ночи.
Ни бою сі ні шендерів, ні якого суду,
Бо я така молоденька без любка ни буду. (Чорні Ослави).

Фінансові стражники.

5420. Як фінанца не любити, коли молоденький,
Жупан чорний, палаш довгий, ковнір дзелененький. (Озеряни).
5421. а) З відти ту ся захмарило, з відти ясна гора,
Не йди дівко за парубка, йди за ревізора. (Хотінь).
5422. б) А звітти ся захмарило, звідти ясна зора,
Ни йди, дівко, за парубка, чекай лівізора. (Невід.).
5423. Ой попід гай зелененький, попід гай із гори,
Ховай, жінко, дуган в ташку, ідут левізори!
Уж година по полудні, не є ревідунку,
Добудь, жінко, дуган з ташки, наложи ми в люльку!
(Гол. IV, ст. 501, ч. 67).
5424. То пасав я білі гуси, то пасав, то пасав,
А я в свої Марисуни лівізори застав. (Кропив. Н.).

Будники.

5425. Ни запирай, пани, рампу, бо їде машина,
А в машині машиніста з чорними вочима. (Михайловичі).

Посіпаки.

5426. Яка така посіпака, що вона шукає?
Не дивит сі назад себе, що штанів не має. (М. Яцків).

Ріжна старшина.

5427. Не бою ся анї пана, анї оконома,
Коли стала за вітика моя оборона. (Кропив. Н.).
5428. Не буде ня ні віт бити, ні сендзя судити,
А ми двоє, серце моє, будем ся любити. (Кропив. Н.).
5429. Як я була молоденька, я віта любила,
Віт горівку купував, громада платила.
Віт горівку купував, а застемпца меду,
А присїжний за рученьку: До дому відведу. (Іванівка).
5430. Ай поки я та любила писарі та віти,
Та я мала молоденька шо до коршми війти.
Їден купив горівочки, другий купив пива,
Третий бере за рученьку: Ходи сюда, мила. (Кропив. Н.).
5431. А Господи ми поможи до царства допасти,
Молодого Міхайлика на віта покласти.
Міхайлика та на віта, а Йвана на пана,
А Петруся на касїря, сїда, рїда й дана. (Підзахарич).
5432. Ой прийшов я до села, громада бідує,
І піп дре і дек дре, і Жид не дарує. (Григорів, Кульчиці).

11. З л о ч и н ц і.**Опришки.**

5433. Ой підемо, пани брати, я в гори, я в гори,
Та начешим кучириків понат чорні брови. (Кнг.).
5434. Тай піду я в полонину, та піду я в гори,
Тай вівизу файні люпці шовку на забори.
Як узєла файна люпка шовком вишивати,
Ни встигав я файні люпці шовку добирати. (Устє над Черем.).
5435. Ой підемо, пане брате, аж у сині гори,
Та принесем¹⁾ заполочи дівкам на чембори. (Пасїчна).

Рибно: 1) Наберемо.

Пор. Гол. II, ст. 308, ч. 338 і IV, ст. 458, ч. 112. — Ж. Павлі,
ст. 201. — Кольберт, III, ст. 65, ч. 642.

5436. а) Ой пійдеме, товаришу, в зимі на Ясїне,
Винесеме молсдицям бульбів на насїне. (Волосянка).

Пор. Ж. Павлі, ст. 201. — Кол. ст. 78, 445.

5437. б) Ой підемо, пане брате, я в тото Ясіне,
Та принесем мандибурки дівкам на насіне.
Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Та уже сі, пане брате, звідтам не вернемо. (Пасічна).
5438. Ой підемо, пане брате, в гори на весіле,
Принесемо дівчитонькам зеленого зіле. (Волцнів).
5439. Ей підемо, пани брати, в гори на висіле,
Тай принесем чорнобривцю дівкам на насіне. (Сгр.).
5440. Ой підемо, пане брате, я в гори, я в гори,
Принесемо дівкам цукру, молодницям соли. (Волцнів).
5441. Ой підемо, пане брате, на високі гори,
А там будем рабувати ляцкії комори. (Хотінь).
5442. Ой підемо, товаришу, за високі гори,
Тай будемо розбивати жидівські комори.
Іден буде розбивати, другий вартувати,
Третий буде на подвіру Жидів мордувати.
Ой підемо, товаришу, підемо, підемо,
Де широко, де глибоко, там перебридемо. (Старі Богородчани).
5443. Ой підемо, пани брати, я в гори, я в гори,
Там будемо розбивати жидівські комори.
Ой комори розібемо, горівку винемо,
А молоду шинкарочку на дверох прибемо. (Жур.).
5444. Ой хлопці ми, пане брате, а всі смо хороші,
Ходім, будем розбивати, будем мати гроші.
Ой підемо розбивати я в гори, я в гори,
Та будемо розбивати жидівські комори.
Не вчив я сі розбивати, не вчив я сі красти,
Лише сіно громадити тай в копиці класти. (Задарів).
5445. Ой ми, братя, вба єднакі, оба смо хороші,
Ой підемо розбивати, будем мати гроші.
Ой будемо розбивати жидівські крамниці,
Та будемо напувати чужі молодниці. (Жураки).
5446. Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
На широкій оболони там ся розійдемо.
На широкій оболони, там де густі хопти,
Най ся шляхта не мішає межі прості хлопи. (Буцнів).

5447. Напиймо сі, пане брати, води студеної,
Та підемо добувати пані золотої. (Пасічна).
5448. а) Ой піду я в ліси, гори, на велику пущу,
Ой там я сі замурую, нікого ни пущу. (Жур.).
Пор. Гол. II, ст. 454, ч. 690.
5449. б) Ой піду я в полонинку, у май нижню пущу,
Та там я ся зарубаю, нікого не пущу.
Та лем тоту дівчиницю с чорними очима,
Оби міні молодому водиці носила.
(Гол. IV, ст. 504, ч. 82).
Пор. Де-Волланъ, ст. 47. — Кол. ст. 79, 479.
5450. Ей підемо, пане брате, та в гай зелененький,
Тай щоби нас не здогонив хлопець молоденький. (Михайловичі).
5451. Свистом, кажи, свистом, свистом, калиновим листом,
Ни сам жи я тутка прийшов, али з товариством. (Чорні Ослави).
Пор. Мат. V. ст. 126, ч. 92.
5452. Пішов любко у опришки на штири неділі,
Чей принесе своїй жінці сороківці білі.
(Гол. II, ст. 301, ч. 300).
Пор. Мат. V, ст. 152, ч. 267.
5453. Та закі сми з товаришем я в купці ходили,
Та за нами шандарики ланцушки носили.
Пересталим з товаришем я в купці ходити,
Перестали шандарики ланцушки носити. (Орелець).
5454. Ой гуляйте, легіники, гуляйте по тихо,
Тай укито сорок дубів тай на ваше лихо.
На що дуби бай рубати, на що їх псувати?
Але треба в Станіславі ратуш будувати.
Та віт коли в Станіславі ратуші будуют,
Та вже-ж наші легіники дома не ночуют.
Як лишили в Станіславі ратуш будувати,
То зачєли легіники дома вочувати. (Шешори).
5455. Та ікій я волоцюга, та ікій я лайдак,
А я бучок під сардачок тай до люпки гайда. (Усте).
5456. а) Любив їм ті, дівчиночко, тай любити буду,
Лиш на твоє подвірїчко ходити ни буду.
Та ходити та ни буду, бо ходити дарма,
Куда я си повиртаю, ловит мене варта. (Усте).

5457. а) Та за люпку шибиниця, за люпку ниволя,
Я до люпки в вечір піду, дій си божа воля.
Та за люпку шибиниця, та за люпку ганьба,
Куда я си повиртаю, ловит мене варта.
Шо-ж ми варта я зробила, шо ні сокотила?
Спав я люпці тай на руці, захопила днина. (Усте).
5458. С того боку на тамтой бік комар воду носить,
Там дівчина козаченька на вечеру просит.
Ой вже мені, дівчинонько, вечері не мила,
Ой то й мене бережинська варта засмутила. (Коропець).
5459. Ой возьми си, дівчинонько, горівоньки кварту,
Перенеси, передопчи бережинську варту. (Вовків).
5460. а) На високій полонині зацвита могила,
Чи я умру, чи повисну, раз мати родила. (Усте над Черем.).
5461. б) На що-ж тобі, пане брате, торбину двигати?
Ліпше тобі, пане брате, людей розбивати.
Чи знаєш ти, пане брате, що будем діяти?
Виріжемо песіх Ляхів¹⁾, будем панувати.
Чи видиш, ти пане брате, за лісом могила?
Чи ти умреш, чи повиснеш, раз мати родила. (Зал. ст. 194).
- 1) Залеский кладе всюди зам. Ляхів — врагів.
5462. Ой ковала зазуличка трома голосами,
То си, брате, утімнеє ходечі лісами.
То си, брате, утімнеє, та найдусші в літі,
Тому добре, тому добре, шо на вільнім сьвіті.
Тому лихो, тому лихо, шо сидит в неволи,
Берут єго до катушів, як Жидів до школи.
А в лісі си смашно ни їст, смашно ни всипає,
Єго душка у заскіні, куда поступає.
Єго душка у заскіні, а серце ни вгріте,
Усе куда та поступит, все кричут: Ловіте! (Підзахарич).
5463. Не багато легіники гуляли, гуляли,
А за ними молодими ровту избивали.
Тато ровта, тато була волоского пана,
Ой та пішли, тай зловили легіня Івана.
Ой колис хотів, легіню, та на сьвіті жити,
Не йти було тай до коршми горілочки пити. (Зал. ст. 196).

5464. Ой кувала зазуленька на куті, на куті,
Та вже ведут Василика у желізнім путі. (Кропив. Н.).
5465. Закувала зазуленька у лісі на пруті,
Видут, видут миленького я в жилізнім путі. (Пасічна).
5466. Волілас мя, моя мати, в болото веречи,
Ніж мя мали печеніжскі гайдуки стеречи.
(Гол. II, ст. 297, ч. 280).
5467. Ой втратив я щісте, долю тай через сваволю,
Ой у місті на риночку, миленька, з тобою. (Чорні Ослави).
5468. Ой кували зазулечки, зазульки сивенькі,
Ой то мене позабули всі мої миленькі.
Лише мене не забула любка Парасина,
Я все міні до неволі їсти приносила.
Приносила їсти, пити, сорочки біленькі,
А все міні нагадує за давні миленькі,
Ей кажу, Парасино, не докучай міні!
. . . . . (Матіївці).
5469. Ой ішов я з Тернополі с тішкою ниволі,
Тай погубив я кайдани по високі горі. (Кнг.).

Гайдамаки.

5470. Ой я в свої мамунцуні еден єдиначок,
Або з мене буде ґазда, або гайдамачок. (Нагуєвичі).
5471. Альбо буду збуйом, збуйом, або гайдамаком,
Альбо буду я в цісара найстаршим вояком. (Жур.).
5472. Їдуть брики із Улики, все ковані коні,
Ходім, братя, в гайдамахи, чуєм за червоні!
(Гол. II, ст. 300, ч. 299).
5473. Як я тоту коломийку зачую, зачую,
Через тоту коломийку дома не ночую.
Через тоту коломийку, через тоті Ляхи,
Прийде ми сі в розбій піти¹⁾, або в гайдамахи.
Наші Ляхи, гайдамахи, Вкраїну зрубали,
Течуть річки кєрвавії темними лугами. (Рибно).
Пасічна: 1) Або піду в синії гори.
Пор. Коломийки, I, ч. 159 і 284. — Ж. Павлі, ст. 205.
5474. Гей ви Ляхи, гайдамахи, що ви наробили?
Течуть річки кєрвавії з гори на долину.
Течуть річки кєрвавії, течуть сльозавії,
А все тото наробили Ляхи завидії. (Грабовець).

5475. Скачи коню підно мною широко ногами,
Бо йдуть Ляшки-гайдамачки в погони за нами. (Перегінсько).

5476. а) Коби ми ся тай дуб розвив тай берези білі,
Ой пішов бим в гайдамахи на штири неділі.
Коби ми ся тай дуб розвив, зелена ялиці,
Не єдна пуста сталаб жидівська крамниці. (Ж. Павлі ст. 201).
Пор. Кол. 78, 443.

5477. б) Коби ми ся тот бук розвив, тай берези білі,
Ой пішов бим в гайдамахи хоть на три неділі.
Коби ми ся бучок розвив, я топорець в руки,
Через гору високою, най не брешут суки!
(Гол. II, ст. 300, ч. 297).
Пор. Ж. Павлі, ст. 196.

5478. в) Ой піду я в гайдамаки, хоть на дві неділі,
Коби ми ся бучок розвив, дві берези білі.
Та не в тії гайдамаки, що то розбивають,
Іно в тії гайдамаки, що дівчат кохають. (Біла).

5479. г) Коби ми сі бучок розвив, дві берези білі,
Я би пішов в гайдамахи на штири неділі.
Ой не тоті гайдамахи, що бють, розбивають,
А лиш тоті гайдамахи, що пють та гуляють. (Волосів).

5480. д) Молодиці, брате, люблю, до дівчини піду,
Порадою си с товаришим, я ни впаду в біду.
Та впав жи я, кажи, в біду, аж по самі пахи,
Та ни піду я в опришки, али в гайдамахи.
Та ни в тоті гайдамахи, шо бють та рубают,
Али в тоті гайдамахи, шо пють та гуляють. (Устє над Черем.).
Пор. Ж. Павлі, ст. 205.

5481. е) Коби ми сі бучок розвив, дві берізки білі,
Пішов би я в гайдамаки на штири неділі.
Та не в тоті гайдамаки, що бють, та рубают,
Але в тоті гайдамаки, що пють, та гуляють
Та не в тоті гайдамаки, що по полю робет,
Але в тоті гайдамаки, що сі Богу молет. (Березів).

5482. Що будемо порабети, Анничко, панничко?
Набило сі гайдамахів повнее сінечко.
Набило сі гайдамахів, набило, набило,
Ой що будем порабети ти душко, Аннино?

Ой де будем ночувати, де будемо спати?
 Та в милої на подвірю, коло її хати.
 Ой коби то коло хати, а то коло кучі,
 Якім зачєв утікати, погубив онучі. (Волосїв).

5483. Ой на мині гайдамашки подерли сорочку,
 Тай за тую дівчиноньку, що ходит в віночку.
 Ой не ходи, парубочку, до тої білявки,
 Білявка ти виссе личко, не треба ти пявки. (Дусанів, Хотїнь).

5484. Попід гору високою ідут гайдамашки,
 Ведут мою білявину бидва за підпашки. (Коропець).

5485. Ой казала стара мати до старого тата:
 Згодувавїс гайдамаку тай водит дівчата.
 Ой казала стара мати до старого: Чуєш,
 Згодувавїс гайдамаку, в дома не ночує.
 Ей казала стара мати: О жени ся, сину,
 Най не ходит, най не плаче, молода дівчина. (Буцнів).

5486. Шумє верби коло греблі, до дівчини чути,
 Віддавай си, дівчиночко, бо вже не возьму ті.
 Віддавай си, дівчиночко, будеш мені сваха,
 Най не кажи твоя мама, що я гайдамаха.
 Я нікого тай не убив, тай не розбиваю,
 До дівчини спізна ходжу, бо я ї кохаю.
 До дівчини спізна ходжу, с пізної вичері,
 Захлюпаю в кватиречку: Втвори, теще, двері.
 Втвори, кажу, теще двері, най води наплю си,
 Чи хороше дівчє маєш, та най подивю си.
 Не пив же я тої води, лишень нахєлив си,
 Сподобав я тото дівчє, лишень подивив си. (Кобзак).

Злодії.

5487. Ясеницка коломия з верху ся бичує,
 А як злодій конї краде, господар не чує. (Нагуєвичі).

5488. Сидит медвідь на колоді, кукурудзу пражит,
 Який злодій вівці пас, ще гірший ватажит. (Кропив. Н.).

5489. Кобис була, дівчинонько, гарбузів ни крала,
 Була бис сї, дівчинонько, в осени віддала.
 А як тобі, дівчинонько, тай не було стидно,
 Щос гарбузи поховала, фостик було видно. (Жур.).

Пор. Кольберт, III, ст. 24, ч. 163—164.

Кримінал.

5490. Ей казали старі люди, вогорили діти,
Що я буду за дівчину в Самборі сидіти. (Явче).
5491. Ой дубино зелененька, я те вікном виджу,
Ти дівчино молоденька, я в гарешті сиджу. (Іванівка).
5492. Зилен дуби, зилен дуби, здалека ті виджу,
Подиви сі, моя мила, я в арешті сиджу. (Кнг.).
5493. Подивю ся у віконце тото що в повалі,
Ой ти, моя білявочко, сиджу в криміналі. (Мшанець, З.).
5494. а) Ой, ой, ой, моя мамко, в криміналі сиджу,
Ой, ой, ой, моя мамко, а далеко виджу.
А як прийшла моя мила та заговорила:
Замочки сі повмикали, брама сі втворила. (М. Павлик).
5495. б) Ой вицю я кватирочку, тай похилю далі,
Подиви сі, файна рибко, сиджу в криміналі.
Ой як прийшла файна рибка тай заговорила,
Ланцушки сі розірвали, брама сі втворила. (Ценів).
5496. в) Ой наплю ся горівочки, тай посуну далі,
Вийди, вийди, моя мила, бо я в криміналі.
Ой як вийшла моя мила, та заговорила,
Замочки ся поломали, брама ся втворила. (Кропив. Н.).
5497. Ой на гові нивка, нивка, я кінця не виджу,
Втішили ся вороженьки, що в арешті сиджу.
Не тіште ся, вороженьки, не тіште, не тіште,
Заберіт си посторонки, ідіт ся повісьте.
Ви гадали, вороженьки, що там буду гнити?
Верну я ся до домоньку й назад буду біти.
Ой ци буде кримінал, ци буде неволя,
Ой ще буду я вас бити, дій ся божя воля. (М. Павлик).
5498. А сидів я в криміналі, іще сі ни каю,
Скоро вийду з криміналу, зараз віта спалю. (Ожомля).

12. В а н д р і в к а.

5499. а) Ой підемо, пани брати, підемо, підемо,
Де широка доріженька¹⁾, там сі розійдемо. (Іванівці).

Волцнів: 1) Уличенька.

5500. б) Ой підеме, товаришу¹⁾, підеме, підеме,
Де найдеме²⁾ дві дорозі, там ся розійдеме. (Волосянка).
Пісочна: 1) Пане брате. 2) А де буде.
5501. в) Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Пан Біг знає, пане брате, ци ми сї вернемо. (Войнилів).
5502. г) Ой підемо, пани брати, підемо, підемо,
Де широко, де глибоко, там приплинемо. (Подусильна, Іванівка).
5503. Ой підемо, пане брате, горами, долами,
Тай не одна білявочка заплаче за нами.
Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Та вже-ж ми ся, пане брате, зараз не вернемо. (Задарів).
5504. Ой підемо, пане брате, від села до села,
Ой всюди нам молоденьким дорога весела. (Вороблевичі).
5505. Гоя моя, гоя моя, та ще нині гоя
А завтра же повандрую, головонько моя!
(Гол. II, ст. 296, ч. 273).
5506. А я в полі наробив ся, та лїг собі спати,
Нагадав си файну любку¹⁾, треба вандрувати. (Хотїнь).
Григорів: 1) За білявку.
5507. Ой горонько високая, пускай корінецько,
Бувай, мила, здоровенька, аж до осїнечка. (Жураки).
5508. Ой ту ду, ду, ду, ду, ду, ду, на осїнну груду,
Коби борзо до педїлі, я вже ту не буду. (Нагуєвичі).
5509. Яка була весна красна, я не виснувала,
Скортїла мнї вандрівочка, я повандрувала. (Пасїчна).
5510. Яка була весна красна, ми не веснували,
А як прийшла мандрівочка, ми помандрували. (Губичі).
5511. а) Ой як піду¹⁾ з свого села тай²⁾ слїди заберу³⁾,
Най сї вродєт виногради, а я⁴⁾ сї не верну⁵⁾. (Пасїчна).
Іванівка: 1) Ой підемо. 2) Фсї. 3) Заберем. 4) Ми вже.
5) Вернем.
5512. б) Ой піду я з того села, тай слїди заберу,
А най верби грушки родят, я сї вже ни верну. (Іванівці).
5513. Як я піду¹⁾ з того села, зовсїм заберу сє²⁾,
Та най верба грушки родит, а я не верну сє. (Дусанів).
Пісочна: 1) Ой піду я. 2) Піду си, піду си.

5514. Та най вродет верби грушки, а тополї рижки,
Бувайти ми здоровенькі, мої товаришки. (Пасічна).
5515. Та я піду с того села, тай заберу слїди,
Тай я вже в тім селї нашім та навидїв біди. (Кропив. Н.).
5516. Колисте ся навернули, а я піти піду,
А як менї лихо буде, а я лишу біду. (Кропив. Н.).
5517. Нидавном сї ожинив, минув рік в питрівку,
Биру діти у торбину, тай йду на вандрівку.
Як вандрую, так вандрую, ставем спочивати,
Висипавем діти з торби, зачив рахувати.
Як рахую, так рахую, нарахував двоє:
Гонив би ти дїтько матір, я взяв з дому троє. (Іванівці).
5518. А нинї я тутка, тутка, а завтра я піду,
Ой хто буде припадати коло мого слїду?
Буде мати припадати, буде жалувати,
Дрібненькими сльозоньками слїди заливати.
Ой нинї я тутка, тутка, а завтра де инде,
Відти мене визирайте, відки сонце зийде!
(Гол. II, ст. 301, ч. 303).
5519. Ой на що-ж ми ручку даєш, коли мі не знаєш?
Щаслива ти дороженька, куди гадку маєш. (Пасічна).
5520. А я нинї тутка, тутка¹⁾, а завтра вандрую,
А я тобі, пани брати, дівчину дарую²⁾.
Та ни даруй, пани брати, нікому на силу,
Як ти така любка мила, повісь си на шию. (Іванівці).
Батятичі: 1) Тутай, тутай. 2) Дівча подарую.
5521. Ой піду я з того сила, на брамі напишу,
А як піду з того сила, кому милу лишу? (Іванівці).
5522. Ой дубку мій зелененький, тай дубку мій, дубку,
Тай як піду з Кривенького, комусь лишу любку. (Невід.).
5523. Сиві конї запрягаю, сивими поїду,
На кого я любка лишу, як вітси поїду?
Ой маю я товаришку, що я з нев ходила,
Я ї любка подарую, щоби го любила.
Бодай же ти так здокова, що го подаруєш,
Коли ти го вірне любиш, то з ним повандруєш. (Павлик).

5524. А вже вечир вичіріє, а вже сонци нисько,
Пускайти нас до домоньку, до дому ни блисько.
А вже вечир вичіріє, соненько варує,
Ой десь моє закоханє до мени вандрує. (Жур.).
Пор. висше ч. 5081—5082.
5525. Ой як піду з свого села на друге селенько,
Комусь буде сумно, сумно, мені веселенько. (Пасічна).
5526. На сїм боці вогонь горит, на тїм боці димно,
Як я піду с сего села, комусь буде дивно.
На сїм боці вогонь горит, на тїм боці жар, жар,
Як я піду с сего села, комусь буде жаль, жаль!
(Гол. II, ст. 358, ч. 600).
Пор. Купчанко, ст. 440, ч. 123. — Кольберт, III, ст. 15, ч. 52—53.
5527. Летит ворон з чужих сторон та крильцями фай, фай,
Як я піду з сего села, комусь буде жаль, жаль!
Летит ворон з чужих сторон, а він не голоден,
Ой той буде жалувати, хто мене не годен.
(Гол. II, ст. 358, ч. 601).
Пор. Кольберт, III, ст. 15, ч. 54.
5528. Ой¹⁾ то ми сї полюбили на великі жалї,
Ти сї лишиш, любку, тутки²⁾, а я піду³⁾ далї. (Пасічна).
Трускавець: 1) Ей. 2) А ти се ту я лишаєш. 3) Їду.
5529. Ой Господи милосерний, злізь тай подиви сї,
Куди мої рідні братї порозходили сї.
Єден пішов лугом, лугом, другий пішов крайом,
Третий пішов серединов тай зістав капральом. (Дусанів).
5530. Лиш піду я до Сигота, та стану у пана,
Щоби за мя ніхто не знав, ні мій муж, ні мама.
(Гол. II, ст. 451, ч. 678).
5531. Ой піду я с свого села тай піду, тай піду,
Через свою маму, тата і через сусїду. (Пісочна).
5532. Ой засьпівай, сивий пташку, на зеленім вершку,
Ой не буду у сїй землі, піду на угерску.
(Гол. II, ст. 249, ч. 11).
5533. Ти покинеш молотити, я покину ґазду,
Тай підемо в полонину шукати гаразду. (Дусанів).
5534. Ой ти, Яцю, покинь працю, я покину ґазду,
Та підемо на Україну шукати гаразду. (Сгр.).

5535. Ой ти лиши вітця, неньку, а я лишу ґазду,
Тай підемо до Канади шукати гаразду. (Хотінь).
5536. Ой Канадо, Канадочко, маєш поле много,
Звербувалас з Галіції ґазду не й одного. (Ямниця).
5537. Ой поїхав мій милейкий та до Гамерики,
То ми возьме черевики з нової фабрики. (Мшанець).
5538. Ой Господи милостивий, що я учинила,
Що я свого милейкого за море пустила! (Мшанець).
5539. Будь здорова, родинонько, бо я від'їжджаю,
В ріднім селі добре бути, но щастя не маю.
Не жури ся, родинонько, я се й сам не журу,
Якось буду в світі жити про свою натуру. (Денисів).
5540. Будь здорове, село рідне, бо вже від'їжджаю,
Ци я більше в тобі буду, сам Бог тільки знає. (Денисів).
5541. Ой піду я з Григорова, ой піду, ой піду,
А хтож буде припадати коло мого сліду?
Тай не буде припадати ні брат, ні сестрице,
Але буде припадати чужа чуженице. (Григорів).
Пор. Сал. ст. 7, ч. 35.
5542. Долом, долом, долинами, пшениці ланами,
Мандрувала дівчинонька з чорними бровами. (Денисів).
5543. Ой ти явір зелененький, тай поколиши си,
Ой як піду вандрувати, любко, не лиши си.
Ой як піду вандрувати, заберу слідочки,
Та напишу з реґіменту до своєї дівочки.
Тай напишу з реґіменту до своєї дівчини,
Шоби вна си не віддала без моєї причини.
Шоби вна си не віддала, на мене чікала,
Шоби свою росу косу в троє заплітала.
Рости косо до пояса, на поясу квітка,
Ой ти не мій парубочок, я не твоя дівка. (Орелець).
5544. Ей родино, родиночко, тай родичі мої,
Прийдіт, прийдіт поспотріти пробиванки мої!
(Гол. II, ст. 451, ч. 676).

13. П и с ь м е н н і.

5545. Коби тоту курку мати, що куріта маї,
Коби того полюбити, що писати знаї. (Горуцько),
5546. Ой зза гори високої когутетко піє,
Ни жель того полюбити, шо писати вміє.
Ни жель того полюбити, ни жель го кохати,
Бо він вміє шо неділі гроші рахувати. (Орелець).
Пор. Кол. ст. 58, 309.
5547. Тешу дуба, тешу дуба, а дуб ся колише,
А я того хлопця люблю, що дрібненько пише.
Тешу дуба, тешу дуба, а дуб ся хитає,
А я того хлопця люблю, що книжку читає. (Біла).
5548. а) Ой на ставу, на ставочку, вода ся колише,
Я такого хлопця маю, що за столом пише. (О. Коцан).
5549. б) Ой у лузі на галузі сова ся колиши,
Ой я того любка маю, що дрібонько пиши. (Перегінсько).
5550. в) Вітер віє, вітер віє, трава ся колише,
А я того хлопця люблю, що в покою пише. (Желдець).
Пор. висше ч. 5415.
5551. Заріж тото когутятко, най рано не піє,
Я такого любця маю, що писати вміє. (Мшанець, З.).
5552. Ой тото би¹⁾ писарчики²⁾, не переписали³⁾,
Що ми собі⁴⁾, серце моє⁵⁾, перещебетали.
Ой тото би⁶⁾ писарчики в папір⁷⁾ не зложили,
Що ми собі⁸⁾, серце моє⁹⁾, не наговорили¹⁰⁾. (М. Яцків).

Пніве: 1) То би тоти. 4) Двоє. 6) То би тоти. 7) У лист. 8) Двоє.
10) Переговорили. — Войнилів: 1) То би наші. 3) В письма не списали.
4) Вбидві. 5) Товаришки. 6) То би наші. 7) В письма. 8) Вбидві.
9) Товаришки. 10) Переговорили. — Дальші варіанти мають тільки
перший куплет. Гвізд: 1) Ви би тото. 3) В папір не списали. 4) Обі.
5) З товаришков. — Григорів (рогат.): 1) Писарики-б. 2) Моя мила.
4) Двоє. — Хотінь: 1) Щоби були два писарі, то би не списали.
5) Молоденькі. — Кропивник Н.: 1) Хоть би були. 3) То би не списали.
4) Двоє.

Пор. Мат. V, ст. 138, ч. 176. — Де-Волланъ, ст. 53.

5553. Вже би того ни списали на воліві шкірі,
Що ми вбоє, серце моє, перещебетіли. (Явче).

5554. Ой гуляло штири парі, а всі собі рівні,
Ой буду я лист писати, де бабуня рідні. (Глядки).
5555. Ой вивела яструбиця маленькі потятка,
Ой я ними листок пішлю до мамки і татка. (Волосянка).
5556. Ой забрала вода мости, тай перекладини¹⁾,
Не маю ким передати листа до дівчини²⁾.
Не маю ким передати, ні переказати,
Ой чи хора, чи здорова, рад би я то знати³⁾. (Вовків, Грг.).
Іванівці : 1) Пириклядочки. 2) Любочки. 3) Чи здорова, чи хороша, чи буди вмирати.
5557. Ой писав бим на папери, паперу ни маю,
Ой їхав бим за папером, дороги ни знаю. (Михайловичі).
5558. Анї менї перейти, анї переплисти,
Анї менї до милого написати листи.
Анї менї перейти, ні переплинути,
Анї менї миленькому коня завернути. (Желдець).
5559. Ой туга ми на серденьку, туга не жарточка,
Коби прийшла від милого хоть їдна карточка. (Кропив. Н.).
5560. Ой чи в тебе, мій миленький, серденько каменне ?
Ой чому ти не напишеш карточки до мене ? (Перегінсько).
5561. Ой червоні два голуби тай сїли на дуби,
Ой відпиши до мя картку, соколятко люби.
Ой відпиши до мя картку та сам опиши ся,
Та до мене молодой низенько вклени ся. (Перегінсько).
5562. Ой напиши, любку, карту, подай ворононьці,
Най я знаю, що ти робиш, в чужій сторононьці. (Іванівці).
5563. Напиши но, люпку, картку та дай ворононьці,
Най я знаю, що сї діє, в чужі сторононьці.
Напиши но, люпку, картку та дай мині знати,
Ци мині сї віддавати, ци тибє чикати. (Врб.).
5564. Напиши ми, мій миленький, карточку, карточку,
Ци ти маєш, чи ни маєш, я в миві гадочку ?
Я напишу, моя мила, я дві, ни їдную,
Що я маю за тобою тугу великую. (Явче).

5565. Ой думаю, мій миленький, думаю, думаю,
 Напиши ми білу карту, бо не витримаю.
 Наперу бим не жалувал, свічка ми загасла,
 Пюрге ми ся розколело, темна нічка зайшла. (Біла).
5566. Ой зацвила гряда з маком, ноно ся колише,
 Чому рибця стародавна листок не напише?
 Хотів він до ня писати, темна нічка зайшла,
 Перце му ся поломило, свічечка загасла. (Дидьова).
5567. Одна гора високая, а другая ниська,
 Одна гора родит вино, а друга любисток.
 Одна гора родит вино, а друга любисток,
 Ой напиши, мій миленький, хоч до мене листок.
 До полудня сонце гріло, а з полудня стало,
 Тай до мене солодетко листок написало. (Скобичівка).
5568. Ой по саді проходжає, коня випасає,
 А до мене молоді листи посилає. (Хотінь).
5569. Ой зацвила сина цвітка в зеленім ячмени,
 Ой вже прийшов від милого дрібний лист до мене.
 А я той лист возьму в руці, тай перечитаю,
 Чогось я ся, мій миленький, тебе вже встидаю.
 Ой зацвила сина цвітка, тай на роздорожу,
 Щом любила, том забула, а тебе не можу. (Кобиліволоки).
5570. а) Ой написав любко карту, сльозами ї скапав:
 Щобис знала, дівчинонько, щом за тобов плакав. (Іванівці).
5571. б) Пописав, пописав, сльозами покапав:
 Подиви ся, моя мила, шом по тобі плакав. (Вільки Мав.).
5572. Ой пасут ся білі гуси при тії мураві,
 Ой поїхав козаченько в далекії краї.
 Ой поїхав козаченько тай го не видати,
 Іно пише звідти листи, щоби го чекати.
 Тай пише лист до сестри, сестра відписала:
 Ой не буде дівчинина на тебе чекала. (Біла).
5573. Ой поїхав мій миленький з гурманами, з сілю,
 А до мене листи пише, що я дома дію.
 А я єму молоденька борше відписала:
 Ой не пиши, любку, листе, я сі вже віддала.
 А я єму відписала на тоненькім лубку:
 Най він знає та най видит, в якім я прибутку. (Посіч).

5574. А мій милий в Бережинах, а я в Підгородю,
Він до мене листи пише, що я бідна робю.
А я єму відписую, що в коршмі гуляю,
Я єнчого любка маю, за тебе не дбаю. (Дусанів).
5575. Та мій люпко в Тернополи, пиши лист до мени:
Як єс, люпцю, справедлива, то чикай на мени.
А я єму відписую на біленькім лисьці,
Що вже моя терпилівісьць — дитина в колисьці. (Врб.).
5576. А мій милий на чужині пише листи мині:
Ой шануй ся, дівчинонько, бо я на чужині.
А я єму відписала на біленькім листі,
Що я своє закоханє колишу в колисьці. (Красне).
5577. А мій милий в Буковині, пише в листі мині:
Справуй же ся, моя мила, бо я на чужині.
А я йому відписую, що я сі справую,
Попід чужі воротонька що ночі начую.
А я йому написала на біленькім листі,
Ой вже моє справуванє — дитина в колисьці. (Вовків).
5578. а) Там на горі на високі сойка щибитала,
А Касуні молоденька книжочку читала. (Іванівці).
5579. б) Ой у лісі на горісі сиділа кокошка,
А я того хлопця люблю, що збиточний трошка.
Ой у лісі на орісі¹⁾ сойка щебетала,
А молода дівчинонька книжочку читала. (Хотінь).
Кропивник Н.: 1) На тій лісці.

14. П я н с т в о.

А.

5580. а) Коби пити, коби пити, коби сі не впити,
Коби знати, що казати, я с ким говорити. (Матіївці).
Пор. Гол. II, ст. 343, ч. 524.
5581. б) Коби пити, коби пити тоту горілочку,
Та коби се не качети по тім заріночку.
Коби пити, коби пити, коби се не впити,
Щоби знати, що сказати тай поговорити. (Задарів).
Пор. Кол. ст. 81, 651.

5582. Ой ци пити, ци не пити тоту горівочку,
Щоби сі тай не валети по тім заріночку.
Ой пив би я горівоньку, тай брав до домоньку,
Щоби мене ни качила понад долиноньку. (Іванівці, Угринів Гор.).
5583. Запрігайти воли лисі, запрігайти чорні,
Дайти ми сі що напиту, бо ми засхло в горлі. (Іванівці).
Пор. Кол. ст. 78, ч. 433.
5584. Горівочко оковито¹⁾, Жиди ті палили,
За столиком яворовим легіники²⁾ пили. (Грабовець, Скобичівка).
Кропивник Н.: 1) Оковитко. 2) Парубочки.
5585. Мене мати породила, тай позолотила,
Іно мені на горівку рот повеличила. (Боберка).
5586. а) А я вутку пію, пію, як ся вутка зове?
А за вутку, баламутку: дай Боже здорове. (Кнг.).
5587. А Господи милосердний¹⁾, ек си вутка зове?
Але²⁾ вутка баламутка, дай Боже здоровлє. (Ясенів Гор.).
Грабовець: 1) Пане брате товаришу. 2) А та.
5588. Горілонько воковито, даю за ті злото,
А ти мене молодого провадиш в болото. (Жур.).
5589. Мальовані порцієчки, мальовані фляші,
Напиймо сі горівочки, приятелі наші. (М. Яцків).
Пор. Ж. Павлі, ст. 205.
5590. Гей кукала зазулиця там горі на пеньку,
Будем пити медівочку у Жида на шеньку.
(Гол. II, ст. 438, ч. 614).
5591. Огирочки, пупіночки, тут ся розвивайте,
А ви, наші молодчики, медок попивайте.
(Гол. II, ст. 267, ч. 114).
5592. Ой я люблю, що не робю, в мене ручки білі,
Я сі люблю напивати кожної неділі.
А я люблю, що не робю, лиш напиваю ся,
Не мила ми роботонька, лиш позираю ся. (Волосів).
Пор. Гол. II, ст. 292, ч. 254.
5593. Кажут люди, що я піяк, що сі напиваю,
Ой най сі той напиває, котрий гроші має. (Михайловичі).

5594. Ой пюж бо я горівочку, буду попивати,
Аби мині не жаль було, як буду вмирати. (Ж. Павлі, ст. 193).
5595. Ей чи пити, чи не пити тую джиджируху.
Там то вона виграває та по моім бжуху. (Глядки).
5596. а) Як сі напю, товаришу, тої чемерухи,
Станут очи як тарелі, а Жиди як мухи. (Жураки).
5597. б) А я с тої гризоти напю сі парухи,
Стане мині сьвіт як банька, а люди як мухи. (Іванівка).
5598. в) Ой тресу сі, товаришу, тресу сі, тресу сі,
Та як тої чемерухи напю сі, напю сі.
Ой та як я бай напю сі тої чимерухи,
Станут очи як тарелі, а Жиди як мухи. (М. Яцків).
5599. А я їду, горівку пю, горівка не вода,
Дайте куждий по ґрійцару, бо єдного чкода. (Мшанець).
5600. Ой пюж бо я горілоїку, і ще буду пити,
Доле моя нещаслива, як я буду жити?
Ой пюж бо я горілоїку, ще маю надію,
Долеж моя нещаслива, де я сі подію? (Батятичі).
5601. Горівка сі, брате, пила, люлька сі курила,
Не по правді файна любка з нами говорила. (Чортовець).
5602. Горілочко оковита, лише би тя пити,
Ой як гірко заробити, тебе заплатити.
Горілочко оковита по чотири дудці,
Не буду сам тебе пити, но понесу любці.
(Гол. II, ст. 302, ч. 309).
Пор. Гол. II, ст. 343, ч. 526.
5603. Пила би сі горівонька, пила би сі пила,
Коби прийшла, заплатила дівка чорнобрива. (Іванівці).
5604. Пила би я горілочку, пила би я, пила,
Коби була така душа, щоби заплатила. (Батятичі).
5605. Ой із тої полонинки студененький віє,
Не пє любка горілочки, відай вна змарніє.
(Гол. II, ст. 259, ч. 66).
5606. Чалап, чалап по болоті до тої Жидівки,
Щоби дала напiti сє міцної горівки. (Задарів).

5607. а) Ой горівко, оковитко, вицю тя¹⁾ до капки,
Щобис мене²⁾ не ставила на³⁾ дорозі цапки. (Охрим., Біла, Черче).

Іванівці: 1) Ой пив бим я горівоньку, пив бим я. 2) Та щоби мене. 3) По. — Кульчиці: 2) Жибис мене. 3) По.

5608. б) Горілиці-оковита, пила бим до цяпки,
Абис мене не піклала на дорозі цапки. (Войнилів).

5609. в) Горівочко й оковито, віцю ті до цяпки,
Кобис зо мнов не ставала по дорогах цапки.
Ой як будеш, горівочко, добрий гонір вести,
То буду ті в коршмі пити тай до дому нести. (Волосів).

5610. Ой піду я на ярмарок, ой тото уцю ся,
Покажу вам тої штуки, що переверну ся.

(Гол. II, ст. 274, ч. 154).

5611. Ой уцю ся, повалю ся і так не яло ся,
Видит ми ся, моя любко, що посваримо ся.

(Гол. II, ст. 254, ч. 42).

5612. Ой нацю ся, повалю ся, так ми не яло ся,
Як же любку не любити, коли придало ся?

(Гол. II, ст. 389, ч. 698).

5613. Та вже як пеш, товаришу, пий же і до мене,
Котра дівка чорнобрива: Ком цу мір, до мене. (Грабовець).

Пор. висше ч. 2992.

5614. Напиймо сі, браті нині, при дзеленім вині,
Бо вже завтра не будемо, бо сі розійдемо.
А як ми сі розійдемо та так сі зійдемо,
Таки ми сі, молоденькі горівки наємо. (Волосів).

Пор. Гол. II, ст. 259, ч. 68 і ст. 305, ч. 323.

5615. Напиймо сі, пани брати, напиймо, напиймо,
Хто нам буде на зрадоньці¹⁾, того сі набиймо. (Сгр., Кнг.).

Батятичі: 1) Заваді.

Пор. Гол. II, ст. 305, ч. 323.

5616. а) Напиймо сі, пане брате, трунку дорогого,
Пан Біг знає, де будемо¹⁾ роченьку другого²⁾. (Острів, Кнг.).

Батятичі: 1) Хто діждає. 2) Такого. — Желдець: 1) Де ми будем.
2) Оден від другого.

5617. б) Напемо се, пане брати трунку дорогого,
Та Біг знає, де будемо єден від другого.
Напю се я, напеш се ти, оба се напиймо,
Хто нам буде на заваді, того се набиймо. (Бишки).
5618. Напемо сі, пане брате, горівки міцної,
Господь знає, де будемо неділі другої. (Войнилів).
5619. Ой ци пити, ци не пити тото пиво квасне,
Ци лишити, ци любити²⁾ тото дівчя красне? (Кропив. Н.).
Іванівці: 1) Ой чи брати, чи нехати.
5620. Ни буду я пити пива, бо то пиво диво,
Напю я сі горівоньки, до кого ми мило. (Іванівці).
5621. Ой не буду пиво пити, чужі недопивки,
Напю я сі горівочки з нової кватирки. (Нагуєвичі).
5622. Напю я сі горівоньки, та напю сі пива,
Та до тої дівчиноньки, котра чорнобрива. (Іванівці).
5623. а) Горівка мня запалила, пиваж мені дайте,
Як ми пиво не поможе, по рибку бігайте. (Кропив. Н.).
5624. б) Горівка мні запалила, а пива ми дайте,
Як мні пиво не поможе, по любку махайте.
Горівка мні запалила, ой пива ми пива,
Як мні пиво не поможе — любка чорнобрива.
Кажут люди, що я піяк, хіба кожух скину,
Кажут люди, най так буде, що люблю дівчину.
А я люблю, а я люблю, такої сі не таю,
Що я собі серед села дівчину кохаю. (Жураки).
5625. Напийти сі горівоньки й меду солодкого,
Бо Біг знає, хто діждає роченьку такого. (Іванівці).
5626. Ой напю си горілочки тай плету ногами,
Іно я си підпираю носом тай зубами. (Кобаки).
5627. Коли пити, пане брате, то лиш до пожитку,
Щоб два вели за під боки, а третій ніс шипку. (Біла).
5628. Не я паний, не я паний, горілочка пiana,
Відведи мя до домоньку, дівчино кохана. (Задарів).
5629. Напив я сі, товаришу, напив сі, напив сі.
Нікому я чести ни дав, сам бідов зробив сі. (Іванівці).

5630. Ой напив ся мій товариш, напив ся, напив ся,
Нікого він не зниважав, анї з ким не бив ся. (П. Ст. Б., Журів).
5631. Ой напив сі мій товариш, напив сі, напив сі,
Тай сїв собі на коника, мало не втопив сі. (Угринів Дол.).
5632. Ой напив ся я, напив, як той старий баран,
Та що кому та до того, я ся о то старав. (Вільки Маз.).
5633. Кажут люде, що я впив ся, а я зажурив ся,
І м'ясниці вже минули, я не оженив ся.
(Гол. II, ст. 260, ч. 71).
5634. Ой упала зьвізда з неба, та упали штири,
Та на того подвіренько, де парубки пили. (Іванівці).
5635. Ой пили ми вчора, нині, на зеленім винї,
Ой ще будем пити завтра, де велика кварта.
Ой пили ми горівочку ай на заріночку,
Не пропилим ні волика, анї коровочку. (Чортовець).
5636. Ой пивали два ледїні, пивали, пивали,
Доти они допивали, що грошей не мали.
(Гол. IV. ст. 491, ч. 26).
5637. А два братї в одній хатї, оба молодїї,
Пропивають що нидїлі по два золотїї.
Та щоби¹⁾ то золотїї, а то по два²⁾ гроші.
Пропивають³⁾ що нидїлі, бо хлопці⁴⁾ хороші. (Пісочна).
Пісочна: 1) Ой коби. 2) Добрі, 3) Напувають. 4) Дівчєта.
Пор. Ж. Павлі, ст. 193.
5638. А є в лїсї такий дуб, била би крукова,
Занїс курку за горівку Гаврилів Микола.
А як жи він її нїс, ни встидно му било?
Попід пахі тулив курку, а фіст видно било.
А Жидівка ни така та горівки даї,
А ту курку до пивниці на голову пхаї. (Ожомля).
5639. Ой щож минї робитоньки биз тої горівки?
Биру паце на мотузок, виду до Жидівки. (Іванівці).
5640. Ой пішов я до коршмонькє, впив ся я горівков,
В дома жінка буде бити, щом продав ялівку. (Ветлин).
5641. Поки моя коровиці на вборі ревала,
Поти минї арендарка горівки давала. (Нагуєвичі).

5642. а) Не давном сє, пане брате, зачєв¹⁾ напивати,
Прийшли Жиди, взяли воли, нема чим орати. (Голгочі).

Михайловичі: 1) Закля я сї, стара мати, зачєв.

5643. б) Ой два брати, ой два брати взяли напивати,
Прийшли Жиди, взяли воли, чим будем орати?
І ти здоров і я здоров, обасьмо здорові,
Пропилисьмо сиві воли, пропиємо корови. (Люб.).

5644. а) А єк прийду до коршмоньки, стану попивати,
Були бики, Жиди взяли, чєс було впригати.
А ти Жиде арендарю, будь на мене ласкав,
Верни бики, бери жінку до неділі в застав. (Ясенів Гор.).

5645. б) Не давном ся, пане брате, як став напивати,
Прийшли Жиди, взяли бики, варт було впрягати.
Арендарю, богатарю, будь на мене ласкав,
Бики верни, жону возьми до неділі в застав.
Ой ви діти дрібненькії, заплачте ви ревне,
Чей арендар удуріє, тай вам маму верне. (Милятинці).

Пор. Гол. IV, ст. 475, ч. 230.

5646. Ой мій тато пяниченька¹⁾, пропив бумьби яму,
Прийшли Жиги хараїми²⁾, берут тата й⁴⁾ маму.
Ци ви Жиди подуріли, ци ви біснуваті?
Тата беріт, маму лишіт, бо я сам у хаті. (М. Яцків).

Зубрець: 1) Піячина. 2) Взяли воли. 3) Тай зза пєца.

Пор. Врабель, ст. 35, ст. 133.

5647. Пила би сї горівочка я в зелені фляшці,
Напиймо сї товаришу, заки в добрій ласці.
А як ми сї с товаришем взяли напивати,
Прийшли Жиди, взяли бички, щож буду впрегати?
Жінка плаче, жінка плаче, Господь би ті побив,
Міні мати дала бички, а ти гунцвот пропив.
Ой не бій сї, моя мила, коби я здоровий,
Вчера пішли сїрі бички, щей підут корови.
Вчера пішли сїрі бички, пиймо на барана,
Купю любці горівочки, любка не погана.
Купив любці горівочки, вна питає, за що?
Як ї свисну тричі в лице, аж всі пальці значно.
Ой летіла дика гуска, біле піре губит,
Ой не бий мі, мій миленький, дідько таке любить. (Матіївці).

5648. За коробку черешень, за літру горівки,
Тато маму проміняв, сам пішов до дівки. (Озеряни).

5649. Ой ти пеш та гайнуєш, а я дома сиджу,
Ой ти прийдеш, мене беш, я білочку виджу.
Ой ти бо пеш на медочку, а я на горівці,
Ой ти пролив штири воли, а я лиш дві вівці.
(Гол. II, ст. 618, ч. 15).

Пор. Ж. Павлі, ст. 200.

5650. Ой яли ся Куликівци часто напивати,
Сиві воли як соколи яли пропивати,
Сиві воли як соколи яли пропивати,
Тай овечки біленькії з малими ягняти.
Ой овечки біленькії в траві зашуміли,
Відав війдеш, моя мила, поза нові сїни. (Перегінсько).

5651. Журили сї сусідочки, шо буду робити,
Шо горівку піду пити, нема чим платити.
Та я буду тай платити тими дудочками,
Шо заробю, загіркую своїми ручками. (Орелець).

5652. Гей думаю, товаришу, думаю, думаю,
Не дай за мні свою доньку, бо ся напиваю.
Не дай за мні свою доньку, бо ся напиваю,
В тебе грошей не позичу, хоть своїх не маю. (Молодятин).

5653. А мій тато паниченько тай я в него вдав сї,
Низом, низом попід плоти, в колопні сховав сї. (Волосів).

5654. Не дивуйте, добрі люде, що я обідрав ся,
Няньо у мня піячиско і я в нього вдав ся.
(Гол. II, ст. 439, ч. 617).

Пор. Врабель, ст. 34, ч. 133.

5655. А мій тато піяченько, пропив кониченька,
А я пріплю ще другого, що кому до того? (Михайловичі).

5656. Добрий вечір, орендарю, та як ми сї маєш?
Тепер ми сї порахуймо, як рахунку знаєш.
Стопедесеть кварт горівки, кватирок сімнацїть,
Півкватирок вісімдесеть, кілішків сто двацїть. (Волосів).

5657. а) Кобис знала, дівчинонько, який я, який я,
Від нидїлі до нидїлі паний я, паний я. (Жур.).

5658. б) Ти виділа, дівчиночко, який я, який я,
Від неділі до неділі п'яний я, п'яний я.
Ти виділа, дівчиночко, який я опришок,
Я би випив горівочки хоть би й десіть флешок. (Волосів).
Пор. Кольберт, III, ст. 66, ч. 657—658.
5659. Кажут люди, що я піяк, горівки не пив бим,
За горівки півкватирки штири дни косив бим. (Жураки).
5660. Ой чиї то тарносливи у саду зацвили?
Ой нашого пана війта, що має три сани.
Оден пішов на паньщину, а другий до млина,
А сам пішов до коршмоньки тай напив ся вина.
Ой прийшов син а найменший, шипочку тримає:
Ой ходіт но, татуненьку, бо уже свитає! (Ж. Павлі, ст. 79).
5661. а) Чому село не веселе? Вориндар багатий,
Продав воли тай корови із вашої хати. (Михайловичі).
5662. б) Чому село не веселе? Арендар багатий!
Через тебе, арендарю, ходжу не жонатий.
Чому село не веселе? Арендарка вбрана!
Через тебе, арендарко, ходжу не віддана.
(Гол. II, ст. 378, ч. 673).
Пор. Ж. Павлі, ст. 200. — Кольберт, III, ст. 35, ч. 289—290. —
Де-Волланъ, ст. 89.
5663. Котре село дуже бідне, то вже мож пізнати,
Бо там хати так як кучі, корчми як палати.
Бо там хати так як кучі, такі облупані,
Попід корчму люди ходет, голодні тай п'яні. (Жураки).
5664. Ой туду, ду, ду, ду, ду, ду, меже дудочками,
Що заробю, усьо пріплю із молодичками. (Нагуєвичі).
5665. Ой тудруду, де я буду мед горівку пити,
Ой тудруду, де я буду дівчину любити? (Біла, Волцнів,
Жураки, Григорів).
5666. Горівочко оковита, медом перебита,
Та не єдна дівчинонька через тебе бита. (Нагуєвичі).
5667. Горівочко оковита та з ярого жита,
Гуляй, гуляй, дівчиночко, покись не завита. (Скобичівка).
5668. Ходи, любко, танцювати, тай ходи, тай ходи,
Та наєм сі горівочки, як гусета води. (Рибно).

5669. Чи чулисьти добрі люди, таку привелівку
Тут і грают і співають, а не пют горівку. (Скобичівка).

5670. Покладу я горівочку на стіл яворовий,
Та пий, любко, не жури сі, поки я здоровий. (Березів).

5671. Ой горівка бутилівка, вода студененька,
А дівчина молоденька, як мід солоденька. (Жураки).

4672. Їден любить медок, медок, другий горівочку,
Але третій молодицю, четвертий дівочку. (Жураки).

5673. А сей вусок любить медок, а сей горівочку,
А сей любить молодицю, а сей дівчиночку. (Грабовець).

5674. Гей до тої дівчиночки, до тої, до тої,
В неї постіль застелена, горівка на столі. (Григорів).

5675. Гей до тої дівчиночки, до тої, до тої,
Що давала горівочки з флещини білої. (Григорів).

5676. Скочив баран на той паркан, де ти йдеш бурцуню?
Солодонька горівонька віт тебе, люшуню. (Жур.).

5677. Коби борше до вечера, піду до дівчини,
Коби дала горівоньки з білої флящини. (Біла).

5678. а) Пішла дівка по горівку до міста¹⁾ до Жида,
Ані дівки²⁾, ні горівки, що там за вогида³⁾? (Жур.).

Подусильна: 1) До Жида. 2) Ні дівчини. 3) Востатна. — Григорів: 3) Чи то не. — Княгинин: 1) До крайного. 3) Остатна.

5679. б) Пішла дівка по горівку, ой до пана Жида,
Нема дівки, ні горівки, що то за огида.
Нема дівки в пенеділок, нема і в вівторок,
Прийшла дівка без горівки, тай ще без пацьорок.
(Гол. IV, ст. 475, ч. 229).

Пор. Кольберт, III, ст. 66, ч. 651—653.

5680. Ідуть кози по під лози, а вівці лавками,
Не пий, не пий, кучерявий¹⁾, горівку з дівками. (Нагуєвичі).

Ходовичі: 1) Парубочку.

Пор. Гол. II, ст. 265, ч. 101.

5681. а) Ідуть¹⁾ кози по під²⁾ лози, а вівці боками³⁾,
Сором дівці на⁴⁾ горівці межі парубками. (П. Ст. Б.).

Підзахарич: 1) Пішли. 2) Поза. 3) Вівці долинами. 4) При.

Пор. Гол. II, ст. 265, ч. 105. — Купчанко, ст. 400, ч. 42—43.

5682. б) Пасут вівці по дубрівці, кози долинами,
Сором дівці при горівці межи парубками.
Та як тобі, дівчиночко, сором меже нами,
Купиж собі горівочки, віпій межи псами. (Кобаки, І.).
5683. в) Пасут кози попід лози, вівці долинами,
Сором дівці при горівці межи парубками.
А ек тобі сором пити межи парубками,
Купи собі горівчини тай пий межи псами.
Парубочок ек дубочок, а то біда дівка,
Засилит си за парубка, от ек силізінка. (Берегомет).
5684. Дай жи, Божи, добрий час, жиби баби пили,
То по штири, то по петь за лоб сї водили. (Жур).
5685. Ой за гаєм за зеленим, за гаєм, за гаєм,
Там ся мила напивала з молодим гільтаєм. (О. Коцан).
5686. Не гнівай сї, моя мила, що горівки нема,
Нім я зійшов на долину, шинькарочка легла. (Рибно).
5687. Буду пити, буду пити, буду гайнувати,
Ци не будеш, біла дівко, за мнов банувати? (Уйбард).
5688. Ей дівки, каже, дівки, я не пив горівки,
А я віплю по келішку тай за вами свисну. (Гвізд).
5689. Горівочка оковита а з ярого жита,
Напиймо си до дівчини, закім не завита.
А як будут дівчиночку люди завивати,
Та будут си з дівчиночкі всі люди сьміяти. (Печеніжин).
5690. Чорнявая, білявая колопні мочила,
Я горівку не знав пити, вна мене навчила.
Я горівку не знав пити, медок солоденький,
А вна мене бай навчила на чісок маленький. (Печеніжин).
5691. Ой мамуню, мамунечко, дай за мене дочку,
Заречу сї, що не буду пити горівочку.
Заречу сї, що не буду горівочку пити,
Заречу сї, що не буду твою дочку бити. (Цуцилів).
Пор. висше ч. 4645.
5692. а) Мати моя старенькая, не свари на мене,
Що я наплю, нагуляю, заплати за мене.
Мати моя старенькая, дай за мене дочку,
Зарічу сї пити пива, буду горівочку. (Івачів).

5693. б) Моя мати старенькая, не свари на мене,
Я си напю горівочки, заплати за мене. (Кропив. Н.).
5694. Три разим ся зарікав горілоньку пити,
Ані раз ся не зарікав дівчини любити. (Хотівь).
5695. Ой із гори на долину, тай на долиночку,
Ой ци будеш, моя мила, пити горівочку? (Нагуєвичі).
5696. Дай шинкару горівочки та дай добренької,
Та най я сі, каже, напю та до миленької, (Ж. Павлі, ст. 205).
5697. . . . .
А я іще не сьпівав, лише починаю.
Дай горівки, арендарю, дай горівки, Жиде,
Та най я з цев любков напю, закім друга прийде. (Криворівня).
Пор. Гол. II, ст. 439, ч. 615.
5698. а) Куда їду, туду їду, корчми не минаю:
Дай, шивкарко, горілочки, хоть грошей не маю!
Дай же мені горілочки, ти Жидику, Жиде,
Нех ся напю до милої, заким жінка прийде.
(Гол. II, ст. 257, ч. 59).
Пор. Врabelь, ст. 36, ч. 141.
5699. б) Куда їду, куда¹⁾ їду, коршми не минаю,
Ой дай²⁾, Жиде, горівочки, хоть гроший не маю
Ой дай²⁾, Жиде, горівочки, ой дай²⁾, Жиде вудки,
А він міні³⁾ повідає, що по штири дутки⁴⁾.
А я Жида за бороду тай веду до пана,
А він міні³⁾ повідає⁵⁾, що горівка тана. (Григорів, Тухля,
О. Коцан, Жур.).
Мечищів: 1) Туду. 2) Давай. 3) Жидівка. — Підзахарич
4) Шустки. 5) Зараз каже.
5700. в) Весіле ся починає, гуляти ся хоче,
Давай, Жиде, горівоньки, захляпати очи.
Давай, Жиде, горівоньки, давай, Жиде, вудки,
А Жидівка повідає, шо по штири дудки.
А я Жида за чуприну тай веду до пана,
А Жидівка повідає, шо горівка тана. (Охрим.).
5701. Куду їду, туду їду, коршми не минаю:
Дай, шинкарко, на борг пива, бо грошей не маю.
А хоть маю, а хоть маю, то все талярами,
А десь моя дівчинонька с чорними бровами.
(Гол. IV, ст. 471, ч. 206).

5702. Ой дай, Жиде, горівочки, та дай, Жиде, меду,
Та за тоту запасоньку, що маю с переду.
Та дай, Жиде, горівочки, та дай цілу квартиру,
Най напою дівчиноньку, най не кричит ївалту. (Кульчиці).
5703. Ой як я си вус підкручу, бороду підголю,
Хоть би яка дівчинонька, я її підпою. (Хотінь).
5704. Ой пий, любцю, горілоньку, стихонька втирай сі,
Ни буду ті нігди бити, лиш вистирігай сі.
Ни довго я буду пити, я сі ни забавлю,
Два пугарі лиш вихилю, тай назад поставлю. (Чорні Ослави).
5705. А в нашої Ганусеньки за хатов ліщина,
Давай, любко, горівочки, най росте дівчина.
А в нашої Ганусеньки за хатов дубочок,
Давай, любко, горівочки, най росте синочок. (Манява).
5706. Ой Марцуню, забавцуню, забавилас мене,
Штири воли як соколи визирают мене.
Та най вони визирают, та най вони ричут,
Коли мене добрі люди на горівку кличут. (Пасічна).
5707. Ішла баба із христин, тай сі дужи впила,
Ішла вона понад бериг, тай сі утопила. (Іванівка).
5708. а) Ішли свахи з висіле, дужи сі попили,
Брили вони чириз річку тай сі потопили. (Іванівці).
5709. б) Було добри висіле, свахи сі попили,
Та як ішли понад річку, тай сі потопили. (Іванівці).
5710. Від коли я горівку пю, я си розпустошив,
Гроші пропив, жінку убив, діти розполошив.
Коби ми, хло, тай ни пили, були бих багаті,
Та мали бих доста грошей і спокій у хаті. (Кобаки).
5711. а) І ти не пєш, і я не пю, а хтож буде пити?
А хтож буде на жидівські бахори¹⁾ робити? (Батятичі).
Матіївці: 1) Бенькарти.
Пор. Гол. II, ст. 439, ч. 616. — Врабель, ст. 155, ч. 490.
5712. б) Журила ся мати мною, як риба водою:
Не пий сину горівочку, бо станеш¹⁾ бідою.
Та²⁾, як мені, моя мати³⁾ горівку⁴⁾ не пити,
Та²⁾ хто-ж буде на жидівські букарти робити? (Кропив. Н.).
Кульчиці: 1) Не будеш. 2) Ой. 3) Молодому. 4) Горівки.
Пор. Гол. II, ст. 269, ч. 127. — Мат. V, ст. 131, ч. 133.

5713. Ой не пийте горівочки, горівка весела,
Бо вже Жиди з за горівки купили села. (Ясенів Гор.).
5714. Ой ви тату, тай ви мамо, не пийте горівки,
Бо я видів, як вискочив дїтько із горівки. (Жураки).
Пор. Мат. V, ст. 148, ч. 242.
5715. Поки си горівка пила, потив біда була,
Бо ни одна молодиця від обуха рула. (Ясенів Гор.).
5716. Я гадаю і думаю, що то з того буде,
Як горівка не загине, то загинут люде! (Батятичі).

Б.

5717. Ой учера я з вечера легінь напивав сі,
Тай на себе пригодочки тай не сподївав сі. (М. Яцків).
5718. Ой красенький мій миленький, красенький, красенький,
В коршмі сидит, грїшми звенит, а сам тверезенький. (Кропив. Н.).
5719. Ой пий, любцю, горілоньку, горілонька добра,
А я тоту горілоньку заплатити годна. (Чорні Ослави).
5720. А Гафія кота вбила, Марія лупила,
Та понесла до Сигота, сороківку взяла.
А узела сороківку та ще звище дутку,
Та купила горівочки: напиймо сі, любку.
А я тої горівочки не хочу, не хочу,
Бо ти береш та купуєш за шкіру коточу. (Хотїнь).
5721. Пий горівку, люби дівку, іно не впивай сі,
Люби мене молоденький, йно вистерігай сі. (Кульчиці).
5722. Ой не сїдай коло мене, а й коло Жидівки,
Ой жиби ти повірила кватирку горівки. (Мшанець).
5723. Ой піду я у лїс, у лїс, вирубаю вили,
А хлопці сі облизуют, бо горівку пили. (Іванівці).
5724. А із гори на долину горох покотив сі,
Долеж моя нещаслива, мій миленький впив сі.
Ой бодай він вже напив сі тяжкої хроби,
Що він мене молодую з розуму виводив. (Волцнів).
5725. Бодай же тя Пан Біг побив, та побив, та побив,
Мені мати руту дала, а ти взяв та пропив. (О. Коцан).

5726. Ой ти дуб, ой ти дуб, а я березенька,
Ой ти паний, мій коханий, а я тверезенька. (Нагуєвичі).
5727. Ой напив сі мій миленький на шеньку, на шеньку,
То на тебе, моя мила, на твою втішеньку. (Підмихайлівці).
5728. Ой мій милий напиває на горівці в шеньку,
Защіпає гудзичками чорну камізельку. (Нагуєвичі).
5729. Ой пила я мід та пиво на шеньку, на шеньку,
Та все того, мій миленький, на твою кишеньку. (Хотінь).
5730. Я не знала, мій Миханю, що ти мій миленький,
Була бим ті закликала на мід солоденький. (Вовків).
5731. Ой пропила мене мати, пропила, пропила,
Та за кварту молока і за гарнец пива. (П. Ст. Б.).
5732. Ой пропила мати дочку, пропила, пропила,
Нех-но прийде літна пора, чим буде робила.
Нех-но прийде літна пора, чужую наняти,
Нераз будеш, моя мамо, мене споминати.
Бо наняти кухарочку, треба заплатити,
А на її роботоньку гідко ся дивити. (Нивиці).
5733. Ай татуню, татуню, татуню рідненький,
Не дай мене за піяка, я буду бідненька. (Кропив. Н.).
5734. а) Ой татуню, татуненьку, татуню богачу,
Та не дай ні за паницю, бо я ті проплачу.
Бо паниці недбалиці, не хоче робити,
Ще горівку без встанівку, тай ще хоче бити. (Іванівка).
5735. б) Ой тату мій, каже, тату, тату мій богачу,
Не дай мене за паницю, бо я тя проплачу.
Волиш мене, ой мій тату, за злодія дати,
Бо злодія тай повісят, я буду гуляти. (Жел. Павли, ст. 191).
Пор. висше ч. 5388. — Сал. ст. 44, ч. 135.
5736. Ой на що ми, моя мамко, та гіршої муки,
Та щоби я допала ся піякови в руки!
(Гол. II, ст. 268, ч. 119).
5737. А в піяка ні сердака, ні руба сорочки,
Шкода тому піякови хорошої дочки. (Рев.).
5738. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Шкода, мати, того хліба, щос мя годувала.
Шкода, мати, того хліба, тої паланиці,
Щос мя, мати, годувала для того паниці.

Шкода, мати, того хліба, тай тих пироженьків,
Щось мя, мати, годувала для тих вороженьків. (Таурів).

Пор. висше ч. 3451.

5739. Мене мати єдну мала, єдну єдиницю,
Мині долю вибирала — дала за паницю. (Жег. Павлі, ст. 204).
5740. а) Мамко моя старенькая, тос нї одну мала,
Тос ми долю вибирала, за бідус нї дала.
Тос ми долю вибирала я в нову неділю,
Вибралас ми паниченька тай ще завидію. (Волосів).
5741. б) Ой кувала зазуленька межи воробцєма,
Вибирала мамка долю межи молодцєма.
Вибирала мамка долю зраненька в неділю,
Та вибрала паниченька тай ще й заведію. (Пасічна).
5742. Сама я¹⁾ си молоденька того наробила,
Я¹⁾ виділа, шо ти піяк²⁾, на щом тя³⁾ любила? (Печеніжин).
Вар.: 1) Ти. 2) Я чумак. 3) На щос мя.
5743. Вродила нї моя мамка в неділю до служби,
Дала мене за піяка, напив би си нужди! (Рев.).
5744. Чи я тобі не казала: Піяку, покай сі,
Кинь килішок, півкватирку, за літро хапай сі. (Волосів).
5745. До дому йди, паниченько, до дому, до дому,
Не заваджай у корчмоньці нікому, нікому?
(Гол. II, ст. 621, ч. 30).
5746. . . . . Тай рада, не рада,
Шо веде го тай з коршмочкі цілая громада,
Ой я свого миленького я ввес звичай знаю,
В миски страви насипаю, вікном утікаю. (Топорівці).
5747. Ой то-ж моя родинонька, ой то-ж моя мати,
То-ж то мені напiti ся, в корчмі погуляти. (П. Ст. Б.).
5748. Було-ж бо ся не дивити тай на мою вроду,
Ой пю-ж бо я горівоньку, як студєну воду. (О. Коцан).
5749. Напиймо сі, мій миленький, солодкого мідку,
Та чей же ми забудемо, мій миленький, бідку. (Ж. Павлі, ст. 200).
5750. Пи́ла би ся згорілонька в Сиготі во бовті,
Та коби ї купували кучерики жовті.
(Гол. II, ст. 424, ч. 542).
5751. Пи́ла би ся горілочка, коби нова склянка,
Коби на мя поклони́ла Василькова мамка.
(Гол. II, ст. 424, ч. 543).

5752. Ходит собі парубочок понад бережочок,
Носит собі горівочки повен боклажочок.
Як би того парубочка д собі привабити,
Щоби дав сі з боклажочка горівки напiti! (М. Яцків).
Пор. Гол. II, ст. 368, ч. 646.
5753. Ой кувала зазулечка та на заріночку:
Дякую ти, парубочку, ой за горілочку!
(Гол. II, ст. 267, ч. 113).
5754. Віт коли мнє моя мати на сьвіт народила,
Щем такої солодкої горівки не пила (Постолівка).
5755. Там то ми сі, дівчинонько, обі находили,
Там то ми сі від парубків медочку напили! (Батятичі).
5756. Прийди, прийди, мій миленький, та в ранній вечери,
Та принеси горівочку у правій кишени. (Хотінь).
5757. Ой щоби то до вечері, щоби як найборше,
Ой щоби то зобачити любка коло коршми.
А я прийшла до коршмоньки, любко в коршмі сидів:
Ходи, мила, куплю пива, вжем ті давно видів. (Вовків).
5758. Серед села коршма нова, шинілями побита,
Сидит пуд нев біла дівка шовком перевита. (Уйбард).
Пор. Гол. II, ст. 411, ч. 477. — Врabelь, ст. 68, ч. 235.
5759. Ой братуню, братуненьку, братчику рідненький,
Дай сеструни цванцігера на мід солоденький. (Вовків).
5760. Ой любочку солодонький, не свари на мене,
Напилам ся горівочки, ти плати за мене. (Нагуєвичі).
5761. Купи, любку, горівочки, купи, любку, пива,
Та люби ні, мій миленький, бо я чорнобрива. (Хомяківка).
5762. А від меду болит живіт, від пива голова,
Я напю ся горівоньки, тай буду здорова. (Іванівці).
5763. Ой на горі косарі, на долині женці,
Купивєс ми горілоньке, купи мої неньці. (Чорні Ослави)
5764. Ей дана, моя дана, іще я ни п'яна,
Тай квартиру горівочки пила бим до рана.
Тай квартиру горівочки, барилейку меду,
Бо я хора, бо я слаба, голови ни зведу. (Ожомля).
5765. Ой дана моя дана, коршма дерев'яна,
Хоч бим пила цілу нічку, не була бим п'яна. (Нагуєвичі).

5766. Ой та дана, дана, дана, горівка вівсяна,
Ой я пила цілу нічку, тай єм ще не п'яна. (Нагуєвичі).
5767. Ой та дана, дана, дана, горівка вівсяна,
Ой не вірте добрі люде, ще пшенична буде. (Нагуєвичі)
5768. Ой ти мислиш, дурний дурню, що я тя любила,
Я си з тебе тільки кпила, щобим си напила. (Печеніжин).
5769. Тай сьвітку, каже сьвітку, як маковий цьвітку,
Завезала лиха доля конец перемітку.
Завезала лиха доля на штирнайцят гудзів,
Бо ти мині подарував кориц кукурудзів.
А я тії кукурудзи на печі сушила,
По мищині в запащині до коршми носила. (Русів).
5770. Ой дана моя дана, чого я не п'яна,
Ей маю я надію на другу неділю. (Вільки Маз.).
5771. Не я п'яна, не я п'яна, горілоїка п'яна :
Що я собі наробила, мамуню кохана ! (Батятичі).
5772. Не я п'яна, не я п'яна, горівочка п'яна,
Купи, милий, горівочки, вишню гарнец сама. (Нагуєвичі).
5773. а) Кажут люди, що я п'яна, а я ни твиреза,
Чим бим хату замітала, як би ни биреза ? (Іванівці).
5774. б) Ой п'єна я, моя мамко, п'єна, ни твиреза,
Ой чим би я хатку мела, як би ни береза ? (Чорні Ослави).
Пор. Кол. ст. 55, 187.
5775. А не так я ся напила, як ся величаю,
Два шелюжки вжем пропила, тай ще єден маю. (П. Ст. Б., 1865).
5776. Ой кувала зазуленька в stodолі на розі,
Ой гуляла дівчинонька п'яна на дорозі. (Буцнів).
5777. Я в неділю п'яна була¹⁾, в понеділок спала,
А в вівторок своїв сорок пшениці²⁾ нажала.
У середу усушила³⁾, в четвер молотила⁴⁾,
А в п'ятницю продавала⁵⁾, в суботу пропила. (Михайловичі).
Мшанець : 1) Была. 2) Пшениці. 3) А в середу привезла. 4) Змолотила. 5) Ізвіяла.
Пор. Кол. ст. 230, 2247.
5778. Пи́ла би я горілоїки, ой пи́ла, вой пи́ла,
Щоби за мнов молодейков варта ни ходила.
Пи́ла би сі горілоїка ой кварта, вой кварта,
Щоби за мнов молодейков ни ходила варта ! (Ожомля).

5779. Ой с під гори високої вилетіла кані,
Сидит дівка за столом до самого рані.
Не сиди но, дівчинонько, тай йди ми до дому,
Наладь мамі на вобід, прийди си потому.
Сидит дівка за столом, пиво попиває,
А на нюю за порогом шось десет чекає. (Іванівка).
5780. Ой піду-ж я до коршмоньки, стану на порозі,
Всі парубки пют, гуляють, мій милий в дорозі.
Ой піду-ж я та до церкви, тай попрошу Бога,
Щоби мому миленькому щаслива дорога.
(Гол. II, ст. 349, ч. 557).
5781. Гей, кукала зазулечка в зеленім забої,
Минули ся від милого дорогі напої.
Минули ся напоечки, тай обіманочки,
Лише мене не минули тяжкі здиханочки.
(Гол. II, ст. 419, ч. 117—118).
5782. Вчорам пила, нині пю, тай ще завтра буду,
А як прийду до домоньку, мужа бити буду. (Іванівці).
5783. Прела би сі кудилина, коби пачіскова,
Пила би сі горівочка, коби любчикова.
Пила би сі горівочка, а пив би сі мід, мід,
А іти би до домочку, буде бити лід, дід. (Сев. Обст.).
5784. а) Горівочко оковита з ярового жита,
Ой не раз а, горівочко, через тебе бита.
Ой бита, каже, бита, тай не боронена,
Паличечка, тростівочка на мні поломлена. (Матіївці).
5785. б) Та попита горівочка, попита, попита,
Та ни раз я, горівочко, через тебе бита.
Та ни раз я була бита, та ни боронена,
А паличка, тростівочка, до рук поломнена.
А паличка тростівочка іс самої трости:
Ни ме-ж мене милий бити, бо ни має злости.
Сьогоднішне подарує, вчирашне забуде,
А завтрашне нагадає, тай шє мині буде. (Підзахарич).
Пор. Мат. V, ст. 133, ч. 147.
5786. в) Горілочко оковита, медом перелєта!
Через тоту горілочку булам вчєра бита.
Ой бита, каже, бита, бита по битому,
Щоби я ся не дивила в очи жонатому.
(Гол. II, ст. 266, ч. 108).
Пор. више ч. 3342.

5787. Здибали сі я в коршмоньці штири господині,
То за сесе, то за того напиймо сі нині. (Нагуєвичі).
5788. Пішли наші господарі в село з польовими,
А ми собі, господині, напиймо ся нині.
Єдна дала часнику, а друга цибульки,
А третая за покладки, справимо си гульки. (П. Ст. Б., 1865).
5789. Напиймо ся, компанійо, горівки доброї,
Пан Біг знає, де будемо єдна від другої. (Біла).
5790. Ні я п'яна, ні я п'яна, ні я тверезенька,
Така моя вже натура, що я веселенька. (Григорів).
Пор. Сал. ст. 82, ч. 50.
5791. Ой на ставу при березі рибка водов плила,
Там дівчата шматє прали, риба говорила :
Ци видите, дівчатонька, як я виграваю ?
Хоч коршмоньки я не знаю, хороше сьпіваю. (Жураки).
5792. Бо то наші громадочка так постановила,
Щоби жадна молодиці горівки не пила. (Жураки)
-

З М І С Т.

	СТОРОНА
VII. Природа	1—64
1. Природні явища (Вітер, Вода, 1; Дощ, 1—2; Зьвізди, 2—3; Місяць, 3—4; Роса, Сніг, Сонце, 5)	1— 5
2. Земля (Гаї, 5; Гори, 5—6; Ліси, Майдан, 6; Полонини, 6—9; Поляни, Царинки, 9)	5— 9
3. Ростини (Барвінок, 9—10; Бразилія, Васильок, 10; Дуб, 10—11; Зіле, 11; Калина, 11—12; Коноплі, Липа, Ліщина, Меліса, Ожини, 12; Отава, Пшениця, Розмайрин, 13; Рожа, Росада, Рута, Садовина, Татарка, Трава, 14; Тринда, Чічки, Явір, 15; різні рослини, ст. 16)	9—16
4. Зьвірі (Вівці, 16—17; Вовки, 17; Воли й корови, 17—18; Заяць, 18—19; Коні, 19—23; Кози, Лис, 23; Пси, Свині, 24; різні зьвірі в суміш, 24—25; Бузьки, 25; Воробці, Гуси, Жайворонок, Журавлі, 26; Зазуля, 26—30; Качки, Кіс, Коростіль, 30; Кури, 30—33; Лебеді, Орел, 33; Орябка, Перепелиця, Синиця, Сікора, Сова, 34; Сокіл, 34—35; Соловій, 35—36; Яструб, Риби, Пчоли, Воші, 36)	16—36
5. Части тіла (Брови, 36—37; Волосе (волосе, кучері, коса), 37—41; Лице, 41—42; Ноги, 42; Очи, 42—46; Уста, 46—47)	36—47
6. Пожива (Бомбони, Вудженина, 47; Гриби, 47—48; Кава, 48; Картофля, 48—49; Каша, Кисіль, Колач, Кукурудзи, 49; Обарінки, Оріхи, Паска, 50; Пирог, 50—51; Пляцки, Редька, Сало, Самокиш, Сир, Хліб, Чир, 51; Яблока, 51—52; різні потрави в суміш, 52—53; Тютюн, 53)	47—53
7. Недуги	54—64
VIII. Родинне жите	65—198
1. Родичі й діти (Батьки, 65; При колисці, 65—67; Коло матери, 67—69; Батьківська кара, 69—73; Син, 73—77; Донька, 77—82)	65—82

2. Рідня (Рід, 82; Бабуня, Тета, Вуйки, Брати, 83; Сестри, Свати, Теща, 84; Свекроха, 84—88; Невістка, 88—89; Нанашка, 89; різні кривні, 90)	82—90
3. Одинаки	90—94
4. Сироти	94—101
5. Каліки і вироди	101—103
6. Насьмішки (Мужчинські насьмішки, 104—113; Жіноцькі насьмішки, 113—116)	104—116
7. Дурні	117—126
8. Вороги	127—132
9. Брехні (Посуд, 133—134; Обмова, 134—136; Брехня 136—247)	133—147
10. Проклони	147—157
11. Чари	157—164
12. Забави	164—165
13. Робітні і нероби	166—169
14. Заняття (А. Господарка: Вожене гною, 169—170; Оране, 170—171; Сіяне, Волочене, 171; Полене, Сапане, Коло конопель, 172; Простелюване льну, 172—173; Кісьба, 173—175; Громадьба, 175—176; Жатьба, 176—178; Молотьба, Оббиране кукурузи, 178; Саджене і копане бараболь, 178—179; Прядене, 179; По воду, 180; При печі, Іране, Шите, 181; Доєне, 182—184; Їзда, Рубане, 183; Б. Зарібки, 183—184; В. Ремесла: Ремісники, 184; Боднар, 184—185; Веретеняр, Гончар, Капелюшник, 185; Коваль, 185—187; Колискар, Колодй, Ложкар, 187; Лупй, Мальяр, Мельник, Смаровіз, 188; Ткач, 188—189; Фірмани і фірманка, Чумаки, 189; Швець, 189—190)	169—190
15. Нічліги (Дома, 190—196; На пасовиску, 196—198)	190—198
ІХ. Громадське життя	199—312
1. Сусіди	199—204
2. Куми	204—207
3. Побратимство (Побратими, 207—209; Товариші, 209—211; Посестри, 211—212; Компанія, 212; Товаришки, 212—213)	207—213
4. Богачі і бідні (Богачі, 213—220; Бідні, 220—229)	213—229
5. Гаразд і біда	229—232
6. Пани і панщина (Пани, 232—235; Паничі, 235—240; Панщина, 240—242; Шляхта, 243)	232—243
7. Двораки (Отамани, 243—244; Економи, 244—245; Лісничі, Побережники, Нагонці, 245; Наставники, 245—246; Послугачі, 246—247; Фірмани, 247—248; Форналі, 248—250)	243—250
8. Наймити і пастухи (Наймити, 250—253; Конюхи, 253—254; За товаром, 254—256; Волярі, 256—261; Вівчарі, 261—268; Ковярі, Свинярі, 268; Гусярі, 269)	250—269

	СТОРОНА
9. Попи і дяки	269—272
10. Власти (Староста, 272; Комісарі, Інженіри, 273; Війти, 273— 276; Писарі, 276—277; Жандарми, Фінансові стражники, Будники, Посіпаки, 277; Ріжна старшина 278)	272—278
11. Злочинці (Опришки, 278—282; Гайдамаки, 282—284; Злодії, 284; Кримінал 285)	278—285
12. Вандрівка	285—289
13. Письменні	290—293
14. П'янство	293—312
Зміст	313—315

